ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Pratchett Terry\Pratchett Terry - Úžasná Zeměplocha - 08 - Stráže Stráže.pdb

PDB Name: Pratchett - UZ 08 - Straze ...
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 13.2.2006
Modification Date: 13.2.2006
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Terry Pratchett

ÚŽASNÁ ZEMĚPLOCHA 8

Stráže! Stráže!

Můžete jim říkat palácová garda, městská stráž nebo prostě hlídka. Ať už se budou jmenovat jakkoliv, jejich úloha ve většině fantasy románů je stejná. Zhruba ve třetí kapitole (ve filmu pak po prvních deseti minutách promítání) vtrhnou do místnosti, jeden po druhém ukázněně zaútočí na hlavního hrdinu a dají se pobít. Nikdy se jich nikdo neptá, jestli o to stojí.

Tahle kniha je věnována jim.

A také Mikeovi Harrisonovi, Mary Gentleové, Neilu Gaimanovi a všem dalším, kteří se bavili a pomáhali mi s myšlenkou M-vesmíru. Škoda, že jsme nikdy nepoužili Schrödingerův paperback...

Jsme tam, kam odešli draci. Leží...

Nejsou mrtví ani nespí. Nečekají, protože čekání je podmíněno předpokladem. Oni nepředpokládají. Možná že ta slova, která hledáme, zní...

... latentní stav.

Přestože ten prostor, který zabírají, není obyčejný prostor, jsou tam skutečně hustě namačkáni. Každý krychlový centimetr je vyplněn drápem, zubem, šupinou nebo špičkou ocasu, takže jejich společenství připomíná jednu z těch fantaskních kreseb, nad kterou si teprve po nějaké chvíli uvědomíte, že ten volný prostor mezi draky je vlastně vyplněn dalšími draky.

Mohli by ve vašich myslích vyvolat představu krabičky sardinek, pokud byste si ovšem sardinky představovali obrovské, šupinaté, pyšné a domýšlivé.

A dá se předpokládat, že někde existuje klíč.

V docela jiném vesmíru, v nejstarším, největším a nejšpinavějším městě světa - Ankh-Morporku - začínalo časné ráno. Z šedé oblohy padal jemný déšť a marně se pokoušel rozptýlit říční mlhu, která se líně povalovala v ulicích. Krysy rozličných druhů se vydávaly za svými nočními činnostmi. Pod vlhkým pláštěm noci vrazi vraždili, kapsáři se kapsovali, rozhoďnožky rozhazovaly nohy a tak dál.

A opilý kapitán Elánius, důstojník Noční hlídky, se velmi nejistě potácel ulicí. Nakonec se pomalu složil do stoky u strážnice, kde zůstal ležet, a nad ním se objevovala podivná písmena, která plynule měnila barvu a syčela ve vlhkostí prosyceném vzduchu...

To město bylo jako to... jaksetořekne. Jaksetoksakru. To. Ta věc. Ženská. To je to! To je ono! Ukřičená, stará celý staletí, ale taky to... krásná a pořád nová. Chytí vás na svý kraječky, nechá vás, abyste se do ní to... zamilovali, a potom vás kopne do toho... tý věci. Co máte v hubě. Jazyk. Mandle. Zuby! Jo, to je ono, do toho vás kopne, do těch. Ona je totiž to... psí dáma! Přece jakseto... Štěně, ne, to ne... Slepice, né, to taky... Jo! Čubka je to! Jeden ji začne nenávidět, ale fest, a akorát, když si myslí, že na ni, tu děvku město, zapomněl, tak vám otevře to svý ztrace... zatracený rudý prohnilý srdce dokořán a vyvede vás z rovna... z toho... z rovno... váhy. Jo. To je ono. Jeden nikdy neví, jak si s ní stojí. Leží. Člověk má jistý jenom jedno. Nikdy se jí nezbavíte... neopustíte ji, ho, město. Protože bylo vaše, dalo vám... dalo vám všechno, znáte ho celé, viděl jste ho celé a odevšad... patřila vám dokonce i ta odpadní strouha...

Vlhká temnota halila i ctihodné budovy Neviditelné univerzity, nejpřednější magické školy světa. Jediné světlo byly jemné oktarínové záblesky, které se tu a tam objevily v malých okénkách nové Budovy silnoproudé magie, kde ty nejchytřejší mozky zkoumaly samu materii vesmíru, ať už se jí to líbilo nebo ne.

A pak bylo samozřejmě vidět světlo v knihovně.

Knihovna byla největší sbírkou magických knih a textů v celém známém mnohovesmíru. Její regály se prohýbaly pod tisícovkami svazků plných okultního vědění a magických nauk.

Říkalo se, že tak obrovské množství magie dokáže pokřivit obyčejný okolní svět, a proto v knihovně neplatí obvyklé zákony času ani prostoru. Říkalo se, že knihovna existuje navěky. Mezi regály ve vzdálenějších chodbách jste se prý mohli potulovat celé dny. V jejich bočních uličkách údajně žijí celé skupiny studentů, ztracených při studiu a výzkumech, a v temných výklencích se plíží podivné věci, sloužící za potravu věcem ještě mnohem podivnějším, které občas vylézají z neprozkoumaných hlubin.

Moudří studenti, kteří se vydávali do hlubin knihovny hledat některý z méně užívaných svazků, si dávali dobrý pozor, aby nezapomněli kreslit na regálech křídové značky. Ti opravdu chytří navíc nechávali svým spolubydlícím dopis, kde jim oznamovali, kam a proč se vydali, a žádali je, aby je přišli hledat, pokud by se náhodou nevrátili na večeři.

Protože je známo, že magie se dá svázat jen velmi volně, byly knihy uložené v knihovně mnohem víc než předměty ze dřeva, kovu a pergamenu.

Z jejich hřbetů vyletovaly jiskřičky přebytečné magie a neškodně se uzemňovaly prostřednictvím mosazných kolejniček, které byly právě k tomuto účelu připevněny na každém regále. Kolem skříní s knihami poletovaly jako namodralé trasírky magické výboje a všude znělo tiché papírové šustění, zvuk podobný tomu, jaký byste snad mohli zaslechnout nedaleko kolonie hřadujících špačků. V nočním tichu promlouvaly knihy jedna ke druhé.

A do toho všeho se ozývalo něčí chrápání.

Záře vycházející z regálů samozřejmě místnosti neosvětlovala, spíš měnila temnotu v husté šero, ale bystrý pozorovatel by možná díky tomu modravému pulzování rozeznal přímo uprostřed ústřední haly prastarý otlučený psací stůl.

Chrápání vycházelo zpod něj, z místa, kde kus staré přikrývky zakrýval něco, co se podobalo hromádce pytlíků s pískem, ale co ve skutečnosti byl dospělý orangutan mužského pohlaví.

Byl to knihovník.

V těchto dnech už jen málokoho napadlo poukazovat na skutečnost, že je orangutan. K té změně došlo při jisté magické nehodě. Podobné nebezpečí v přítomnosti množství mocných magických knih hrozilo prakticky neustále a většina zúčastněných byla přesvědčena, že z toho všeho tenkrát knihovník vyvázl ještě velmi šťastně. Koneckonců měl, alespoň v základě, přibližně stejnou podobu. Magická rada mu také dovolila setrvat ve funkci, protože byl ve svém zaměstnání velmi zkušený a zběhlý. Připusťme, že slovo "dovolila" není zcela na místě. Podíl na tom měl jistě i způsob, jakým uměl ohrnout horní pysk a odhalit tolik zažloutlých tesáků, kolik by se nenašlo u celé magické rady dohromady. Stačilo mu ohradit se takto jen dvakrát nebo třikrát a otázku jeho vnější podoby už v radě nikdy nikdo nepředložil.

Ale teď se ozval další zvuk, totiž tiché skřípění opatrně otvíraných dveří. Po podlaze zašuměly téměř neslyšné kroky a zmizely mezi obsypanými regály. Knihy vzrušeně zašuměly a několik největších grimoárů zachřestilo řetězy.

Knihovník, ukolébaný šepotem deště, tvrdě spal. O nějakých osm set metrů dál, stále ještě v objetí své stoky, otevřel kapitán Elánius, důstojník Noční hlídky, ústa a dal se do zpěvu.

Půlnočními ulicemi se tiše proplétala vysoká postava celá v černém. Tiše přebíhala od jednoho krytého vchodu k druhému a držela se ve stínech úzkých uliček, až dorazila k pochmurné a odpudivé bráně. Každému muselo být jasné na první pohled, že každá obyčejná brána, která by chtěla vypadat tak odpudivě, by na to musela vynaložit strašlivé úsilí. Vypadalo to, jako by někdo povolal architekta a dal mu zvláštní pokyny. Chtěli bychom něco hodně tajemného v zašlém dubu, řekli mu. Nejlépe kdybyste nad bránu umístil hodně odporný chrlič a postaral se, aby se při jejím zavření ozval zvuk podobný obřímu dupnutí. Ta brána prostě musí vypadat tak, aby si každý, kdo se na ni podívá, uvědomil, že když zmáčknete knoflík zvonku, neozve se obyčejné "bim, bam"!

Černá postava vyklepala na vrata složitou řadu zvukových značek. Otevřela se uzoučká špehýrka a tou vyhlédlo oko plné podezření.

"Významná sova houká jen v noci," zašeptal návštěvník a pokoušel se setřást z černé kápě dešťovou vodu.

"A přesto mnoho prošedlých vládců navrací se k mužům bez pána;" prohlásil hlas za zamřížovanou špehýrkou.

"Třikrát hurá dceři sestry staré panny," pokračovala promočená postava.

"Katovi připadají všichni žadatelé stejně vysocí."

"Což není pravdou, že zárodek růže ukrývá se v každém trnu?"

"Dobrá matka uvaří fazolovou polévku i toulavému chlapci," odtušil hlas za branou.

Rozhostilo se ticho přerušované jen zvukem padajícího deště. Pak příchozí zmateně zašeptal: "Cože?"

"Dobrá matka uvaří fazolovou polévku i toulavému chlapci."

Zavládla znovu dlouhá odmlka. Nakonec promáčená postava řekla: "Jsi si jistý, že věž postavená na špatných základech se nechvěje i při mávnutí křídel motýlích?"

"Houby. Je to fazolová polívka. Je mi líto." V rozpačitém tichu neodbytně šuměl déšť.

"A co takhle velryba v kleci?" nadhodil najednou promoklý návštěvník, který se pokoušel ukrýt před deštěm pod tím malým převisem, který poskytovala stříška nad branou.

"A co s ní má být?"

"Ta neměla by znát volné hlubiny mořské, když už to tedy chceš vědět."

"Aha! Velryba v kleci! Ty hledáš Osvícené bratrstvo ebenové noci! O tři domy dál!"

"A vy jste tedy vlastně kdo?"

"My jsme Zářící a prastaré bratrstvo Ee."

"Já měl dojem, že vy se scházíte v Přeslazené ulici?" ozval se promočený muž po chvilce.

"No jo, původně. Jenže víš, jak to chodí. Každý úterek si ty místnosti najímal spolek figurálních řezbářů. Pořád se to nějak pletlo dohromady."

"Aha. No tak v každém případě díky."

"Potěšení na mý straně." Špehýrka se zaskřípěním zapadla.

Postava v černém na ni chvilku znechuceně zírala a pak se šplouchánim vykročila dál ulicí. O tři domy dál byl skutečně neméně pochmurný portál. Stavitel se ani příliš nenamáhal zakrýt, že jeden návrh se dá zhodnotit dvakrát.

Promočený muž zabušil. Otevřela se malá zamřížovaná špehýrka.

"Ano?"

"Hele, ‚Významná sova houká jen v noci´, dobrý?"

"A přesto mnoho prošedlých vládců navrací se k mužům bez pána."

",Třikrát hurá dceři sestry staré panny´, dobrý?"

"Katovi připadají všichni žadatelé stejně vysocí."

",Což není pravdou, že zárodek růže ukrývá se v každém trnu?´ Podívej, tady strašlivě močí, uvědomuješ si to?"

"To víš, že jo," odpověděl hlas za branou tónem člověka, který si to skutečně uvědomuje, ale přitom to není on, kdo stojí venku na dešti.

Návštěvník si povzdechl.

"Velryba v kleci nezná volné hlubiny mořské," prohlásil otráveně, "jestli ti to tedy udělá dobře."

"Věž postavená na špatných základech se zachvěje i při mávnutí křídel motýlích!"

Žadatel se oběma rukama chytil mříží ve špehýrce, přitáhl se k ní a zasyčel: "Tak už mě k sakru konečně pust dovnitř, jsem promočenej na kůži!"

Nastala další vlhká přestávka.

"Říkal jsi volné hlubiny, nebo volné bubliny?"

"Hlubiny jsem řekl! Volné hlubiny. Protože jsou nekonečně hluboké, rozumíš? To jsem já, bratr Zapětprstů."

"No, mně se zdálo, že jsi říkal bubliny," prohlásil neviditelný strážce brány opatrně.

"Podívej, chcete tu blbou knihu, nebo ne? Já to vůbec nemusel dělat! Mohl jsem klidně zůstat doma v posteli."

"Jseš si jistý, že to byly hlubiny?"

"Poslyš, vím přece, jakej je rozdíl mezi hlubinou a podělanou bublinou, ne?" prohlásil bratr Zapětprstů naléhavě. "Dobře jsem věděl, jak volné mohou být hlubiny už v době, kdy tys byl ještě ukňouranej nováček. Takže otevřeš konečně ty blbý dveře!?"

"Nó... dobrá."

Bylo slyšet zvuk odstrkovaných závor. Pak se znovu ozval hlas zevnitř: "Nevadilo by ti, kdybys trochu zatlačil? Vrata Vědění, jimiž nesmí projít noha nezasvěceného, se v tom dešti pokroutila a zadírají se."

Bratr Zapětprstů se o bránu opřel ramenem, protlačil se dovnitř, vrhl na bratra Dveřníka ošklivý pohled a pospíchal dál.

Ve Vnitřní svatyni na něj čekali ostatní. Stáli tam s přihlouplým výrazem lidí, kteří nejsou zvyklí chodit ve strašidelných černých róbách s kápí. Nejvyšší velmistr mu kývl na pozdrav.

"Bratr Zapětprstů, že ano?"

"Tak jest, Nejvyšší velmistře."

"Přinášíš to, co jsme tě poslali získat?"

Bratr Zapětprstů vytáhl z mokrých záhybů své róby balíček.

"Byla přesně tam, kde jsem řekl, že bude," prohlásil. "Šlo to jak po drátkách."

"Skvěle provedeno, bratře."

"Díky, Nejvyšší velmistře."

Nejvyšší velmistr zabušil svým kladívkem. Postavy v místnosti kolem něj vytvořily víceméně pravidelný kruh.

"Volám vás, Výjimečnou a svrchovanou lóži Osvíceného bratrstva ebenové noci, k pořádku," zahřímal velebným hlasem. "Jsou dveře Vědění zapečetěny proti všem svatokrádežníkům a nezasvěceným?"

"Jo, jsou dokonale zaseklý," potvrdil bratr Dveřník. "Je to tím vlhkem. Příští týden si donesu hoblík a v tu ránu..."

"Dobrá, dobrá," zarazil ho Velmistr netrpělivě. "Pouhé ano mi stačí. Jeť trojitý kruh věrně a viditelně zpodobněn? Patří sem všichni přítomní právem? A varuji každého vetřelce, ať vyzná se ještě včas, neb pokud ho odhalíme později, bude vyveden z tohoto svatého místa, jeho bzunták rozsekán, šmoule rozhozeny do všech světových stran, pačák trhán mnohými háky, jeho křihouše naraženy na vysoký kůl a... no co je zas!?"

"Promiňte, říkal jste Osvícené bratrstvo?" Nejvyšší velmistr vrhl pohled na osamělou postavu, která poněkud nesměle zvedala ruku.

"Tak jest! Osvícené bratrstvo, které střeží svaté Vědění ode dne, který si žádný z nás nepamatuje -"

"Od loňskýho února," snažil se mu napovědět bratr Dveřník. Mistr cítil, že bratr Dveřník jaksi není s to vcítit se do věci.

"Tak pardón, pardón, omlouvám se," prohlásila nejistá postava. "Vy nejste můj spolek, určitě. Musel jsem si splést ulici. Takže bych hned vyrazil, jestli mě vypustíte ven..."

"A jeho křihouše naraženy na vysoký kůl," opakoval Velmistr jízlivě, zatímco zvenčí sem doléhaly vlhké

dřevěné zvuky, které napovídaly, že se bratr Dveřník pokouší otevřít tu strašlivou bránu. "Jsme už opravdu sami mezi sebou? Není mezi námi ještě další nevědomý, který sem náhodou zabloudil na své cestě někam jinam?" dodal s trpkým sarkasmem. "Dobrá. Výborně. Tak to jsem rád. Předpokládám, že bych chtěl příliš mnoho, kdybych se zeptal, zda jsou čtyři strážní věže zajištěny? Skvěle. A obtěžoval se někdo očistit svatý Pantalón? Oh, takže vy? A pořádně? Víte, že si to zkontroluju... dobrá. A byla okna zapečetěna rudými páskami Moudrosti, jak praví prastarý obřadník? Dobrá. Tak teď bychom s tím tedy mohli trochu pohnout."

Velmistr pokračoval v obřadu s mírně rozladěným výrazem tchyně, která přejela prstem po horní desce skříně v bytě své snachy a proti všemu očekávání zjistila, že tam není prach.

To je mi spolek, říkal si v duchu. Stádo neschopných, do kterých by žádný jiný tajný spolek nepíchl ani třímetrovou berlou Autority. Jeden vedle druhého patří k těm, kteří by si vykloubili prsty i při tom nejjednodušším tajném potřesení rukou.

Jenže jsou to přece jenom neschopní, kteří mají spoustu možností. Ať si ostatní spolky verbují zkušené, nadějné, ambiciózní a sebevědomé. On si ponechá své ukňourané a vzteklé, lidi se žaludky plnými žlučovité zášti, ty, kteří vědí, že by cokoliv dokázali líp než všichni ostatní, jen kdyby jim někdo dal tu možnost. Tak, pomyslel si Nejvyšší velmistr. Dejte mi ty, v jejichž žilách pod slabou blankou pošetilosti a neškodného bláznovství proudí zlá krev a pomstychtivost.

A také hloupost. Všichni přísahali slavnostní přísahou, pomyslel si, ale ani jeden z nich se vlastně nezeptal, co jsou to křihouše.

"Bratři," prohlásil, "dnes v noci musíme projednat záležitosti nesmírné důležitosti. Dobrá vláda, ne, sama budoucnost Ankh-Morporku spočívá v našich rukou."

Všichni se naklonili blíž. Nejvyšší velmistr cítil to známé mravenčení spojené s pocitem moci. Všichni přítomní mu doslova viseli na rtech. Ten pocit stál za trochu šaškování v černé róbě.

"Všichni dobře víme, že město je peleší zkorumpovaných mužů, kteří sedí na hromadách neprávem nabytého bohatství, zatímco lepší muži jsou odstrkováni do pozadí a odsouváni do podřadných rolí."

"To tedy víme!" prohlásil bratr Dveřník po kratší chvilce, během níž si Velmistrův projev přebíral. "Zrovna minulý týden jsem u nás, v cechu pekařů, řekl mistru Křičkovi, že -"

Nebyl to pohled, co bratra Dveřníka tak rychle umlčel, protože Velmistr dohlížel na to, aby si všichni bratři halili obličeje do tajemného stínu kápí, ale náraz vzteklého ticha vyzařujícího z temnoty pod kápí Velmistrovou.

"A přece tomu tak vždy nebývalo," pokračoval Nejvyšší velmistr. "Kdysi panoval zlatý věk, kdy moudří a vládyschopní byli uctíváni a po právu odměněni. Byl to čas, kdy Ankh-Morpork nebyl jen město velké, ale především město velkolepé. Věk rytířství. Věk, kdy - prosím, bratře Ostrověži?"

Menší kulatá postava v našponovaném černém hábitu zvedla ruku. "To jako mluvíte o době, kdy jsme měli krále?"

"Skvělá dedukce, bratře," prohlásil Nejvyšší velmistr, kterého zaskočil ten nebývalý projev inteligence. "A tak -"

"Ale to všechno bylo přece vyřízeno už před nějakou tou stovkou let," nedal se bratr Ostrověž připravit o slovo. "Nedošlo tam k nějakému strašlivému boji, nebo bitvě, nebo tak? A od té doby nám vládnou šlechtici jako Patricij."

"Ano, přesně tak, to byla vyčerpávající poznámka, bratře Ostrověži."

"No, já se akorát snažím říct, že už žádní králové nejsou," pokračoval bratr Ostrověž snaživě.

"Jak bratr Ostrověž říká, rod -"

"To nic, to vy jste přece začal o tom rytířstvu a podle toho jsem poznal co a jak," bránil se skromně bratr Ostrověž.

"Díky, ano, tak tedy -"

"To přece dá rozum, že rytířství patří ke králům, no ne?" usmál se pyšně bratr Ostrověž. "A taky rytíři, to ví každý. Rytíři vždycky nosili -"

"No, tak tedy," vskočil mu Nejvyšší velmistr poněkud ostře do řeči, "je tady určitá možnost, že rod ankhmorporských králů ještě tak docela nezmizel v propadle dějin, jak tvrdí většina vládců a historiků, ale že byla jejich linie zachována až do dnešních dnů. Alespoň všechny mé výzkumy prastarých spisů tomu nasvědčují."

Pak se v očekávání a s nemalou dávkou pýchy rozhlédl. Jenže se nezdálo, že by jeho slova přinesla kýžený efekt. Možná že by byli ještě vzali tu rodovou linii, pomyslel si, ale propadlo dějin už na ně bylo trochu moc.

Ruka bratra Ostrověže se znovu zazmítala ve vzduchu.

"Ano?"

"Chcete snad říci, že by tady někde mohl poletovat člověk, který by mohl být dědic trůnu?" zeptal se užaslým hlasem bratr Ostrověž.

"Právě to jsem chtěl říci, ano."

"Jasně. Oni to fakt dělají, abyste věděli," prohlásil zasvěceně bratr Ostrověž ke shromáždění. "Něco takového se stává každou chvilku. Pořád o tom čtete. Říká se jim vzdálená odnož. Ukrývají se celou věčnost někde v daleké divočině, předávají si tajný meč a mateřské znamínko a takové ty věci z generace na generaci. A potom, když je staré království potřebuje, objeví se a vykopnou každého usurpátora, který se tam motá. A pak začne všeobecná veselice."

Nejvyšší velmistr cítil, jak mu klesá čelist. Ani ve snu ho nenapadlo, že to bude takhle snadné!

"No dobrá," ozvala se teď postava, o které Nejvyšší velmistr věděl, že je to bratr Štukatér. "A co? Tak teda řekněme, že se ten odnož objeví, přijde k Patriciji a řekne: ‚Pohleď na mne, já jsem tady král, hlehlež, tudle mám mateřské znamínko a tak dál, a ty teď koukej odprejsknout, smrade? Co myslíš, že by ho čekalo? Maximálně tak dvě tři minuty

života, to ti říkám rovnou."

"Tys mě neposlouchal," odporoval mu bratr Ostrověž. "Vtip je v tom, že se odnož vždycky objeví, když je království v nebezpečí, rozumíš tomu? Pak si ho prostě každý musí všimnout, ne? Lidi ho odnesou do paláce, vyléčí pár nemocných, vyhlásí týden dva volna, rozhodí nějaké to zlato z pokladu, a těpéro, je miláčkem národa!"

"Taky si většinou musí vzít princeznu," přidal se se svou troškou bratr Dveřník, "za to, že byl pasáček vepřů."

Všechny hlavy se obrátily jeho směrem.

"Kdo tady mluvil o tom, že byl pasáčkem vepřů" zaútočil bratr Ostrověž. "V životě jsem neslyšel, že by byl pasáčkem vepřů. Kde jsi to vzal?"

"Počkej, ale on má pravdu," pokýval bratr Štukatér moudře kápí. "Obyčejný odnož většinou bývá pasáček vepřů nebo zahradník a občas bývá dokonce němý. To je tím, že jsou všude na to... jak se to... na zapřenou. Chovají se jako obyčejní sprosťáci... ne, počkejte, prosťáčci z toho úplně to... prostého rodu."

"Na prostým rodu já nevidím nic zvláštního," prohlásil ostentativně jeden velmi malý bratr, který se zdánlivě skládal z napůl prázdného černého roucha, kterému páchlo ze stínu pod kápí. "Tak my, příkladně, jsme všichni prostýho rodu. U nás v rodině se místo pasáka čuňat vždycky považovalo za hogo fogo ďolík."

"Jenže vaše rodina nemá v žilách královskou krev, bratře Žumpo," odbyl ho bratr Štukatér.

"Jak to můžeš vědět?" prohlásil bratr Žumpa umíněně.

"No, nakonec..." váhavě připustil bratr Ostrověž. "Máš pravdu. Jenže v těch důležitých okamžicích praví králové odhodí takhle plášť a prohlásí ‚hleď!´ a jejich královský původ zazáří nad slunce jasněji."

"Jak to vypadá v praxi?" ozval se dychtivým hlasem bratr Dveřník.

"- bych náhodou klíďo mohl mít královskou krev," huhlal si pro sebe bratr Žumpa. "Co si o sobě myslí, trouba, aby mi vykládal, že nemám v žilách královskou -"

"Hele, prostě se to v té pravé chvíli pozná, no. Když takového krále vidíš, je ti to hned jasné!"

"Ale před tím, než to udělají, tak ještě musí zachránit království," upozorňoval bratr Štukatér.

"No ano," přikývl těžce bratr Ostrověž. "To je ze všeho nejdůležitější."

"A před čím?"

"-zrovna takový právo mít královskou krev v žilách jako každej druhej, to si teda piš, ty -"

"Před Patricijem?" naklonil bratr Dveřník kápi ke straně.

Bratr Ostrověž, náhle uznávaná autorita v oboru královských krví a rodů, zavrtěl hlavou.

"Já si nemyslím, že by byl Patricij to nebezpečí," řekl. "On sám o sobě není skutečný tyran. Zdaleka ne tak špatný jako někteří, které jsme zažili před ním. Víte, co tím myslím, že? On nás ve skutečnosti vlastně neutiskuje."

"Mě utiskujou pořád," prohlásil pevně bratr Dveřník. "Mistr Křička, u kterýho pracuju, mě utiskuje ráno, v poledne a v noci taky, křičí na mě a vůbec. A ta ženská v obchodě se zeleninou, ta mě taky pořád utiskuje."

"To je pravda," přidal se k němu bratr Štukatér. "Můj domácí, to je to samé. Jak ten mě utlačuje! Buší mi denně na dveře a pořád dokola vykřikuje, že mu dlužím činži, což je nestydatá lež. A ti lidé, co bydlí v bytě naproti, ti mě většinou utiskujou celou noc. Podívejte, povídám jim, vždyť já celý den pracuju, kdy se mám tedy učit hrát na tu tubu, ale to je marné. Tomu říkám útlak, to si pište. Jestli tedy já neúpím pod podrážkami utiskovatelů, tak mi ukažte kdo!"

"No, když je to tak -" začal bratr Ostrověž pomalu, "- řekl bych, že můj švagr mě taky celý ten čas utiskuje. Koupil si nového koně a lehkou čtyřkolku a myslíte, že já mám něco takového? Nic nemám! Víte, co tím chci říct, ne? Kde je nějaká spravedlnost? Vsadím se, že král by nikdy takový útlak nedovolil, aby člověka kolikrát utiskovala vlastní žena otázkami, jako proč třeba taky nemáme takový vozík jako švagr Robert a tak."

Nejvyšší velmistr naslouchal probíhajícímu rozhovoru s pocitem, že se mu mírně točí hlava. Skoro to vypadalo, že znal teorii vzniku lavin, ale nebyla to pravda, nikdy se mu ani nesnilo o tom, že stačí na vrcholku hory shodit na úbočí malou sněhovou kuličku, aby to skončilo tak úžasným výsledkem. Vždyť je vlastně vůbec nemusel pobízet.

"Vsadím se, že by král řekl své i domácím," souhlasil bratr Štukatér.

"A lidi, kteří by se vytahovali přepychovými kočáry, by postavil mimo zákon," moudře přikyvoval bratr Ostrověž. "Stejně si je asi koupili za kradené peníze, řekl bych."

"Já myslím," zasáhl teď do řeči Nejvyšší velmistr, který se rozhodl věci poněkud usměrnit, "že moudrý král by zakázal přepychové kočáry pouze těm, kteří by si je nezasloužili."

Rozhostilo se zamyšlené ticho, během nějž shromáždění bratři v duchu urychleně dělili vesmír na ty, kteří si zaslouží, a na ty, kteří nikoliv, přičemž sami sebe pochopitelně postavili na tu správnou stranu.

"Myslím, že to by bylo docela správné," ozval se nakonec bratr Ostrověž pomalu. "Ale bratr Štukatér má asi pravdu. Nedovedu si představit, že by se nějaký odnož prohlásil jen proto, aby osvobodil bratra Dveřníka, který má dojem, že se na něj křivě dívá nějaká zelinářka. Bez urážky."

"A taky šidí při vážení," naježil se bratr Dveřník. "A jestli o ní chcete vědět ještě něco, tak -"

"Jistě, jistě, jistě," uklidňoval ho Nejvyšší velmistr. "Můžeme si klidně přiznat, že ti nejlepší obyvatelé Ankh-Morporku trpí pod podrážkami utiskovatelů. Bohužel, král se opravdu většinou zjevuje za mnohem pohnutějších událostí. Jako třeba za války."

Věci se hýbaly tím správným směrem. Teď už je třeba jenom doufat a čekat, že někdo z nich ve své sobecké přihlouplosti přijde s tím správným návrhem.

"Kdysi tady prý bývalo jedno staré proroctví," ozval se znovu bratr Štukatér. "Vyprávěl mi o něm můj dědeček." Oči se mu v úpěnlivé snaze vzpomenout si na ta stará slova upřely do neznáma. "Ó, ano. ‚Král se vrátí a s ním se do země vrátí Zákon a Spravedlnost. On sám bude znáti jen Pravdu a bude státi na straně lidu a sloužit mu svým mečem.´ No nemusíte na mě všichni tak zírat, já si to nevymyslel."

"Ale vždyť tohle proroctví známe všichni. A to bude něco, až to jednou začne," řekl bratr Ostrověž. "Myslím, až začne s tou Spravedlností, pojede se Zákonem a Pravdou a tak dál jako čtyři strašliví jezdci z Jakokalypsy! Zdravím vás ve spolek!" Zasípal strašidelným hlasem. "Já jsem král a tamhleto, co napájí koně, to je Pravda. To zní hloupě, co? Bodejť. Starým pověstem se nedá věřit."

"Proč ne?" oponoval mu bratr Žumpa vzpurným hlasem.

"Protože jsou strašlivě přikrášlené. Podle toho se to nejlépe pozná," odpověděl mu bratr Ostrověž.

"Nejlepší důkaz je spící princezna," vmísil se jim do řeči bratr Štukatér. "Takovou dokáže probudit jenom opravdový král."

"Nebuď labuť," zarazil ho příkře bratr Ostrověž. "Nemáme krále, tak kde bys chtěl vzít princeznu? Mysli trochu logicky!"

"Pravda, za starých časů to měli opravdu jednoduché," prohlásil se šťastným výrazem bratr Dveřník.

"Jak to?"

"No, to jim stačilo zabít draka."

Nejvyšší velmistr sepjal ruce a nabídl tichou modlitbu každému bohovi, který by náhodou naslouchal. Skutečně se v těch lidech ani v nejmenším nemýlil. Jejich malé ukňourané mysli je dříve nebo později dovedou přesně tam, kde je chce mít.

"To je opravdu velmi zajímavý nápad," zahlaholil obdivným tónem.

"Dneska nám to ale není vůbec nic platné," prohlásil bratr Ostrověž kysele. "Žádní velcí draci už přece neexistují."

"Ale mohli by být."

Nejvyšší velmistr si jakoby bez zájmu vytahoval prst po prstu a poslouchal, jak mu praskají klouby.

"Promiňte, cože?" obrátil se k němu bratr Ostrověž.

"Řekl jsem, že by mohli být."

Ze stínu pod kápí bratra Ostrověže se vydral mírně nucený smích.

"Cože, vy myslíte skutečného draka? Obrovská křídla, šupiny a to?"

"Ano."

"Dech jako otevřená pec?"

"Ano."

"Takové ty... na nohách... taky? Škrábyť?"

"Spáry? Jistě. Tolik, kolik si budete přát."

"Jak to myslíte, kolik si jen budu přát?"

"Předpokládal bych, bratře Ostrověži, že se taková věc vysvětluje sama. Když chcete draky, můžete dostat draky. Vy sem můžete přivolat draky. Teď, okamžitě. Myslím sem, do města."

"Já?"

"Vy, všichni. Myslím samozřejmě my všichni," opravil se rychle Nejvyšší velmistr.

Bratr Ostrověž zaváhal. "No, víte, já si nejsem jistý, jestli je to zrovna ten nejlepší-"

"A ten drak bude poslouchat každý váš příkaz." To je zarazilo. A taky navnadilo. Spadlo to před jejich malá vychytralá vědomí jako kus čerstvého masa před čenich hladového psa.

"Mohl byste to opakovat ještě jednou?" nadhodil bratr Štukatér pomalu.

"Můžete ho ovládat. Stačí mu přikázat a bude dělat, co mu řeknete."

"Cože? Skutečný drak?"

Nejvyšší velmistr ve skrytu své kápě pozvedl oči k nebi.

"Ano, skutečný drak. Ne nějaký malý domácí mazlíček, jako jsou bahenní dráčci. Skutečný, nefalšovaný drak."

"Ale já si vždycky myslel, že jsou to jen takové ty... mýty."

Nejvyšší velmistr se naklonil kupředu.

"Byly to mýty, ale byla to i skutečnost," odpověděl hlasitě. "Současně lež i pravda."

"No teď tomu nějak nerozumím," oznámil shromáždění bratr Štukatér.

"Nuže dovolte, abych vám to nějak znázornil. Bratře Zapětprstů, podejte mi tu knihu, prosím. Děkuji. Bratři, musím vám říci, že když jsem byl školen Tajnými mistry -"

"Kýmže to, Nejvyšší velmistře?" zeptal se zmateně bratr Štukatér.

"Proč aspoň jednou neposloucháš? Ty nikdy neposloucháš. Tajnými mistry, řekl!" zahučel mu do ucha bratr Ostrověž. "Vždyť víš, jsou to svatí proroci, co žijí na nějaké hoře, tajně všechno řídí a naučili ho své moudrosti a tak a umějí chodit po žhavém uhlí. Vždyť nám to vyprávěl teprve minulý týden. Bude to pomalu učit i nás, že ano, Nejvyšší velmistře?" dodal poněkud podlézavě.

"Aha, tajní mistři," rozzářil se bratr Štukatér. "Promiňte. Ty černé kápě. Promiňte. Tajemství. Já si to pamatuju."

Ale až budu vládnout městu, pomyslel si Nejvyšší velmistr, tak všechny tyhle hlouposti okamžitě skončí. Vytvořím novou tajnou společnost, ve které budou jen velmi bystří a nesmírně chytří a schopní muži, i když zase ne přespříliš chytří, to zase ne. Pak svrhneme nepřístupného tyrana a nastolíme nový osvícený řád bratrství a humanismu a Ankh-Morpork se stane utopií. A pokud do toho budu moci mluvit, a to já zase budu, lidi, jako je bratr Štukatér, dám opékat na pomalém ohni. A jeho křihouše taky."

"Když jsem tedy byl, jak už jsem řekl, žákem Tajných mistrů -" pokračoval.

"To bylo tam, jak jste nám vyprávěl, co jste musel chodit po rýžovém papíře, nebo ne?" vskočil mu

konverzačním tónem do řeči bratr Ostrověž. "Musím vám říct, že ten kousek se mi vždycky hrozně líbil. Od té doby si schovávám rýžový papír z krabic od makaronů. Je to skutečně úžasné. Taky po něm dokážu chodit bez nejmenších potíží. To je jasný důkaz, co všechno pro vás může správný tajný spolek vykonat."

Až se bude bratr Štukatér péci na rožni, pomyslel si Nejvyšší velmistr, nebude postrádat společnost. "Zvuky vašich kroků na cestě Osvícení, bratře Ostrověži, jsou skvělým příkladem nám všem," prohlásil pak nahlas. "Rád bych však pokračoval - ehm, tedy mezi mnoha taji, do kterých -"

"- počínaje srdcem Existence -" nadhodil bratr Ostrověž vyčítavě.

"- mezi mnoha taji, počínaje srdcem Existence, jak říká tady bratr Ostrověž, do kterých mě zasvětili, byl také údaj o místě, kde dlí vznešení draci. Víra, že vymřeli, je naprosto chybná. Oni si prostě jen našli nový evoluční prostor. A z toho mohou být přivoláni. Tahle kniha -" pozvedl v ruce nevelký svazek, "- nám poskytuje podrobný návod, jak."

"Je to prostě jen tak v knize?" užasl bratr Štukatér.

"Není to obyčejná kniha. Tohle je navíc pouhá kopie. Trvalo mi celá léta, než se mi ji podařilo objevit," odpověděl Nejvyšší velmistr. "Je psána rukou Trubky z Malachitů, velkého studenta dračí historie. Vlastní rukou. Dokázal přivolat draky všech velikostí. Dokážete to i vy."

Zavládlo dlouhé tíživé ticho. "Ehm," ozval se bratr Dveřník.

"Víte, totiž to... mně to připadá tak trochu... zavání to magií," vydechl bratr Ostrověž nervózním tónem člověka, který právě zjistil, pod kterým hrnkem ukryl stánkař kuličku, ale nerad by to řekl sám. "Já jenom myslím... ne že bych chtěl nějak pochybovat o vaší svrchované velmistrovské moudrosti, nebo tak, ale... no, víte... magie se mi nějak ne... to..."

Hlas se mu vytratil.

"No jo," ošil se i bratr Štukatér.

"On byl, ehm, totiž mág, víte," prohlásil bratr Zapětprstů. "Vy to asi nevíte, když jste byl zavřenej celou dobu na horách s těma vašima tajnejma to..., ale tady, ve městě to není tak jednoduchý! Kdyby nás mágové přistihli při něčem takovým, vlítli by na nás na to tata!"

"Říkají tomu sféry kompetencí," doplňoval bratr Štukatér. "To jako že já se jim nebudu míchat do tajemně provázané téhle... plné příčinných souvislostí, že, a oni nebudou po městě štukovat domy."

"Ale já v tom nevidím žádný problém," usmál se Nejvyšší velmistr. Ve skutečnosti ho viděl naprosto jasně. Tak tohle je poslední překážka. Teď je třeba pomoci ji jejich zakrslým mozečkům nějak překonat, a budu držet celý svět na dlani ruky. Ty jejich přihlouplé omezené osobní zájmy ho zatím ještě nikdy nenechaly na holičkách, určitě se to nestane ani teď... Shromáždění bratři nejistě přešlapovali. Pak promluvil bratr Žumpa.

"Pch. Mágové. Co ti vědí o každodenní lidský dřině?"

Nejvyšší velmistr se zhluboka nadechl. No...

Vzduch zhoustl všeodsuzujícím nepřátelstvím.

"Nic, to je pravda," přikývl bratr Zapětprstů. "Chodějí si sem tam se zdviženejma nosama a myslej si, že pro ně nejsme dost nóbl. Pamatuju si je dobře, když jsem byl ještě zaměstnanej na Univerzitě. Jeden jako druhej mají rozsezený zadky. A rád bych je viděl při nějakým poctivým zaměstnání!"

"Jako je zlodějna, chceš říct?" nadhodil jízlivě bratr Ostrověž, který bratra Zapětprstů nikdy neměl příliš v lásce.

"Samozřejmě, každý z nich vám řekne," pokračoval bratr Zapětprstů zvýšeným hlasem a okázale poznámku ignoroval, "že nesmíte čarovat, protože oni jediní vědí, jak to dělat a nepoškodit při tom všeobecnej soulad věcí a bůhví co ještě. Podle mě jsou to jenom samý kecy."

"Nó-ó," ozval se váhavě bratr Štukatér, "já si nejsem jistý. Podívejte, když si namícháte špatnou omítku, může to skončit akorát tak, že budete stát po kolena v maltě, která se vám neudržela na zdi. Ale když uděláte nějakou chybu v magii, všichni říkají, že se můžou stát strašlivé věci, vylezou různé obludy a špatně to s nešťastníkem dopadne."

"Jo, jenže to říkají mágové," zamyslel se bratr Ostrověž. "Abych vám řekl pravdu, taky jsem je nikdy nemohl ani vystát. Třeba na něco kápli a nechtějí se o to podělit s námi ostatními. Když tak o tom přemýšlíte, všechno, co dělají, se skládá z řečí a mávání rukama."

Nad tím výrokem se bratři zamysleli. Zdál se přesvědčivý. Kdyby oni na něco kápli, taky by nechtěli, aby se jim do toho někdo montoval.

Nejvyšší velmistr usoudil, že nazrál čas.

"Takže jsme stejného názoru, bratři? Jste připraveni pocvičit se tak trochu v magii?"

"Jo cvičení?" ušklíbl se bratr Štukatér s úlevou. "Tak to mě nezajímá. Když to nemá být doopravdy -"

Nejvyšší velmistr udeřil knihou o stůl.

"A to tedy ne!" zvolal předstíraje spravedlivé rozhořčení. "Provedeme skutečné zaklínadlo! Postavíme celé město do latě! Přivoláme pravého draka!" vykřikl.

Shromáždění o krok ustoupilo. Pak se ozval bratr Dveřník. "A když se nám podaří přivolat pravého draka, tak se objeví král? Jen tak?"

"Ano!" přikývl s naprostou jistotou Nejvyšší velmistr.

"Já bych tomu věřil," přikývl bratr Ostrověž s výrazem znalce. "Zní to naprosto logicky. Vyplývá to z osudu a nezměnitelného chodu světa."

Shromáždění na chvíli zaváhalo, ale pak nastalo všeobecné přikyvování kápí. Jen bratr Štukatér se tvářil poněkud nešťastně.

"Nó-ó," přešlápl z nohy na nohu, "nemůže se nám to nějak vymknout z rukou, že ne?"

"Ujišťuji tě, bratře Štukatére, že ho můžeme vrátit, odkud přijde, kdykoliv si to budeme přát," zaševelil

okamžitě Nejvyšší velmistr.

"No... v tom případě..." přikývl váhavý bratr. "Tak alespoň na chvilku. Myslíte, že by tady mohl chvíli zůstat? Třeba tak dlouho, aby stačil spálit nějaké výbojné stánky se zeleninou?"

A je to...

Vyhrál. Znovu se objeví draci. A král. Ne takový, jako byli ti staří králové. Král, který udělá, co se mu řekne.

"To ovšem závisí jen na tom," kul železo, dokud bylo žhavé, "jak budete celé věci nápomocni. Nejdříve ze všeho budeme potřebovat jakýkoliv magický předmět, který seženete..."

Asi by to nebyl ten nejlepší nápad, ukázat jim, že druhá polovina knihy pána z Malachitů není nic jiného než černý spečený škvarek. Zřejmě na to ten člověk nebyl dobře připraven.

To on si povede mnohem líp. A absolutně nikdo ho nedokáže zastavit. Venku zaduněl hrom.

Říká se, že bohové hrají hry s osudy lidí. Ale jaké hry, proč, jaké jsou hodnoty jednotlivých figurek a o čem ta hra je a jaká má pravidla - kdož ví?

Je lepší o tom nepřemýšlet.

Venku strašidelně zachřestil hrom... Padla šestka.

Tak, teď se na krátkou chvíli vzdalme z vlhkých ulic Ankh-Morporku, přenesme se přes ranní mlhy Zeměplochy a zaostřeme pohled na mladíka, který kráčí k městu s otevřeností, bezelstností a nevinností ledovce, jenž míří do hlavního plavebního koridoru.

Ten mladý muž se jmenuje Karotka. Není to kvůli jeho vlasům, které mu otec vždycky v zájmu hygieny přistřihoval nakrátko. To jméno dostal podle svého tvaru.

Jeho tělo má totiž onen klínovitý vzhled, jaký mladík získá zdravým životem, vyváženou venkovskou stravou a celodenní inhalací horského vzduchu. Když si protahuje ramenní svaly, musí jim nejdřív ostatní svaly ustoupit z cesty.

Nese si také meč, který mu byl darován za podivných okolností. Tajemných okolností. Co je překvapující, na tom meči je cosi velmi překvapivého. Není totiž kouzelný. Nemá ani jméno. Když s ním máchnete, neprostoupí vás pocit síly, ne, uděláte si jen puchýře. Dalo by se uvěřit, že je to kouzelný meč, užívaný tak často, že o všechny své kouzelné vlastnosti přišel a stal se z něj meč docela obyčejný - dlouhý kus kovu s velmi ostrými okraji. A na čepeli není žádný nápis, který by předpovídal osud.

Je, abychom řekli pravdu, je prakticky unikátní.

Duněl hrom.

Odpadní stoky města s tichým pomlaskáváním unášely zbytky noci, z nichž některé se ještě pokoušely slabě protestovat.

Když kalná záplava dorazila k tělu kapitána Elánia, voda se rozdělila a obtékala ho dvěma proudy. Elánius otevřel oči, nejprve si užil krátký okamžik klidu a míru a pak ho jako lopata udeřily vzpomínky.

Pro Noční hlídku to byl těžký a špatný den. Tak především se toho dne odbýval pohřeb Herberta Kýty. Chudák starý Kýta. Porušil jedno ze základních pravidel nočního strážného. Nebylo to pravidlo, které by si mohl člověk jako Kýta dovolit porušit dvakrát. A tak jeho tělo spustili do navlhlé země. Na rakev bubnoval déšť a kromě tří zbývajících strážných, nejopovrhovanějších mužů v celém městě, nepřišel jediný člověk, který by truchlil nad jeho hrobem. Seržant Tračník měl v očích slzy. Chudák starý Kýta.

A chudák starý Elánius, pomyslel si Elánius. Chudák starý Elánius, který tady leží ve stoce. Ale to je přesně to místo, odkud původně vylezl. Chudák starý Elánius, kterému se voda točí vírem pod hrudním plátem. Chudák starý Elánius, který se musí dívat, jak kolem něj pomalu proplouvá všechna ta špína. I chudák starý Kýta musí mít v téhle chvíli lepší výhled než chudák starý Elánius, pomyslel si kapitán.

Tachjachtovlasněbylo... hned po pohřbu šel do hospody a koupil si pití... ne, nene... bylo to jinak. Nekoupil pití, ale nakoupil opici. Protože se celý svět najednou zbortil a zošklivěl, jako když se odráží v pokřiveném zrcadle, a trochu se vracel ke své původní podobě, jedině když jste se na něj dívali dnem láhve.

Bylo v tom ještě něco jiného, moment, co to bylo? Aha, ano. Večer. Čas nastoupit do služby. Starý Kýta už nemusel. Bylo třeba sehnat nového muže. Ale on se nějak objevil sám, že to tak bylo? Přinesl dopis...

Elánius se vzdal a klesl znovu naznak. Stoka si klidně bublala dál.

Nad hlavou ležícího kapitána v hustém dešti zářil a blikal svítící nápis.

Nebyl to jen svěží horský vzduch, co dodalo Karotkovi jeho skvělou fyzickou kondici. Pravděpodobně tomu pomohlo i to, že ho vychovávali trpaslíci, a to ve zlatém dole, kde dvanáct hodin denně tlačil z hlubin na povrch vagóny s natěženou rudou.

Chodil nahrbený. To byl bohužel následek pobytu ve zlatém dole řízeném trpaslíky, kteří trpí utkvělou myšlenkou, že když postaví strop ve výšce sto šedesát pět centimetrů, je vysoký až nad hlavu.

Karotka vždycky věděl, že je jiný. Tak především měl vždycky mnohem více boulí. A pak za ním jednoho dne přišel jeho otec, jehož temeno měl zhruba ve výši pasu, a řekl mu, že on, Karotka, proti všemu očekávání není trpaslík, jak celá léta věřil.

Je to strašná věc, když je někomu šestnáct, a k tomu ještě zjistí, že patří k jinému živočišnému druhu! "Nechtěli jsme ti to říct dřív, chlapče," řekl mu smutně otec. "Doufali jsme totiž, že z toho vyrosteš."

"A z čeho?" zeptal se Karotka.

"Z toho, jak pořád rosteš. Ale teď už si maminka myslí, no, my oba si myslíme, že je čas, aby ses vypravil mezi tvory, ke kterým patříš. Myslíme si, že by to od nás nebylo správné, držet tě tady dál a nedopřát ti společnost, která by byla na tvé výši." Otec si rozpačitě pohrával s volným nýtem na své přilbě, což bylo jasné znamení, že má obavy. "Hm," dodal.

"Ale vždyť vy jste můj národ!" prohlásil Karotka zoufale.

"Vzato kol a kolem, ano," přikývl otec. "Ale vzato jinak kolem a kolem, myslím tedy přesněji a do větších podrobnosti, tak ne. To všechno ta zatracená genetika, víš? Proto si myslíme, že by nebylo špatné, kdybys vyrazil nahoru a trochu se porozhlídnul po světě."

"Cože, to jako napořád?"

"Oh, ne! Ne. Samozřejmě, že ne. Přijď na návštěvu nebo se vrať, kdykoliv se ti bude chtít. Ale víš, mládenec tvého věku, zalezlý tady dole... To by nebylo správné. Rozumíš mi. Víš, co myslím. Už nejsi dítě. Nemůžeš celé dny lézt po kolenou a tak. To by nebylo správné."

"A z jakého jsem to vlastně rodu?" pátral nejistě zmatený Karotka.

Starý trpaslík se zhluboka nadechl. "Jsi člověk, chlapče."

"Cože? Jako pan Voříšek?" Pan Voříšek dvakrát týdně projížděl po horských cestách a vyměňoval své zboží s trpaslíky za zlato. "Patřím k Vysokému národu?"

"Vždyť měříš chlup přes dva metry, chlapče. Voříšek sotva metr pětasedmdesát." Trpaslík si začal znovu hrát s volným nýtem. "Vždyť to vidíš sám."

"Ano, ale - třeba jsem na svou výšku jenom trochu moc vyrostl," snažil se Karotka zoufale. "Podívej, když mohou být malí lidé, proč by nemohli být velcí trpaslíci?"

Otec ho uklidňujícím gestem poplácal v podkolení. "Musíš se konečně postavit pravdě tváří v tvář, chlapče. Tam nahoře budeš mnohem víc doma. Máš to v krvi. A taky jsou tam mnohem vyšší stropy," řekl starý trpaslík a v duchu dodal: Nemůžeš se věčně mlátit do hlavy a ztrácet vědomí.

"Počkej, okamžik," prohlásil najednou Karotka a čelo se mu zkrabatilo nezvyklou námahou logického myšlení. "Ty jsi trpaslík, ne? A mami je taky trpaslík, ne? Takže já bych měl být taky trpaslík. To dá přece rozum."

Trpaslík si těžce povzdechl. Doufal, že k tomuhle se dostanou pomalu, oklikou a dejme tomu teprve během nějakého toho měsíce, ale jak bylo vidět, už na to nebyl čas.

"Sedni si, chlapče." Karotka si sedl.

"Celá věc je v tom," začal trpaslík, když se velká chlapcova tvář ocitla skoro na úrovni jeho obličeje, "že jsme tě kdysi našli v lese. Batolil ses vedle cesty... hm." Volný nýt tiše zaskřípal.

"Je tady ovšem jeden háček... totiž, byly tam ty vozy. Spálené na uhel, dalo by se říct. A mrtví lidé. Hm, no jo. Velmi mrtví lidé. To kvůli banditům. To byla zlá zima, tahle zima, a do kopců se stahovala všelijaká pakáž... Tak jsme tě vzali k sobě a potom, no, jak jsem říkal, víš, byla to dlouhá zima a máma si na tebe zvykla. Pak už jsme se tak nějak nedostali k tomu, abychom Voříška požádali, aby se v okolí poptal co a jak. No a to je všechno."

Karotka celé vyprávění přijal naštěstí dost klidně, hlavně proto, že mu z větší části nerozuměl. Kromě toho, podle všeho, co věděl, když někdo našel v lese batole, byl to docela normální způsob, jakým děti přicházejí na svět. Trpaslík není považován za dost starého na to, aby se o těchto věcech dozvěděl bližší technické podrobnosti, dokud nedosáhne puberty .

"Dobrá, tati," prohlásil a sehnul se tak, aby se jeho rty ocitly co nejblíže trpaslíkovu uchu. "Jenže víš, já a - znáš Mátu Žulodrťovou? Je tak krásná, tati, má vousy hebké jako... jako... hrozně hebké - a my si moc rozumíme a -"

"Ano," přikývl poněkud odměřeně starý trpaslík. "Já vím. Její otec za mnou byl na slovíčko." A její matka skočila na slovíčko za tvou matkou, dodal sám pro sebe v duchu, a ta pak zašla na slovíčko se mnou. Na spoustu slovíček.

Víš, není to tím, že by proti tobě něco měli, říkal si starý trpaslík, jsi slušný mládenec a skvělý pracant, určitě by z tebe byl dobrý zeť. I tři skvělí zeťové. Jenže v tom je právě ta potíž. A kromě toho jí není ještě ani šedesát. To není správné. Nedělalo by to dobrotu.

Slyšel kdysi o dětech vychovaných vlky. Bylo by ho hrozně zajímalo, jestli musel vůdce smečky také řešit podobné ošemetné věci jako on teď. Třeba musel to vlčí dítě odvést na nějakou vzdálenou tichou paseku a říct: Podívej, synku, možná že už tě taky napadlo, proč nejsi porostlý srstí jako všichni ostatní...

Probíral to s Voříškem. To je poctivý a hodný člověk, tenhle Voříšek. Samozřejmě, vždyť už se znali s jeho otcem. I dědečkem, když tak o tom teď přemýšlí. Zdá se, že lidé dlouho nevydrží, bude to asi tou strašlivou námahou, když srdce musí pumpovat krev tak vysoko.

"Tak tenhle problém ti nezávidím, králi ," prohlásil starý Voříšek, když si spolu sedli se skleničkou něčeho ostřejšího na lavici u ústí šachty č. 2.

"Je to hodný hoch, abyste si nemyslel," řekl král. "Ryzí povaha. Čestný. Ne že by překypoval inteligencí, ale když mu řeknete, aby něco udělal, nedopřeje si klidu, dokud to není hotovo. Poslušný."

"Taky byste mu mohli useknout nohy," nadhodil Voříšek.

"Nejsou to jeho nohy, s čím budou potíže," zavrtěl král zachmuřeně hlavou.

"Aha. Vlastně. V tom případě byste mu mohli -"

"Ne."

"No, asi ne," souhlasil Voříšek zamyšleně. "Hmm. Dobrá, potom ti nezbývá nic jiného, než ho na nějakou dobu poslat pryč. Ať se trochu porozhlídne mezi lidmi." Voříšek se pohodlně opřel. "Ty tady máš prostě najednou kachnu," dodal vědoucím tónem.

"Nemyslím, že bych mu to mohl říct takhle. On odmítá uvěřit dokonce i tomu, že je člověk."

"Ale ne, já jsem tím chtěl říct, že je to, jako když vychováš káče mezi kuřaty. To je známá historka z venkovských dvorků. To káče brzo zjistí, že nedokáže zobat, a neví, co je to plavat po vodě." Král mu vychovaně naslouchal. Trpaslíci se v hospodářství moc nevyznají. "Ale stačí, abys takové káče šoupnul na chvíli mezi ostatní kachny, dovolil mu namočit si nohy, a už se po kuřatech ani neohlídne. A pic kozu do vazu, je to." Voříšek se odmlčel spokojený sám se sebou.

Když strávíte valnou část života pod zemí, vaše vědomí a chování bude velmi doslovné. Trpaslíci neužívají metafory ani přirovnání. Kámen je tvrdý, temnota je temná. Zkus něco popsat s pomocí přirovnání a dostaneš se do maléru, to je jejich motto. Král, který už dvě stě let vedl občasné hovory s lidmi, si však vybudoval určitou duševní dílnu, ve které dokázal sice bolestivým, nicméně celkem přesným procesem přetvořit lidské výroky na srozumitelnou řeč.

"Když udeříš kozu do vazu, tak ji pravděpodobně zabiješ," připustil pomalu.

"Jasně, jako ten problém."

Pak se rozhostilo delší ticho, během nějž podrobil král Voříškovu řeč důsledné analýze.

"Takže ty mi říkáš," promluvil potom a vážil pečlivě každé slovo, "že bychom měli poslat Karotku dělat kachnu mezi lidi, protože kozu zabiješ nejsnáze ranou do zátylku."

"Je to hodný chlapec. Pro takového velkého a silného mladíka se naskytne mezi lidmi spousta příležitostí," pokýval hlavou Voříšek.

"Slyšel jsem, že se trpaslíci občas vydávají za prací do Velkého města," nadhodil král nejistě. "A většina z nich posílá rodinám peníze, což je velmi chvályhodné a správné."

"No vidíš. Sežeň mu místo u... v -" Voříšek se chvilku zamyslel, ale pak ho najednou osvítilo, "- třeba v Městské hlídce, nebo něco takového. To je skvělé uplatnění pro silného mládence, alespoň to říkal můj dědeček."

"Co je to hlídka?" zeptal se král.

"Nó," prohlásil Voříšek s rozšafností člověka, jehož rodina se během posledních tří generací nedostala dál než třicet kilometrů od domova, "to je skupina mužů, kteří chodí po městě a dohlížejí na to, aby lidé dodržovali zákony a dělali, co se jim řekne."

"To je velmi chvályhodná činnost," souhlasil král. Tady v okolí to byl především on, kdo říkal, co a jak se má udělat, a měl proto jednoznačně vyhraněný názor na lidi, kteří to nedělali.

"Samozřejmě, že tam neberou každého," hrábl až na dno svých vědomostí Voříšek.

"No to si myslím, když jde o tak důležitou činnost. Napíšu jejich králi."

"Já myslím, že oni krále nemají," zamyslel se Voříšek. "Jenom nějakého muže, který jim říká, co mají dělat."

To přijal král trpaslíků celkem klidně. To totiž z devadesáti sedmi procent znělo jako definice královské funkce, alespoň co se jeho týkalo.

Karotka přijal všechny ty novinky klidně, stejně jako by přijal pokyn k znovuotevření šachty č. 4 nebo příkaz k vykácení části lesa určeného na důlní výdřevy. Všichni trpaslíci jsou od přírody svědomití, vážní, gramotní, poslušní a logicky uvažující tvorové, jejichž jediná drobná chybička spočívá v tom, že mají sklony vrhnout se už po první skleničce na své nepřátele s výkřikem "Arrrgh!" na rtech a sekerou v ruce a useknout jim nohy v koleně. Karotka neviděl důvod, proč by měl být jiný. Půjde do toho města, ať už je to tedy cokoliv, a nechá ze sebe udělat člověka.

Berou jen ty nejlepší, tvrdil Voříšek. Člen hlídky musí být zkušený válečník, poctivý v mysli, řeči i činech. Ze studnice příběhů, vyprávěných předky, vytáhl stařík vědro plné historek o pronásledování zlosynů po střechách ve světle úplňku a o zuřivých, ale vždy vítězných šarvátkách s přesilami lapků a lupičů. Ve většině z nich pochopitelně jeho děd hrál nemalou, často dokonce hlavní roli.

Karotka musel připustit, že to zní mnohem líp než historky z dolů.

Po krátkém přemýšlení napsal král vládci Ankh-Morporku a uctivě se dotázal, jestli má Karotka naději dostat se mezi nejlepší muže města.

V dole se dopisy psaly velmi zřídka. Ustala práce, celý klan usedl kolem malého stolku a v uctivém tichu pozoroval krále, jehož brk hlasitě skřípal po aršíku pergamenu. Svou tetu král poslal k Voříškům s uctivou omluvou a prosbou o zapůjčení kusu pečetního vosku. Sestru zase vyslal dolů do vesnice, aby se zeptala čarodějky slečny Česnekové, jak se správně dělí slovo "doporučení".

Pak ubíhaly měsíce.

A najednou přišla odpověď. Byla pěkně umaštěná a špinavá, protože v horách Beraní hlavy se pošta dala tomu, kdo měl alespoň zhruba namířeno směrem k místu, kde žil adresát. Byla také velmi krátká. Říkala jen, že žádost o vstup do stráže byla přijata a mladík že má nastoupit okamžitě.

"A to je všechno?" zeptal se Karotka. "Já myslel, že budu muset absolvovat nějaké testy a takové věci. Aby se zjistilo, jestli vyhovuju."

"Jsi můj syn," prohlásil král, "a já jim to taky napsal, rozumíš? Jak bys mohl nevyhovovat? Pravděpodobně máš šanci stát se důstojníkem."

Zpod svého křesla vytáhl vak, chvíli se v něm přehraboval a nakonec podal Karotkovi podlouhlý kus kovu připomínající meč, jehož ostří však teď nemělo daleko k pile.

"Tohle by ti mohlo právem náležet," řekl. "Když jsme našli ty... vozy, tohle bylo to jediné, co tam zbylo. To ti lapkové, víš. Jen mezi námi -" posuňkem přivolal Karotku blíž, "měli jsme tady kvůli tomu čarodějku, aby si ten meč pořádně prohlídla. Pro případ, že by byl kouzelný. Ale není. Řekla, že je to ten nejobyčejnější meč, jaký kdy viděla. Obyčejně meče nějakou tu magii mají, podle mě je to tím, že magie se někdy chová tak trochu jako magnetismus. Ale myslím, že je docela pěkně vyvážený."

Podal ho Karotkovi.

Znovu se začal přehrabovat ve svém vaku. "A potom tady mám ještě tohle." Pozvedl v jedné ruce košili. "Ta tě ochrání."

Karotka se jí opatrně dotkl prstem. Byla zhotovena z vlny divoké ovce žijící v horách Beraní hlavy a měla hebkost a výhřevnost prasečích štětin. Byla to jedna z těch proslulých trpasličích kazajek, které by pro snadnější manipulaci potřebovaly na několika místech panty.

"Před čím mě ochrání?"

"No, před chladem a tak," odpověděl král. "Maminka říká, že si ji máš vzít. A... ano... teď jsem si vzpomněl. Pan Voříšek říká, že tě prosí, aby ses u něj zastavil cestou z hor. Chtěl by ti něco dát."

Otec i matka mu mávali, dokud nezmizel v záhybu cesty. Máta se ani neobjevila. Bylo to zvláštní. Měl dojem, že se mu v posledních dnech nějak vyhýbala.

Meč si zavěsil na záda, chleby a čisté prádlo si dal do vaku a svět mu víceméně ležel u nohou. V kapse měl pověstný dopis od Patricije, muže, který vládl velkému a překrásnému městu Ankh-Morporku.

Alespoň tak o něm mluvila Karotkova matka. Dopis měl důležitě vyhlížející korunku v záhlaví, ale podpis zněl tak nějak jako Lupin Klikyhák, sekr. kanc. Patr. An-Mo., v.r.

I když ho nepsal sám Patricij, musel ho napsat někdo, kdo pro něj pracoval. Nebo alespoň seděl v té samé budově jako on. Možná že Patricij o tom dopise alespoň věděl. Tedy všeobecně. Třeba ne přímo o tomhle dopise, ale určitě věděl o existenci dopisů jako takových.

Karotka kráčel pravidelnou, vytrvalou chůzí dolů po horských stezkách a plašil celá hejna čmeláků. Po nějaké chvíli sundal ze zad meč a provedl několik zkusmých výpadů proti zákeřným stromovým pahýlům a nezákonným shromážděním pálivých kopřiv.

Voříšek seděl na lavici před domem a na slabý provázek navlékal sušené houby.

"Zdravím tě, Karotko," řekl a pozval mladíka dovnitř. "Těšíš se do města?"

Karotka se nad jeho otázkou na okamžik zamyslel.

"Ne," odpověděl potom.

"Máš tak trochu zaječí úmysly, co?"

"Nemám žádné úmysly. Prostě jdu do města," odpověděl upřímně Karotka. "Nemyslel jsem vůbec na nic."

"Otec ti dal meč, jak vidím, co?" nadhodil Voříšek, který se přehraboval v zaprášené polici.

"Ano a ještě vlněnou vestu, aby mě chránila před chladem."

"Aha. Ano, slyšel jsem, že tam dole bývá občas velice vlhko. Ochrana. To je velmi důležité!" Pak se najednou otočil a dramaticky prohlásil: "Tohle patřilo mému dědovi."

Byl to podivný polovypuklý předmět, kus oble vytvarovaného plechu, k němuž bylo upevněno několik řemenů. "To je nějaký zvláštní prak?" řekl Karotka, když si ho nějakou chvíli mlčky prohlížel.

Voříšek předmět pojmenoval.

"Poklopec, to myslíte jako past na ptáky?"

"Ne. To je do boje," zamumlal poněkud v rozpacích Voříšek. "Měl bys to nosit neustále. Má ti to chránit to nejcennější, co máš."

Karotka si to vyzkoušel.

"Je to trochu malé, pane Voříšku."

"Koukni, to bude tím, že to nepatří na hlavu, víš?" Ke Karotkově rostoucímu nepříjemnému úžasu a následné hrůze se Voříšek pustil do podrobnějšího vysvětlování. "Můj dědeček vždycky říkal," končil svůj výklad Voříšek, "že kdyby toho nebylo, nebyl bych tady dnes ani já."

"Co tím myslel?"

Voříškova ústa se několikrát nehlasně otevřela a zavřela. Pak se zachoval jako bezpáteřní zbabělec. "Nemám nejmenší tušení."

V každém případě se teď ta věc ukrývala na dně Karotkova vaku. Trpaslíci k takovým věcem nemají valnou důvěru. Tahle zvláštní pomůcka představovala pohled do světa stejně podivného, jako byla odvrácená strana měsíce.

Od pana Voříška dostal ještě jeden dar. Byla to malá, ale velmi tlustá kniha a kůže, do které byla svázána, za ta dlouhá léta ztvrdla jako dřevo.

Kniha nesla nápis Artikule práva a pořádku Města ankh-morporského.

"Tohle taky patřilo mému dědovi," vysvětloval Voříšek. "To by měl znát každý strážný. Pokud máš být dobrým důstojníkem," prohlásil mazaně, "musíš znát zákony a nařízení."

Voříšek si měl svá slova dobře rozmyslet. Karotkovi za celý život nikdo nelhal, nikdo mu nedal pokyn nebo radu, která by nebyla míněna doslova. A jemu samotnému ani nenapadlo, když už se měl stát členem Městské hlídky, že nebude tím nejlepším.

Jeho cesta měřila osm set kilometrů a kupodivu proběhla bez nejmenších příhod a obtíží. Muži, kteří měří přes dva metry a v ramenou jen o trochu míň, mívají často klidnou cestu bez jakéhokoliv vzrušení. Sem tam na ně sice někdo vyskočí ve skalách nebo v lese, ale ten pak říká věci jako: "Jé, nezlobte se, to byl omyl, já si vás s někým spletl."

Většinu cesty si krátil čas čtením.

A teď se před ním konečně objevil Ankh-Morpork. Bylo to pro něj tak trochu zklamání. Očekával vysoké bílé věže, které se budou vznášet nad krajinou, a spoustu vlajek. Ne, Ankh-Morpork se nevypínal, spíš se tak nějak plížil, tiskl se k zemi, jako by se bál, aby ho někdo neukradl. A vlajka tam nebyla jediná.

U brány stál strážný. Dalo se tak alespoň usuzovat z toho, že na sobě měl kroužkovou zbroj a opíral se o kopí. Musel to být strážný.

Karotka mu zasalutoval a podal mu dopis. Muž do něj chvilku užasle zíral.

"Hmm?" zabručel nakonec.

"Myslím, že bych měl navštívit Lupina Klikyháka, sekr. kanc. Patr. An-Mo., v.r.," řekl Karotka.

"Co to má být to v.r.?" zeptal se podezřívavě strážný. "Nemohlo by to znamenat třeba velmi rychlý?" řekl Karotka, který už o tom taky přemýšlel.

"Podívej, já žádného takového kance neznám. Myslím, že hledáš kapitána Elánia z Noční hlídky."

"A kde sídlí?" zeptal se slušně Karotka.

"No, touhle dobou bych to na tvém místě zkusil u Hroznové party v Jednoduché ulici," zamyslel se voják. Pak si Karotku prohlédl od hlavy k patě. "Nastupuješ ke stráži, co?"

"Doufám, že se mi to podaří, ano," odpověděl Karotka. Strážný na něj vrhl pohled, který bychom mohli orientačně popsat jako soucitný.

"A co jsi provedl?"

"Prosím?"

"Musel jsi něco provést," trval na svém strážný. "Můj otec napsal dopis," oznámil strážnému pyšně Karotka. "Jsem dobrovolník!"

"A do prdele..." prohlásil strážný.

Řekněme, že je znovu noc, a podívejme se znovu za strašidelnou bránu.

"Jsou kolesa Trýzně patřičně roztočena?" zazněl hlas Nejvyššího velmistra.

Kruh Osvícených bratří nejistě zašoupal nohama. "Bratře Ostrověži?" otočila se Velmistrova kápě příslušným směrem.

"To není moje povinnost, roztáčet kolesa Trýzně," zamumlal bratr Ostrověž, "...má na starosti bratr Štukatér, roztáčet kolesa -"

"To tedy, sakra, ne! Já mám za úkol mazat osu Univerzálního citronu," odpověděl bratr Štukatér popuzeně. "To jenom ty vždycky tvrdíš, že moje práce je -"

Nejvyšší velmistr si v hlubinách své kápě těžce povzdechl nad novou hádkou, která rychle nabírala na ostrosti. Z tohohle smetí má ukout nový věk rozumu?

"Mohli byste laskavě alespoň chvíli mlčet?" vyštěkl popuzeně. "Abych řekl pravdu, nebudeme dnes v noci vlastně kolesa Trýzně ani potřebovat. Nechte toho, vy dva. Tak, bratři - přinesli jste všechny potřebné věci, jak bylo dohodnuto?"

Ozvalo se mnohohlasé souhlasné mumlání. "Nuže, položte je do magického kruhu."

Byla to ubohá sbírka. Přineste magické věci, řekl. Jediný bratr Zapětprstů přispěl něčím, co mělo nějakou cenu. Vypadalo to jako nějaká oltářní ozdoba a bude lepší se neptat, odkud pochází. Nejvyšší velmistr postoupil kupředu a špičkou boty opatrně strčil do jednoho z předmětů.

"A copak má být tohle?"

"...je amulet," zabručel bratr Žumpa, "a je hrozně mocnej. Koupil jsem ho od jednoho chlapa. Je se zárukou. Chrání proti kousnutí krokodýla."

"A jsi si jistý, že můžeš takovou vzácnost postrádat, bratře?" řekl Nejvyšší velmistr. Zbytek bratří se nejistě zachichotal.

"Tak dost, bratři," prohlásil Velmistr vážně a otočil se k ostatním. "Řekl jsem, abyste přinesli magické předměty. Tím jsem nemyslel lacinou bižuterii a staré krámy! Pro boží rány, vždyť tohle město je magií doslova prolezlé!" Naklonil se nad další předměty. "A co je, u všech čertů, tohle?"

"To jsou kameny," ozval se nejistě bratr Štukatér.

"No to vidím! A jakým způsobem jsou magické?"

Bratr Štukatér se začal třást. "Jsou provrtané, Nejvyšší velmistře. Každý ví, že provrtané kameny jsou kouzelné."

Nejvyšší velmistr se vrátil na své místo na obvodu kruhu. Pak pozvedl ruce.

"Dobrá, fajn, v pořádku," prohlásil unaveným hlasem Velmistr. "Když to máme udělat s tímhle, uděláme to s tímhle. Ale až se nám tady objeví drak dlouhý jen půl metru, budeme všichni vědět proč, že, bratře Štukatére? Bratře Štukatére? Promiň, ale neslyšel jsem tvou odpověď. Bratře Štukatére!"

"Řekl jsem ano, Nejvyšší velmistře," zašeptal bratr Štukatér.

"Dobrá. Doufám, že jsme si dokonale porozuměli." Nejvyšší velmistr se obrátil a uchopil do ruky knihu.

"A teď," prohlásil, " jsme-li všichni připraveni..."

"Ehm," zvedl bratr Ostrověž zdráhavě ruku. "Připraveni k čemu, Nejvyšší velmistře?"

"K obřadu vyvolání, samozřejmě. U všech bohů, myslel jsem, že -"

"Ale vy jste nám přece neřekl, co se od nás čeká, Nejvyšší velmistře," zakňoural bratr Ostrověž. Nejvyšší velmistr zaváhal. To vlastně byla pravda, ale on nebyl ochotný to připustit.

"No samozřejmě!" prohlásil. "A přitom je to tak jasné. Musíte se dokonale soustředit. Upněte své myšlenky k drakům," nabádal je. "Všichni, do jednoho."

"A to má být všechno?" prohlásil bratr Dveřník.

"Ano."

"Nemusíme tiše sborem odříkat nějaké nesrozumitelné verše, nebo tak něco?"

Nejvyšší velmistr na něj mlčky zíral. Bratru Dveřníkovi se podařilo navzdory tomuto očividnému útlaku zachovat tak lhostejnou tvář, jak to jen postava v černém plášti a s kápí staženou do čela dokázala. Nevstoupil do tajné společnosti, aby mu nakonec někdo upíral právo na odříkávání tajných textů a zaříkávadel. On se na to těšil!

"Můžete něco odříkávat, pokud chcete," zasyčel Nejvyšší velmistr. "Teď ale chci, abyste se všichni - ano, co je zase, bratře Žumpo?"

Malý bratr spustil ruku. "Ale já žádné tajemné texty ani zaříkadla neznám, Nejvyšší velmistře. Dokonce ani žádnou říkanku..."

"Hmm!" Otevřel knihu.

Byl velmi překvapen, když po přečtení desítek a desítek svatých blábolů představuje skutečný Obřad přivolání jediná krátká věta. Ani verš, ani zaříkadlo, ale pouhopouhý shluk bezvýznamných slabik. Pán z Malachitů tvrdil, že právě ty slabiky způsobí narušení pravidelných vzorců v podstatě reality, ale Velmistr věřil, že si to zdůvodnění starý bláznivý čaroděj vymyslel až dodatečně. To byla ta potíž s mágy, kteří měli snahu dokázat, že ta sebejednodušší věc je vlastně složitá. Jediné, co jste skutečně potřebovali, byla síla vůle. A té měli bratři víc než dost. Byli ve svých myšlenkách malí, zlí a jedovatí, ano, měli myšlenky potřísněné nenávistí a zlomyslností, ale jejich síla byla pořád ještě více než dostatečná.

Teď to ovšem nebude žádná veselá společenská hra. Oni zatím naštěstí nemají ani stín podezření... Kolem něj bratři recitovali a přednášeli každý to, co považoval za mystický text. Celkový efekt byl kupodivu celkem dobrý, když jste se ovšem nesoustředili na slova.

Ta slova. Oh, ano...

Sklopil oči ke knize a vyslovil je nahlas. Nic se nestalo.

Mrkl. Když zvedl víčka, stál v temné ulici, břicho se mu nadýmalo ohněm a byl velmi rozzlobený.

Měla to být ta nejhorší noc v životě Zeba Diskuty, zloděje třetí třídy, a jistě by nebyl o moc šťastnější, kdyby mu byl někdo řekl, že bude i nocí poslední. Déšť nutil lidi zůstávat pod střechami a on ještě zdaleka neměl splněný plán. Možná že právě proto byl o něco méně pozorný, než bývalo jeho zvykem.

V nočních ulicích Ankh-Morporku musí být člověk maximálně opatrný. Neexistuje něco jako průměrná opatrnost. Buď jste maximálně opatrný, nebo jste mrtvý. Možná že ještě jdete a dýcháte, ale už jste mrtvý. Zaslechl tlumené zvuky z nedaleké uličky. Nechal si z rukávu do dlaně sklouznout olověný, kůží obšitý zabiják a čekal. Když zvuk naznačoval, že se obět přiblížila skoro ke konci uličky, vyskočil do jejího ústí a vykřikl: "Naval prachy a žádný -" a zemřel.

Byla to velmi neobvyklá smrt. Už přes sto let tak nikdo nezemřel.

Zeď za ním světélkovala višňovou červení, která pomalu tmavla.

Byl první, kdo spatřil ankh-morporského draka. To mu ovšem náladu nijak zvlášť nevylepšilo, protože byl mrtev.

" -ní," dořekl ještě a jeho odhmotněné já se s úžasem dívalo na malou hromádku černého popela, která, jak věděl s neodbytnou jistotou, bývala kdysi jeho tělesnou schránkou. Byl to prazvláštní pocit, vidět své vlastní smrtelné zbytky. Kupodivu mu zdaleka nepřipadaly tak strašlivé, jak by vám tvrdil ještě před chvílí, kdybyste se ho na něco takového zeptali. Když se najdete v podobě mrtvoly, uklidní vás současně to, že jste to byli vy, kdo sám sebe našel jsa mrtev.

Ulička už zase zela prázdnotou.

"To bylo nějaký zvlášť divný," prohlásil Diskuta.

VELMI NEOBVYKLÉ, SOUHLASÍM.

"Viděl jsi to? Co to bylo?" Diskuta zvedl oči k temné postavě, která se vynořila ze stínů. "Hele, a co ty jsi vlastně zač?" dodal hlasem plným podezření.

HÁDEJ, odpověděl mu neznámý.

Diskuta nějakou chvíli zíral na postavu, jejíž obličej se skrýval ve stínu kápě.

"U Cora! Já si myslel, že takoví jako já ti nestojí za to."

MNĚ ZA TO STOJÍ KAŽDÝ.

"Ale já myslel... jako že osobně."

NĚKDY. PŘI VÝJIMEČNÝCH PŘÍLEŽITOSTECH.

"Jo, tak to jo," vydechl Diskuta. "Tohle by něco takovýho fakt bylo! Já jenom, že to vypadalo zrovna jako nějakej děsnej drak! Jak k tomu přijdu? Jednoho přece nenapadne, že když nahlídne za roh, najde tam draka!"

A TEĎ, KDYBY SES LASKAVĚ OBTĚŽOVAL TUDY... řekl Smrť a položil Diskutovi na rameno kostnatou ruku.

"Věřil bys, že mi kdysi předpověděla jedna věštkyně, že umřu v posteli, obklopen zástupem svých truchlících dětí a vnoučat," prohlásil Diskuta, když vykročil za majestátní postavou. "No co bys na to řekl, schválně?"

ŘEKL BYCH, ŽE SE MÝLILA.

"Blbej drak," posteskl si Diskuta. "Taky chrlil oheň. Trpěl jsem moc?"

NE. BYLO TO PRAKTICKY OKAMŽITÉ.

"To je dobře. Nerad bych se dozvěděl, že jsem příliš strádal." Diskuta se ohlédl. "Co bude teď?" zeptal se. A za nimi padající déšť rychle měnil hromádku černého popela na černé bláto.

Nejvyšší velmistr otevřel oči. Ležel na zádech a bratr Žumpa se mu právě chystal vtisknout polibek života. Už pouhá myšlenka na to, že by k tomu mohlo dojít, stačila rychle převést obět přes hranice vědomí zpět k životu.

Posadil se a snažil se ze sebe co nejrychleji setřást pocit, že váží několik tun a je porostlý šupinami. "Dokázali jsme to," zašeptal. "Drak. Objevil se! Cítil jsem to!"

Bratři se dívali jeden na druhého.

"My jsme neviděli nic," řekl bratr Štukatér.

"Já mám dojem, že jsem něco zahlídl," špitl bratr Ostrověž loajálně.

"Ne, ne tady," vyštěkl Nejvyšší velmistr. "Přece byste nechtěli, aby se zhmotnil tady, co? Byl venku, ve městě. Trvalo to sice jen několik vteřin, ale -"

Najednou ukázal prstem. "Podívejte!"

Bratři se s provinilými výrazy otočili a očekávali žhavý plamen trestu.

Ve středu magického kruhu se magické předměty pomalu měnily v prach. Právě ve chvíli, kdy se otočili, rozsypal se amulet bratra Žumpy.

"Vysálo je to do sucha. Na prach," zašeptal bratr Zapětprstů. "No to mě teda omejte!"

"Ten amulet mě stál tři tolary," prohlásil polohlasem bratr Žumpa.

"Ale to dokazuje, že to funguje," řekl Nejvyšší velmistr. "Cožpak to nevidíte, lidičky? Funguje to! My opravdu dokážeme přivolat draky!"

"No jo, ale mohlo by se to, co se týče magickejch předmětů, dost prodražit," prohlásil pochybovačně bratr Zapětprstů.

"- fakticky, celý tři toláče. Žádnej póvl, ale -"

"Moc," zavrčel Nejvyšší velmistr, "není nikdy zadarmo."

"Věrná pravda," přikyvoval horlivě bratr Ostrověž. "Nic laciného. Věrná pravda!" Zrakem znovu zabloudil k malým hromádkám vyčerpané magie. "U Cora!" dodal potom, "takže se nám to vážně podařilo, co? Takže my jsme se jen tak sešli a jako když nic jsme při tom provedli kouzlo, je to tak?"

"Vidíte?" vskočil mu do řeči bratr Zapětprstů. "Sem vám říkal, že je to jednoduchý jak facka!"

"Vedli jste si všichni výjimečně dobře," prohlásil Nejvyšší velmistr hlasem, kterým se dodává odvaha malověrným.

"- a byl by mě stál šest toláčů, ale von řek, že teda nechá umřít celou rodinu hladem a dá mi ho za tři tolary -"

"Jo," přikývl bratr Ostrověž. "Vážně jsme se do toho vpravili. A prosím, ani to nebolelo, co? Udělali jsme skutečné kouzlo! A ani jsme k tomu nepotřebovali víly z pohádek, bratře Štukatére, viděl jsi?"

Ostatní bratři horlivě přikyvovali. Skutečná magie. Nic na tom není. Tak a teď by si měl každý raději dávat velký pozor!

"No jo, ale počkejte!" nedal se odbýt bratr Štukatér. "Kam se ten drak poděl? Poslyšte, přivolali jsme ho, nebo ne?"

"Nechápu, proč se tak hloupě ptáš," zavrtěl bratr Ostrověž pochybovačně hlavou.

Nejvyšší velmistr si oprášil pomyslný prach ze svého roucha.

"Přivolali jsme ho," řekl, "a on skutečně přišel. Jenže zůstal jen tak dlouho, jak dlouho vydržela magie. Pak se vrátil. Jestliže chceme, aby tady zůstal déle, potřebujeme víc magie, rozumíte? A my ji musíme sehnat."

"- a kde tak asi člověk jen tak přijde ke třem tolarům, to by mě -"

"Drž už hubu!"

Drahý tatínku (psal Karotka), nuže dorazil jsem do Ankh-Morporku. Je to tady úplně jiné než doma. Myslím, že se město muselo od dob, kdy tady sloužil dědeček pana Voříška, dost změnit. Myslím, že místní lidé nepoznají Dobré od Zlého. Kapitána Elánia jsem našel ve veřejné pivnici. Pamatuju si, co jsi mi říkal, totiž, že pořádný trpaslík na taková místa zásadně nechodí, ale protože on nešel ven, musel jsem jít dovnitř. Ležel a hlavou na stole. Když jsem na něj promluvil a vysvětlil mu co a jak, podíval se na mě a řekl: Zatahej mě radši za tu druhou nohu, na tý mám rolničky, hochu. Obávám se, že byl ošklivě opilý. Řekl mi, abych si našel nějaké bydlení a dnes večer se přihlásil u seržanta Tračníka na strážnici. Potom ještě dodal, že každý, kdo chce nastoupit k Noční hlídce, potřebuje vyšetřit na hlavu.

O tom pan Voříšek nic neříkal. Možná že se to dělá z hygienických důvodů.

Pak jsem se vypravil na procházku a taky hledat nocleh. Je tady hrozně moc lidí. Našel jsem tady jedno místo, jmenuje se Stínov. Pak jsem zahlédl několik lidí, kteří se pokoušeli okrást mladou dámu. Pustil jsem se do nich. Neuměli správně bojovat a jeden z nich se mě pokusil kopnout do toho nejdůležitějšího, co mám, ale já měl Ochranu, jak mi pan Voříšek říkal, a on se zranil. Pak ta dáma přišla ke mně a řekla, jestli se prý zajímám o vyspání. Řekl jsem po pravdě, že ano. Vzala mě na místo, kde žije, je to penzion, alespoň myslím, že se tomu tak říká. Vede ho paní Dlaňová. Mladá dáma, které chtěli ukrást váček, se jmenuje Rít a ta jí řekla, měla jste ho vidět, byli tam 3 chlapi a byl úžasný. Paní Dlaňová řekla jasně, jde to na účet podniku. Potom řekla no né, jaká velká Ochrana. Tak jsem šel nahoru a usnul, přestože je to dost hlučné místo. Rít mě dvakrát nebo třikrát probudila a ptala se, jestli něco nechci, ale když oni jablka neměli. Tak jsem se postavil na vlastní nohy, jak se tady říká, ale nevím, jak to myslí, nedovedu si představit, jak bych se postavil na nohy někoho cizího.

Myslím, že tady bude práce ažaž. Když jsem šel za seržantem Tračníkem, narazil jsem na místo, kterému říkají cech lupičů!! Ptal jsem se pí Dlaňové a ona mi řekla, že se tam scházejí náčelníci lupičů z celého města. Vydal jsem se na strážnici a sešel jsem se tam se seržantem Tračníkem, velmi tlustým mužem, a když jsem mu řekl o cechu lupičů, podíval se na mě a řekl: Nedělej ze sebe idiota, hochu. Myslím si, že žertoval. Řekl mi: S cechem lupičů si nelam hlavu, hochu. Jediné, co musíš pěkně dělat, je chodit v noci po ulicích a křičet: Dvanáctá hodina bude bít a ve městě je mír a klid. Tak jsem se ho zeptal, co mám dělat, když tam mír a klid nebude, a on mi odpověděl: Tak si, k sakru, rychle najdeš jinou ulici.

To není žádné velení.

Dali mi taky kroužkovou zbroj. Je dost rezavá a dělal ji nějaký nešikovný řemeslník.

Taky tady dávají peníze za to, že jsi v hlídce. Jako svobodník-čekatel mám dvacet tolarů měsíčně. Až je

dostanu, pošlu vám je.

Doufám, že se máte všichni dobře a že šachta č. 5 už byla otevřena. Tohle odpoledne se zajdu podívat do cechu lupičů. Je to ostuda. Jestli se mi s tím podaří něco udělat, bude to jako pírko, které si člověk zastrčí za klobouk. Pomalu už začínám rozumět zdejší řeči.

Tvůj milující syn Karotka.

PS: Prosím, vyřiďte ode mne mnoho pozdravů Mátě. Moc mi chybí.

Lord Vetinari, Patricij Ankh-Morporku, si přejel rukou přes oči.

"Co že to udělal?"

"On mě vedl ulicemi, zasípal Urdo von Fuj, současný prezident cechu zlodějů, lupičů a spojených řemesel. "Za bílého dne! Se spoutanýma rukama!" Postoupil o několik kroků k Patricijově strohé úřední židli a zahrozil prstem.

"Vy sám nejlíp víte, že jsme se drželi v rámci rozpočtu, prohlásil. "Ale tak mě zostudit! Jako nějakého obyčejného grázla! Musí se mi dostat plné omluvy a zadostiučinění, nebo máte na obzoru další stávku, to vás upozorňuju! Situace nás k ní dožene i proti naší vůli, přestože máme smysl pro občanskou povinnost."

Ten prst. Ten prst byla ta chyba. Patricij upíral chladný pohled právě na ten prst. Von Fuj sledoval Patricijův pohled a provinilý prstík rychle schoval do dlaně. Patricij nebyl člověk, na kterého jste mohli hrozit prstem. Snad jedině tehdy, když vám nevadilo, že budete moci počítat jen do devíti.

"A ty říkáš, že to byl jediný muž?" zajímal se lord Vetinari.

"Ano! Tedy vlastně -" von Fuj zaváhal.

Teď, když to někomu povídal, znělo to velmi podivně.

"Ale vás jsou tam přece celé stovky," prohlásil odměřeně Patricij . "Promiň mi ten výraz, ale je vás tam jako psů."

Von Fuj několikrát otevřel a zase zavřel ústa. Pravdivá a čestná odpověď by zněla "ano, a kdyby se náhodou někdo ochomýtal kolem, nebo se dokonce pokusil plížit po chodbách, dopadlo by to s ním po čertech špatně. Jenže každého zmátlo, že ten chlápek vešel dovnitř, jako by mu to tam patřilo. To a pak taky skutečnost, že praštil, koho potkal, a všem sděloval, že by měli vylepšit své mravy".

Patricij přikývl.

"Já se o tu věc momentálně postarám," řekl. To bylo skvělé slovo. Většina lidí při něm zaváhala. Nebyli si totiž jistí, zda tím myslí, že se o věc postará hned, nebo později a letmo. A žádný z nich nenašel dost odvahy se zeptat.

Von Fuj ustupoval.

"Já se mnohokrát omlouvám, s vaším dovolením. Ale musím si udržet svou prestiž, že?"

"Díky," přikývl Patricij. "Nerad bych tě dál zdržoval," pokračoval způsobem, který jeho návštěvníka ještě více zmátl.

"Dobrá. Prima. Děkuji. Výborně," prohlásil zloděj.

"Koneckonců, čeká na tebe spousta práce," pokračoval lord Vetinari.

"No ano, samozřejmě, právě to jsem měl na mysli." Zloděj zaváhal. Patricijova poslední věta v sobě skrývala jakýsi osten. Von Fuj čekal, kdy rána dopadne.

"Ehm," prohlásil a čekal, že mu Patricij alespoň napoví.

"Když se teď tak rozhýbaly kšefty, myslím."

Po zlodějově obličeji přeletěl výraz paniky. Jeho mysl zaplavil pocit nekonkrétní viny. Otázka nespočívala v tom, co všechno měl na svědomí, ale v tom, co Patricij odhalil. Ten muž měl oči všude, i když ani jedny z nich nebyly tak výhrůžné jako ty ledově modré, které nosil nad vlastním nosem.

"Já, ehm, jaksi dost přesně..." začal.

"Je to velmi zvláštní výběr věcí." Patricij zvedl ze stolu arch papíru. "Tak například křišťálová koule, která patřila věštkyni ve Strmé ulici. Malá ozdoba z chrámu krokodýlího boha Offlera. A tak dál. Samé tretky."

"Obávám se, že opravdu nevím..." začal zloděj. Patricij se najednou naklonil kupředu.

"Jseš si jistý, že ve městě nedochází k nepovolené zlodějině?" prohlásil.

"Tak na to bych se tedy podíval!" rozohnil se šéf zlodějů. "Na to se spolehněte!"

"Vím, že je na tebe spolehnutí," obdařil ho Patricij sladkým úsměvem. "A děkuji ti za návštěvu. Neváhej a klidně odejdi."

Zloděj se tiše vyšoural ven. A takle to s Patricijem dopadne vždycky, pomyslel si zatrpkle. Člověk za ním přijde s dokonale oprávněnou a zdůvodněnou stížností, a než se vzpamatuje, couvá už pozpátku ven, omlouvá se a uklání a je moc rád, že z toho všeho vyvázl se zdravou kůží. Patricijovi jste to prostě museli naservírovat. Když jste to neudělali, poslal za vámi pár chlapů a ti vám to stejně sebrali.

Když zloděj zmizel, zazvonil Patricij na malý bronzový zvonek, který přivolal jeho sekretáře. Mužovo jméno, navzdory jeho rukopisu, bylo Lupin Zavoněl. Objevil se s připraveným perem.

O Lupinu Zavonělovi jste mohli říci jedno. Byl jako ze škatulky. Vždycky budil dojem, že ho právě dodělali a čerstvě natřeli. Dokonce i vlasy měl naolejované a přihlazené tak, že vypadaly jako namalované.

"Jak se zdá, má Noční hlídka nějaké potíže s cechem zlodějů," řekl Patricij. "Byl tady von Fuj a stěžoval si, že ho dokonce jakýsi člen hlídky zatkl."

"A proč, pane?"

"Očividně proto, že je zloděj."

"Člen Noční hlídky?" zeptal se sekretář.

"Já vím," přikývl Patricij. "Ale podívej se na to, ano?"

Patricij se sám pro sebe usmál.

Bylo nesmírně těžké změřit hloubku velmi výstředního smyslu pro humor, kterým byl lord Vetinari pověstný, ale teď se nemohl zbavit představy rudého popuzeného obličeje hlavy veškerého zlodějstva, která se mu neustále v duchu vracela.

Jedním z Patricijových největších přínosů ke spolehlivému běhu Ankh-Morporku bylo zlegalizování prastarého cechu zlodějů, které provedl už dávno, těsně po svém nástupu k moci. Zločin kolem nás bujel vždycky, zdůvodňoval své rozhodnutí, a když už se nemůžete zločinu zbavit, je lepší, když to bude zločin organizovaný.

A tak byl cech vybídnut, aby vystoupil ze stínů a postavil si budovu cechu, jeho zástupci zaujali svá místa na městských hostinách a společenských událostech. V cechu se začalo vyučovat, pořádaly se rekvalifikační kurzy a vydávala se osvědčení a vysvědčení a tak dále.

Cech souhlasil s vážnou tváří, že výměnou za to, že se jim Noční hlídka nebude plést do cesty, udrží zločiny každoročně na úrovni dohodnuté předem. Tak mohl každý pohodlně plánovat dopředu, jak lord Vetinari s oblibou říkal, a z každodenního chaosu života zmizela alespoň část nejistoty.

A pak, o nějaký čas později, si lord Vetinari znovu svolal náčelníky zlodějů, kapsářů a lupičů a po chvíli nezávazné řeči povídá, jo, mimochodem, chtěl jsem vám říci ještě jednu věc. Počkejme, co to vlastně bylo? Aha, no ano, už vím...

Já vás dobře znám, řekl. Vím, kde žijete. Vím, jakého má kdo z vás koně. Znám kadeřníka, ke kterému chodí vaše žena. A také vím, jak jenom ten čas letí, kde si hrávají vaše krásné děti. A taky kolik je jim let, kam chodí do školy a jak je máte rádi. Takže, nezapomenete na to, co jsme si tady slíbili, že ne? A mile se na ně usmál.

Oni se na něj taky tak jako usmáli.

Nakonec se však celá ta věc ukázala být pro obě strany velmi výhodná. Netrvalo dlouho a hlavám cechu narostla bříška, a oni si začali pořizovat erby a scházeli se spíš v klubu v budově cechu než v zakouřených putykách, kde se vlastně ani jednomu z nich moc nelíbilo. Složitý systém daní a odvodů měl na svědomí, že ačkoliv byl pro cech zajímavý téměř každý občan Ankh-Morporku, nikdo neplatil příliš mnoho, a to bylo velmi uspokojivé - alespoň pro ty nejbohatší občany, kteří si dokonce mohli předplatit, a tak si zajistit na celý rok předem klidný život. Pro tohle předplatné se používalo podivné cizí slovo, které znělo jako pojištěnic. Nikdo nevěděl, co to původně znamenalo, ale Ankh-Morpork je přijal za vlastní.

Hlídce se to nelíbilo, ale bylo pravda, že zloději byli s to kontrolovat zločin mnohem efektivněji, než dokázala hlídka kdykoliv předtím. Koneckonců vezměte to tak, že hlídka musela pracovat dvakrát víc, aby alespoň o něco omezila počet zločinů, zatímco příslušníkům cechu naopak stačilo k tomu samému pracovat o něco míň.

A tak město prosperovalo, zatímco hlídka ustoupila z cesty jako nepotřebný přívěsek a naplnila se hrstkou lidí, které už nechtěl zaměstnat nikdo jiný a které žádný soudný člověk nemohl brát vážně.

Poslední, co by si kdo od nich přál, bylo, aby si vzali do hlav, že se pustí do boje se zločinem. Ale vidět náčelníka cechu lupičů tak dokonale vyvedeného z míry za tu trochu nepříjemností v každém případě stálo, pomyslel si Patricij.

Kapitán Elánius zaklepal na dveře opravdu velmi váhavě, protože každé ťuknutí mu otřáslo celou hlavou. "Vstupte."

Elánius si stáhl z hlavy helmici, zasunul ji pod paži a otevřel dveře. Jejich zaskřípění mu projelo předním mozkem jako ostří tupé pily.

V přítomnosti Lupina Zavoněla se vždycky cítil poněkud nejistý. Když na to ovšem přišlo, cítil se nejistý i v přítomnosti lorda Vetinariho - i když to bylo trochu něco jiného, protože tam byl důvod v původu. To byl obyčejný strach. Jenže s Voňavkou se znal od dob, kdy spolu vyrůstali na Stínově. Ten kluk byl už tenkrát velmi slibný. Nikdy nebyl náčelníkem party. Nikdy. Na to neměl ani dost síly, ani dost vytrvalosti. A koneckonců, k čemu je to dobré, být náčelníkem party? Za každým takovým náčelníkem stojí několik jeho zástupců nebo pobočníků, kteří se na povýšení jen jen třesou. Postavení náčelníka party není rozhodně nic, co by mělo dlouhodobou perspektivu. Na druhé straně, v každé partě se vyskytuje bledý mladík, kterého tam trpí, protože je to právě on, kdo přichází se všemi těmi geniálními nápady, které se obvykle týkají osamělých stařenek nebo nezamknutých obchůdků. A právě to bylo Voňavkovo přirozené místo v řádu věcí.

Elánius v té partě patřil k členům na prostřední úrovni, takové fistulkové podobě klasického přitakávače. Pamatoval si Zavoněla jako hubeného malého kluka, který se vždy ztrácel v odložených kalhotách po některém ze svých četných bratrů a neustále partu dohánět zvláštním skákavým cvalem, svou specialitou, kterou vymyslel, aby udržel krok se staršími a většími hochy. Věčně přicházel s novými a novými nápady, aby pádící hlouček kluků zastavil. V takových chvílích se kolem něj parta shromáždila a větší hoši ho začali týrat a poštuchovat, což byla jejich obvyklá zábava v momentech, kdy se nenaskytlo nic lepšího. Byla to skvělá příprava na strázně dospělosti a Zavoněl se v tomto směru vycvičil dokonale.

Bylo to tak. Oba vyšli ze stoky, tam začali. Jenže zatímco Voňavka z ní postupoval vzhůru, a on sám byl první, kdo to ochotně připouštěl, Elánius v ní bohužel postupoval podél. Pokaždé, když to vypadalo, že by si mohl trochu polepšit, něco zkazil nebo řekl něco nevhodného, většinou oboje současně.

Proto se v přítomnosti Zavoněla cítil nesvůj. Rušil ho ten zřetelný tikot dokonalého strojku ctižádosti. Elánius nikdy příliš ctižádostivý nebyl. To bylo něco, co se stávalo jiným.

"Hleďme, Elánius."

"Pane," odpověděl Elánius dřevěně. Nepokoušel se salutovat, protože se obával, že by se mohl převážit na jednu stranu. Litoval, že si neudělal čas, aby ke snídani vypil alespoň nějakou maličkost.

Zavoněl se začal přehrabovat v papírech na stole. "Dějí se podivné věci, Elánius. Mám tady na tebe vážnou stížnost, člověče," prohlásil. Zavoněl nenosil brýle. Kdyby je nosil, jistě by se na Elánia díval přes horní okraj obrouček.

"Pane?"

"Jde o jednoho z mužů tvé Noční hlídky. Zdá se, že sebral náčelníka cechu zlodějů."

Elánius se mírně zapotácel a ze všech sil se pokoušel zaostřit. Na něco takového nebyl připravený.

"Promiňte, pane," artikuloval namáhavě, "ale teď jsem vám zřejmě tak docela nerozuměl."

"Řekl jsem, Elánius, že jeden z tvých chlapů zabásnul náčelníka zlodějského cechu."

"Jeden z mých mužů?"

"Tak."

Elániovy rozptýlené mozkové buňky se s hrdinským vypětím pokusily přeskupit. "Člen Noční hlídky?"

Zavoněl se pochmurně usmál. "Spoutal ho a nechal ho stát před budovou paláce. Obávám se, že na tom něco smrdí. Nechal tam lístek.., jo... tady to je... ‚Já, níže podepsaný, obviňuji tohoto muže ze spiknutí za účelem spáchání zločinu, podle článku 14 (iii) Kriminálního a trestního zákona z r. 1678. Karotka Rudykopalsson.'"

Elánius na něj nejistě mžoural. "Čtrnáct i-i-i?"

"Tak je to tady napsáno."

"A co to znamená?"

"Nemám nejmenší ponětí," odpověděl Zavoněl suše. "A co to jméno... Karotka?"

"Ale my přece takové věci neděláme!" zasténal Elánius. "Člověk nemůže chodit po městě a sbírat příslušníky cechu zlodějů! To přece nejde, trvalo by nám to bůhví kolik dní!"

"Jak je vidět, tak ten Karotka si o tom myslí něco jiného."

Kapitán zavrtěl hlavou a bolestivě zamrkal. "Karotka? Vůbec nic mi to neříká." Jeho zmateně přesvědčený tón v té chvíli zaskočil i samotného sekretáře.

"Byl si naprosto -" sekretář zaváhal. "Karotka, Karotka," prohlásil nakonec. "Já už to jméno slyšel. Ne! Viděl jsem ho napsané!" Po tváři se mu na chvíli rozprostřel nepřítomný výraz. "Ten dobrovolník, to je ono! Pamatuješ si, vždyť jsem ti to ukazoval!"

Elánius na něj několik vteřin mlčky zíral. "Nebyl to dopis od nějakého... počkej... trpaslíka, nebo co?"

"To je ono, byl o tom, jak je odhodlán sloužit společnosti a udržovat pořádek a bezpečí na ulicích města. Prosil a přimlouval se za to, abychom pomohli jeho synovi stát se oddaným služebníkem v Noční hlídce." Sekretář začal vytahovat složky se záznamy.

"Co udělal?" zeptal se Elánius.

"To je právě to. Nic. Neměl sebemenší škraloupek."

Elániova obočí se sešla u kořene nosu a jeho myšlenky se vydaly novým směrem.

"Dobrovolník?"

"Ano."

"Nemusel k hlídce nastupovat?"

"On chtěl nastoupit. A ty jsi mi řekl, že to bude určitě nějaký vtip, a já na to řekl, že by neuškodilo, kdybychom měli v hlídce zastoupenou i některou národnostní menšinu. Vzpomínáš?"

Elánius se pokusil vzpomenout, nebylo to lehké. Byl si vzdáleně vědom, že pil, aby zapomenul. Teď se všechno komplikovalo tím, že si nedokázal vzpomenout, na co to chtěl zapomenout. Věděl jen, že na konci už pil jen proto, aby zapomenul na pití.

Potrhaná síť neuspořádaných myšlenek a úvah, kterou už se ani nepokoušel pojmenovat čestným jménem paměť, mu samozřejmě žádný klíč k situaci nenabídla.

"Myslíš, že bych měl?" hlesl bezmocně.

Zavoněl složil ruce na stolní desce před sebou.

"Tak poslyšte, kapitáne," prohlásil. "Jeho lordstvo žádá vysvětlení. Byl bych nerad, kdybych musel říct, že kapitán Elánius z Noční hlídky vůbec neví, co se děje mezi muži, kteří jsou, mohu-li si dovolit použít ten nepříliš výstižný výraz, pod jeho velením. To by vedlo k nepříjemnostem, ke zbytečnému vyptávání a tak dále. O to nestojíme, Elánius, že ne? Nebo ano?"

"Ne, pane," zahuhlal Elánius. Velice vzdáleně si začal vybavovat, jak s ním někdo u Hroznové party mluvil o práci, a ta myšlenka se mu provinile kroutila někde hluboko v hlavě. Ale to přece nebyl žádný trpaslík. Rozhodně ne, pokud se popisy zásadně nezměnily.

"Jistě že ne," přikývl spokojeně Zavoněl, "už kvůli starým časům ne, že? A tak dál. Takže já si vymyslím něco, co by Patricije uklidnilo, a ty, Elánius, zjistíš, co se děje, a zarazíš to. Ten trpaslík potřebuje maličkou lekcičku, aby si uvědomil, co to znamená, být strážný, jasné?"

"Ha, ha," zasmál se pokřiveně kapitán.

"Co to má znamenat?"

"Cože? Já jen myslel, že to byl takový etnický vtip, pane."

"Podívej, Elánius, já mám pochopení. Za určitých podmínek. Chci, abys celý ten případ vyšetřil a dal to do pořádku, rozumíš?!"

Elánius zasalutoval. Na jazyk se mu zase jednou protlačila černá chmura, která mu neustále číhala v pozadí mysli a snažila se nabýt převahy nad jeho střízlivostí.

"Máte pravdu, pane sekretáři," prohlásil. "Dohlédnu na to, aby si dobře zapamatoval, že zatýkání zlodějů je proti zákonům."

Vzápětí zatoužil po tom, aby to neřekl. Kdyby neříkal právě takové věci, byl by na tom mnohem líp. Mohl být kapitánem Palácové gardy. Velké zvíře. Jmenovat ho kapitánem Noční hlídky, to byl Patricijův malý osobní žertík. Jenže Zavoněl už se mezitím zabral do nějakého dokladu na stole. Pokud si vůbec Elániovy jízlivosti všiml, nedal to najevo.

"Výborně," přikývl.

Nejdražší maminko (psal Karotka), dnes to byl docela hezký den. Vypravil jsem se do budovy cechu zlodějů, zatknul hlavního bídáka a odvlekl ho k paláci Patricije. Doufám, že už s ním nebudou žádné potíže. Paní Dlaňová říká, že můžu zůstat v mansardě v podkroví, protože je to vždycky užitečné, mít mužského v domě. Asi mi to řekla proto, že dnes v noci dělali nějací ošklivě opilí muži hluk v pokoji jedné z dívek a já jsem jim zašel domluvit. Jenže oni se začali prát a jeden z nich se pokusil ublížit mi kolenem, ale já měl Ochranu a paní Dlaňová řekla, že si rozdrtil čéšku, ale neboj se, maminko, novou mu platit nemusím.

Některé z povinností stráže zatím nechápu. Mám partnera, který se jmenuje Nóblhóch, a ten mi pořád říká, že jsem zbytečně ostražitý. Říká, že se toho musím ještě mnoho učit. Má určitě pravdu, protože jsem se zatím dostal teprve na stranu 326 v Artikulích práva a pořádku.

Všechny vás pozdravuje a líbá váš syn Karotka.

P.S. Vyřiďte mnoho pozdravů Mátě.

Není to jenom tou osamělostí, může za to i ten způsob života postavený na hlavu. To je ono, pomyslel si Elánius.

Noční hlídka vstávala ve chvíli, kdy se celý zbytek světa chystal na lůžko, a ukládala se ke spánku, když se první sluneční paprsky rozběhly po Zeměploše. Celý život trávíte ve vlhkých temných ulicích, ve světě stínů. A proto Noční hlídka zákonitě přitahovala a lákala lidi, kteří inklinovali k tomuto způsobu života.

Dorazil ke strážnici. Bylá to prastará a překvapivě rozlehlá budova, vklíněná mezi koželužnu a krejčovnu, ve které se šilo velmi podezřelé kožené zboží. Kdysi to musela být velmi impozantní budova, ale dnes byla větší část domu neobydlená a hlídkovaly v ní jen sovy a krysy. Nade dveřmi bylo možno přečíst vybledlé motto, které napůl zarostl mech a lišejník. Bylo v prastarém jazyce a znělo:

FABRICATI DIEM, PVNC

To podle seržanta Tračníka, který sloužil v cizích zemích a považoval se za znalce jazyků, znamenalo "Chránit a sloužit".

Ano. Být hlídkou muselo kdysi opravdu něco znamenat.

Seržant Tračník, pomyslel si Elánius, když pomalu vklopýtal do zatuchlého šera. To byl člověk, který miloval šero. Seržant vděčil za třicet let šťastného manželství tomu, že paní Tračníková pracovala celý den a seržant Tračník celou noc. Domlouvali se pomocí krátkých psaných zpráv. Než odešel do práce, připravil jí čaj a něco malého na zub, ona mu zase nechala ráno při odchodu v troubě vydatnou a teplou snídani. Měli tři dospělé děti, které se narodily, alespoň kapitán Elánius si to tak představoval, díky výjimečně vemlouvavému tónu dopisů.

A desátník Nóblhóch ... no každý jako Noby má jistě bezpočet důvodů, proč si nepřeje, aby ho viděli ostatní lidé. Na to nemusíte být ani zvlášť bystrý, aby vám to došlo. Jediný důvod, proč nemůžete říci, že se Noby svým zjevem blíží zvířecí říši, je ten, že kdyby se to skutečně stalo, zvířecí říše by se zvedla a poodešla by stranou.

A potom je tady samozřejmě on. Hubená neholená sbírka zlozvyků naložených v alkoholu. Tak tedy vypadá Noční hlídka. Tři muži. Kdysi jich tady byly tucty, dokonce stovky. A teď? Tři chlapi.

Elánius pomalu a namáhavě vystoupil po schodech, došel ke své kanceláři, zřítil se do prastarého křesla s prosezeným koženým potahem, povytáhl spodní zásuvku stolu, vytáhl láhev, zakousl se do zátky, trhnul, zátku vyplivl a zhluboka se napil. Právě začal další, nový den.

Svět se mu zaostřil.

Život je chemická reakce. Kapka tady, kapka tam, a všechno se změní. Stačí orosit fermentovanými šťávami a najednou na několik dalších hodin ožijete.

Kdysi, ještě v dobách, kdy to byla úctyhodná čtvrt, zaplatil jakýsi hospodský ze sousedství pěknou sumu jednomu mágovi za světélkující štít nade dveře. Co písmeno, to jiná barva. Nápis sice ještě fungoval, ale rozsvěcel se zmateně a občas, když pršelo, začal vyvádět neuvěřitelné věci. Právě teď se zbláznilo E, které mělo výrazně růžovou barvu a v nepravidelných intervalech se rozsvěcelo a zhasínalo.

Elánius si na to už dávno zvykl. Byla to součást jeho života.

Chvíli pozoroval blikavou hru světel a stínů na popraskané omítce, pak zvedl nohu obutou v sandálu a dvakrát silně dupl na dřevěnou podlahu.

Za několik minut mu sípavý dech a hlasité odkašlávání ohlásily, že po schodech nahoru stoupá seržant Tračník.

Elánius tiše počítal. Tračník se vždycky nahoře na schodech na šest vteřin zastavil, aby se trochu vydýchl. Když Elánius napočítal sedm, dveře se otevřely a v nich se zjevil seržantův obličej, podobný měsíci v úplňku.

Seržanta Tračníka byste nejlépe popsali takto: Byl to typ muže, který se, pokud náhodou vstoupil do armády, stával automaticky seržantem. Nebylo možné představit si ho na místě desátníka. Nebo dokonce kapitána. Kdyby nevstoupil do armády, pak byl předurčen k zaměstnání typu řezník-uzenář, nebo podobně, prostě k řemeslu, k jehož charakteristice neodlučitelně patřila mohutná červená tvář a schopnost potit se i v tom nejchladnějším počasí.

Seržant zasalutoval a opatrně položil Elániovi na stůl kus zmačkaného papíru, který se několikrát marně

pokusil uhladit.

"Brej večír, kapitáne," prohlásil. "Hlášení o průběhu včerejších případů a tak dále. Jo, a taky prej dlužíte čtyři desítky v Čajovým klubu."

"Co je to za nesmysl s tím trpaslíkem, seržante?" zeptal se Elánius přímo.

Tračník nakrabatil čelo. "S jakým trpaslíkem?"

"No, s tím, co právě nastoupil k hlídce. Jmenuje se -" Elánius zaváhal, "Mrkvička, nebo tak nějak."

"Ten?" Tračníkovi spadla brada. "To je trpaslík? Já vždycky říkal, že těm malejm smradům nesmí člověk věřit. Tak to vám řeknu, kapitáne, že mě fakt převez, ale přísahám, že musel lhát, když mi hlásil vejšku!" Tračníkovi bylo celkem jedno, jak jsou lidé velcí, alespoň co se týkalo té části lidstva, která byla menší než on.

"Víte, že dnes časně ráno zatkl náčelníka cechu zlodějů?"

"A proč?"

"Zdá se, že právě proto, že je předsedou cechu zlodějů."

Seržant se zatvářil nechápavě. "A kde je ten zločin?"

"Myslím, že udělám nejlépe, když si s tím Karotkou promluvím," řekl Elánius.

"Vy jste ho ještě neviděl, pane?" zeptal se Tračník. "Mně řek, že se vám hlásil osobně, pane."

"No, je to možné, ale asi jsem byl v té chvíli nějak zaneprázdněný. Mám teď spoustu starostí," odpověděl Elánius spěšně.

"Jasný, pane," přikývl seržant s pochopením. Elániovi zbylo ještě tolik sebeúcty, že se lhostejně podíval stranou a pak si začal rovnat záplavu papírů na stole. "Musíme ho dostat z ulic tak rychle, jak to jen bude možné," zabručel. "Než bychom se vzpamatovali, mohl by nám taky přivést náčelníka cechu vrahů a obvinit ho z toho, k sakru, že vraždí lidi! Kde je?"

"Poslal jsem ho na vobchůzku s desátníkem Nóblhóchem, kapitáne. Desátníkovi jsem řek, ať mu ukáže cvrkot a vysvětlí mu co a jak."

"Tys poslal úplného nováčka do ulic s Nobym?" prohlásil Elánius unaveně.

Tračník se mírně zajíknul. "No, pane, já si myslel, že když pude s tak zkušeným vojákem, jako je desátník Nóblhóch, že se naučí spoustu užitečnejch věcí a že -"

"Doufejme, že je alespoň přihlouplý a učí se pomalu," zasténal Elánius a narazil si na hlavu svou helmici. "Jdeme."

Když vyšli ze strážnice uviděli, že o stěnu hospody je opřený žebřík. Na jeho vrcholku stál korpulentní muž, zápasil se světelným nápisem a tiše klel.

"To E je nějaké rozbité," zavolal na něj Elánius.

"Cože?"

"To E! Jo, a když prší, tak T syčí! Už by bylo načase spravit ho."

"Spravit? Aha. Ano. Mělo by se spravit. Ale to právě teď dělám. Spravuju."

Oba členové hlídky se vydali na další cestu a s polohlasným šplouchánímodcházeli ulicí plnou louží. Bratr Ostrověž pomalu zavrtěl hlavou a přenesl svou pozornost ke svému šroubováku.

Lidi, jako byl desátník Nóblhóch, najdete v každé armádě. Přestože jejich znalost Pravidel, Nařízení, Článků, nebo jak se tento soubor v příslušné armádě jmenuje, je mnohdy až encyklopedická, pečlivě dbají o to, aby nebyli povýšeni nad hodnost, dejme tomu desátníka. Měl sklony mluvit koutkem úst. Neustále kouřil, ale zvláštní věc, jak si Karotka všiml, každá cigareta, kterou si desátník zapálil, se téměř vzápětí změnila v nedopalek, ale pak zůstávala nedopalkem libovolnou dobu, nebo alespoň do toho okamžiku, kdy ho Noby uložil za ucho, které představovalo něco jako sloní hřbitov nikotinu. Při těch výjimečných příležitostech, kdy Noby vytáhl nedopalek z úst, ho držel pečlivě ukrytý ve dlani.

Byl to malý, křivonohý mužík, vzdáleně připomínající šimpanze, kterého nikdo v životě nepozval na odpolední čaj.

Jeho věk byl neurčitý. Pokud bychom to ovšem měli hodnotiti podle cynismu a celkové unavenosti světem, což je něco jako uhlíková metoda stanovení stáří osobnosti, mohl být stár zhruba sedm tisíc let.

"Tahle cesta, to je lehárko," prohlásil, když procházeli vlhkou ulicí v kupecké čtvrti. Zkusil jednu kliku. Obchod byl zamčený. "Pěkně se mě drž," dodal, "a já už dohlídnu, aby se ti nic nestalo. Tak, ty teď vyzkoušej dveře na protější straně ulice."

"Aha. Jasně, rozumím, desátníku Nóblhóchu. Zjišťujeme, jestli náhodou někdo nezapomněl zamknout svůj obchod," řekl Karotka.

"Chápeš rychle, synu."

"Doufám, že se mi podaří přistihnout delikventa při činu," pokračoval Karotka toužebně.

"Ehm, jasně," přikývl Noby nejistě. "Předpokládám, že kdybychom náhodou našli dveře otevřené, museli bychom neprodleně přivolat vlastníka," rozvíjel svou teorii Karotka. "A jeden z nás by u nich musel zůstat na stráži, aby je ohlídal, že?"

"Ano?" Noby se poněkud rozveselil. "Tak to budu já," pospíšil si. "S tím si nemusíš lámat hlavu. Klidně můžeš jít a najít oběť. Tedy majitele, samozřejmě."

Zkusil další kliku. Ta pod jeho stiskem povolila. "Když jsme u nás v horách," pokračoval Karotka společensky, "chytili zloděje, pověsili jsme ho za -" Odmlčel se a zkusil další kliku.

Noby ztuhl.

"Za co?" zeptal se ve zděšeném úžasu.

"Teď si zrovna nevzpomínám," zavrtěl Karotka hlavou. "Ale moje matka říkala, že i tak je to pro ně moc mírný trest. Krást je špatné."

Noby přežil velký počet proslulých masakrů díky tomu, že tam nebyl. Pustil kliku a přátelsky ji popleskal. "Mám to!" prohlásil najednou Karotka. Noby nadskočil.

"Co máš?" vykřikl znepokojeně.

"Už jsem si vzpomněl, jak jsme je věšeli," oznámil mu Karotka.

"Oh," odpověděl mu Noby slabým hlasem. "Jak?"

"Věšeli jsme je na provazu na šibenici hned vedle radnice," oznámil mu spokojeně Karotka. "Někdy tam viseli celé dny. A už to potom nikdy neudělali, to mi věř."

Noby opřel svou píku o zeď a odněkud ze zákoutí svého ucha vytáhl nedopalek cigarety. Došel k názoru, že tady je třeba vyjasnit si několik věcí.

"Proč jsi šel ke strážím, chlapče?" začal.

"To se mě ptají všichni," odpověděl Karotka. "Nemusel jsem. Já jsem chtěl. Udělá to ze mě muže."

Noby se nikdy nikomu nedíval přímo do očí. Proto teď v úžasu upřel oči na Karotkovo pravé ucho. "Tím chceš říct, že před ničím neutíkáš?" řekl.

"A proč bych měl před něčím utíkat?"

Noby se poněkud zarazil. "No. Ono se vždycky něco najde. Možná - ale říkám možná, tě z něčeho neprávem obvinili. Jako třeba," spokojeně se zašklebil, "když ze skladiště tajemně zmizelo nějaké zboží a oni tě neprávem obviní, že s tím máš něco společnýho. Nebo ve tvým báglu našli nějaký drobnosti a ty nemáš ani nejmenší ponětí, jak se tam dostaly. Takový věci myslím. Starýmu Nobymu se můžeš klidně svěřit. A nebo je v tom docela něco jinýho?" strčil loktem do Karotky a lišácky zamrkal. "Ser že lafém, co? Dostals do maléru nějakou holku, co?"

"Já -" začal Karotka, ale pak si uvědomil, že ano, že člověk může říci pravdu i takovým zvláštním lidem, jako byl Noby, kteří nevědí, co to je. A pravda byla, že on přiváděl Mátu neustále do nějakých potíží, přestože jak a čím, to byla svým způsobem trochu záhada. Prostě a jednoduše pokaždé, když po návštěvě v Žulodrťovic jeskyni odcházel, slyšel, jak na ni její otec i matka křičí. K němu se chovali vždycky slušně, ale zdálo se, že stačila pouhá jeho přítomnost a Máta z toho měla nepříjemnost.

"Ano," odpověděl.

"Aha. Takový případy tady jsou často," přikývl Noby moudře.

"Každou chvíli," pokračoval Karotka. "Abych řekl pravdu, tak skoro každý večer."

"No to mě vopláchni," zahuhlal Noby, na kterého to prohlášení udělalo velký dojem. Podíval se na Karotkovu Ochranu. "Tak proto tě přinutili nosit tohle?"

"Teď ti nerozumím."

"No, s tím si nelam hlavu," prohlásil Noby velkodušně. "Každý má své malé tajemství. Někdo i velké. Dokonce i kapitán. Ten je u nás jenom proto, že ho zradila žena. Alespoň to nám říkal serža. Zradila ho."

"U bohů," zavrtěl Karotka hlavou. Znělo to smutně a bolestivě.

"Ale já si myslím, že je to proto, že je to typ co na srdci, to na jazyku. A jednou se mu to prý nevyplatilo u Patricije, jak jsem slyšel. Prohlásil, že cech zlodějů není nic jiného než banda zlodějů, nebo tak něco. Proto je tady. Abych řekl pravdu, přesně to ale nevím." Zamyšleně se podíval na chodník. "Poslyš a kde vlastně bydlíš, hochu?"

"U jedné dámy, jmenuje se paní Dlaňová -" začal Karotka.

Nobymu v tom okamžiku zaskočil kouř, který se pustil špatným směrem.

"Na Stínově?", zasípal. "Ty bydlíš na Stínově?"

"No, ano."

"Každou noc?"

"No, každý den, vážně. Bydlím tam."

"Neříkal jsi něco o tom, že jsi nastoupil k Noční hlídce, aby se z tebe stal muž?"

"To je taky pravda!"

"Myslím, že bych vůbec nestál o to, žít tam, odkud jsi přišel," prohlásil Noby.

"Podívej," snažil se Karotka, který netušil, o čem je řeč, "přišel jsem do Ankh-Morporku, protože mi pan Voříšek řekl, že být členem Noční hlídky je to nejlepší zaměstnání na světě, udržovat pořádek, bránit právo a takové věci. To je přece pravda, ne?"

"Nó, ehm," začal Noby nejistě, "co se toho týče... teda, chci říct té ochrany práva... víš, kdysi, no, to jako než se založily všechny ty cechy a spolky...víš, ono totiž právo dneska už není... jak bych to řekl... právo je totiž dneska trochu... ále, já nevím. V zásadě řečeno, dneska tady akorát zvoníš na zvonek a díváš se pod nohy, abys do něčeho nešlápl."

Noby si povzdechl. Pak zabručel, vytáhl z opasku přesýpací hodiny a podíval se na rychle tekoucí zrnka písku. Pak hodiny zase zastrčil, vytáhl kožené tlumítko ze zvonku, který měl u pasu, a dvakrát třikrát s ním nepříliš hlasitě zazvonil.

"To slyšíte dvanáctou bít," zamumlal, "všude je pořádek a klid."

"A to je všechno, tohle?" podíval se na něj Karotka, když utichla slabá ozvěna zvonění.

"Víceméně. Víceméně." Noby dlouze nasál ze svého nedopalku.

"Jenom tohle? Žádné honičky po střechách ve svitu měsíce? Žádné údery svícny? Nic takového?" naléhal Karotka.

"Nemyslím," zavrtěl Noby rychle hlavou. "Alespoň já nikdy nic takového nedělal. A taky o něčem takovém ve službě nepadla ani zmínka." Znovu potáhl z cigarety. "Kdyby se jeden honil v noci po střechách, mohl by nastydnout

a umřít. Myslím, že zůstanu u svýho zvonku, a tobě bych radil to samý."

"Můžu to tedy zkusit?"

Noby se cítil nevyrovnaný. Jedině tomu snad můžeme připsat skutečnost, že udělal tu chybu a beze slova podal Karotkovi zvonec.

Karotka si ho chvilku prohlížel. Pak ho zvedl a ze všech sil jím divoce zatřásl nad hlavou.

"To slyšíte dvanáctou bít!" zakřičel z plných plic, "a všude je pořádek a klid."

Ozvěna se odrážela sem tam ulicí a nakonec ji pohltilo děsivé, bezedné ticho. V sousedství se rozštěkalo několik psů. Rozplakalo se dítě.

"Pssst!" sykl Noby.

"No, je snad všechno v pořádku, nebo ne?" řekl Karotka.

"Ale nebude, jestli budeš dál zvonit na ten prokletej zvonec! Okamžitě mi ho vrať!"

"Tak já už tomu vůbec nerozumím!" stěžoval si Karotka. "Koukni, mám tady knížku, kterou mi dal pan Voříšek -" Začal hledat Artikule práva a pořádku.

Noby se na knihu podíval a pokrčil rameny. "O něčem takovým jsem v životě neslyšel. Teď hlavně přestaň dělat kravál. Nikdo o to nestojí. Kromě toho můžeš přivolat bůhví koho. Pojď tudy."

Chytil Karotku pod paží a postrkoval ho ulicí.

"Koho, bůhví koho?" protestoval Karotka, kterého Nobyho paže nemilosrdně postrkovala ulicí.

"Kdejakýho grázla," zabručel Noby.

"Ale vždyť my jsme Noční hlídka!"

"To máš, k sakru, pravdu. A nestojíme o to, zaplést se s takovejma lidma! Jen si vzpomeň, co se stalo starýmu Kýtovi!"

"Nějak si nemůžu vzpomenout, co se stalo starýmu Kýtovi," odpověděl Karotka. "Kdo je to starej Kýta?"

"Sloužil u nás, než jsi k nám nastoupil," vysvětloval mu zasmušile Noby. "Chudák chlap. Mohlo se to stát každýmu z nás." Podíval se na Karotku. "Takže už dost, rozumíš? Leze mi to na nervy. Pronásledování ve svitu měsíce, můj ty bože!"

Pomalu se ploužil ulicí. Noby se běžně pohyboval pomalu a bokem a ploužení v kombinaci s chůzí bokem vyvolaly zvláštní efekt, takže se jeho chůze podobala pomalému krabímu přesunu.

"Ale... ale," nedal se jen tak odbýt Karotka, "tady v té knize se říká -"

"Nechci vědět, co je v jakékoliv knize," zavrčel Noby. Zdálo se, že to Karotku srazilo v rozletu.

"Ale tahle kniha, to jsou Artikule -" začal.

Řeč mu téměř doslova přeťala sekera, která se zabzučením vyletěla z nízkého vchodu vedle něj a odrazila se od protější zdi uličky. Následoval zvuk praskajícího dřeva a zvonění rozbitého skla.

"Hej, Noby!" začal Karotka naléhavě. "Tam se někdo pere!"

Noby se podíval na dveře. "Jasně že jo," přikývl. "To je trpasličí bar. Špeluňka nejhoršího druhu. Té se zdaleka vyhýbej, chlapče. Ti malí hajzlíci se hrozně rádi perou. Srazili by tě k zemi a pak by po tobě skákali, dokud by z tebe nevymáčkli alespoň dvoubarevný hovno. Jen se, sakra, pěkně drž starýho Nobyho a on už tě -"

Chytil Karotku za paži, silnou a tvrdou jako kmen stromu. Byl by dopadl stejně, kdyby se pokoušel odtáhnout nejbližší dům.

Karotka zbledl.

"Trpaslíci a pijí? A perou se?" prohlásil nevěřícně.

"To se teda vsaď," přikývl Noby. "V jednom kuse. A mluví tak, že já sám bych se styděl některé z těch výrazů použít před svou drahou matičkou. Ne aby tě napadlo se mezi ně míchat, je to parta pěkně vostrejch - ne! Nechoď tam!"

Nikdo neví, proč trpaslíci, kteří doma na horách vedou tichý a spořádaný život, zvlčí, jakmile přijdou do velkého města. I tomu nejnevinnějšímu malému kovkopovi přeletí přes nos něco zvláštního a přinutí ho téměř neustále nosit kroužkovou zbroj a sekeru, změnit si jméno na něco jako Hrdlodus Vrozkrokkop a téměř denně se tiše zpíjet do němoty.

Možná že je to právě tím, že doma žijí takové klidné a spořádané životy. Koneckonců žádný div, že první, po čem zatouží mladý trpaslík, který dorazí po sedmdesáti letech práce na dně otcova dolu do města, je vrazit do sebe nějakou tu kořalku a hned potom někoho praštit.

Rvačka byla klasická - typická trpasličí pranice, na které se podílela stovka trpaslíků, kteří mezi sebou stačili uzavřít alespoň sto a jedno spojenectví. Výkřiky, kletby, zvonění seker na ocelových přilbách se míchaly se zvuky opilé společnosti u krbu, která se věnovala jinému pěknému trpasličímu zvyku - zpěvu o zlatě.

Noby narazil Karotkovi do zad, protože mladík se na prahu zastavil a s hrůzou celou tu scénu pozoroval. "Podívej, takhle to tady vypadá každý večer," uklidňoval ho Noby. "Jak vždycky říká serža, nematlej se do toho. Patří to k jejich etnickejm zvykům, nebo tak nějak. Do etnickejch zvyků se člověk plést nemá."

"Ale, ale," zajíkal se Karotka, "to je můj národ. Tedy jako když. Je to strašlivá ostuda, že se takhle chovají. Co si o nás pomyslí všichni ostatní?"

"My si o nich myslíme, že jsou to nebezpeční malí zkurvysyni," prohlásil Noby. "Tak ale teď už pojď."

Jenže Karotka už se vnořil do převalujícího se davu. Ruce složil před ústa a zakřičel něco v jazyce, kterému Noby nerozuměl. To by se ovšem dalo aplikovat prakticky na každý jazyk, včetně jeho vlastního, ale v tomto případě nerozuměl trpasličtině.

"Gr'duzh! Gr'duzk! Aak'zt ezem ke bur'k tze tzim?"

Boj ustal. Ke Karotkovi se zvedla stovka vousatých obličejů a do jejich nelibosti se mísil údiv.

Od hrudního plátu se mu odrazil otlučený cínový pohár. Karotka se sehnul a bez viditelné námahy jednou rukou zvedl ze země divoce kopající postavu.

"J'uk, ydtruz-t'rud-eztuza, hudr'zd dezek drez'huk, huzukruk't b'tduz g'ke'k me'ek b'tdutz't be'tk kce' drutk ke'hkt'd. aaDb'thuk?"

Žádný trpaslík v životě neslyšel tolik slov ve Starém jazyce z úst někoho, kdo měřil přes metr dvacet. Byli užaslí.

Karotka položil agresivního trpaslíka na podlahu. V očích měl slzy.

"Jste trpaslíci!!" zvolal. "A trpaslíci by se takhle chovat neměli. To se ani trochu nestydíte?"

Stovka hranatých vousatých čelistí tiše poklesla.

"Víte, co tím myslím! Podívejte se na sebe!" zavrtěl Karotka hlavou. "Dovedete si představit, co by si o vás pomyslela vaše ubohá, šedobradá matička, která tam někde v horách dře ve své chudé díře a myslí na to, co asi dnes večer dělá její chlapec, kdyby vás teď viděla? No? Co by si asi pomyslely všechny vaše maminky, které vás učily první triky s krumpáčem a -"

Noby, který stál ve dveřích a s hrůzou a úžasem celou scénu pozoroval, si najednou uvědomil sílící sbor potahujících nosů, posmrkávání, dušených vzlyků a tichého štkaní, jak Karotka pokračoval: "- myslí si, ten můj chlapec, jistě někde sedí při tiché partii domina, nebo něčeho takového -"

Nedaleko sedícímu trpaslíkovi, jehož helmice byla posázena deseticentimetrovými ostny, začaly kapat slzy do piva.

"A já bych se navíc vsadil, že už je to hodně dlouho, co jste jí naposled napsali pár řádků, a přitom každý z vás jistě sliboval, že napíše alespoň jednou týdně -"

Noby bezmyšlenkovitě vytáhl velký kostkovaný kapesník a podal ho trpaslíkovi, který se hned vedle něj opíral o zeď a otřásal se tichým pláčem.

"Takže aby bylo jasno," prohlásil Karotka laskavě, "nechci být na nikoho hrubý, ale budu tady teď ode dneška procházet den co den a čekám od vás, že se budete chovat, jak se na trpaslíky sluší a patří. Sám dobře vím, jaké to je, když je jeden daleko od domova, ale ani to vám nedává právo chovat se tak nedůstojně." Pozvedl ruku k helmici. "G'hruk, t'uk."

Pak se na všechny ještě zářivě usmál a vykročil z baru. Když se objevil na ulici, poklepal ho Noby po ruce.

"Už nikdy mi nic takového nedělej," zuřil. "Jsi městská Noční hlídka! Už nechci o těch tvých zákonech slyšet ani slovo!"

"Ale ty jsou velmi důležité," trval na svém Karotka a popobíhal za Nobym, který svým typickým krabím krokem zahnul do další, ještě užší uličky.

"Rozhodně ne důležitější, než nedat se rozsekat na kusy," zabručel Noby. "Trpasličí bary! Jestli máš jenom trochu zdravého rozumu, hochu, tak budeš mlčet a budeš se mě držet jako klíště."

Karotka si prohlížel budovu, ke které právě dorazili. Byla posunutá maličko dozadu, jako kdyby se zablácené ulici vyhýbala. Zevnitř se ozývaly zvuky typické pro pijáckou zábavu v plném proudu. Nade dveřmi visel vybledlý vývěsní štít, na kterém byl namalován buben.

"To je hospoda, že?" nadhodil Karotka zamyšleně. "A to mají ještě touhle dobou otevřeno?"

"Nevidím důvod, proč by neměli mít otevřeno," řekl Noby a otevřel dveře. "Moc užitečný nápad. U zašitého bubnu."

"A další pití?" Karotka rychle listovat ve svých Artikulích.

"To doufám," přikývl Noby. Kývl na pozdrav trollovi, který byl u Bubnu zaměstnán jako rozpleskávač.

"Dobrý večer, Navážko. Akorát ukazuju tady našemu mladýmu kolegovi co a jak."

Troll něco zabručel a máchl rukou pokrytou oblázky. Interiér hospody U bubnu je dnes už pověstný jako interiér nejhorší hospody Zeměplochy a patří natolik k základním rysům města, že po přestavbě a jistých nevyhnutelných úpravách strávil nový vlastník celé dny tím, že mu dodával s pomocí sazí, prachu a dalších nedefinovatelných ingrediencí správnou patinu a na podlahu objednal skoro tunu předem nahnilé sítiny. Přítomní pijáci byli obvyklá individua, hrdinové, hrdlořezové, žoldnéři, desperáti a zlosyni, ale který je který, to byste poznali jen velice podrobným průzkumem. Uprostřed místnosti se vznášela hustá oblaka kouře, který se zřejmě štítil dotknout se zdí.

Když vešli oba strážní, hovor maličko zeslábl, ale vzápětí opět zesílil. Na Nobyho zamávalo několik podezřelých ženštin.

Nóblhóch si najednou uvědomil, že Karotka mlčí, protože je něčím zaměstnán.

"Co to děláš?" zeptal se podezřívavě. "A žádný řečičky o šedivejch matičkách, jasný?"

"Dělám si poznámky," odpověděl mu Karotka zachmuřeně. "Tohleto, to je poznámkový blok."

"Tak je to v pořádku," přikývl spokojeně Noby. "Tady se ti bude líbit. Chodím sem každý den na večeři."

"Jak píšeš ‚přestupky´ - s ‚es´, nebo ‚zet´?"

"Nikdy jsem takový slovo nepsal," odpověděl mu Noby přes rameno a prodíral se zástupem. V hlavě se mu náhle vylíhla až nezvykle štědrá myšlenka. "Co si dáš k pití?"

"Nemyslím si, že bych si měl dávat něco k pití," odpověděl Karotka. "V každém případě - ‚kdo pije kořalku - obcuje s ďáblem´."

Karotka ucítil v zátylku pronikavý pohled, a když se otočil, setkal se s pohledem velkého, klidného a na první pohled neškodného orangutana.

Orangutan seděl u baru a před sebou měl tuplák piva a misku buráků. Op společensky pozvedl svou sklenici

ke Karotkovi a pak se zhluboka napil. Udělal to tak, že svůj spodní ret zformoval do tvaru jakéhosi chápavého rukávu a za zvuků vypouštěného potrubí do něj pivo nalil.

Karotka strčil do desátníka Nóblhócha. "Támhle je op-" začal.

"Neříkej to!" zarazil ho Noby naléhavě. "Neříkej to slovo! Je to knihovník. Pracuje na Univerzitě. Každý večer si sem zaskočí na šláftruňk."

"A lidem to nevadí?"

"Proč by jim to mělo vadit?" podivil se Noby. "Ať vypije, co vypije, zaplatí a chová se slušně a to každý člověk nedokáže."

Karotka se otočil a znovu se zadíval na opa. Vnucovala se mu spousta otázek jako třeba; kde nosí peníze? Knihovník zachytil jeho upřený pohled, vysvětlil si ho úplně jinak a jemně ke Karotkovi přisunul misku s oříšky.

Karotka se narovnal do celé své impozantní výše a nahlédl do poznámkového bloku. Odpoledne, které strávil čtením Zákonů a nařízení, bylo dobře strávené odpoledne.

"Kdopak je majitelem, nájemcem, nebo, okamžik... jo.... vlastníkem tohoto zařízení?" obrátil se k Nobymu.

"Cože to?" odpověděl malý desátník. "Majitel? No, já bych řekl, že dneska večer to tady má na povel Karel. Proč?"

Ukázal na mohutného silného muže, jehož obličej byl jediná síť jizev. Muž se právě zastavil v činnosti, při níž se pokoušel vlhkým hadrem poněkud stejnoměrněji rozprostřít prach po suchých sklenicích, a při tom na Karotku spiklenecky zamrkal.

"Karle," představoval je Noby, "tohle je Karotka. "Bydlí u Růženy Dlaňový."

"Cože, každej večer?" řekl užasle Karel. Karotka si odkašlal.

"Pokud to tady máte na povel," začal poněkud škrobeně, "pak je mou povinností vám oznámit, že vás zatýkám."

"Čeho že se to týká?" zeptal se Karel, aniž ustal v leštění.

"Zatýkám vás," pronesl zřetelně Karotka, "s přihlédnutím k obvinění podle článku 1, písmeno i, že jste dne 18. zelence v místě nazývaném U zašitého bubnu, ve Filigránské uličce za prvé: čepoval nebo povolil čepovat alkoholické nápoje po hodině 12. (dvanácté) půlnoční, a to v rozporu s vyhláškou o veřejných pivnicích (otevírací doba) z roku 1678 a stále ještě podle článku 1, písmeno ii, že jste dne 18. zelence v místě nazývaném U zašitého bubnu, ve Filigránské uličce, roznášel nebo dovolil roznášet alkoholické nápoje v nádobách jiných, než jaké určuje výše uvedená vyhláška. Podle článku 2 (i) jste dne 18. zelence v místě nazývaném U zašitého bubnu, ve Filigránské uličce, povolil návštěvníkům ponechat si nechráněné bodné a sečné zbraně delší než 14 (čtrnáct) centimetrů v rozporu s odstavcem tři řečené vyhlášky a taktéž podle 2 (ii) že jste dne 18. zelence podával alkoholické nápoje, které viditelně nebyly schváleny k prodeji, tedy ani následně ke konzumaci ve veřejném podniku."

V místnosti zavládlo hrobové ticho, Karotka otočil další stránku a pokračoval: "Je také mou povinností vás informovat, že mám v úmyslu předložit soudu další obvinění, a to s přihlédnutím k dalším vyhláškám o provozování hotelů, hostinců a hospod, jako jsou např. vyhláška shromažďovací (hazardní hry), vyhláška udržování podniků (hygiena) z roku 1433, 1456, 1463, 1470 upravená 1960 a také -" vrhl kosý pohled na knihovníka, který vždycky ucítil, že ve vzduchu visí malér, a teď spěšně dopíjel své pivo, "- vyhláška o domácím zvířectvu (péče a ochrana) z r. 1673."

Ticho, které pak následovalo, mělo tu výjimečnou kvalitu bezdechého mlčení, kdy celá společnost očekává, co se stane teď. Karel opatrně odložil sklenici, jejíž čmouhy nabyly briliantového lesku, a podíval se na desátníka Nóblhócha.

Noby se snažil vzhledem i výrazem celého těla naznačit, že je tady naprosto sám a s kýmkoliv, kdo stojí těsně vedle něj a náhodou nosí docela stejnou uniformu, že nemá naprosto nic společného.

"Co tim chtěl říct, když řekl ‚vyhlášky a články´?" zeptal se Karel.

Noby zděšeně pokrčil rameny.

"Říkal jsi, že je to nováček, co?"

"Zbytečně si to neztěžujte," upozornil ho Karotka.

"Poslyš, není v tom nic osobního," řekl Karel Nobymu. "Je to prostě jenom to, jak se tomu... Včera večer tady byl jeden mág a akorát jsme si o tom povídali. Něco jako nedostatečný vzdělání a zvyšování úrovně základního vzděláni. Jo, to je ono, základní vzdělání. Hej, Navážko, zvedni ten svůj velkej kamennej zadek a zastav se tady na chvíli."

U Zašitého bubnu se dost pravidelně stávalo, že zhruba v tomhle čase vzduchem proletěla první sklenice. Dnešek nebyl výjimkou.

Kapitán Elánius pádil Krátkou uličkou - nejdelší ulicí města, jejíž jméno vlastně v kostce shrnuje jemný ankh-morporský smysl pro humor - a za ním dusal protestující seržant Tračník.

Noby stál před Bubnem a poskakoval z jedné nohy na druhou. V čase nebezpečí se dokázal přesunovat z místa na místo v meziprostoru, což samozřejmě zahanbovalo každý obyčejný způsob přepravy.

"On se tam pere!" zajíkal se a chytil kapitána za ruku.

"Úplně sám?" zeptal se kapitán.

"Ne, se všema!" vykřikl Noby a rozčileně přeskakoval z nohy na nohu.

"Oh." Svědomí mu říkalo: Jste tady tři. On nosí stejnou uniformu. Je to jeden z tvých mužů. Vzpomeň si na chudáka starého Kýtu.

Jenže jiná část jeho mozku, ta nenáviděná, mrzká část, která mu ale na druhé straně pomohla přežít těch strašných deset let u hlídky, ta mu říkala: Je to nesmysl, plést se do toho. Počkáme, až ho vyřídí, a pak se ho zeptáme,

jestli nepotřebuje pomoc. Kromě toho, hlídka tady není proto, aby se míchala do takových věcí. Je mnohem jednodušší vniknout dovnitř, až všechno skončí, a sebrat každého, kdo tam zbude.

Ozvala se tříštivá rána a okno vedle nich vybuchlo do ulice. V tříšti skla jím vyletěl jeden omráčený zápasník a padl k protější stěně uličky.

"Myslím," řekl kapitán, "že bychom měli podniknout neprodlenou akci."

"To je pravda," přikývl seržant Tračník. "Kdybychom tady ještě chvíli stáli, mohli bychom přijít k úrazu."

Pomalu se přesunuli po ulici kousek dál, na místo, kde zvuky praskajícího dřeva a tříštícího se skla nebyly tak ohlušující, a opatrně se jeden druhému vyhýbali pohledem. Z hospody se občas ozval bolestný výkřik a tu a tam podivný zvonivý zvuk, jako kdyby někdo kolenem zasáhl kovový gong.

Stáli v jezírku trapného ticha.

"Už jste měl letos dovolenou, seržante?" zeptal se nakonec kapitán Elánius a zhoupl se sem a tam na podpatcích.

"Ano, pane. Odvezl jsem ženu na celý minulý měsíc do Quirmu na návštěvu k její tetě. Moc jsem si to užil, pane."

"Slyšel jsem, že prý je tam v téhle roční době opravdu hezky."

"Ano, pane."

"Všechny ty čapí nůsky a další kytky."

Odněkud z okna v prvním patře vypadla postava a zůstala ležet na dláždění.

"Je to v Quirmu, kde mají dokonce i veliké hodiny celé z květin?" pokoušel se kapitán zoufale udržet konverzaci v chodu.

"Ano, pane. Je to moc pěkné, pane. Všechno do poslední čárky z květin, pane."

Pak se ozval zvuk, jako by něco něčím těžkým a dřevěným několikrát po sobě udeřilo do něčeho jiného. Elánius zamrkal.

"Myslím si, pane, že teď už nebude tak šťastný, že se dostal k Noční hlídce, pane," řekl seržant laskavým hlasem.

Během nespočetných rvaček byly dveře Zašitého bubnu vyvráceny tolikrát, že si hostinský nedávno nechal namontovat speciálně kalené, zvláště mohutné závěsy. Skutečnost, že při následující strašlivé ráně vypadly celé dveře i s rámem, jen dokazovala, že se tady zase jednou zbytečně vyhodila do vzduchu fůra peněz. Postava, která ležela uprostřed trosek dveří, se poněkud bláhově pokusila zvednout na jeden loket, ale pak se zasténáním upadla.

"Dobrá, zdá se, že už je po -" začal kapitán, ale Noby ho zarazil. "To je ten mizernej troll!"

"Cože?" zeptal se Elánius.

"Je to ten troll! Ten, co jim hlídá dveře!" Přibližovali se k troskám s nesmírnou opatrností. Byl to skutečně rozpleskávač Navážka.

Je velmi těžké ublížit stvoření, které je ve všech směrech a projevech prakticky pohyblivý kámen. Ale jak se zdálo, tady to někdo dokázal. Ležící postava sténala jako hromada potlučených cihel.

"Tak to je něco, co by se mělo zaznamenat do knih," prohlásil seržant nepřítomně. Všichni tři upřeli pohled na světlý obdélník, kde byly donedávna dveře. Bylo jasné, že věci uvnitř se teď už skutečně uklidnily.

"Nenapadlo vás čirou náhodou," začal opatrně seržant, "že by mohl vyhrát?"

Kapitán vystrčil bojovně čelist. "Dlužíme to našemu soudruhovi a bratru důstojníkovi," prohlásil. "Musíme to zjistit."

Za zády se jim ozvalo zaječení. Otočili se a uviděli Nóblhócha, který skákal po jedné noze, druhou si svíral rukama.

"Co je s tebou, chlape?" zavrčel Elánius.

Noby ze sebe vyrazil několik neartikulovaných bolestivých výkřiků.

Seržant Tračník začal chápat. Přestože bylo hlavním heslem hlídky "opatrně vyčkat", v celém oddíle nebyl jediný muž, který by se byl v minulosti neocitl na nesprávné straně Navážkovy pěsti. Noby se jen podle klasického policejního systému, uplatňovaného po celém světě, pokusil poněkud vylepšit skóre.

"Von ho kopnul do drahejch kamenů, pane," oznámil Elániovi.

"To je podlé," prohlásil kapitán bez velkého přesvědčení. Zaváhal. "A mají vůbec trollové něco takového?" zeptal se po chvilce.

"Za to vám ručím, pane."

"Dobrý bože," zavrtěl hlavou Elánius. "Matička příroda kráčí po podivných cestách, co?"

"To tedy máte pravdu, pane," přikývl poslušně seržant.

"A teď," zvolal kapitán a tasil meč, "kupředu!"

"Zkaz, pane."

"Tím ovšem míním i vás, seržante."

"Zkaz, pane."

Byl to pravděpodobně nejobezřetnější postup v dějinách vojenských přesunů, něco, co tvoří hutný základ tam, kde události jako "útok lehké brigády" jen tak plavou na hladině.

Trojice opatrně nahlédla dovnitř zdemolovanými dveřmi.

Na stolech, nebo na tom, co z nich zbylo, leželo několik lidí. Zdálo se, že ti, kteří ještě byli při vědomí, toho velmi litují.

Uprostřed místnosti stál Karotka. Rezavou kroužkovou zbroj měl potrhanou, helmu ztratil, mírně se potácel ze

strany na stranu a jedno oko už mu začínalo otékat, ale kapitána poznal okamžitě, upustil chabě protestujícího chlapa, kterého škrtil, a předpisově zasalutoval.

"Dovolte, pane, abych vám ohlásil, že tady došlo k jedenatřiceti přestupkům proti nařízení o provozu, pane, šestapadesáti případům výtržnosti na veřejnosti, jedenačtyřiceti napadením příslušníka hlídky s úmyslem bránit mu ve výkonu služební povinnosti, třinácti útokům se zbraní v ruce, šesti případům úmyslného napomáhání kriminálnímu činu a - a - desátník Nóblhóch mi ještě neukázal, jak chodí -"

Upadl na znak a rozbil při tom stůl.

Kapitán Elánius si odkašlal. Vůbec si nebyl jistý, co by měl udělat teď. Pokud si pamatoval, Noční hlídka se v podobné situaci ještě nikdy neocitla.

"Myslím, že by mu udělalo dobře trochu nějakého pití, seržante," prohlásil.

"Zkaz, pane."

"A mně vezměte taky trochu."

"Zkaz, pane."

"A vy si dejte taky trochu, co říkáte?"

"Zkaz, pane."

"A vy, desátníku, kdybyste laskavě - co to děláte?"

"Prohledávám padlé, pane," odpověděl Noby hbitě a narovnal se. "Hledám usvědčující důkazy a tak."

"V jejich váčcích na peníze?"

Noby schoval ruce za záda.

"Člověk nikdy neví, pane."

Seržant objevil láhev kořalky, která jakýmsi zázrakem unikla zkáze, a nalil velkou část jejího obsahu Karotkovi do úst.

"Co budeme dělat se všema těma lidma, kapitáne?" obrátil se přes rameno ke svému nadřízenému.

"Nemám nejmenší ponětí," prohlásil Elánius upřímně a sedl si. Vězení na strážnici hlídky bylo sotva tak velké, aby pojalo šest malých lidí, protože to byl přesně ten druh, který se tam občas zavíral. Ale tihle -

Zoufale se rozhlédl kolem sebe. Tamhleten pod stolem, který vydával bublavé zvuky, to byl Jogurt Napichovač. Vedle ležel Velký Jindřich. A tamhle v koutě, to je přece Kostilam Simmons, jeden z nejobávanějších hospodských rváčů v celém městě. Vzato kol a kolem, leželo tady velké množství lidí, v jejichž případě by se vyplatilo nebýt u toho, až začnou přicházet k sobě.

"Mohli bysme je podříznout, pane," přispěl se svou troškou do mlýna Noby, veterán několika tuctů bitev a hlavně bojišť. Právě našel bezvědomého rváče té správné velikosti a opatrně mu stahoval téměř nové boty, které měly zhruba jeho číslo.

"To by nebylo to nejlepší," zavrtěl hlavou Elánius. Sám si vlastně ani nebyl jistý, jak se takový krk podřezává. Nikdy se k tomu v praxi nedostal.

"Ne," řekl. "Myslím si, že bychom je mohli propustit na kauci."

Zpod jedné lavice se ozval bolestivý sten.

"Kromě toho," pokračoval spěšně, "měli bychom především co nejrychleji dopravit našeho vysíleného druha do bezpečí."

"To je ono!" rozzářil se seržant, a aby si uklidnil nervy, přihnul si ze sklenice.

Dvěma z nich se podařilo Karotku zvednout a na nejistých nohou se s ním pomalu vypotácet nahoru po schodech. Elánius, který klesal pod tou vahou, se rozhlížel po Nobym.

"Desátník Nóblhóch," zasípal, "proč kopete do těch lidí, když leží na zemi?"

"Je to tak jistější, pane," odpověděl Noby.

O tom, co to je poctivý boj a proč by neměl kopat do padlého protivníka, byl Noby poučen už velmi dávno. Od těch dob ty poučky prošly určitým tvůrčím přerodem, protože Noby si je přizpůsobil pohledu člověka, který měřil něco přes metr padesát a jehož svaly měly sílu zavařovací gumy.

"Dobrá, teď už toho ale nechte. Chci, abyste mi dal na ty grázly pozor," prohlásil kapitán.

"Ale jak, pane?"

"No, přece -" kapitán Elánius se zarazil. To ať ho čert vezme, jestli ví jak... Nikdy nic takového nedělal. "Prostě to udělejte!" vyštěkl. "Copak vám člověk musí vysvětlovat úplně všechno?"

Noby zůstal stát na vrcholku schodiště. Sílící bručení a sténání, které se začalo ozývat z podlahy, svědčilo o tom, že lidé pomalu přicházejí k sobě. Noby myslel rychle. Opatrně pozvedl směrem k místnosti výhrůžný prstík velikosti zápalky.

"Doufám, že si z toho vezmete poučení," prohlásil. "Příště už něco takového nedělejte!"

A dal se na útěk.

Nahoře pod střechou, ve stínu mohutných trámů, se knihovník bezmyšlenkovitě poškrabal na zádech. Zdálo se, že se teď věci pohnou zajímavým směrem. Zamyšleně oloupal nohama burský oříšek, vhodil si ho do úst a zmizel ve tmě.

Nejvyšší velmistr pozvedl ruku.

"Jsou kadidelnice Osudu rituálně očištěny, aby Zlo a Nevhodná myšlenka, nemohly proniknout do posvěceného kruhu?"

"Jo."

Nejvyšší velmistr pozvedl ruku.

"Jo?" nadhodil.

"Jo," přitakal bratr Žumpa spokojeně. "Sám jsem je pucoval."

"Rituál vyžaduje, abys odpověděl ‚ó ano, Nejvyšší´," upozornil ho Nejvyšší velmistr. "Podívejte se, vždyť už jsem vám to tolikrát vysvětloval. Když se totiž dostatečně nevcítíte do ducha věci, tak -"

"Ano, to je pravda, jen si poslechni, co ti říká Nejvyšší velmistr," prohlásil mírně jízlivě bratr Ostrověž a vrhl káravý pohled na provinilého bratra.

"Já ty blbý kadidelnice leštil celý hodiny," bránil se polohlasem bratr Žumpa.

"Pokračuj, ó, Nejvyšší velmistře," řekl nahlas bratr Ostrověž.

"Nuže dobrá," přikývl Nejvyšší velmistr. "Dnes v noci se pokusíme o druhé vyvolání. Doufám, že jste přinesli další vyhovující předměty, bratři?"

"- člověk to drhne a leští, ale aby mu někdo řekl ‚děkuju´, to ani náhodou..."

"Všechno je připraveno, Nejvyšší velmistře," řekl bratr Ostrověž.

Tentokrát byl výběr věcí poněkud lepší, jak si Velmistr všiml. Bylo vidět, že se bratři snažili. Mezi předměty vynikala svítící vývěsní tabule hostince, jejíž krádež by si byla zcela jistě zasloužila i ocenění veřejnosti. Právě v tomto okamžiku se písmeno E rozsvítilo neskutečnou růžovou a začalo v nepravidelných intervalech blikat.

"To jsem donesl já," ozval se pyšně bratr Ostrověž. "Oni si mysleli, že to spravuju, nebo co, ale já prostě vytáhl z kapsy šroubovák a -"

"Ano, ano, skvělá práce," pospíšil si Velmistr. "Je v tom vidět skutečně vlastní iniciativu."

"Děkuji, Nejvyšší velmistře," rozzářil se bratr Ostrověž.

"- kotníky jsem si na tom sedřel do krve, a ještě mi popraskaly z vody. Svý tři tolary jsem taky nazpátek nedostal, a že by někdo řekl aspoň -"

"A nyní," zvýšil Nejvyšší velmistr hlas a uchopil knihu, "začneme s obřadem. Bratře Žumpo, mlčte."

Každé město v mnohovesmíru má čtvrt, která se podobá ankh-morporskému Stínovu. Obvykle to bývá ta nejstarší a nejzpustlejší část města, jehož uličky přesně sledují cestičky středověkých krav, které tudy chodily k vodě, a jmenuje se třeba Maul, Soho, Vítězný prospekt nebo Staré Město...

Tak vypadá většina Ankh-Morporku, ale Stínov tak vypadá mnohem víc. Je to svým způsobem černá díra zločinu, který vykvetl za obzvláště extrémních podmínek. Rekněme to takhle: po ulicích Stínova se báli chodit dokonce i zločinci. Hlídka se neodvážila překročit hranici Stínova.

Shodou okolností jeho hranice překračovala právě teď. Nepříliš sebevědomě. Byla to zvláštní noc a bylo třeba uklidnit si nervy. Teď tedy měli nervy tak klidné, že jeden každý z těch čtyř spoléhal na ty ostatní tři, že ho udrží na nohou a povedou.

Kapitán Elánius podal láhev nazpět seržantovi.

"Ty se, se ty, sty," začal a pak se na chvilku zamyslel, "styď. Brže jsi opilý před desá - desá - desátníchem a dalšími na-zřízenými důstojníci."

Seržant se mu pokusil odpovědět, ale jediné, co ze sebe dostal, byla složitá kroková variace v podobě několika spojených písmen S.

"Předejte si velení," prohlásil kapitán Elánius, když se odrazil od zdi. Podíval se na cihly zblízka. "Ta zeď mě napadla," prohlásil znechuceně. "Ha! Tach ty si myslíš, jakej nejsi tvrďas, so? Ale já jsem důstrojník náklo - zákona, to ti tedy ještě ucházu, si piš a my nis nis nis!"

Jednou nebo dvakrát pomalu zamrkal. "Co to je, co my nic nic nic, seržo?"

"Neriskujeme, pane?"

"Ne ne ne. To je jinší věc. No to je jedno. V každém případě my si to ne - ne - ne - cháme od nikoho, to tedy ne!" Hlavou se mu honily nejasné představy, viděl místnost plnou zločinců a kriminálníků, všechny ty, co se mu vyšklebovali a posmívali, lidi, jejichž samotná existence ho celé roky urážela a pobuřovala, a ti teď leželi po zemi a sténali a naříkali. Nebyl si tak docela jistý, jak k tomu došlo, ale probudila se v něm část jeho dávno zapomenutého já, jakýsi mnohem mladší Elánius s vyleštěným hrudním plátem a velkými nadějemi. Byl to Elánius, o kterém si myslel, že už ho dávno utopil v alkoholu, a teď byl plný neklidu.

"Mámvám, mámvám, mámvám něco říct, seržo?" řekl.

"Pane?" čtveřice se slabě odrazila od další zdi a pomalým krabím krokem vykročila další uličkou.

"To město. Tohle město. Město, seržo. To město je jako ženská, seržo. Jako ženská. Prastará, otahaná krasavise, seržo. Krasavise, co se do ní zamiluješ, chceš, nechceš, a ona tě pak kopne to.., do toho... do hudby... do huby."

"Ženská?" ujišťoval se Tračník.

Upocený obličej se mu celý stáhl ve snaze přemýšlet. "Dyť je patnáct kiláků široká, pane. Má v sobě řeku. A strašlivý množství baráků, pane, a takový věci, pane."

"Ha, haha," Elánius na něj zahrozil nejistým prstem. "Já přese neřekl, že je to nějaká malá ženská, nebo jo? Jen to nepřekrucuj!" Zamával lahví. Najednou mu v hlavě vybuchla další světoborná myšlenka.

"Ale jsme jim ukázali, so?" prohlásil najednou vzrušeně, když čtveřice pomalým obloukem zamířila k protilehlé zdi uličky. "Sme jim střihli na chrovky, co si je nedají za rámešek, no ne?"

"Jasňačka," souhlasil seržant, ale mnoho nadšení v tom nebylo. Stále ještě se v duchu zabýval sexuálním životem svého nadřízeného důstojníka.

Ale Elánius byl v té správné náladě, kdy žádné povzbuzení nepotřeboval.

"Ohó!" vykřikoval do ústí temných uliček. "Tak vám se to nelíbilo? Né? Jen si lízněte svý vlastní medicíny.

Kdo čím zachází - teď si klidně můžete čurnout do textilu!" Vyhodil prázdnou láhev do vzduchu.

"Slyšeli jste druhou hodinu bít!" zaječel jako na lesy, "a všude je pořádek a klíííd!"

Pro několik nezřetelných postav, které čtveřici už nějakou chvíli sledovaly, to byla dosti překvapivá novinka. Jen čirý úžas jim zatím bránil v tom, aby své zájmy už před nějakou chvílí přesně a jasně vyjádřily. Ti čtyři patří jasně k Noční hlídce, myslely si nezřetelné postavy, mají ty správné helmy a všechno, a přece se procházejí po Stínově. Proto je postavy pozorovaly s úžasem vlčí smečky, která nejenže v lese narazila na stádečko ovcí, ale zjistila, že ovečky se zastavily na mýtině v nejhlubší části lesa, hrají si, trkají a spokojeně bečí. Výsledkem bude samozřejmě jehněčí pečínka, ale vlčí zvědavost je zatím větší než vlčí choutky. Karotka zvedl otupělou hlavu.

"Kde to jsme?" zeptal se.

"Na cestě domů," oznámil mu seržant. Zvedl hlavu a prohlédl si zpráchnivělou a červotoči prožranou tabulku, pobodanou noži. "Teď se zrovínka procházíme, procházíme se, procházíme po -" zašilhal vzhůru, "- po Zamilované ulici."

"Zamilovaná ulice ale není na cestě domů," zapředl Noby. "O Zamilovanou ulici nikdo z nás nestojí, ta je přece na Stínově, aha! Kdybych se kdy v životě přistihl, jak jdu po Zamilované -"

Pak nastala ta nabitá chvíle, ve které po vás sáhne ledovými prsty okamžik pravdy a udělá v minutě práci nahrazující mnohahodinový spánek a celé litry černé kávy. Celá trojice se jako na povel přitiskla ke Karotkovi.

"Co budeme dělat, kapitáne?"

"Ehm. Co kdybychom volali o pomoc?" navrhl Elánius nejistě.

"Cože, tady?"

"No jo, to máš pravdu."

Skoro bych myslel, že jsme na Stříbrný ulici zahnuli doleva místo doprava," roztřásl se Noby. "Dobrá, tak tuhle chybu už hned tak rychle neuděláme," řekl kapitán, ale vzápětí si přál, aby byl mlčel. Zaslechli kroky. Nalevo od nich se ve tmě někdo zlomyslně zachichotal.

"Musíme vytvořit čtverec," řekl kapitán. Všichni najednou se pokusili vytvořit klín s kapitánem na špici.

"Slyšíte? Co to bylo?" zeptal se seržant Tračník.

"Co?"

"Už jsem to zaslechl předtím. Takovej koženej zvuk." Kapitán Elánius se pokoušel nemyslet na černé masky a kus drátu kolem hrdla.

Věděl, že existuje mnoho bohů. Každé povolání mělo svého boha. Existoval bůh žebráků, bohyně prostitutek, bůh zlodějů, pravděpodobně i bůh vrahů.

Zajímalo by ho, jestli v tom obrovském panteonu žije bůh, který by ukázal vlídnou tvář těžce zkoušenému a úplně nevinnému důstojníku hlídky, jenž měl těsně před smrtí.

Pravděpodobně žádný takový není, pomyslel si trpce. Něco takového by bylo zřejmě i pro bohy příliš stylové. Který bůh by byl takový blázen a chtěl se starat o chudáka, jenž se snažil udělat za tu hrstku tolarů, kterou mu platili, co možná nejlépe svou práci? Nic takového. Bohové tahali z vody ty chytré mizery, jejichž představa o práci spočívala v tom, že vyloupnou rubínové oči soše krále Parukáře, ne pro hlupáka bez fantazie, který šoupal noc co noc podrážky sandálů po městském dláždění...

"Nebo spíš jako když hladí šupiny," pokračoval Tračník, který rád pojmenovával věci pravým jménem. A pak se ozval zvuk -

- možná že by se dalo říci společný, nebo zvuk horkého gejzíru; v každém případě to byl dlouhý, suchý řev, jaký by snad mohly vydat měchy v kovárně Titánů -

- ale ten zvuk vlastně ještě nebyl tak špatný jako světlo. Bylo jakoby modrobílé, ale byl to záblesk, který vám obtiskne síť krevních vlásečnic ze sítnice vašeho oka na vnitřní stěnu lebky.

Zvuk i záblesk trvaly zhruba několik set let a pak najednou skončily.

Pak zavládla temnota naplněná červenými vzorečky, a když se uším vrátila schopnost slyšet, tak ještě jemným cinkáním.

Strážní zůstali několik minut naprosto nehybní.

"No nazdar," řekl kapitán slabě.

Po další odmlce prohlásil velmi jasně a bez jediného zakoktání: "Seržante, vezměte si pár mužů a zjistěte, co se to tam stalo, ano?"

"Mám zjistit co?" zeptal se zaskočený Tračník, ale v tom okamžiku už kapitánovi došlo, že kdyby si Tračník vzal pár chlapů, zůstal by tady on, Elánius, úplně sám.

"Ne, počkejte, mám lepší nápad. Půjdeme všichni," řekl pevně. Vykročili.

Jejich oči si mezitím natolik přivykly na temnotu, že kus před sebou spatřili matně žhnoucí záři. Ukázalo se, že je to rychle chladnoucí zeď. Padaly z ní kousky na uhel spálených cihel, zeď tmavla, chladla a tiše praskala.

Ale to nebylo to nejhorší. Nejhorší bylo to, co bylo na zdi.

Všichni na to upírali pohledy. Upírali na to pohledy dlouho.

Do rána zbývaly dvě hodiny, a nikoho ani nenapadlo navrhnout, aby se pokusili najít v temnotě cestu domů. Čekali u zdi, až se rozední. Byla alespoň teplá. Pokoušeli se na ni nedívat.

Nakonec se Tračník nejistě protáhl a řekl: "Hlavu vzhůru, kapitáne. Mohlo to být horší."

Elánius dopil láhev. Vůbec mu to nepomohlo. Existuje určitý druh střízlivosti, které se nezbavíte.

"Máš pravdu," přikývl. "Mohli jsme to být my."

Nejvyšší velmistr otevřel oči.

"Znovu jsme zaznamenali úspěch," prohlásil. Bratři propukli v jásot. Ostrověž a Zapětprstů se zahákli v loktech a zatančili v magickém kruhu nadšenou směsici odzemku s čardášem.

Nejvyšší velmistr se zhluboka nadechl.

Nejdřív cukr a teď bič. Bič se mu obzvláště líbil.

"Ticho!" vykřikl.

"Bratři Zapětprstů a Ostrověž přestanou s tou hloupostí!" zaječel, "A vy, ostatní, mlčte!"

Pomalu se utišili, jako rozjívené děti, které si všimly, že do třídy právě vešel učitel. Utišili se ještě více, jako děti, které si uvědomily, jak se učitel tváří. Nejvyšší velmistr počkal, až jim jeho slova proniknou dostatečně do podvědomí, a pak vykročil podél jejich nepravidelné řady.

"Předpokládám," začal, "že si každý z vás myslí, že jsme provedli kouzlo, že. Hmmm? Bratře Ostrověži?"

Bratr Ostrověž polkl. "No, ehm, řekl jste, že ano, pane, ehm, takže jsem myslel, že -"

"Zatím jste nedokázali NIC!"

"No, když tedy... tak ne, ehm -" roztřásl se bratr Ostrověž.

"Myslíte, bratře Ostrověži, že skutečný mág provede nějaké malé kouzlíčko a hned začne poskakovat a vykřikovat ,už je to uděláno, už je to hotovo´? Cóó?"

"No, víte, byli jsme možná trochu -"

Nejvyšší velmistr se otočil na podpatku.

"A myslíte si, že když se vykonává obřad, že se mág nudí a prohlíží si dřevořezby, bratře Štukatére?" Bratr Štukatér svěsil hlavu. Nenapadlo ho, že by si toho někdo všiml.

Když už napětí zvonilo jako tětiva luku, Nejvyšší velmistr poodstoupil.

"Ale proč se s tím unavuji?" prohlásil posmutněle a zavrtěl hlavou. "Mohl jsem si vybrat kohokoliv. Mohl jsem si vybrat nejlepší. Ale mám tady skupinu dětí."

"Ehm, koukněte, čestně," začal bratr Ostrověž, "snažili jsme se, soustředili jsme se, žejo, kluci?"

"Jasně," odpověděli sborem. Nejvyšší velmistr je přeletěl pohledem.

"V našem bratrstvu není místo pro ty, kdo nejsou zcela oddáni naší věci," varoval.

Jako poplašené ovce, které uviděly, že se v ohradě otevírají vrata, se bratři s viditelnou úlevou pustili žádaným směrem.

"S tím si nedělejte žádné starosti, Vaše Vrcholnosti," prohlásil horečnatě bratr Ostrověž.

"Naším heslem budiž dokonalé odevzdání," prohlásil Nejvyšší velmistr.

"Budiž," přikývl bratr Ostrověž a strčil loktem do bratra Štukatéra, jehož oči už zase zabloudily k jedné z dřevořezeb.

"Cože? Aha. Jo. Budiž. Odevzdání," přisvědčil bratr Štukatér.

"A důvěra a bratrství," pokračoval Nejvyšší velmistr.

"Jo. A ty taky," přikyvoval bratr Zapětprstů.

"Takže," řekl Nejvyšší velmistr, "je-li mezi vámi někdo, kdo není oddaný naší věci, ano, kdo nedychtí pokračovat v tom velkém díle, ať raději vystoupí ihned."

Nikdo se nepohnul.

A mám je! Tedy, bohové, jestli já v tomhle nejsem skvělý, pomyslel si Nejvyšší velmistr. Dokážu hrát na ty jejich malé ptačí mozečky jako na xylofon. Jak úžasná je síla obyčejnosti! Kdo by si pomyslel, že slabost může být účinnější než síla? Jen musíte vědět, jak ji usměrnit. A to já vím!

"Tak dobrá," usmál se. "A teď budeme opakovat přísahu."

Nechal je rozechvělými, koktajícími hlasy opakovat slova přísahy a spokojeně zaregistroval, jak přiškrceně vyslovují slovo "křihouše". Jedním okem si také hlídal bratra Zapětprstů.

Je trochu chytřejší než ti ostatní, pomyslel si. Tak o něco méně tvárný. Bude lepší, když budu pečlivě dbát na to, abych odsud chodil opravdu poslední. Nechci, aby ho napadlo něco takového, jako že by mě mohl stopovat, aby zjistil, kde bydlím.

Na to, abyste mohli vládnout městu, jako je Ankh-Morpork, musíte mít dar velmi zvláštního myšlení a takové myšlení lord Vetinari měl. Jenže je třeba přiznat, že byl také velmi zvláštní osoba.

Zaskočil a rozzuřil menší obchodní princátka do té míry, že už dávno zanechala pokusů spáchat na něj atentát nebo si najmout vraha a teď se hašteřila jen o místa sama mezi sebou. Bylo by ale dobře říci, že i kdyby se našel nějaký vrah, který by se pokusil na Patricije zaútočit, těžko by hledal nějaké maso, do kterého by zabodl nůž.

Zatímco ostatní šlechtici hodovali na skřivánčích nadívaných pavími jazyky, lord Vetinari usoudil, že sklenka převařené vody a půl krajíce suchého chleba je za ně dostatečně elegantní náhrada.

Bylo to až přehnané. Zdálo se, že nemá jediný tajný hřích, který by se dal odhalit. Normální člověk by si myslel, že s jeho bledou, poněkud koňskou tváří, bude inklinovat k věcem, jako jsou biče, jehly a mladé ženy hluboko v podzemních katakombách. To by byli ostatní šlechtici celkem s pochopením přijali. Na bičích a jehlách, pokud nepřekračují rozumnou míru, není koneckonců nic špatného. Ale Patricij trávil večer co večer studiem hlášení a při výjimečných příležitostech si dovolil to vzrušení a zahrál si partii šachu. Oblékal se převážně do černé. Nebyla to nijak zvlášť impozantní černě, jakou nosí třeba špičkoví vrahové, ale taková ta střízlivá, našedlá černě člověka, kterého unavuje vymýšlet každé ráno, co si zase vezme na sebe. A kdybyste chtěli zastihnout Patricije v nejlepším, museli byste vstát hodně brzo ráno, možná že by bylo chytřejší vůbec nechodit spát.

Přesto byl svým způsobem populární. V jeho rukou Ankh-Morpork poprvé po mnoha stech letech fungoval. Možná že všechno nebylo správné ani zvlášť demokratické, ale fungovalo to. Ošetřoval město tak, jak jiný ošetřuje

ozdobný keř, tady růstu napomohl, tam uřízl neposlušný výhon. Říkalo se o něm, že je ochoten tolerovat cokoliv, pokud to neohrožuje město. A najednou to bylo tady...

Díval se dlouho na zasaženou zeď, zatímco mu déšť stékal po bradě a smáčel mu šaty. Kousek za ním nervózně přešlapoval Zavoněl.

Pak se jedna hubená ruka, protkaná modravými žilami, vztáhla a špičkami prstů přeběhla po stínech. Nebyly to vlastně ani stíny, spíše řada siluet. Jejich obrysy byly poměrně čisté. Vnitřky tvořila známá cihlová mozaika. Za jejich vnějším okrajem však zeď něco speklo do hladké keramické hmoty a dodalo prastaré stěně, na které nezůstala ani stopa po spárách, téměř zrcadlový lesk.

Obrysy zachycené na stěně představovaly skupinu šesti mužů ztuhlou v náhlém úžasu. Několik pozvednutých paží svíralo zřetelně rozeznatelné nože a šavle.

Patricij se tiše zadíval na hromádku popela, která se mu vršila u nohou. Několik loužiček napůl ztuhlého kovu snad mohlo ještě přednedávnem tvořit tytéž zbraně, jejichž podoba se teď už zachovala jen v obrysech na zdi.

"Hmmm," řekl zamyšleně.

Kapitán Elánius ho uctivě převedl napříč ulicí a vešel s ním do uličky Náhlého štěstí. Tam mu ukázal zajištěnou stopu.

"To jsou otisky nohou, pane," řekl. "To by nám celou věc poněkud vyjasňovalo, pane. Je to spíš otisk něčeho, co bychom mohli nazvat drápy, nebo ještě přesněji spáry."

Patricij zíral na otisky v bahně. Jeho tvář nesla naprosto neutrální výraz.

"Aha," řekl nakonec. "A máte nějakou teorii, která by to vysvětlovala, kapitáne?"

Kapitán teorii měl. V těch dvou hodinách do svítání ho napadlo všechno možné, mimo jiné i několik teorií, z nichž se mu neustále vracela především ta první, která mu říkala, že udělal zásadní chybu v okamžiku, kdy se narodil.

Pak i na Stínov pronikly první paprsky zeměplošského rána a on byl stále ještě naživu a neupečený. Rozhlížel se kolem sebe s přihlouplou úlevou a necelý metr od sebe uviděl otisky. Byl to okamžik, kdy litoval, že už stačil vystřízlivět.

"Víte, pane," zaváhal, "všichni víme, že draci se už přes tisíc let počítají k vyhynulým zvířatům, pane, ale -"

"Ale co?" Patricijovy oči se zúžily.

Elánius vstoupil na tenký led. "Ale, pane, je tady důležitá jedna věc, vědí to ti draci? Seržant Tračník tvrdí, že zaslechl takový kožnatý, šupinatý zvuk těsně předtím, co... předtím, než..., než se stala ta věc."

"Takže vy si myslíte, že do města přiletěl nějaký vyhynulý a pravděpodobně jen mytický drak, přistál v té úzké uličce, zpopelnil skupinku zločinců a zase si letěl svou cestou?" upřel na něj pohled Patricij. "V tom případě bychom mohli říci, že to bylo velmi sociálně založené zvíře."

"No, když to berete takhle, pane -"

"Pokud si pamatuji, tak bájní draci, to byla osamělá zvířata žijící v horách a pralesích, daleko od lidských příbytků. Ale nikdy jsem neslyšel, že by to byla městská stvoření."

"Máte pravdu, pane," přisvědčil kapitán a násilím polkl poznámku, že kdyby chtěl někdo najít opravdu zapomenuté a lidmi opuštěné místo, tak Stínov by takovému popisu odpovídal dokonale.

"Kromě toho," prohlásil lord Vetinari, "člověk by řekl, že by si ho někdo musel všimnout, nemyslíte?"

Kapitán ukázal na zeď, kde se rýsovala děsivá freska. "Myslíte ještě kromě nich, pane?"

"Podle mého mínění," rozhlédl se lord Vetinari kolem, "je to nějaký válečný přístroj. Možná že si jeden ze soupeřících gangů najal mága. Taková malá místní třenice, co myslíte?"

"Mohlo by to mít souvislost se všemi těmi podivnými krádežemi, pane," snažil se Elánius.

"Jsme tady nedaleko od řeky," pokračoval Patricij. "Třeba to byl nějaký velký brodivý pták. Třeba je to jen pouhá shoda okolností," předl. "Ale na vašem místě bych je setřel. Nechceme přece, aby z těch stop lidé vyvozovali nesprávně závěry, že?" dodal ostře.

Elánius se vzdal.

"Jak si přejete, pane," řekl s pohledem upřeným na špičky svých sandálů.

Patricij ho poklepal po rameni.

"To nic," uklidňoval ho. "Jen pokračujte. Ten muž ukázal skvělou iniciativu. Hlídkoval na Stínově. Skvělé!" Obrátil se a téměř narazil do stěny kroužkové zbroje, která představovala Karotkovu hruď.

Ke své hrůze viděl kapitán Elánius, jak nejnovější přírůstek jeho hlídky ukazuje na Patriciův kočár. Kolem něj stálo v pozoru a plné zbroji šest členů Palácové gardy, kteří celému dění věnovali opatrnou pozornost. Elániovi se nelíbili, ani co by se za nehet vešlo. Měli helmice zdobené péřovými chocholy. Nenáviděl vojáky zdobené peřím.

Slyšel, jak Karotka říká: "Promiňte, to je váš kočár, pane?" Patricij si ho bez zájmu prohlédl od hlavy k patě a řekl: "Ano, můj. Co jste zač, mladíku?"

Karotka zasalutoval. "Svobodník-čekatel Karotka, pane."

"Karotka, Karotka. To jméno jsem už někde slyšel."

Lupin Zavoněl, který se mu, ostatně jako téměř neustále, vznášel za levým ramenem, mu rychle něco zašeptal do ucha. Patriciova tvář se rozjasnila. "Ach, tak to je ten mladý likvidátor lupičů? To byla jen taková drobná chybička, ale docela pochopitelná. Nikdo se nesmí povyšovat nad zákon, že?"

"Ne, pane," přisvědčil Karotka.

"Chvalitebné, velmi chvalitebné," usmál se Patricij. "A teď, pánové -"

"Co se týče vašeho kočáru, pane" trval Karotka tvrdohlavě na svém, "nemohl jsem si nevšimnout, že přední pravé kolo v rozporu s -"

Tak, teď zatkne Patricie, pomyslel si Elánius a ta myšlenka mu protekla hlavou jako ledový pramínek. Ona

opravdu zatkne Patricije. Nejvyššího vládce. Zatkne ho. Přesně k tomu se chystá. Ten mládenec nezná význam slova strach. Oh, kdyby tak alespoň znal význam slova přežití...

A já nejsem s to přinutit své mluvicí svaly k pohybu.

Jsme všichni mrtví. Ne, jsme na tom hůř, jsme všichni vydáni Patriciovi na milost a nemilost. A jak každý ví, milost je slovo, o kterém asi nikdy neslyšel.

A přesně v tom okamžiku se seržant Tračník vysloužil pomyslné vyznamenání.

"Svobodník Karotka!" zařval. "Pozor! Svobodník Karotka čeléém vzad! Svobodník Karotka, pokluséém v klus!"

Karotka se postavil do pozoru, což trochu vypadalo, jako by na tom místě najednou vztyčili montovanou stodolu, a upíral zrak před sebe se soustředěným výrazem bezpodmínečné poslušnosti.

"Skvělá práce, v tom mladíkovi něco je," prohlásil Patricij zamyšleně, když se Karotka trhavými pohyby rozběhl ke druhému konci uličky. "Pokračujte, kapitáne. A na každého, kdo by trousil nějaké nesmysly o dracích, si pořádně došlápněte, je to jasné?"

"Ano, pane."

"Výborně, kapitáne."

Kočár odhrčel, provázen gardou, která běžela vedle něj.

V jeho rachotu si kapitán jen vzdáleně uvědomoval výkřiky, kterými seržant zastavil klusajícího Karotku.

Přemýšlel.

Znovu se podíval na otisky v bahně. Použil píku, o které věděl, že je přesně dva metry deset dlouhá, a změřil nejen jejich velikost, ale i vzdálenost mezi nimi. Tiše si hvízdl. Pak velmi opatrně prošel uličkou a nahlédl za roh. Tam objevil malá zarezlá dvířka, zamčená na těžký visací zámek, která byla umístěna v mohutné zadní stěně skladiště dřeva.

Tady není něco v pořádku, pomyslel si.

Ty otisky sice vycházejí z uličky, ale ani ne jedné straně do ní nevcházejí. A v Ankhu se brodiví ptáci vyskytují poměrně zřídka, hlavně proto, že voda je tak znečištěná, že by jim rozleptala nohy. Kromě toho je pro ně jednodušší chodit po hladině.

Zvedl hlavu. Modré nebe nad uličkou bylo přeškrtáno pavučinou šňůr na prádlo, která pokrývala uličku stejně dokonale jako síť.

Tak z téhle uličky vylezlo něco obrovského, co chrlilo oheň, ale dovnitř to nevešlo.

A Patricij se toho velmi obává. Naznačil mi, abych na to zapomenul.

Pak si Elánius na druhém konci uličky všiml něčeho jiného. Došel tam, sehnul se a zvedl čerstvou skořápku od rozlousknutého burského oříšku.

Chvilku ji přehazoval z ruky do ruky a oči upíral neznámo kam.

Hrozně by potřeboval panáka. Ale bude to asi muset počkat.

S rychlým klepáním kloubů na prkenné podlaze si knihovník vybíral nejkratší cestu mezi vysokými dřímajícími regály.

Střechy města byly jeho království. Ó ano, užívali je i vrahové a zloději, ale on už před nějakým časem objevil, že prales komínů, samostatných, sdružených i stromečkových, komínů velkých, malých, silných i tenkých, bludiště, které doplňovaly chrliče, okapy a svody, může být dostatečnou, a někdy i víc než to, náhradou ulic. Alespoň do dnešního dne.

Zdálo se mu zábavné a poučné sledovat Noční hlídku na Stínov, do té městské džungle, která ovšem pro stopadesátikilového lidoopa neskrývala žádné nebezpečí. Ale ta strašlivá obluda, kterou zahlédl, zatímco ručkoval po okapech uličky, by ho, kdyby byl člověkem, nutila k přesvědčení, že ho klamal vlastní zrak.

Jako lidoop neměl důvodu o pravdomluvnosti svých očí pochybovat, takže jim prostě věřil.

Právě teď je ale chtěl zaměřit na knihu, která by mohla ukrývat klíč k celé té záležitosti. Byla uložena v oddělení, o které se dnes málokdo zajímal, protože knihy tam uložené vlastně nebyly ani kouzelné.

Vrstva prachu a v něm stopy.

"Oook?" zazněl knihovníkův hlas do vlahého šera.

Postupoval teď opatrně, protože si jakýmsi šestým smyslem uvědomil, že ty stopy nevyhnutelně směřují ke stejnému cíli jako on.

Zahnul za roh a tam to bylo. Příslušné oddělení.

Regál.

Police.

Mezera.

V mnohovesmíru se vám může naskytnout bezpočtu strašlivých pohledů. Ale i přesto, pro duši naladěnou na citlivý rytmus knihovny je máloco horší než zívající mezera v místě, kde má být kniha.

Tu knihu někdo ukradl.

V tichu Oválné kanceláře, své soukromé svatyně, přecházel Patricij sem a tam. Diktoval množství pokynů a nařízení.

"A pošlete někoho, aby tu zeď vymaloval," končil. Lupin Zavoněl pozvedl obočí.

"Je to moudré, pane?" zeptal se.

"Nemyslíte, že ty strašlivé stíny by vyvolaly nevhodnou pozornost a spekulace?" podíval se na něj Patricij s kyselým výrazem.

"Na Stínově rozhodně menší než čerstvě vymalovaná zeď," odpověděl Zavoněl klidně.

Patricij na okamžik zaváhal. "Dobrá úvaha," vyštěkl. "Pošlete tam pár mužů, ať ten dům zbourají." Došel na konec místnosti, otočil se na podpatku a znovu vykročil. Draci! Jako kdyby tady nebylo dost jiných vážných a především skutečných věcí, které ho zaměstnávaly!

"Věříte na draky?" zeptal se.

Zavoněl zavrtěl hlavou. "Něco takového neexistuje, pane."

"Taky jsem to mnohokrát slyšel," přikývl lord Vetinari. Došel k protilehlé stěně a otočil se.

"Přál byste si, abych v tom směru podnikl nějaká pátrání?" zeptal se Zavoněl.

"Ano, buďte tak laskav."

"A také zajistím, aby byla hlídka mnohem opatrnější," řekl Zavoněl.

Patricij se zastavil. "Hlídka? Hlídka? Drahý člověče, hlídka, to je jenom stádo neschopných hlupáků, kterým velí opilec. Trvalo mi celé roky, než se mi podařilo přivést ji k tomuhle skvělému stavu. Poslední, o co bychom se měli starat, je právě hlídka."

Na okamžik se zamyslel. "Viděl jste někdy draka, Zavoněle? Některého z těch velkých? Oh, já zapomněl, něco takového podle vás neexistuje."

"Jsou to jen pověsti, vážně. Pověry."

"Hmm," řekl Patricij. "A podstata legend tkví v tom, že jsou právě jen legendami, že?"

"Přesně tak, pane."

"Dobrá, ale i tak -" Patricij se odmlčel a nějakou chvíli na Zavoněla mlčky zíral. "No nic," řekl nakonec. "Postarejte se o to. Nestojím o nepříjemnosti s drakem. Je to taková věc, která jen zbytečně zneklidňuje lidi. Zarazte to."

Když osaměl, zůstal stát u okna a zachmuřeně hleděl na rozlehlé dvojměstí. Začalo znovu mrholit. Ankh-Morpork! To hlučné město, ve kterém žilo celých sto tisíc poctivých duší! A jak si Patricij v duchu připouštěl, alespoň desetkrát tolik lidí. Čerstvý déšť leštil panoráma věží a střech, aniž si uvědomil, do jakého hašteřivého, sobeckého a zahořklého světa se to řítí. Ten šťastnější déšť dopadl někde v horách na hřbety ovcí nebo do šťavnatě zelených pralesů nebo se se slabou příchutí incestu vnořil do moře. Ale část ho padala i na Ankh-Morpork, a to byl déšť, který se hnal do nepříjemností. V Ankh-Mororku se s vodou a především do ní dělaly strašlivé věci. To že se někdo opil pokřtěným vínem, to byl pouhý začátek všech nepříjemností, kterými musela voda ve městě projít.

Patricij měl rád ten pocit, když vyhlížel do města, které fungovalo podle jeho představ. Nebylo to krásné město nebo chvalně známé město ani město s dokonalou kanalizací či město proslulé svou architekturou, v tom by se byli shodli i jeho nejoddanější obyvatelé. Z určitého pohledu mohl Ankh-Morpork vypadat, jako kdyby se nějaký obr pokusil z kamene a dřeva vytvořit plochu podobnou chodníku před barem s celonočním provozem.

Ale fungovalo to. Město žilo, bzučelo a vesele se otáčelo, podobné gyroskopu na úzkém zábradlí rozhledny, který stačí trochu postrčit, a následuje pád do hlubiny. Ale jak Patricij pevně věřil, v celém městě neexistovala jediná skupina dost silná, aby se odvážila do města strčit. Obchodníci, zloději, vrazi, mágové - ti všichni se v tom závodě snažili předběhnout jeden druhého, aniž si uvědomili, že vlastně vůbec není proč závodit. Nedůvěřovali jeden druhému natolik, že se neodvážili ani na okamžik zastavit a zamyslet se nad tím, kdo vlastně vytyčil dráhu a stojí jak na startu, tak v cíli toho podivného závodu.

Patricij neměl rád slovo "diktátor". Uráželo ho. Nikdy nikomu neříkal, co má dělat. Nemusel, to bylo na tom všem nejkrásnější. Větší část jeho života spočívala v tom, že pořádal věci tak, aby tento stav udržel.

Samozřejmě existovalo několik skupin, které by ho byly rády svrhly, a to bylo zákonité a správné, byl to znak zdravé, rozvíjející se společnosti. Nikdo nemohl říci, že se v téhle věci chová nerozumně. Cožpak sám mnohé z nich nezaložil? A nejkrásnější bylo pozorovat, jak většinu času tráví tyhle skupiny tím, že se snaží potřít jedna druhou.

Lidská přirozenost, říkal s oblibou Patricij, je úžasná věc. Když ovšem pochopíte, za který provaz zatáhnout a o kterou páku se opřít.

Pokud se týkalo téhle dračí záležitosti, měl nepříjemný pocit. Jestliže kdy existovalo stvoření, které se nedalo zmoci ani provazem, ani pákou, pak to byl drak. To bude nutné nějak vyřídit.

Patricij nevěřil na zbytečnou krutost. Nevěřil ani na bezúčelnou pomstu. Ale choval až bezmeznou víru, že věci by se měly vždycky nějak vyřídit.

Komické na tom všem bylo, že kapitán Elánius si myslel prakticky totéž. Uvědomil si, že se mu představa občanů Ankh-Morporku, byť stínovských, přeměňovaných v keramické basreliéfy ani trochu nelíbí.

A navíc se to stalo víceméně téměř v přítomnosti hlídky. Jako kdyby na hlídce nezáleželo, jako kdyby byla hlídka jen takový nějaký nepodstatný detail. To ho popouzelo.

Byla to pravda, jistě, ale o to to bylo horší.

Co ho rozzlobilo ještě víc, bylo to, že neuposlechl rozkazů. Samozřejmě že stopy zničil. Jenže na dně nejnižší zásuvky jeho prastarého psacího stolu, pod hromádkou prázdných lahví měl ukrytý sádrový odlitek. Cítil, jak na něj ta sádra zírá třemi vrstvami poctivého buku.

Nedokázal si představit, co to do něj vjelo. A teď se do celé té záhady zaplétal ještě hlouběji.

Uvedl své, pro nedostatek přesnějších výrazů řekněme mužstvo do stavu pohotovosti. Starší pár požádal, aby se převlékl do civilu. To znamenalo, že seržant Tračník, který chodil celý život v uniformě, se objevil rudolící a celý nesvůj v obleku, který si bral jen na pohřby. Zatímco desátník Nóblhóch -

"Poslyšte, rozuměli jsme si dobře, když jsem řekl civil?" nadhodil kapitán Elánius.

"Ale já takhle chodím vždycky, když si vyrazím mimo službu, šéfe," odpověděl Noby s mírnou výčitkou.

"Pane," opravil ho seržant Tračník.

"Můj hlas taky zůstal služební," rozvíjel Noby dál svou teorii. "Tedy iniciativní, myslím."

Elánius malého seržanta několikrát pomalu obešel. "A uniforma v tomhle stavu, nemáte s ní žádné potíže? Jste si jistý, že při jejím spatření staré babky neomdlévají a děti za vámi nepokřikují po ulicích?"

Noby nejistě přešlápl. Na poli ironie nebyl právě doma.

"Ne, pane, šéfe," řekl. "Tenhle styl ještě docela ujde."

To bylo, vzato zeširoka, pravda. Byly určité součásti garderoby, které v Ankhu letěly pořád. Obrovské klobouky zdobené peřím, krajkové náprsenky, kabátce a prostřiženými rukávy, lemované zlatem, široké kalhoty a vysoké boty s bohatě zdobenými ostruhami. Potíž byla v tom, pomyslel si Elánius, že většina příznivců téhle módy mohla mezi jmenované prvky vložit mnohem větší kusy těla, zatímco u desátníka Nobyho musel člověk věřit, že se někde mezi nimi tělo skutečně nachází.

Ale na druhé straně by to mohlo zabrat. Vzato kol a kolem, neexistuje jediný člověk v Ankh-Morporku, kterého by při pohledu na přicházejícího desátníka Nóblhócha napadlo, že je to příslušník hlídky, který se pokouší vypadat nenápadně.

Elánia také napadlo, že o desátníkovi, s výjimkou chvil, kdy se sejdou v zaměstnání, neví vůbec nic. Nedokázal si ani vzpomenout, kde ten muž bydlí. Znal ho už tolik let a nikdy si neuvědomil, že desátník Noby je ve svém soukromém životě tak trochu jako páv. Velmi malý páv, páv, kterého často bijí něčím těžkým do hlavy, ale přece jen páv. Muselo se to ukázat samo, tohle člověk málokdy odhadne.

Vrátil se v myšlenkách k práci, kterou byla třeba vykonat.

"Přál bych si," začal kapitán Elánius, "abyste se vy dva nenápadně, nebo ve vašem případě, Nóblhóchu, nápadně, zamíchali dnes večer mezi lidi a dávali pozor, jestli nezjistíte něco neobvyklého."

"Jak neobvyklého?" řekl seržant.

Elánius zaváhal. Nebyl si tak docela jistý. "Cokoliv," odpověděl nakonec, "cokoliv příslušného."

"Aha," přikývl seržant moudře. "Takže příslušného. Fajn."

Kolem se rozhostilo nepříjemné ticho.

"Možná že lidé viděli nějaké zvláštní věci," pokračoval Elánius. "Nebo někde vznikl neočekávaně požár! Nebo zahlédli otisky spárů. Vždyť víte -" dokončil trochu zoufale. "Stopy po dracích."

"Myslíte jako třeba zválené hromady zlata, na kterých se ještě včera večer někdo povaloval?"

"A panny přivázané ke kůlu," dodal znalecky Noby.

"Vidím, že jste skutečně odborníci," povzdechl si Elánius. "Prostě se do toho dejte a udělejte, co bude ve vašich silách."

"A to vmísení se," nadhodil opatrně seržant Tračník, "zahrnuje to také návštěvu hospod a nějaké to napití, nebo ne?"

"Do určité míry ano."

"Ah," rozzářil se šťastně seržant.

"Pozor, jen ve vší počestnosti!"

"Samozřejmě, pane."

"Na vaše vlastní náklady."

"Oh."

"Ale než se vydáte na cestu," oznamoval jim kapitán, "nezná někdo z vás někoho, kdo by věděl o dracích alespoň něco. Kromě toho, že spí na zlatě a živí se mladými dámami, samozřejmě."

"Co takhle mágové," pokusil se Noby.

"Kromě mágů," odmítl jeho návrh Elánius rozhodně. Každý gardista věděl, že na mágy není spoleh. Byli ještě horší než civilové.

Tračník se nad tím zamyslel. "Nó, byla by tady lady Berankinová," řekl. "Bydlí v ulici Vodní brázdy. Chová bahenní dráčky. Víte, co myslím, ty malý obludky, co lidi chovají jako domácí zvířata?"

"Jo ta," prohlásil Elánius zachmuřeně. "Myslím, že už jsem ji párkrát zahlédl. Je to ta, co má vzadu na kočáře samolepku s nápisem ‚Máš-li rád draky, zařehtej!´?"

"Jo, to je ona. Je trochu přitroublá," přikývl seržant Tračník.

"A co mám dělat já, pane?" zeptal se Karotka. "Ehm. Ty budeš mít nejdůležitější úkol," pospíšil si Elánius. "Chci, abys zůstal tady a dohlédl na mou kancelář."

Karotkova tvář se roztáhla do širokého nedůvěřivého úsměvu.

"To chcete říct, pane, že mně tady zatím svěřujete velení?" špitl.

"V určitém slova smyslu ano," přikývl Elánius. "Ale nesmíš nikoho zatýkat, rozumíš?" dodal rychle.

"Ani kdyby ten dotyčný porušoval zákony, pane?"

"Ani v tom případě. Jen si to prostě poznamenáš."

"V tom případě si budu číst svou knihu," přikývl Karotka. "A taky si vyleštím helmu."

"Správně, mládenče," přikývl spokojeně kapitán. Tady snad nikomu neuškodí, pomyslel si. Sem nikdo nepřijde, jak je rok dlouhý, ani kdyby měl ohlásit ztrátu psa. Nikdo si na hlídku ani nevzpomene. To by musel být člověk úplný blázen, aby se vypravil na strážnici požádat hlídku o pomoc, dodal trpce v duchu sám pro sebe.

Ulice Vodní brázdy byla široká, lemovaná alejí stromů a patřila k mimořádně výběrovým částem Ankhu. Táhla se vysoko nad řekou, takže unikala dokonce i jejímu všudepronikajícímu zápachu. Lidé žijící na ulici Vodní brázdy měli staré peníze, o kterých se tvrdilo, že jsou lepší než nové peníze, i když kapitán Elánius v životě neměl tolik jedněch ani druhých, aby poznal, jaký je mezi nimi rozdíl. Lidé žijící na ulici Vodní brázdy měli své soukromé osobní strážce. Říkalo

se, že lidé z ulice Vodní brázdy jsou tak nafoukaní, že nejsou ochotni mluvit ani s bohy. To nebylo dost přesné. Oni byli ochotni mluvit s bohy, pokud to byli urození bohové z dobré rodiny.

Dům lady Barankinové nebylo těžké najít. Dominoval skalnímu výběžku, ze kterého se naskýtal nádherný pohled na město, což bylo výhodné v případě, že jste byli typ, který tráví volný čas podobným způsobem. U brány stáli kamenní draci a zahrada měla trochu přerostlý, zanedbaný vzhled. Mezi zelení se objevovaly sochy již dávno zesnulých Berankinů. Většina z nich třímala meč a byla až po bradu zarostlá břečťanem.

Elánius cítil, že zahrada tak nevypadá proto, že by majitelka neměla dost prostředků s tím něco dělat, ale spíš proto, že si ona dáma myslí, že je na světě spousta věcí důležitějších než předci, což je názor na aristokrata podivuhodný.

Také si očividně myslela, že jsou věci mnohem důležitější než oprava vlastního domu. Když zazvonil na zvonec u příjemného starého domu, který stál uprostřed malého pralesa rododendronů, odpadlo z průčelí několik kusů omítky.

Zdálo se, že to bude jediný výsledek jeho zazvonění, kromě toho, že kdesi vzadu za domem začalo něco výt. Dalo se znovu do deště. Po nějaké chvíli pochopil Elánius vážnost své situace a začal opatrně obcházet budovu, přičemž se od ní držel v dostatečné vzdálenosti pro případ, že by se rozhodly spadnout další kusy budovy.

Dostal se až k těžké dřevěné bráně v pevné dřevěné stěně. V ostrém kontrastu k viditelné zpustlosti domu a zbytku pozemku vypadala tahle stěna relativně nová, udržovaná a velmi pevná.

Zaklepal. To znovu vyvolalo sbor podivných hvízdavých zvuků.

Dveře se otevřely. Vztyčilo se nad ním něco děsivého.

"Ach, dobrý muži. Víte něco o páření?" zadunělo to hlubokým hlasem.

Na strážnici bylo ticho a teplo. Karotka poslouchal tichý šum písku v hodinách a soustředil se na leštění svého hrudního plátu. Celá staletí černění podlehla jeho neúnavné píli a hrubé síle. Plát zářil.

Když máte vyleštěný hrudní plát, víte, kde stojíte. To podivné město, které mělo své zákony a soustředilo se pouze na to, jak je ignorovat, to bylo na Karotku trochu mnoho. Ale dobře vyleštěný hrudní plát... to byl prostě dobře vyleštěný hrudní plát.

Dveře se otevřely. Podíval se přes vrcholek starého Psacího stolu. Nikdo tam nebyl.

Přejel hadrem zkusmo po brnění.

Ozval se neurčitý zvuk, jaký ze sebe většinou vypraví člověk, kterého už unavilo zbytečné čekání. Okraj psacího stolu uchopily dvě ruce s purpurovými nehty a mezi nimi se nad stůl vynořila tvář knihovníka, podobná právě dozrávajícímu kokosu.

"Oook," řekl.

Karotka na něj mlčky zíral. Už mu bylo několikrát pečlivě a dopodrobna vysvětleno, že navzdory jeho vzhledu na knihovníka neplatí zákony uplatňované přírodou v království zvířat. Na druhé straně je pravda, že knihovník většinou neměl mnoho zájmu poslouchat zákony, kterými se řídilo království lidí. Byl prostě jednou z těch malých zvláštností přírody, kterým se prostě musíte při stavbě vyhnout.

"Nazdar," řekl Karotka nejistě. (Neříkej mu chlapče a nepotlapkávej ho po hlavě, to ho vždycky namíchne.)

"Oook."

Knihovník poklepal na stolní desku dlouhým prstem s podezřelým počtem článků.

"Cože?"

"Oook."

"Promiňte?"

Knihovník obrátil oči v sloup. Pomyslel si, jak je to zvláštní, že takzvaně inteligentní psi, koně nebo delfíni neměli žádné problémy s tím, jak sdělit lidem životně důležité informace, jako že v jeskyni se stoupajícím přílivem jsou uvězněny tři děti nebo že vlak vjel omylem na kolej vedoucí k mostu, který při bouři spláchla voda, nebo podobně, zatímco on, kterého pouhá hrstička chromozomů dělila od toho, aby nosil vestu, nebyl s to přesvědčit průměrného člověka, aby ho následoval, když venku prší. S některými lidmi prostě nebyla řeč.

"Oook!" řekl a mávl rukou.

"Nemůžu opustit kancelář," řekl Karotka. "Mám své rozkazy!"

Knihovníkův horní ret se ohrnul jako vytahovací roleta.

"Má to být úsměv?" zeptal se Karotka. Knihovník potřásl hlavou.

"Nespáchal snad někdo nějaký zločin, že ne?" zajímal se Karotka.

"Oook."

"Velký zločin?"

"Oook!"

"Jako vraždu?"

"Eeek."

"Horší než vraždu?"

"Eeek!" Knihovník dodusal s pomocí kloubů ke dveřím a vzrušeně se kýval nahoru a dolů.

Karotka těžce polknul. Rozkazy jsou jednou rozkazy, to je pravda, ale tohle bylo něco jiného. Lidé v tomhle městě byli schopni doslova všeho.

Rychle si připjal hrudní plát, nasadil si na hlavu zářící helmici a vykročil ke dveřím.

Pak si vzpomněl, že má určitou zodpovědnost. Vrátil se ke stolu, našel na něm kus papíru a pracně na něj napsal: Potírám venku zločin. Prosím, zajděte později. Dík.

A pak vyrazil do ulic

Nejvyšší velmistr pozvedl paže.

"Bratří," pronesl vážným hlasem, "začněme..." Bylo to tak jednoduché. Jediné, co jste museli udělat, bylo usměrnit tu velkou podebranou zásobu žárlivosti a potlačované zlosti, jíž měli bratři takový přebytek, spoutat a využít jejich ošklivé lidské vlastnosti, které měly ve svém spojení sílu větší než jakékoliv jiné zlo, a pak spojit své vlastní vědomí...

... s místem, kam odešli draci.

Elánius cítil, jak ho to strašlivé něco uchopilo za paži a vtáhlo dovnitř. Těžká vrata zapadla s rozhodným cvaknutím.

"Jde tady o lorda Radostu Šupinleska Spárodrapa III, ankhského," oznámilo mu zjevení, jež bylo oblečeno do velkého a neuvěřitelně vypolstrovaného brnění. "Víte, obávám se, že nedokáže překročit svůj stín."

"To že by nedokázal?" prohlásil Elánius a pomalu ustupoval.

"Prostě mu s tím musí pomoct dva."

"Skutečně?" zašeptal Elánius a jeho lopatky se současně pokoušely prodlabat dřevěnou ohradou.

"Tak co, jste ochotný mu vyhovět?" zaduněla ta věc.

"V čem?"

"No tak, člověče, nebuďte tak cimprlich! Stačí, když mu jenom pomůžete nahoru. Ta choulostivá záležitost zůstane na mně. Já vím, je to kruté, ale když to nedokáže dnes v noci, jde do sekané. Přežití těch nejsilnějších a nejschopnějších a tak dál. Vždyť to znáte."

Kapitán Elánius se pracně sebral. Bylo mu jasné, že se ocitl ve společnosti jakési sexem posedlé potenciální vražednice, pokud se mu přes to strašlivé oblečení podařilo dobře identifikovat její pohlaví. Jestliže to ovšem nebyla žena, pak by její prohlášení "ta choulostivá záležitost zůstane na mně" vyvolávalo v jeho mysli představy, které by ho strašily ještě dlouho v budoucnosti.

"Madam," odpověděl chladně, "jsem důstojník Noční hlídky a musím vás varovat, protože podle toho, jak jste mi popsala své úmysly, chystáte se porušit zákony města a -" taky bůhví kolik zákonů těch nejšílenějších bohů, pomyslel si v duchu, " a proto vám radím, abyste jeho lordstvo raději okamžitě a nezraněné propustila -"

Postava strnula a zírala na něj v nevýslovném úžasu.

"A proč?" prohlásila. "Ten mizerný drak je přece můj!"

"Dáte si ještě jednoho panáka, nedesátníku Nóblhóchu?" zeptal se seržant Tračník mírně nejistě.

"Docela rád, neseržante Tračníku," přikývl rozmáchle Noby.

Brali svou nenápadnost velmi vážně. To ovšem vyloučilo většinu hospod na morkporské straně řeky, kde byli víc než dobře známí. Teď právě seděli v jednom docela elegantním podniku v dolním Ankhu, kde se snažili být tak nenápadní, jak to jen dokázali. Ostatní návštěvníci si mysleli, že dvojice patří k hercům místního kabaretu.

"Tak jsem myslel," začal seržant Tračník.

"No?"

"Kdybysme si koupili flašku nebo dvě, mohli bysme jít domů a pak bysme byli fakt úplně nenápadný."

Noby si jeho prohlášení obrátil v hlavě.

"Ale on řek, že máme mít uši otevřený," zavrtěl hlavou. "Musíme, jak řek, něco zjistit."

"To můžeme u mě taky," prohlásil seržant Tračník. "Můžeme poslouchat celou noc, až se nám bude od uší kouřit."

"Tak tomu říkám nápad," přikývl Noby. Čím déle o tom přemýšlel, tím víc se mu ten nápad zamlouval.

"Ale nejdřív si musím skočit s pískem," prohlásil.

"Já taky," souhlasil seržant. "Tahle detektivní práce, ta dá jednomu dost zabrat, co říkáš?"

Vkymáceli se do uličky za hospodou. Měsíc byl v úplňku a tu a tam přes něj přeběhl potrhaný mráček. Nenápadná dvojice do sebe ve tmě dosti nápadně narazila.

"To jste vy, detektorní seržante Tračníku?"

"Sem já! Tak a teď, naschvál, jestli dokážete odhalit dveře na hajzlík, detektore desátníku Nóblhóchu? Hledáme malý temný dvířka výhrůžnýho vzhledu, hahaha!"

Pak se ozvalo tiché zacinkání ostruh a Noby se s tlumeným zaklením zapotácel sem a tam uličkou, když mu mezi nohama s hlasitým zamňoukáním proběhla jedna reprezentantka mnohočetné populace ankh-morporských divokých koček. "Kdo o tebe stojí, prevíte?" zanadával Noby tiše.

"Máte pravdu, kolego, takže nouzové řešení," prohlásil seržant Tračník a rozkročil se proti nejbližšímu rohu.

Jeho soukromé hloubání bylo přerušeno Nobyho zabručením.

"Jste tam, seržo?"

"Pro vás, Noby, vždycky detektor seržant," uchechtl se seržant Tračník spokojeně.

Nobyho tón byl naléhavý a najednou kupodivu velmi střízlivý. "Už se s tím moc nezdržujte, seržo, právě jsem zahlídnul, jak nad náma prolítl drak velkej jako loď."

"Viděl jsem v Efebe paroloď," prohlásil seržant Tračník a tiše škytl, "viděl jsem na cestách dokonce i vzducholoď, ale drakoloď, tak to jsem ještě neviděl."

"Tak teď bys ji viděl, ty troubo!" pokračoval Noby naléhavým tónem. "Koukni, to není žádná sranda! Měl na zádech křídla, který byly veliký jako... jako... no jako obrovský křídla!"

Seržant Tračník se důstojně otočil. Desátníkova tvář zbledla tak, že z temnoty téměř svítila.

"Čestně, seržante!"

Seržant Tračník zvedl oči k vlhkému nebi a deštěm opláchnutému měsíci.

"Dobrá," prohlásil s bohorovným klidem, "tak mi ho ukaž!"

Kdesi za ním se ozval chřestivý zvuk a do uličky dopadlo několik tašek.

Obrátil se po zvuku. Na nedaleké střeše seděl drak. "Támhle na střeše je drak!" zajektal vyděšeně. "Noby, na tý střeše sedí drak! Je tam drak, slyšíš? Co mám dělat, Noby? On se na mě kouká!"

"No, na tvým místě bych začal tím, že bych si zapnul kalhoty," ozval se Noby, ukrytý za nejbližší zdí.

I když se zbavila všech vrstev ochranného šatstva, byla lady Sibyla Berankinová mohutná jako strážní věž. Elánius si vzpomněl na legendy, které se tradovaly mezi Střeďany. Ty vyprávěly o mocných ženách v zářící zbroji, které jezdí na koních nad bojišti světa. Snášejí se dolů, notují dokonalým mezzosopránem nádherné písně, chytají umírající válečníky za dlouhé lokny a odnášejí je do ráje hrdinů. Lady Berankinová mohla být jednou z nich. Mohla je klidně vést. Mohla vést celý prapor! Když promluvila, každé její slovo bylo jako přátelské plácnutí do zad a zvonilo aristokratickou sebejistotou člověka, který si je vědom svého dokonalého rodu. Samy samohlásky zněly tak, že by se jimi dal podříznout dub.

Elániovi otrhaní prapředkové byli na takové hlasy zvyklí. Slýchali je většinou od po zuby ozbrojených rytířů sedících na hřbetech těžkých válečných koní. Těžkooděnci těm chudákům většinou vykládali, proč je to, setsakrakrucifix, tak skvělý nápad, zaútočit na nepřítele právě teď a dát mu na frak. Elániovy nohy se samy od sebe toužily postavit do pozoru.

Prehistoričtí muži by ji byli uctívali a je úžasné, že se jim už před tisíci lety podařilo vyřezat sošky, které jí byly tak dokonale podobné. Měla záplavu kaštanových vlasů, ale to byla jen paruka, jak Elánius zjistil později. Nikdo, kdo má častěji co do činění s draky, si nemůže nechat dlouhé vlasy.

A jednoho draka měla na rameni. Představila mu ho jako Spárodrapa Vincenta Všezázraka z Quirmu, ale říkala mu Vincy. Zdálo se, že je to právě on, kdo z velké části přispívá k neobvyklému chemickému pachu, který pronikal celým domem. Ten pach ostatně pronikal vším. Dokonce i tím tlustým klínem koláče, který mu nabídla k zakousnutí.

"No, ehm, to rameno, jaksi... vypadá to... pěkné, opravdu pěkné," pokoušel se zoufale udržet alespoň i nějakou konverzaci.

"Kecy," řeklo její lordstvo. "Akorát ho cvičím, protože za ty zvyklé sedět na rameni dostanu dvakrát tolik."

Elánius k tomu podotkl, že občas viděl ve společnosti dámy s malými pestrými dráčky na ramenou a že si myslí, že to vypadá... eh... velmi pěkně.

"Ano, to zní pěkně," přikývla. "To s vámi souhlasím. Ale uvědomte si, že to znamená puchýře od jisker, připálené vlasy a zasviněnou přinejmenším půlku zad. Těmi drápy se umějí taky dost zaškrábnout. Nedivte se, že brzo přijdou na to, že je to zvíře příliš velké a páchne, a bác ho, v tu ránu jsou v Morporském slunečním útulku pro opuštěné draky, a to jen v tom lepším případě. Větší část jich končí s kamenem uvázaným na krku v řece, chudáci malí."

Usedla a uhladila si sukni, která by poskytla dostatek materiálu na oplachtění menší flotily. "Nuže. Říkal jste kapitán Elánius?"

Elánius byl ztracen. Dávno mrtví Berankinové na něj zírali z ozdobných rámů vysoko na šerých zdech. Mezi, pod a nad obrazy byly rozvěšeny zbraně, které předkové pravděpodobně užívali, a podle vzhledu je museli užívat rádi, dobře a často. Podél stěn stála v pravidelných rozestupech brnění. Nemohl si nevšimnout, že velká část z nich měla v sobě velké díry. Pod stropem visela záplava moly prožraných zástav a praporců. Nemuseli jste mít osvědčení soudního znalce, abyste poznali, že předkové lady Berankinové se žádnému boji nevyhýbali.

Bylo úžasné, že byla schopna podniknout něco tak neválečnického jako dát si šálek čaje.

"Moji předkové," prohlásila, když sledovala jeho hypnotizovaný pohled. "Víte, v posledních tisíci letech nezemřel ani jeden z Berankinů v posteli."

"Skutečně, madam?"

"To je zdroj rodinné pýchy."

"To chápu, madam."

"Pěkná řádka jich samozřejmě zemřela v cizích postelích."

Kapitánův šálek chřestivě zazvonil na talířku. "Jistě, madam."

"Vždycky jsem si myslela, že kapitán je takový fascinující titul." Vrhla na něj krátký zářivý pohled. "Víte, plukovníci a tak dál jsou vždycky takoví škrobení, majoři příliš pompézní, ale člověk vždycky cítí, že v kapitánovi je něco delikátně nebezpečného. Copak jste mi to vlastně chtěl ukázat?"

Elánius sevřel svůj balíček jako pás cudnosti. "No, napadlo mě," koktal, "jak velký bahenní... ehm..."

Zmlkl. S jeho dolními partiemi se dělo něco strašlivého.

Lady Berankinová sledovala jeho pohled. "Oh, toho si nevšímejte," prohlásila vesele. "Jestli vás obtěžuje, uhoďte ho polštářem."

Zpod Elániovy židle vylezl malý obstaražní drak a položil kapitánovi do klína svůj vypasený čenich. Velkýma hnědýma očima mu oduševněle zíral do tváře u tiše mu slinil na kolena nějakou žíravinu. Nejenže pod tím žloutla látka kapitánových kalhot, ale navíc to páchlo jako chemická lázeň s kyselinou.

"To je Rosoroň Mabelín Spárodrap První," sdělila Elániovi lady Berankinová. "Šampion a otec šampionů. Teď už nemá žádný oheň, ten začazený starý chuděra. Je rád, když ho někdo občas podrbe na břiše."

Elánius sebou několikrát po sobě divoce zazmítal, aby se starého draka zbavil. Ten na něj truchlivě zamrkal revmatickýma očima, ohrnul jeden koutek tlamy a odhalil řadu špičatých, sazemi zanesených tesáků.

"Jestli vás obtěžuje, tak ho prostě shoďte na zem," radila mu vesele lady Berankinová. "Takže, co jste se mě to chtěl zeptat?"

"Zajímalo by mě, do jaké velikosti může takový bahenní drak dorůst?" řekl Elánius a pokusil se změnit polohu. Ozvalo se tiché varovné zavrčení.

"A to jste sem vážil cestu z města, jen abyste se mě zeptal na tohle? No... Pokud si pamatuju, tak Srdcoples Spárodrap z Ankhu měřil něco ke dvěma loktům, to je necelých šest pídí v kohoutku," zamyslela se lady Berankinová.

"Ehm..."

"Asi sto deset centimetrů," vysvětlovala mu trpělivě.

"A větší nejsou?" naklonil se k ní Elánius s nadějí. Starý drak mu začal na klíně tiše chrápat.

"U všech všudy, ne! Srdcoples byl svým způsobem hříčka přírody. Většina z nich není větší než tři a půl pídě."

Kapitánovy rty zaševelily, když prováděl rychlý výpočet. "Asi sedmdesát centimetrů?" odhodlal se nakonec.

"Skvělá práce. To ovšem platí jen pro kohouty. Slepice jsou o něco menší."

Kapitán Elánius byl odhodlán nevzdat se. "Předpokládám, že kohout je dračí samec?"

"Jen když dosáhne věku dvou let," oznámila mu lady Berankinová vítězoslavně. "Do devíti měsíců je to sedák, pak dýmák až do čtrnácti měsíců, pak se mu říká laločník -"

Kapitán Elánius seděl jako v transu, pojídal strašlivé koláče, kalhoty se mu pomalu rozpouštěly a na hlavu se mu řinul neutuchající proud informací. Jak spolu samci zápasí plameny, ale v období hnízdění jsou schopny ze sebe vydat plamen jen slípky . Plamen že vlastně vzniká vzplanutím směsi bioplynů a slípky jej potřebují k přihřívání vajec, která ke svému vývoji potřebují skutečně vysokou teplotu, a tak zatímco slípky přihřívají vejce, samečci shánějí palivové dříví. Skupina bahenních draků se nazývá dráčno nebo šarkanice, samička že je schopna naklást třikrát do roka snůšku čtyř vajec, z nichž ovšem většinu rozšlapou tupí samečkové. Že draci opačného pohlaví o sebe neprojevují vůbec žádný zájem, ale že vlastně neprojevují zájem vůbec o nic, kromě palivového dříví, ale zhruba jednou za každé dva měsíce to na ně přijde a potom prý spíš přemluvíte cirkulárku, aby vám vyřízla esíčko.

Nebyl schopen se bránit, a tak se najednou ocitl kdesi u kotců, tam byl oblečen od hlavy k patě do koženého brnění, obloženého kovovými pláty a odveden do dlouhé nízké budovy, ze které se ozývalo ono tajemné hvízdání.

Bylo tam strašlivé teplo, ale to zdaleka nebylo tak zlé jako koktajl pachů, který visel ve vzduchu. Bezcílně klopýtal od jednoho oplechovaného stání ke druhému, zatímco mu byly představovány malé hruškovité kvičící obludky s rudýma očima, a to jmény jako hraběnka Lunostříbrá z Marcipánu, která je momentálně gravidní, nebo Lunosvit Spárodrap II, loňský vítěz soutěže o nejlepšího chovného samce, pořádané v Pseudopolisu. Kolem kolen mu přelétaly záblesky zeleného ohně.

Mnohé stání mělo nad nebo vedle vchodu připevněný čestný certifikát nebo diplom. "A tohle je, obávám Dobromil Bágl Žulobrk z Quirmu," řekla lady Berankinová poněkud nesoustředěně. Tohle stvoření připomínalo ostatní draky asi tak, jako desátník Nóblhóch připomínal ostatní lidské bytosti. Jakýmsi nevděčným dědictvím po jeho předcích mu připadlo obočí zhruba stejné velikosti jako jeho neohrabaná křídla, i když je třeba přiznat, že křídla téhle velikosti by ho nikdy ve vzduchu neudržela. Hlava měla špatný tvar, podobala se spíš hlavě mravenečníka. Nozdry vypadaly jako vstupní otvory nasávacího potrubí proudového letadla. Kdyby se to stvoření vůbec někdy dostalo do vzduchu, ta obočí by ho brzdila jako dva malé padáky.

Kromě toho všeho obracelo právě tohle zvíře na kapitána Elánia ten nejinteligentnější pohled, jaký na něj kdy zvíře vrhlo, a to včetně desátníka Nóblhócha.

"Občas se něco takového stane, víte," řekla lady Berankinová smutně. "Všechno to záleží na genech, bohužel."

"Skutečně?" řekl Elánius. Zdálo se mu, že to stvoreníčko soustřeďuje veškerou energii, kterou jeho vrstevníci vyplýtvali na soukromé ohňostroje a zbytečný hluk, do svého pohledu, který byl pronikavý jako autogen. Okamžitě si vzpomněl na své dětství, kdy jako kluk strašlivě toužil po štěněti. Vůbec mu nezáleželo na tom, jaké by bylo, cokoliv, co by dokázalo štěknout a zavrtět ocasem, by mu bylo stačilo.

Slyšel, jak dračí paní říká: "Člověk se pokouší vypěstovat je tak, aby měli skvělý plamen, dokonale tvarované šupiny, předpisové vybarvení a tak dál. Občas se ale musíte smířit s tím, že se vám vylíhne takový nepodarek."

Malý dráček obrátil k Elániovi pohled, který by mu bezkonkurenčně zajistil první místo v soutěži o "Draka, kterého by si členové poroty nejraději vzali domů místo stolního plynového zapalovače".

Naprostý nepodarek, pomyslel si Elánius. Nebyl si tak docela jistý přesným významem toho slova, ale troufal si hádat. Znělo to, jako když mluvíte o tom, co vám zbylo, když jste z něčeho vybrali do posledního zbytku všechno, co mělo nějakou cenu. Jako členové hlídky, napadlo ho najednou. Dokonalí nepodarkové, jeden vedle druhého. A jako on. Jeho život jako na dlani.

"Taková už je příroda," pokračovala lady. "Samozřejmě by mě ani nenapadlo připustit ho, ale on by to stejně nedokázal."

"Proč ne?" zeptal se Elánius.

"Protože draci se páří ve vzduchu a já se obávám, to on s těmi jeho křidélky nemá šanci. Hrozně mě mrzí že ztratím tuhle pokrevní linii, víte. Jeho otec byl Třichňap Šupinjas Brendy Rodleyové. Znáte Brendu?"

"Ehm, neznám," odpověděl Elánius. Madam Berankinová patřila k těm lidem, kteří předpokládají, že znáte všechny lidi, které znají oni.

"Okouzlující děvče. No, v každém případě jeho bratři a sestry se mají k světu."

Ten malý chudák, pomyslel si Elánius. Tady máte celou přírodu v kostce. Vždycky švindluje a sobě rozdá

nejlepší list.

Není divu, že ji všichni nazývají matka...

"Říkal jste, že byste mi chtěl něco ukázat," obrátila se k němu lady Berankinová.

Elánius jí beze slova podal balíček. Stáhla si silné rukavice a rozbalila jej.

"Sádrový odlitek stopy," zkonstatovala.

"A?"

"Mohla by to být stopa nějakého brodivého ptáka."

"Oh." Elánius byl zklamán.

Lady Berankinová se zasmála. "Nebo opravdu velký drak. To máte z muzea, že?"

"Ne. To jsem odlil dnes ráno na ulici."

"Cože? Někdo vás tahá za fusekli, brachu."

"Ehm. Byl tam ještě jeden, hm, velmi přesvědčivý důkaz."

Řekl jí co a jak. Beze slova na něj zírala.

"Draco nobilis," zašeptala pak užasle.

"Promiňte, nerozuměl jsem -"

"Draco nobilis. Vznešený drak. To je vlastně jakýsi protipól k té obyčejné havěti -" mávla rukou směrem ke kotcům s přehršlí hvízdajících ještěrů, "- které říkáme Draco vulgaris. Ale ti velcí jsou beznadějně vyhynulí, pochopte. To, co mi říkáte, je prostě nesmysl. Nevím, co bych k tomu jinak řekla. Vyhynuli do posledního. Byli překrásní. Vážili celé tuny. Největší tvor, jaký se kdy vznesl do vzduchu. Dodnes se neví, jak to vlastně dokázali."

A pak si to uvědomili.

Všude se náhle rozhostilo ticho.

Draci ve všech klecích a stáních najednou umlkli a oči jim soustředěně plály. Všichni do posledního upírali pohledy na střechu.

Karotka se rozhlédl kolem. Od místa, kde stál, se na všechny strany táhly nekonečné regály. Ty regály byly do posledního místa zaplněny knihami. Krátce se zamyslel a provedl opatrný odhad.

"To je knihovna, že?"

Knihovník držel mladíka jemně, ale pevně za ruku a teď ho vedl za sebou bludištěm polic.

"Tady někde leží tělo?" zeptal se Karotka. Musí tady být tělo! A možná že ne jen jedno. Horší než vražda! Tělo v knihovně. Z toho by se mohlo vyklubat ledacos.

Lidoop nakonec tiše dotlapkal k jednomu regálu, který byl úplně stejný jako všechny ostatní, a tam se zastavil. Některé ze svazků v něm byly přikovány na řetězech. V jedné řadě byla mezera. Knihovník na ni ukázal prstem.

"Oook."

"Já to vidím, ale co s tím? Je tady díra na místě, kde by měla být kniha."

"Oook."

"Tu knihu někdo vzal. Někdo tu knihu vzal? Vy jste zavolal hlídku," Karotka se pyšně napřímil, "protože někdo ukradl knihu? Vy si myslíte, že je to horší než vražda?"

Knihovník na něj vrhl pohled, jaký si lidé většinou nechávají pro ty, kdo říkají věci jako: "A co je vlastně tak špatného na té genocidě?"

"Tohle je prakticky trestný přestupek, mařit tímto způsobem čas hlídky," prohlásil Karotka. "Proč to vlastně neřeknete nějakému tomu vašemu vrchnímu mágovi, nebo kdo vám to tady velí?"

"Oook." Knihovník naznačil několika velmi ekonomickými a výstižnými gesty, že většina mágů si nedokáže najít ani vlastní zadek.

"No dobrá, ale já nevím, co bych s tím tak mohl dělat," vrtěl Karotka hlavou. "A jak se ta kniha jmenovala?"

Knihovník se poškrabal na hlavě. Tak tohle bude tvrdý oříšek. Podíval se na Karotku, složil ruce podobné koženým rukavicím k sobě a otevřel je.

"Já vím, že je to kniha. Jak se jmenuje?" Knihovník si povzdechl a pozvedl ruku. "Čtyři slova?" pochopil Karotka. "Tak první."

Lidoop ukázal dvěma svrasklými prsty velmi malou mezeru.

"Krátké slovo? A? 0? U? Teď zase delší? Tak co třeba Co? Na? Za? Ještě delší? Proč? Ne? Jo kratší, takže tři písmena. Tak dobrá. Kde? Nač? Jak? Cože? Jak? Je to jak?"

"Oook!"

"Výborně, takže první slovo zní jak. Tak teď druhé. Co, ne druhé? Jo třetí. Co, ty? No vidím, že na sebe ukazuješ, je to ty? Ne? Tobě? Taky ne? Jaké parohy? Kráva? Jelen? Sob? Sob? A co s tím? A proč ukazuješ na... Sobty? Sobjá? Jo sobě? Aha, tak třetí slovo je sobě?"

"Oook!"

"Takže: Jak - něco - sobě - něco."

Orangutan spokojeně zabručel a okázalým posuňkem si přiložil dlaně k ústům.

"Haló? Ne? Volání? Hmm - tak volat? Co, natáhnout? Prodloužit? Aha, není celé. Je to volat, ale není to celé. Proč to dáváš k tomu? Je to u toho. Uvolat? Jo, ono je to při tom! Při-volat?"

"Oook!"

"Výborně, takže teď už máme tři slova. Jak přivolat sobě něco. No jo, ale co? Tohle je pěkná legrace, no řekni! A co to čtvrté slovo?"

Knihovník se dal znovu do pohybu a Karotka na něj poněkud nejistě zíral. "Velká věc. Obrovská, velká věc.

Plácá. Velká plácající, poskakující věc. Zuby. Dýchání. Velká, mohutná, obrovská, foukající, plácající věc." Karotkovi vyskočil na čele hojný pot a celé čelo se mu nakrabatilo soustředěním, se kterým se pokoušel tu záhadu vyluštit. "Saje prsty. Věc, která saje prsty. Fouká? Jo, ty foukáš! Aha! Pálí! Pálí, je horká. Velká, mohutná, obrovská, foukající věc, která, pleská a pálí..."

Knihovník obrátil oči v sloup. Homo sapiens? To vykládejte někomu jinému!

Mohutný drak tančil, točil se a převaloval ve vzduchu nad městem. Měl barvu měsíce, který se odrážel v jeho šupinách. Občas se z pouhé radosti z vlastního bytí sklonil a prudkým letem se snesl těsně nad střechy města.

A to všechno bylo špatně, pomyslel si Elánius. Část jeho já žasla nad krásou toho pohledu, ale neodbytná, houževnatá skupinka mozkových buněk, shromážděná zřejmě na nesprávné straně nervových spojení, škrabala na tu překrásnou stěnu obdivu svá sgrafitti.

Je to po čertech velký ještěr, pokřikovala ta skupinka. Musí vážit celé tuny. Nic tak velkého nedokáže létat, dokonce ani na překrásných křídlech. A k čemu jsou létajícímu ještěrovi ty velké pevné šupiny na hřbetě?

Sto padesát metrů nad nim proletěl oblohou paprsek modrobílého plamene.

To přece není možné! Vždyť by si musel popálit tlamu!

Vedle něj stála s otevřenými ústy lady Berankinová. V kotcích za ní pištěli a vyli draci.

Obrovské zvíře se obrátilo ve vzduchu a znovu se sneslo nad střechy. Znovu vyšlehl oheň. A pod ním vyskočily žluté plameny. Bylo to provedeno tak rychle a dokonale, že Elániovi trvalo jen pár vteřin, než si uvědomil, že drak zapálil několik budov.

"Můj bože!" ozvala se lady Berankinová. "Podívejte! Využívá termiku! Proto zapálil ty domy!" Obrátila se k Elániovi a oči jí neskutečně plály. "Uvědomujete si, že vidíme něco, co lidé neviděli celá staletí?"

"Ano, vidím prašivého krokodýla, který se snaží podpálit moje město!" vykřikl Elánius. Neposlouchala ho. "Někde musela přežít malá kolonie, kde se ještě rozmnožují," řekla. "Po všech těch letech! Kde si myslíte, že by to mohlo být?"

Elánius nevěděl. Ale v duchu přísahal, že to zjistí a pak se toho draka zeptá na pár velmi vážných věcí.

"Jedno vejce," vydechla chovatelka. "Dejte mi jen jedno jediné vejce..."

Elánius na ni zíral s opravdovým úžasem. Pomalu začal nabývat dojmu, že on sám je poněkud vyšinutý. Ve městě pod nimi vzplála další budova.

"Jak daleko," řekl pomalu a nahlas, jako kdyby mluvil k dítěti, "tihle ptáčkové doletí?"

"Jsou to zvířata, která se drží na jednom místě," mumlala lady. "Podle pověstí prý -"

Elánius si uvědomil, že ho čeká další exkurze do světa draků. "Prosím, jen fakta, madam," přerušil ji netrpělivě.

"No, moc daleko nedoletí," odpověděla poněkud zaraženě.

"Děkuji vám mnohokrát, madam, opravdu jste mi velmi pomohla," zabrumlal Elánius a dal se na útěk.

Takže někde ve městě. Za hranicemi Ankh-Morporku se široko daleko rozkládala jen pole a močály. Ta obluda musí žít někde ve městě.

Elánius pospíchal ulicemi a podrážky jeho sandálů pleskaly na dláždění. Někde ve městě! Což je samozřejmě naprosto absurdní. Naprosto absurdní a nemožné.

Tohle si tedy nezasloužil. Ze všech měst na celém světě, ve kterých se mohl usadit, pomyslel si Elánius, si vybral právě to moje...

Ve chvíli, kdy drak doletěl k řece, zmizel. Jenže zůstal závoj kouře, který se vznášel nad ulicemi a několika řetězy lidí se kbelíky, kteří se snažili dopravit kusy řeky k zasaženým domům. Celá záležitost byla ještě zkomplikována zástupy lidí, kteří se prodírali ulicí a pokoušeli se zachránit svůj skrovný majetek. Většina budov byla ze dřeva, celé město bylo pokryto došky a šindely a ti ubožáci nechtěli nic riskovat.

Kupodivu bylo nebezpečí překvapivě malé. Až tajemně malé, když se nad tím zamyslíte.

Elánius si velmi předvídavě navykl nosit v těch dnech zápisník, kam si zapsal i škody, jako by pouhý fakt, že si něco takového zaznamenal, umožnil lépe porozumět běhu světa.

Položka 1: Přístřešek na kočáry (majitel, neškodný obchodník, který byl svědkem toho, jak jeho nový kočár lehl popelem)

Položka 2: Malý obchod se zeleninou (s přesností na decimetry)

Elánius o tom neustále přemýšlel. Kdysi si v tom obchůdku koupil pár jablek a nezdálo se, že by tam bylo něco, co by mohl drak považovat za urážku své osoby.

Na druhé straně to bylo od toho draka vlastně velmi ohleduplné, pomyslel si, když se vracel na strážnici. Když si vezmeme všechny ty dřevěné dvory, stodoly u seníky, dehtované střechy a sklady oleje, které mohl i náhodou zasáhnout, nemusel ani napáchat větší škody, aby všechny vyděsil k smrti.

Když otevíral dveře na strážnici, pronikaly první paprsky slunce posledními proužky kouře. Tady byl doma. Ne v tom malém holém pokojíku nad dílnou voskaře v Liščí uličce, kde přespával, ale tady, v tom domě, kde bylo cítit nevymetené komíny, dýmku seržanta Tračníka, Nobyho tajemné fyzické potíže a v poslední době i Karotkovu leštěnku na brnění. Bylo to opravdu jako domov.

Nikdo jiný tam nebyl. Příliš ho to nepřekvapilo. Pomalu se dovlekl do své kanceláře a usedl do křesla, jehož sedačku by ze svého košíku vyhodil znechuceně i pes z chudé rodiny, stáhl si helmu do očí a pokoušel se přemýšlet.

Nemá smysl se někam hnát. Drak ve všem tom dýmu a zmatku zmizel právě tak najednou, jak se objevil. Na nějaké honění je času dost. Důležité je nejdřív zjistit, kam se hnát...

Měl pravdu. Brodivý pták! Jenže kde by tak měl člověk začít hledat ve městě s milionem obyvatel draka, i když

je jako stodola?

Uvědomoval si, že jeho pravá ruka, aniž ji k tomu nějak vyzval, otevřela spodní zásuvku a tři prsty, jednající zřejmě na základě tajných příkazů z malého mozku, vytáhly láhev. Byla to jedna z těch lahví, které se tak tajemně samy vyprazdňují. Logika mu říkala, že tu a tam musí nějakou načít, odškrábnout pečeť a stáhnout čepičku, pod kterou se objeví hrdlo láhve naplněné skoro k ústí medově zlatou tekutinou. Jenže si ten okamžik nějak stále nemohl vybavit. Bylo to, jako by tu láhev už vždycky přinesl ze dvou třetin prázdnou...

Podíval se na vinětu. Ta pravila, že je to stará a vybraná whisky Dračí krev, produkovaná firmou Jimkin Bearhugger. Levná a silná, můžete s ní stejně dobře rozdělat oheň jako vyčistit příbory. Nemusíte jí vypít moc, abyste byli opilí, a to je svým způsobem také výhoda.

Probudil ho Noby a hlásil mu velkou novinu, totiž že je ve městě drak a taky že seržant Tračník je ve velmi špatném psychickém stavu. Elánius seděl a pomrkával jako sova na světle, zatímco se kolem něj řinula slova. Z Nobyho řeči vyplývalo, že když se oheň dštící saň zadívá se zájmem ze vzdálenosti několik metrů někomu na to, co se normálně nosí alespoň pod fíkovým listem, může to položit i tu nejsilnější povahu. Taková zkušenost člověka změní na celý život.

Elánius si to stále ještě přebíral, když se objevil Karotka, kterému se v patách kolébal knihovník.

"Viděli jste to? Viděli jste to?" ptal se zadýchaně.

"Ano, viděl to kdekdo," přikývl Elánius.

"Vím o tom všechno!" oznámil mu karotka vítězoslavně. "Někdo sem toho draka přivolal s pomocí magie. Někdo ukradl knihu z knihovny a hádejte, jak se jmenovala?"

"Nemám ani ponětí," odpověděl mu Elániu slabě.

"Jmenovala se ‚Jak přivolati sobě draka´!"

"Oook," potvrdil knihovník.

"Ale? A o čím to je?" narovnal se Elánius. Knihovník pozvedl oči k nebesům.

"Je to o tom, jak přivolat draky. Pomocí magie!"

"Oook!"

"A to je protizákonné, to si pište!" jásal Karotka. "Chování a pohyb divokých a nebezpečných zvířat ve městě a jeho ulicích odporuje nařízení podle -"

Elánius zasténal. To znamenalo mágy. S mágy nepořídíte nic, jen přehršli trampot a trablů.

"Předpokládám," začal opatrně, "že kopie té knihy by se v knihovně nenašla, že?"

"Oook," zavrtěl knihovník hlavou.

"A vy byste náhodou nevěděl, co v té knize je?" povzdechl si Elánius.

"Cože? Čtyři slova? Co to má... První slovo."

Knihovník ukázal svrasklými prsty velice malou mezeru.

"Krátké slovo? A? O? U?... Ale ano, já rozumím, ale myslel jsem nějaké bližší podrobnosti. Ne? Jasně."

"Co teď, pane?" zeptal se dychtivě Karotka.

"On tam se venku ukrývá," zadeklamoval Noby. "Sestoupil k zemi jistě, by vyhnul se tváři denice. Teď ukryt ve svém tajném doupěti, peleší v hnízdě z ukradených skvostů, sní dračí sny z počátku světa a očekává návrat temného závoje noci, by znovu blanná křídla rozepnouti moh..." Zaváhal a dodal poněkud zasmušile: "Proč se na mě tak díváte?"

"Bylo to moc pěkné," prohlásil Karotka.

"No to přeci ví každej, se praví staří draci líhávali na hromadách zlata," řekl Noby. "to je dobře známý lidový mýtus."

Elánius se právě snažil nahlédnout do nejbližší budoucnosti. I když byl Noby dost tuhý chlapík, byl také velmi přesným ukazatelem toho, co se odehrává v hlavě průměrného občana. Mohli jste ho použít jako jakousi laboratorní krysu, podle které se dá předpovědět, co se bude dít dál.

"Předpokládám, že bys docela rád zjistil, kde se ta hromada zlata ukrývá, co?" nadhodil Elánius na oko lhostejně.

Noby vypadal ještě rozpačitěji než obvykle. "No, víte, kapitáne, napadlo mě, že bych se moh trochu rozhlídnout kolem. No ne? Samozřejmě jenom když nebudu ve službě, to se ví!" dodal okamžitě.

"Oh, bože," zasténal kapitán Elánius.

Zvedl prázdnou láhev a velmi opatrně ji vložil nazpět do zásuvky.

Osvícení bratři byli nervózní. Z bratra na bratra tiše přeskakoval strach. Byl to strach někoho, kdo s nadšením prováděl pokusy se sypáním prachu a nabíjením koule a pak zjistil, že když se zmáčkne kohoutek, udělá to strašlivé prásk. Teď se dalo čekat, že někdo přijde a bude zjišťovat, kdo má ten kravál na svědomí.

Nejvyšší velmistr ale věděl, že je i přesto dostal. Zhltli mu to i s navijákem. Protože nemohli udělat nic horšího, než už měli na svědomí, mohli si klidně říci k čertu se vším a pokračovat, a k tomu ještě předstírat, že přesně tohle měli v úmyslu od samého začátku. Oh, jaké to potěšení...

Jen bratr Štukatér byl skutečně šťastný.

"Tohle ať je lekcí všem rozpínavým prodavačům zeleniny," opakoval donekonečna.

"Ano, ale, ehm," ozval se bratr Dveřník. "Chtěl jsem se zeptat, jenom taková věc, nemůže se stát, že bychom třeba náhodou vyvolali toho draka přímo tady?"

"Mám ho - tedy máme ho pod dokonalou kontrolou," prohlásil pohotově Nejvyšší velmistr. "Síla je naše. To vás ujišťuji."

Bratři se poněkud rozveselili.

"A teď," pokračoval Nejvyšší velmistr, "se dostáváme k věci krále."

Bratři zůstali vážní, s výjimkou bratra Štukatéra.

"Takže jsme ho nakonec přece našli?" řekl. "To je ale štěstí."

"Ty ale vážně nikdy neposloucháš, co?" vyštěkl na něj bratr Ostrověž. "Už minulý týden jsme si vysvětlili, že žádného krále nebudeme hledat, ale že si nějakého uděláme!"

"Ale já si myslel, že se tak jako objeví sám. Jako že je to osud."

Bratr Ostrověž si povzdechl. "No ano, ale my jsme se rozhodli tomu osudu trochu pomoct."

Nejvyšší velmistr se tiše usmál do záhybů pláště. "Tenhle kšeft s mystikou, to je něco úžasného. Řeknete jim lež, a když už ji nepotřebujete, řeknete jim jinou a pochválíte je, jak skvěle pokračují po cestě moudrosti. Místo aby se vám vysmáli, jdou za vámi jako ovce a doufají, že v srdci všech těch lží nakonec přece jen najdou pravdu. A kousek po kousku přijímají nepřijatelné. Úžasné.

"U všech ďasů, to je vážně chytré," řekl bratr Dveřník. "A jak to vlastně provedem?"

"Koukni, Nejvyšší velmistr už nám řekl, jak to udělat. Najdeme nějakého hezkého mládence, který ochotně přijímá rozkazy, ten zabije draka, a bim ho, je to tady. Jednoduché. Mnohem inteligentnější než jen tak sedět, koukat a čekat na takzvaného opravdického krále."

"Ale -" bratr Štukatér, jak se zdálo, upadl do spárů mozkové činnosti, "- když draka kontrolujeme my, a my ho kontrolujeme, správně? Pak nepotřebujeme, aby ho někdo zabíjel, stačí, když ho přestaneme přivolávat, a všichni budou spokojení, ne?"

"Ohó, to určitě," ušklíbl se bratr Ostrověž ošklivě, "už to vidím, vy ne? My prostě vyjdeme do ulic a budem všem říkat: ‚Nazdárek, už nemějte strach, my už vám ty vaše barabizny nezapálíme, to jsme hodní, co?´ To nejdůležitější na té věci s králem je, že on bude tak jako, bude prostě -"

"Neodolatelně mocný a romantický symbol absolutní autority," doplnil ho hladce Nejvyšší velmistr.

"To je ono," přitakal bratr Ostrověž. "Mocná autorita."

"Aha, už to chápu," přikyvoval bratr Štukatér. "Dobrá. Prima. Tak ať takový král je."

"No konečně," zabručel bratr Ostrověž.

"Nikdo si netroufne silné autoritě odporovat, co?"

"Správně," ušklíbl se spokojeně bratr Ostrověž. "Takže to ale bylo stejně obrovské štěstí, že jsme našli toho pravého krále právě teď," ozval se znovu bratr Štukatér. "To byla šance jedna k milionu."

"My jsme nenašli pravého krále. My žádného pravého krále nepotřebujeme," vysvětloval mu Nejvyšší velmistr unaveně. "Tak naposled! Našel jsem pro nás mladíka, kterému bude slušet koruna, umí poslouchat a umí pořádně točit s mečem. Takže teď mě poslouchejte..."

Točit, to bylo samozřejmě důležité. Se zacházením to nemělo celkem nic společného. Nejvyšší velmistr byl přesvědčen, že zacházení s mečem je prostě poněkud krvavá záležitost královské chirurgie. Spočívalo v umění sekat a bodat. Avšak král musel umět mečem především půvabně točit. Muselo se od něj tím správným způsobem odrážet světlo a působit na přihlížející dojmem, že tady je muž vybraný Osudem. Velmistr také věnoval přípravě královského meče a štítu mnoho času. Byly velmi drahé. Štít se sice leskl tak trochu jako nahý zadek ve křoví, ale meč, meč byl prostě úžasný...

Byl dlouhý a zářivý. Vypadal jako něco, co vyrobil zbrojíř-génius. Jeden z těch malých chlapíků kmene Zen, kteří pracují jen v paprscích vycházejícího slunce a dokážou překovat plechovou klubovou placku na něco, co má ostří skalpelu a údernou sílu rujného nosorožce samotáře, kterého pálí žáha. Vyrobil a pak v slzách odešel na penzi, protože zjistil, že něco tak dokonalého už nikdy nevyrobí. V rukojeti bylo takové množství drahokamů, že musela být neustále zakryta sametem a prohlížet jste si ji mohli jen zakouřeným sklem. Pouhé položení ruky na takový meč prakticky předjímalo královský stav.

A co se týkalo toho mládence... byl to vzdálený bratranec, poněkud chamtivé budižkničemu, mírně přihlouplý tím snesitelným způsobem aristokratů. V současné době byl pod dohledem na jedné vzdálené farmě. Měl k dispozici dostatečnou zásobu nápojů a několik povolných mladých dam, i když, jak se zdálo, toho mládence ze všeho nejvíc zajímala zrcadla. Zřejmě materiál na hrdiny, pomyslel si Nejvyšší velmistr nevrle.

"Předpokládám," ozval se znovu bratr Ostrověž, "že to opravdu není ten pravý dědic trůnu?"

"Co tím myslíš, bratře?" zeptal se Nejvyšší velmistr. "No, víte, jak to chodí. Osud si občas dokáže pěkně zahrát! Haha. To by byla psina," pokračoval bratr Ostrověž, "kdybychom zjistili, že je ten mládenec skutečný král. Po všech těch starostech a komplikacích -"

"Skutečný král už neexistuje!" vyštěkl popuzeně Nejvyšší velmistr. "Jak si to představujete? Ze se budou nějací lidé stovky a stovky let potulovat někde v divočině a trpělivě si předávat meč a mateřské znamínko? Nějaká kouzla?" To slovo doslova vyplivl. Ano, on použil magii jako prostředek k dosažení cíle, účel světí prostředky, ale stále ještě na takové věci věřit, věřit, že existuje určitá morální síla, působící stejně jako logika, z toho se mu dělalo mdlo. "Při všech svatých, člověče, mysli logicky! Buď realista. I kdyby někdo z té prastaré královské rodiny skutečně přežil, musela by být ta stará krevní linie tak rozředěná, že by si na trůn dnes mohlo dělat nárok přinejmenším tisíc lidí. Třeba i takový -" pokusil se vymyslet nejméně pravděpodobného adepta, "-třeba někdo jako bratr Žumpa." Rozhlédl se po shromážděných bratřích. "Mimochodem, on tady dnes večer není?"

"Legrační věc," řekl bratr Ostrověž zamyšleně. "Vy jste o tom neslyšel?"

"O čem?"

"Včera večer, když se vracel domů, pokousal ho krokodýl. Chudák malá."

"Cože?"

"Pravděpodobnost jedna k milionu. Utekl ze zvěřince, nebo co, a schoval se u něj na dvorku. Bratr Žumpa se sehnul, aby vytáhl klíč, který si nechává pod rohožkou, a raf ho..." Bratr Ostrověž zašmátral v záhybech své róby a vytáhl velkou hnědou obálku. "Právě jsme se skládali, že mu koupíme nějaké to ovoce, hrozen, nebo tak, nevím, jestli byste třeba taky nechtěl, ehm..."

"Napište si, že dám tři tolary," přikývl Nejvyšší velmistr.

Bratr Ostrověž přikývl. "Legrační věc, už jsem to tam napsal."

Ještě pár nocí, pomyslel si Nejvyšší velmistr. Zítra už budou lidé tak zoufalí, že by byli ochotni korunovat i jednonohého trolla, kdyby je toho draka zbavil. Pak budeme mít krále a ten bude mít svého poradce, spolehlivého a věrného člověka, pochopitelně, a tahle hloupá pakáž se může vrátit do kanálu, odkud vylezla. Žádné černé róby, žádné další rituály.

Žádné další přivolávání draků.

Můžu toho klidně nechat, pomyslel si, můžu toho nechat, kdykoliv budu chtít.

Ulice kolem Patricijova paláce byly plné lidí. Zavládla tam pološílená atmosféra karnevalu. Elánius přeletěl očima dav, který měl před sebou. Byla to obvyklá směska, jaká se v Ankh-Morporku vždycky shromáždila v období krize. Polovina z nich si přišla stěžovat, čtvrtina přišla pozorovat tu polovinu a čtvrtina krást, obtěžovat nebo prodávat tomu zbytku opečené klobásy. Ale je tady přece jen pár nových tváří, pomyslel si. Všiml si skupiny zachmuřených mužů s těžkými meči zavěšenými přes rameno a biči připnutými u opasků, kteří procházeli zástupem.

"Novinky se šířej rychle, že jo," ozval se mu vedle ucha známý hlas. "Dobrý ráno, kapitáne."

Elánius se díval do rozšklebené mrtvolné tváře Kolíka, zvaného Ať sepicnu, dodavatele absolutně všeho, co se dalo spěšně prodat na rušné ulici z otevřeného kufru. Mohli jste se spolehnout, že to někomu vypadlo vzadu z vozu.

"Dobré ráno, Kolíku," přikývl Elánius nepřítomně. "Copak dneska prodáváš?"

"Dneska mám dokonalý zboží, šéfe." Ať sepicnu se naklonil ještě blíž ke kapitánovi. Patřil k lidem, kteří dovedli pronést pozdrav "dobré ráno" tak, že jste to považovali za nabídku, jaká se vám už podruhé v životě nenaskytne. Oči se mu v důlcích několikrát rychle stočily sem a tam, jako dva hlodavci, kteří se pokoušejí najít cestu ven. "Neváhejte, bez toho nemůžete existovat," syknul Elániovi přímo do ucha. "Mám protidračí mast. Osobně vám za ni ručím. Když vás drak sežehne, vrací naše firma peníze."

"Takže ty mi tady říkáš," začal Elánius pomalu, pokud tomu dobře rozumím, že když mě náhodou drak spálí na škvarek, vrátíš mi peníze?"

"Nárok je ovšem třeba uplatňovat osobně," pospíšil si Ať sepicnu. Odšrouboval víčko z malého kalíšku ostře zelené masti a strčil nádobku Elániovi pod nos. "Je vyrobena z padesáti vzácných a léčivých bylin podle receptury, kterou zná jen několik velmi starých mnichů, kteří žijí na nějaké hoře bůhvíkde. Dejte jeden tolar, ať se picnu, a je vaše. Je to vlastně služba veřejnosti," dodal svatouškovsky.

"Musím ale přiznat, že si s tím ti tvoji mniši pospíšili," usmál se Elánius.

"Chytrý dědulové," souhlasil Ať sepicnu. "Já myslím, že za to můžou ty jejich meditace a jogurty z jačího mlíka."

"Tak co se děje, Kolíku," zeptal se Elánius. "Co je to za chlapy, ti s těmi těžkými meči?"

"Lovci draků, kapitáne. Patricij vypsal cenu padesát tisíc toláčů pro toho, kdo mu přinese dračí hlavu. Ne i s tělem samozřejmě, takovej hlupák zasejc nejni."

"Cože?"

"No, tak to řekl. Je to taky na všech vyhláškách!"

"Padesát tisíc tolarů?"

"To už je pořádný sousto, co?"

"Spíš budou dračí jednohubky," zavrčel Elánius. Byl si jistý, že to přinese jenom potíže a nepříjemnosti. "Potom se divím, že sis taky někde nesehnal meč a nepřidal se k nim."

"No, já spíš podnikám v oblasti služeb, kapitáne." Kolík se tajemně rozhlédl na obě strany a pak podal Elániovi proužek pergamenu.

Bylo na něm napsáno:

Protidračí zrdcadlové štíty . . . . . 500 Tol.
Přenosné detektory dračích doupat . . . . 250 Tol.
Šípy pronikající dračí kůží . . . . . 100 Tol./ 1ks.
Rýče 5 Tol., krumpáče 5 Tol., pytle 1 Tol.

Elánius mu pergamen vrátil. "A na co jsou ty pytle?" zeptal se.

"Na odnesení pokladu," odpověděl Kolík.

"Ze mně to hned nenapadalo," přikývl Elánius.

"Já vám něco řeknu kapitáne," prohlásil Kolík, "něco vám řeknu. Pro naše hochy v uniformě sleva deset procent!"

"Ale to už z toho musíš být úplně picnutý, co, Kolíku?"

"Patnáct procent pro důstojníky, ať se picnu," naléhal Kolík, když Elánius odcházel. Důvod, proč se mu v hlase ozval náznak paniky, se ukázal vzápětí. Měl silnou konkurenci.

Ankhmorporčané nebyli od přírody žádní hrdinové, zato byli od přírody obchodníci. Na malém prostoru několika čtverečních metrů si mohl Elánius nakoupit libovolné množství magických zbraní (Ovjeřené potvrsení pravosti

vidáme každýmu zájemci), neviditelný plášť - to není špatný nápad, pomyslel si, hlavně na něj udělalo dojem, jak majitel stánku používal při předvádění zmíněného pláště zrcadlo, ve kterém nebylo sklo. Z dalšího zboží jste si mohli koupit dračí suchary, balonky a větrníky na špejli. Objevily se i stánky se zvláštními měděnými náramky, které zahánějí stres z draků.

Pytlů a rýčů tady bylo přinejmenším tolik, kolik mečů.

Zlato, to byla ta hnací síla. Poklad! Che!

Padesát tisíc tolarů! Důstojník hlídky vydělal třicet tolarů měsíčně a z toho si musel platit vlastní režii včetně občasného vyklepání brnění.

Co všechno by se nedalo podniknout s padesáti tisíci tolary...

Elánius se tou myšlenkou chvilku těšil a pak se začal těšit myšlenkou, co všechno by se s nimi podniknout dalo. Tak pro začátek těch věcí bylo příliš mnoho...

Málem narazil do skupiny mužů shromážděných kolem vyhlášky přibité na zdi. Ta skutečně dávala na vědomí, že odvážný hrdina, který donese do paláce hlavu draka terorizujícího město, dostane jako odměnu 50 000 tolarů.

Jeden z mužů v hloučku, který podle velikosti, výzbroje a pracného způsobu, jakým s pomocí prstu pomalu slabikoval nápis, musel být hlavní hrdina, předčítal hlasitě ostatním.

"- do-čur... ne... do-ruč-í dopal... do-pal-áce, takže doručí do paláce..."

"Padesát tisíc," řekl jeden z přítomných a roztouženě si zamnul bradu.

"To to chtějí pořídit lacino," prohlásil pohrdlivě intelektuál a obloukem si odplivl. "To jsou z levnýho kraje. Měli by nabízet půl království a ruku svý dcery."

"No jo, ale tohle není král. Je to Patricij."

"Tak půlku svýho majetku, nebo co má. Ví někdo, jak vypadá jeho dcera?"

Nikdo ze shromážděných drakobijců nevěděl.

"Není ženatý," poskytl jim Elánius informaci zdarma, "a žádnou dceru nemá."

Všichni se k němu obrátili a prohlédli si ho od hlavy k patě. Viděl v jejich pohledech opovržení. Každý den se pravděpodobně prosekávali celými tucty takových, jako byl on.

"Nemá dcéru?" řekl jeden z nich. "Chce, aby tudle našinec zabil draka, a nemá dcéru?"

Elánius teď kupodivu cítil, že by měl podpořit vládce města.

"Má malého pejska, na kterého je velice pyšný," nadhodil v dobrém úmyslu.

"To je ale hnusnej dědek, když ani nemá dceru," přidal se další z hrdinů. "A co je to dneska padesát tisíc toláčů? To člověk zaplatí na pojistkách!"

"Bodejť," přidal se k němu další. "Některý lidi si myslej, že je to celý bohatství, ale už si neuvědomujou, že se vám to nepočítá na důchod, že z toho musíte zaplatit sociálku, nemocenskou, že si musíte nakoupit vlastní výzbroj a -"

"- výstroj a odškodný pannám -" přikyvoval malý tlustý drakobijce.

"Jasně, a pak jsou tady...cože?"

"Já se totiž specializuju na jednorožce," vysvětloval bijce rozpačitě.

"Tak to jo." První mluvčí vypadal jako někdo, kdo už se dlouho touží na něco zeptat. "Já myslel, že už je to dneska hrozná vzácnost."

"To máš pravdu," přikývl lovec jednorožců, "ale ono těch jednorožců už dneska taky tolik nenajdeš." Elánius měl dojem, že to je jediný vtip, který ten člověk kdy v životě udělal.

"No jo, dobrá. Časy jsou těžký," přikývl první mluvčí nevrle.

"A obludy už taky nejsou, co bejvaly," přidal se další hrdina. "Jsou čím dál tím drzejší. "Slyšel jsem vo jednom chlápkovi, co zabil obludu v takovým jezeře, znáte to, pohoda, a přitlouk jeho pracku na vrata -"

"Pro kuráž lotra," prohlásil jeden z naslouchajících.

"Jasně, a víte co? Objevila se máma tý obludy a chtěla si stěžovat. Fakticky, jeho vlastní máma obluda vlezla druhej den až do baráku a chtěla si stěžovat. Fakticky, vona si stěžovala. Tak a to je dneska ta úcta."

"S ženskejma jsou vždycky větší potíže," přidal se se svou troškou další hrdina zasmušile. "Kdysi jsem znal jednu Gorgonu a ta hrozně šilhala. V jednom kuse si měnila špičku nosu na kámen."

"A přitom jsme to my, kdo pokaždý nasazuje vlastní zadek," prohlásil intelektuál. "Mně by stačilo, kdybych dostal tolar za každýho koně, kterej pode mnou pad a já ho musel sníst."

"Máš recht. Padesát tisíc? Ať si je nacpe do bot!"

"To víš!"

"Bodejť! Hamoun!"

"Pojďte si dát radši panáka."

"To je ono!"

Hlavy všech se rozkývaly ve společném souhlasu a celá skupina vykročila k Zašitému bubnu, s výjimkou intelektuála, který poněkud nejistě přistoupil k Elániovi.

"Jakýho psa?" zeptal se.

"Cože?" nechápal Elánius.

"Povídám, jakou ráci má ten pes?"

"Je to malý bílý knírač, myslím," odpověděl. Drakobijce se na delší dobu zamyslel, pak řekl "tak to ne", a rozběhl se za ostatními.

"Taky má tetu v Pseudopolisu, co já vím," volal za ním Elánius.

Odpovědi se nedočkal. Kapitán hlídky pokrčil rameny a začal se davem prodírat k paláci...

... kde právě Patricij absolvoval nepříliš vydařený oběd.

"Gentlemani!" zvolal zasmušile. "Nevím, co jiného bych mohl ještě dělat!"

Shromáždění občanští vůdcové si mezi sebou vyměňovali tiché poznámky.

"V časech, jako je tento," prohlásil předseda cechu vrahů, "je tradicí, že se objeví hrdina - drakobijce. A já se ptám, kde je? Proč naše školy nevychovávají mladé lidi se znalostmi, které by mohla společnost využít?"

"Padesát tisíc tolarů není zase tolik," prohlásil předseda cechu zlodějů.

"Možná že se vám to zdá málo, drahý pane, ale je to všechno, co si může město dovolit," odpověděl mu Patctricij pevně.

"No, jestli si rychle nedovolí víc, pak se obávám, že brzo tady žádné město nebude," ušklíbl se zloděj.

"A co s obchodem?" ozval se zástupce cechu obchodníků. "Do našeho přístavu teď nikdo nepopluje! Jen šílenec by se sem vypravil s lodním nákladem skořice, hřebíčku a jiných drahých pochutin jen proto, aby se tady dal zpopelnit!"

"Pánové! Pánové!" Patricij pozvedl ruku uklidňujícím pohybem. "Tak se mi zdá," pokračoval, aby využil krátkého ticha, "že to, s čím jsme se tady setkali, je především magická záležitost. Rád bych se o tom něco dozvěděl od našeho učeného přítele. Hmm?"

Někdo postrčil kupředu arcikancléře Neviditelné univerzity, který moudře kýval hlavou.

"Eh. Cože?" prohlásil mág, když se probudil.

"Dohadovali jsme se právě," oznámil mu Patricij mírně zvýšeným hlasem, "co máte v úmyslu podniknout s tím vaším drakem."

Arcikancléř byl starý, ale život plný boje o přežití mezi velmi ctižádostivými a ambicióznímí mágy a tvrdá politika samostatnosti, která se na Univerzitě uplatňovala, mu umožnily během zlomku vteřiny vytvořit obranný argument. Kdyby se k takovým poznámkám nedokázal okamžitě postavit čelem, už dávno by nebyl arcikancléřem.

"S mým drakem?" podivil se.

"Je velmi dobře známo, že velcí draci už dávno vyhynuli," prohlásil Patricij příkře. "Kromě toho jejich přirozené životní prostředí byly přírodní pustiny, a ne město. Takže z toho usuzuji, že tenhle drak musí být magic-"

"S dovolením a úctou, lorde Vetinari," vskočil mu do řeči arcikancléř, "vím, že se častokrát tvrdilo, že velcí draci vyhynuli, ale určité jevy a události, mohu-li se tak vyjádřit, na tuto teorii vrhají značné pochybnosti. Co se týče životního prostředí, to, čeho jsme svědky, je prostě pouhá změna životního stylu, způsobená rozšířením městských komunit daleko do míst, kde dřív vládla jen příroda. To vedlo k tomu, že se v současné době mnoho divoce žijících druhů začalo přizpůsobovat životu ve městech a mnohé z nich dokonce díky novým možnostem nejenže skvěle přežívají, ale začínají se dokonce přemnožovat. Tak například mně se běžně stává, že mi popelnici převrhne liška."

Zářil. Podařilo se mu tím vším projít naprosto hladce, tak hladce, že ani nepotřeboval do akce zapojit mozek.

"To chcete říct," začal pomalu vrah, "že to, co tady máme, je první městský drak?"

"Taková už je evoluce," usmál se na něj mág spokojeně. "Jistě se mu tady bude také dařit. Míst k hnízdění tady najde nepočítaně a o zdrojích potravin ani nemluvím..."

Po jeho prohlášení nastalo hrobové ticho, až se nakonec ozval obchodník. "A co vlastně ti draci žerou?"

Zloděj pokrčil rameny. "Matně si vybavuju nějaké pověsti o pannách přikovaných k velkým balvanům," pokusil se.

"Tak to by u nás ve městě chcípl hladem," ušklíbl se vrah. "Jsme namydlení."

"Taky se někdy spouštěli na zem a požírali všechno, co se jim dostalo na dosah," pokračoval zloděj. "Nevím, jestli vám to nějak pomůže..."

"V každém případě," prohlásil zástupce kupců, "ať se na to díváme z kterékoliv strany, je to váš problém, můj pane."

O pět minut později už se Patricij procházel sem tam po své Oválné kanceláři a doslova hořel vztekem.

"Oni se mi vysmívali," prohlásil. "Jako kdybych to neviděl!"

"Navrhl jste, aby se sestavil pracovní tým," zeptal se Zavoněl.

"Samozřejmě že ano! Tentokrát to nezabralo. Víš, že jsem v pokušení zvednout odměnu?"

"Nemyslím, že by to moc pomohlo, můj pane. Každý trochu zkušený drakobijce ví, jaké jsou dnes sazby."

"Ha! Půl království," zavrčel Patricij.

"A ruku vaší dcery k tomu," dodal Zavoněl.

"Co takhle teta, to by nešlo?" zeptal se Patricij s nadějí v hlase.

"Tradice vyžaduje dceru, pane."

Patricij zachmuřeně přisvědčil.

"Třeba bychom se z toho mohli vyplatit," prohlásil potom. "Jsou draci chytří?"

"Myslím, že to používané slovo je ‚lstiví´, můj pane," informoval ho Zavoněl. "A pokud vím, tak mají velkou slabost pro zlato."

"Opravdu? A zač ho utrácejí?"

"Oni na něm spí, můj pane."

"Jak to myslíš, vycpávají si s ním matrace?"

"Ne, pane. Přímo na něm."

Patricij se na okamžik zamyslel. "A netlačí je to?"

"Taky bych si myslel, pane. Ale myslím, že se jich na to ještě nikdy nikdo neptal."

"Hmm. Umějí mluvit?"

"Prý ano a velmi dobře, můj pane."

"Ah. To je zajímavé."

Patricij přemýšlel. Jestliže dovedou mluvit, dá se s nimi vyjednávat. Jestliže se s nimi dá vyjednávat, pak by v tom byl ďas, abych ho neošidil i o poslední chlup... nebo šupinu.

"Taky se říká, že jsou stříbroústí," doplňoval Zavoněl informace. Patricij se pohodlně opřel v křesle.

"Jenom stříbro?" nadhodil s mírným despektem. Venku na chodbě se ozval zvuk tlumených hlasů a stráže vpustily kapitána Elánia.

"Ah, kapitáne!" přivítal ho Patricij. "Tak jaké jste udělali pokroky?"

"Promiňte, vaše lordstvo, asi jsem vám nerozuměl?" podíval se na něj Elánius, kterému z pláště odkapával déšť.

"S pátráním po tom drakovi!"

"Myslíte toho brodivého ptáka?" odpověděl Elánius.

"Víte moc dobře, co myslím," odpověděl Vetinari ostře.

"Vyšetřování máme pevně v rukou a probíhá podle plánu," odpověděl Elánius automaticky.

Patricij si pohrdavě odfrkl.

"Nepotřebujete nic jiného než najít jeho doupě," prohlásil. "Jakmile kápnete na jeho pelech, máte i draka. To je jasné jako facka. Zdá se, že po něm pátrá půlka města."

"Pokud vůbec nějaké doupě má," nadhodil Elánius. Zavoněl prudce zvedl hlavu.

"O čem to mluvíte?"

"Zvažujeme více možností," řekl Elánius škrobeně.

"Když nemá doupě, tak kde tráví dny?" podíval se na něj Patricij.

"Probíhá vyšetřování," odpověděl Elánius.

"Tak ho hleďte pořádně popohnat. A najděte to doupě," ušklíbl se Patricij kysele.

"Ano, pane. Mohu odejít, pane?"

"Běžte. Ale očekávám od vás dnes v noci nějaké výsledky, rozumíte?"

Jak mě to vlastně napadlo, že by ta obluda nemusela mít doupě? zamyslel se Elánius, když vyšel do denního světla na přeplněné náměstí. Protože vypadá tak neskutečně, tím je to. Jestliže je opravdu neskutečný, pak nemusí dělat nic z toho, co se předpokládá. Jak mohl vyjít z uličky, do které nevešel?

Jakmile jednou vyloučíte nemožné, pak cokoliv vám zbývá, byť by to bylo nanejvýš nepravděpodobné, musí být pravdivé. Jediný problém byl pochopitelně v tom, vyloučit to nemožné. V tom byl celý ten kumšt.

Taky tady byla ta podivná noční záležitost s orangutanem...

Ve dne hučela knihovna životem. Elánius procházel mezi regály poněkud ostýchavě. Abychom to řekli přesně, mohl vstoupit do kterékoliv budovy ve městě, ale Univerzita vždycky zdůrazňovala, že se na ni vztahuje pouze akademické právo, a Elánius cítil, že by nebylo moudré udělat si nepřátele tam, kde máte štěstí, když skončíte se stejnou teplotou, o tvaru už vůbec nemluvě.

Knihovníka našel přikrčeného za jeho stolem. Lidoop na něj vrhl tázavý pohled.

"Ne, ještě jsme ji nenašli, lituji," oznámil mu Elánius. "Ale pátrání pokračuje. Je tady ale taková maličkost, se kterou byste mi mohl pomoci."

"Oook?"

"Podívejte, tohle je přece magická knihovna, že? Chtěl jsem tím říct, tyhle knihy jsou svým způsobem inteligentní, ne? Takže mě napadlo: kdybych sem v noci vlezl já, určitě by okamžitě ztropily pěkný hluk. Protože mě neznají. Ale kdyby mě znaly, asi bych jim tady nevadil. Takže ten, kdo vzal tu knihu, musel být mág, nebo ne? Nebo alespoň někdo, kdo pracuje na Univerzitě."

Knihovník se rychle rozhlédl sem a tam, chytil Elánia za rukáv a odvedl ho do tichého koutku za skupinu regálů. Teprve pak několikrát kývl hlavou. "Někdo, koho znaly?"

Pokrčení ramen a pak nové přikývnutí.

"Ale to jste nám řekl, že."

"Oook."

"Ale nikdo z mágů."

"Oook."

"Nenapadá vás, do by to mohl být?"

Knihovník znovu pokrčil rameny, což bylo velmi výrazné gesto, když uvážíme, že jeho tělo byl prakticky vak zavěšený mezi párem lopatek.

"No dobrá, alespoň něco. Kdyby se tady stalo něco neobvyklého, dejte mi vědět, ano?" Elánius se rozhlédl po řadách knih. "Tedy něco divnějšího než obvykle."

"Oook."

"Děkuji vám. Je to radost, setkat se s občanem, který považuje za svou povinnost napomáhat hlídce."

Knihovník mu dal banán.

Když Elánius vyšel do rušných městských ulic, cítil podivné vzrušení. Cítil, že opravdu odhaluje věci. Byly to malé kousky informací a údajů, které do sebe zapadaly jako skládačka. Ani jeden z nich sám o sobě nedávaly žádný smysl, ale všechny zapadaly do většího obrazu. Jediné, co teď potřeboval najít, byl rohový kousek, nebo alespoň kousek okraje.

Byl si téměř jistý, že knihu neukradl mág, i když to knihovník připustil. Alespoň ne skutečný, placený mág. Tyhle věci, to nebyl jejich styl.

A pak tady byla samozřejmě otázka doupěte. Nejlogičtější by bylo počkat do dnešního večera, zjistit, zda se drak ukáže, a pokusit se najít, kde to bylo. To by chtělo být někde hodně vysoko. Existoval způsob, jak draka odhalit co nejrychleji? Díval se na Kolíkovy detektory draků, které se skládaly z obyčejného kusu dřeva a kovové trubky. Tam, kde se začala kovová trubka rozpalovat, pravil návod, je drak v nejbližším okolí. Tak ostatně fungovala většina Kolíkových přístrojů. Teoreticky byly velmi výkonné, ale v praxi k ničemu.

Musí existovat jiný způsob, jak to stvoření rychle objevit, než čekat, až si člověk spálí prsty.

Zapadající slunce zrudlo na obzoru jako lehce osmažené domácí vejce.

Střechy a věže Ankh-Morporku dosahovaly i za normálních časů skvělou sbírku chrličů a soch, ale teď ožily mnohem početnějším společenstvem tváří tak pitoreskních, že by dělaly čest samotnému Jeronýmu Boschovi. Větší část těch tváří pak přináležela k tělu svírajícímu přehršli povětšinou podomácku vyrobených zbraní, předávaných z generace na generaci a mnohokrát nepříliš dobrovolně.

Ze svého stanoviště na střeše strážnice viděl Elánius řady mágů, lemující střechy Univerzity, a davy dychtivých hledačů pokladů, kteří s připravenými rýči čekali v ulicích. Jestli má ten drak opravdu někde ve městě doupě, pak zítřejší den bude muset prospat na holé zemi.

Odněkud zezdola k Elániovi dolehl pokřik Kolíka Ať sepicnu, nebo některého z jeho kolegů, který nabízel opečené klobásy. Elánius najednou pocítil záchvěv občanské pýchy. V občanech, kteří tváří v tvář katastrofě myslí na prodej a konzumaci opečených uzenin, musí být něco velmi silného.

Město čekalo. Vyšlo prvních pár hvězd.

Tračník, Noby a Karotka byli na střeše také. Tračník se tvářil uraženě, protože mu Elánius zakázal používat jeho luk a šípy.

Tuhle zbraň ve městě neradi viděli, protože takovým dlouhým těžkým lukem jste hladce prostřelili nevinného přihlížejícího na sto metrů, a to většinou jistěji než toho nevinného přihlížejícího, na kterého jste ve skutečnosti mířili.

"To je pravda," přikývl Karotka, "střelné zbraně (článek 8/1634 - občanská bezpečnost)."

"Nemohl bys už konečně přestat citovat všechny ty pitomosti?" vyštěkl na něj vztekle Tračník. "Tyhle zákony už neexistují! Všechno je pryč! To už je teď všechno jenom to... jak se to to... pragmatismus."

"Zákon nezákon," prohlásil Elánius, "já ti říkám, dej to pryč."

"Ale kapitáne, já byl střelec první třídy!" protestoval seržant Tračník. "Kromě toho," dodal trochu umíněně, "dole ve městě je má kdekdo."

To byla pravda. Sousední střechy se ježily jako dikobrazí ostny. Jestli se to nešťastné stvoření ukáže, bude si myslet, že prolétá dřevěnou stěnou, ve které je tu a tam škvíra. Člověku by ho pomalu přišlo líto.

"Řekl jsem, abys to dal pryč. Nestojím o to, aby moji gardisté střílели občany, které mají chránit. Dej to pryč."

"To je věrná pravda," ozval se znovu Karotka. "Jme tady, abychom je chránili a sloužili jim, že ano, kapitáne?"

Elánius na něj vrhl kosý pohled. "Ehm," odpověděl s přesvědčením, "jistě, ano, samozřejmě."

Vysoko na kopci, na střeše svého domu si lady Berankinová seřídila dosti filigránské lehátko, zaostřila dalekohled, položila si na stolek k ruce termosku s kávou a talířek s několika obloženými chleby a spokojeně se usadila, aby vyčkala věcí příštích. Na kolenou měla položený zápisník.

Uběhlo třicet minut. Salva šípů nejprve přivítala temný mrak, který se omylem objevil na nebi, několik netopýrů a nakonec i vycházející měsíc.

"Čert aby vzal ty pitomce, co si tam dole hrajou na vojáčky," zabručel nakonec Noby. "Určitě ho vyplašili."

Seržant Tračník sklonil píku. "Vypadá to tak," souhlasil.

"A taky se tady nahoře pěkně ochladilo," řekl Karotka. Opatrně strčil do kapitána Elánia, který stál opřený o komín a upíral k nebi nepřítomný pohled.

"Možná že bychom se už měli vrátit dolů, pane? Spousta lidí už z ulic odešla."

"Hmm?" zabručel Elánius, aniž otočil hlavu. "Možná že dokonce přijde déšť," upozorňoval ho Karotka.

Elánius mlčel. Několik minut už pozoroval Věž umění, která byla středem Neviditelné univerzity a oficiálně nejstarší budovou ve městě. V každém případě byla nejvyšší. Čas, počasí a necitlivé úpravy jí dodaly zvláštní nepravidelnou podobu, vypadala jako prastarý strom, který už má za sebou příliš mnoho bouří.

Pokoušel se vybavit si její podobu. Tak jako se to člověku stává s mnoha důvěrně známými věcmi, neprohlédl si ji pořádně už celé roky. Teď se snažil přesvědčit sám sebe, že prales věžiček a cimbuří na jejím vrcholu vypadá dnes večer stejně jako včera.

Nějak se mu to nedařilo.

Aniž z věže spustil oči, položil jednu ruku seržantu Tračníkovi na rameno a opatrně mu ukázal tím směrem.

Potom mu zašeptal do ucha: "Nezdá se vám na vrcholku té věže něco divného?"

Tračník si věž chvíli prohlížel a pak se nervózně zasmál. "No, skoro to vypadá, jako že tam nahoře sedí drak, že jo?"

"Ano. Přesně to jsem si myslel."

"Jenže, okamžik... jenže! Když se podíváte pořádně, vidíte, že je to jenom takovej klam. Je to udělaný ze stínů, břečtanu a opadaný omítky. Koukněte, když trochu přimhouříte oči, tak to vypadá jako dvě babky u kolovratu."

Elánius to zkusil. "Kdepak," řekl rozhodně. "Pořád to vypadá jako drak. A veliký. Je tak jako nahrbený a dívá se dolů. Podívej, vidíš ta křídla, co má složená na zádech?"

"Promiňte, pane, ale to je ta polozbořená věžička vpravo, co tak vypadá."

Chvíli věž pozorovali mlčky.

Pak řekl Elánius: "Řekněte mi, seržante, jednu věc - ptám se z čiročiré zvědavosti - a co by mohlo způsobit ten klam, při kterém se nám zdá, že se ta obrovská křídla pomalu rozpínají?"

Tračník polkl.

"Já si myslím, že to je způsobeno tím párem obrovskejch křídel, pane," ozval se nejistým hlasem.

"Zásah, seržante."

Drak se spustil. Nesnesl se. Prostě a jednoduše přepadl přes okraj věže a napůl padal, napůl letěl přímo dolů, aby se vzápětí ztratil z dohledu za střechami univerzitních budov.

Elánius se přistihl, že čeká náraz.

Ale drak se náhle znovu objevil, letěl jako šíp, jako kometa, pohyboval se jako něco, čemu se právě podařilo změnit děsivý volný pád na vítězné stoupání. Vznášel se nad střechami ve výšce člověka, o to strašnější, že tentokrát vydával zvuk. Znělo to, jako by někdo pomalu a opatrně, ale o to důkladněji, trhal vzduch vedví.

Muži hlídky se vrhli na břicho. Elánius zachytil záblesk obrovského těla, vzdáleně připomínajícího koně, které se mu mihlo nad hlavou.

"U posraný prdele," ozval se Nobyho hlas odněkud od okraje střechy.

Elánius se pevněji opřel o komín a vstal. "Nezapomínejte, desátníku Nóblhóchu, že jste v uniformě." Hlas se mu kupodivu téměř netřásl.

"Promiňte, kapitáne. U posraný prdele, pane."

"Kde je seržant Tračník?"

"Tady dole, pane. Visí na okapu."

"No tak, k sakru! Pomozte mu, Karotko!"

"Páni," zvolal Karotka, "koukněte se na něj!"

Pozice draka nad městem se dala snadno určit podle zvonění tětiv, bzučení šípů a výkřiků a chropotu všech, které zasáhly nepřesné a odražené střely. "Zatím ještě ani jednou nemávl křídly!" vykřikl Karotka a pokoušel se vylézt nahoru na komín. "Koukněte, jak letí!"

Neměl by být tak velký, pomyslel si Elánius, když pozoroval, jak se obrovské tělo stočilo nad řeku. Vždyť je dlouhý skoro jako ulice!

Nad doky se zableskl plamen a obluda se na okamžik mihla na pozadí měsíce. Teprve pak jednou mávla křídly, která vydala zvuk, jako když někdo pleskl o skálu čerstvými kůžemi chovného stáda.

Drak ostře zatočil, s hlasitým třesknutím několikrát udeřil křídly do vzduchu, aby nabral rychlost, a začal se vracet.

Když prolétal nad strážnicí vykašlal sloup bílého ohně. Tašky se v jeho žáru nerozpustily, ale vybuchly v záplavě drobných kapek tekoucího materiálu. Komín se rozletěl jako při výbuchu, takže některé cihly padly až do vedlejší ulice.

Obrovská křídla bičovala vzduch. Obluda se vznášela nad hořící budovou a z její tlamy neustále vylétaly ohnivé záblesky, které měnily strážnici v hromadu žhnoucích trosek. Když z ní zbyla už jen obrovská kaluž rozteklého kamene, na které se tvořily zajímavé vzorce díky pukajícím bublinám, drak se se spokojeným zapleskáním blanitých křídel zvedl, pustil se vzhůru a zamířil si to napříč přes město.

Lady Berankinová sklonila dalekohled a pomalu zavrtěla hlavou.

"To není správné," zašeptala. "To vůbec není správné. Jak je možné, že je schopný dělat takové věci?" Zvedla znovu dalekohled, zaostřila a pokoušela se zjistit, co vlastně hoří. Dole pod ní v zahradě neúnavně vyli ve svých klecích bahenní dráčkové.

Je tradicí, že když se někdo probudí po palčivě bolestivé zkušenosti, při které ztratí vědomí, zeptá se: "Kde to jsem?" Je to pravděpodobně jakási součást lidské příčetnosti.

Elánius pronesl předpokládané.

Dál už tradice povoluje různé postupy. Klíčovým okamžikem však bývají akce, jejichž úkolem je zjistit, zda tělo má všechny díly a náležitosti, které mělo ještě včera.

Elánius provedl kontrolu.

Pak přijde ta ošidná část. Teď, když se sněhová kulička vědomí rozběhla z kopce úvah, je třeba zjistit, zda jsme se probudili v těle ležícím s mnohočetnými tentonoc někde ve stoce (podstatné slovo následující po přídavném jméně "mnohočetný" není důležité, protože po slově "mnohočetné" nemůže následovat nic příjemného), nebo zda nám osud dopřál probrat se v čisté posteli, pod konejšivými prsty a v přítomnosti přísné osoby v bílém, která roztáhne závěsy a vpustí nám do místnosti záplavu slunce. Je třeba potvrdit, že je to konečně za námi a už není čeho se bát, snad jen slabého čaje, výživné ovesné kaše, krátkých posilujících procházek v zahradě a možná krátké milostné aférky s ošetřujícím andělem. Nebo to všechno byl jen sen, momentální ztráta vědomí, a teď se nad námi skloní nějaký urostlý chasník a začne nás opravdu zpracovávat násadou od krumpáče? A pak, ptá se vaše podvědomí, jestli to všechno přežijeme, najde se někdo, kdo nám donese aspoň pár kousků ovoce?

V tomto okamžiku jsou velmi užitečné podněty zvenčí. Takovým oblíbeným podnětem bývá hlas. Oblíbená pozitivní fráze zní "všechno bude v pořádku", zatímco "nezná někdo jeho krevní skupinu?" je v každém případě špatné znamení. Ovšem pořád je to ještě mnohem lepší než "vy dva, podržte mu ruce za zády".

Ve skutečnosti teď někdo řekl: "Měl jste vážně kliku, kapitáne, stačil chlup a bylo po vás."

Bolest, která využila Elániova bezvědomí a odskočila si na pomyslné cigáro, se teď rychle vrátila ke své povinnosti.

Elánius zasténal. Pak otevřel oči.

Nad sebou viděl strop. Ten pohled tedy vyloučil ty nejnepříjemnější varianty a byl velmi vítaný. Kapitánův

rozostřený zrak také zachytil desátníka Nóblhócha, což už tak příjemný pohled nebyl. Desátník Nóblhóch nic nedokazoval; mohli jste být klidně mrtví a vidět věci, které se podobaly desátníku Nóblhóchovi.

Ankh-Morpork nemocnicemi neoplýval. Všechny cechy měly své vlastní marodky a oddělení péče, a tak zbývaly ty veřejné, vedené různými náboženskými organizacemi, jako třeba řádem Rozkývaných mnichů. Zdravotní péče ve větším však neexistovala a lidé byli nuceni umírat neefektivně, bez podílu a pomoci lékařů. Všeobecně se věřilo, že léčení podporuje slabosti a v každém případě je proti přírodě.

"Už jsem řekl ‚kde to jsem´?" zasténal Elánius slabě.

"Jo."

"Odpověděl mi někdo?"

"Když já nevím, kde to přesně jsme, kapitáne. Patří to nějaký zazobaný hogo fogo křehulce. To ona nám řekla, abysme vás donesli sem nahoru."

I když se Elániovi zdálo, že má hlavu plnou cukrové vaty, chytil se dvou stop a sestavil je dohromady. Spojení slov "bohatá" a "sem nahoru" jistě něco znamená. Stejně jako podivný chemický pach, který se vznášel v místnosti a přehlušoval dokonce Nobyho každodenní odér.

"Nemluvíme náhodou o lady Berankinové, nebo ano?" nadhodil opatrně.

"Možná že jo. Takovej kyrys. Celá blázen do draků." Nobyho obličej se poskládal do nejstrašnějšího úšklebku, jaký u něj Elánius kdy viděl. "Jste v její posteli," oznámil kapitánovi s evidentním veselím.

Elánius se rozhlédl kolem a pocítil první záchvěvy jakési neurčité paniky. Protože teď, když už byl schopný alespoň částečně zaostřit, zjistil, že místnost, ve které se nalézá, postrádá tu určitou dávku staromládenecké ponožkovitosti. Ve vzduchu se vznášel náznak jemného pudru.

"To je nějakej barák," prohlásil Noby s výrazem znalce.

"Počkej, počkej chvilku," zvedal se Elánius. "Přiletěl ten drak. Byl přesně nad námi..."

Najednou se mu vrátily vzpomínky a udeřily ho jako lstivá zombie.

"Jste v pořádku, kapitáne?"

... měl roztažené spáry, byly na rozpažení dospělého člověka od sebe, a pleskot a dunění těch křídel, větších než lodní plachty.., zápach bůhví jaké chemikálie...

Byl tak blízko, že viděl drobné šupiny na dračích nohách a rudý záblesk v očích. To nebyly obyčejné plazí oči. V těch očích by se mohl člověk utopit.

A dech tak horký, že se vůbec nepodobal ohni, něco téměř hmotného, něco, co věci nespalovalo, ale drtilo... Na druhé straně byl tady a živý. Celý levý bok ho bolel, jako kdyby ho do něj někdo udeřil železnou tyčí, ale prokazatelně byl naživu.

"Co se stalo?" zeptal se.

"To mladej Karotka," oznámil mu Noby. "Chytil vás a seržu a skočil rovnou dolů ze střechy, dřív než nás ten prevít stačil dostat."

"Bolí mě celý bok, musel mě aspoň trochu poranit," prohlásil Elánius.

"Ne, řek bych, že to máte vod toho, jak jste narazil na střechu hajzlíku," uklidňoval ho Noby. "Jenže pak jste se překulil a narazil ještě do sudu s vodou."

"A co Tračník? Je raněný?"

"Nó, neřek bych raněnej. Ten dopad mnohem měkčeji. Protože je mnohem těžší, tak tou střechou rovnou prolít. Mohli bysme říct, že si dal takovou ostrou koupel -"

"A co byla dál?"

"No, vás jsme trochu pohodlně uložili a pak všichni běhali a hledali seržanta. Dokaváď nezjistili, kde je, samozřejmě. Pak všichni akorát stáli a radili mu. A pak přiběhla ta ženská a děsně křičela."

"To mluvíte o lady Berankinové?" zeptal se poněkud odměřeně kapitán. Žebra ho začala pekelně bolet.

"Jasně. Velká tlustá ženská," přikývl Noby nevzrušeně. "Měl byste vidět, jak začala komandovat lidi kolem! ‚Oh, ten ubohý muž, musíte ho okamžitě odnést do mého domu.´ Tak jsme to udělali. Lepší místo by se stejně těžko hledalo. Dole ve městě je zmatek, lidi pobíhaj sem a tam jak kuřata s useknutou hlavou."

"Kolik ta obluda napáchala škod?"

"No, když vyřídila nás, pustili se do ni mágové ohnivejma koulema. Vůbec se jí to nelíbilo. Ale neudělalo jí to nic, naopak se mi zdálo, že je akorát větší a ještě víc nabuzená. Univerzitu to stálo celý protisměrný křídlo."

"A?"

"No, to je asi tak všechno, fakt. Pak zapálila pár dalších věcí a ve všem tom kouři prostě Zmizela."

"Nikdo neviděl kam?"

"Jestli to někdo viděl, tak drží zobák." Noby se opřel v křesle a ušklíbl se. "Že se nestydí bydlet v takovým pokoji. Má pytle prachů, říká serža, a nemusí bydlet v takovejch obyčejnejch pokojích. K čemu to je dobrý, že chce bejt někdo bohatej, když potom může bydlet v takovým pokoji? To by měli mít zakázaný. Všechno by mělo bejt z mramoru." Popotáhl. "No, stejně mi říkala, abych ji zavolal, až přijdete k sobě. Teďka akorát krmí ty svoje draky. To sou ale divný potvory. Je to zázrak, že jí to dovolili chovat."

"Proč?"

"Vždyť víte. Tihle i tamten jsou z jednoho pytle a vůbec."

Když se Noby vyšoural ven, Elánius se znovu rozhlédl po pokoji. Skutečně tady chyběl zlacený strop a mramorové obložení, které Noby považoval za tak závazné pro lidi s vysokou životní úrovní. Nábytek byl starý a obrazy na stěnách, přestože měly jistě slušnou cenu, byly přesně ty obrazy, které si pověsíte do ložnice, protože

nevíte, kam jinam byste si je pověsili. Bylo mezi nimi i několik amatérských akvarelů zachycujících draky. Jednoduše řečeno pokoj měl vzhled místnosti, ve které přebývá jeden člověk, který se za ta léta postupně přizpůsobil místnosti a ona se zase přizpůsobila jemu, pomalu a nenásilně, tak jako skříň načichne pachem šatstva.

Na první pohled to byl ženský pokoj, ale patřil ženě, která vychází s životem klidně a bez zbytečně velkých nároků, zatímco už si zvykla, že všechny ty romantické nesmysly se přiházejí někomu jinému a někde jinde a ona je zaplať pánbůh zdravá.

Šatstvo, které bylo možno zahlédnout pootevřenými dveřmi do skříně, bylo kvalitní, ale nepříliš módní, mohlo klidně pocházet ze šatníku předchozí generace a rozhodně by se nedalo použít jako lehké dělostřelectvo ve válce pohlaví. Na nočním stolku stály úhledně seřazené skleničky a kelímky, ale jakási strohost jejich uspořádání napovídala, že jejich nálepky budou obsahovat spíše pokyny typu "vmasírovat na noc" než "dvě kapky za ucho a jednu za výstřih". Nebylo těžké si představit, že osoba, která pokoj obývá, tady spí celý život a ještě když jí bylo čtyřicet, jí otec říkal "moje malá holčička".

Na dveřích visel pohodlný modrý župan. Elánius se na něj ani nepotřeboval podívat, aby věděl, že bude mít na kapse králíčka.

Odkládací stolek pokrývala hromada papírů. Elánius, přestože se cítil provinile, se jimi rychle probral. Všechny se obíraly draky. Byly tam dopisy od výstavního výboru Jeskynního klubu a ligy Spřátelených plamenometčíků. Byly tam stížnosti a sdělení od spolku Sluneční svatyně chorých draků a výstřižky typu "ubohý malý Winny málem přišel o oheň, když ho krutý majitel pět let používal místo letlampy k opalování starých nátěrů, ale teď -" Pak tam byly žádosti o podpory, o rozhovory, o návštěvy - věci, které doplňovaly obrázek srdce, do kterého se vešel celý svět, nebo alespoň ta jeho část, která měla křídla a chrlila oheň.

Když jste své vědomí nechali prodlívat v takovém pokoji, mohli jste skončit plni podivného smutku a neurčité lítosti, která by vás mohla snadno dovést k přesvědčení, že by možná nebyl špatný nápad zlikvidovat celou lidskou rasu a začít znovu od nálevníků.

Vedle štůsků papírů ležela kniha. Elánius se s bolestným zasténáním převalil do vhodnější polohy a přečetl si její název. Zněl: Choroby draků - Sibyla Deidra Olgivanna Berankinová.

S poněkud morbidní zvědavostí obracel tuhé stránky. Otevíraly mu pohled do neznámého světa, do světa omračujících problémů. Zahleněný chřtán. Přílišné vylučování sazí. Suché plíce. Přirozený ochranný pud rodičovský. Závratě. Nadýmání. Poruchy slzních kanálků. Kameny. Bylo úžasné, pomyslel si, když přečetl pár stran, že se nějaký bahenní drak vůbec dožil druhého dne. Každý z nich, který přešel napříč místností, aniž chytil smrtelnou chorobu, byl podle téhle knihy malý biologický zázrak.

Pečlivě provedeným a velmi podrobně nakresleným ilustracím se raději pohledem vyhnul. Každý máme vnitřnosti, ale co je moc, to je moc.

Ozvalo se zaklepání na dveře.

"Dobrý den! Cítíte se dobře, doufám!" zahlaholila bodře lady Berankinová.

"Ehm -"

"Přinesla jsem vám malé občerstvení."

Elánius si pomyslel, že to bude pravděpodobně trocha vývaru, ale kupodivu to byl talíř vrchovatě naložený opečenou slaninou, pomfrity a vejci. Cítil, jak mu při pouhém pohledu na takovou stravu tepny kornatí strachem.

"Taky jsem vám udělala kousek chlebového pudingu," řekla lady Berankinová, která byla trochu nesvá. "Obvykle si moc nevařím, to víte, pro jednoho to nestojí za to."

Elánius si vzpomněl na jídlo, které konzumuje ve svém bytě. Z jakéhosi důvodu tam bylo maso pravidelně šedivé a ještě v něm bývaly podivné chodbičky.

"Ehm," začal rozpačitě především proto, že nebyl zvyklý oslovovat dámy z tak choulostivého místa, jako byla jejich postel. "Desátník Nóblhóch mi řekl -"

"Jaký je ten Noby všestranný a kouzelný človíček!" usmála se lady Berankinová.

Elánius si nebyl jistý, že dobře rozuměl.

"Všestranný?" zeptal se slabě.

"Skutečně ryzí povaha. Vycházíme spolu prostě famózně!"

"Vážně?"

"Jakpak by ne! Jakou ten má zásobu anekdot!"

"Ach. Ano, to tedy on zase má." Elánia vždycky překvapovalo, jak Noby vyšel prakticky s každým. Nakonec došel k názoru, že to musí mít něco společného se společným jmenovatelem. V celém matematickém světě jistě neexistuje jmenovatel tak společný jako Noby.

"Ehm," pokusil se změnit téma rozhovoru, ale pak zjistil, že se od něj přece jen nějak nedokáže odpoutat. "Nezdá se vám jeho jazyk poněkud... é, zralý?"

"Peprný," opravila ho lady Berankinová pobaveně. "Přála bych vám slyšet mého nebožtíka otce, když ho něco rozčililo. Zjistili jsme, že máme mnoho společného. Je to neuvěřitelná shoda okolností, ale můj dědeček dal kdysi jeho dědečka zbičovat pro svévolné zanedbání povinností."

To z nich muselo udělat prakticky jednu rodinu, pomyslel si Elánius. Další nával bolesti v poraněném boku ho přinutil zamrkat.

"Máte několik velmi ošklivých podlitin a pravděpodobně jedno nebo dvě naštíplá žebra," řekla. "Kdybyste se přetočil na druhý bok, namazala bych vám na to ještě trochu téhle masti," lady Berankinová pozvedla kalíšek žluté masti.

Elániovi přeběhl po tváři výraz paniky. Instinktivně si přitáhl přikrývku pod bradu.

"No tak, člověče, nedělejte ze sebe takovou netýkavku!" prohlásila. "Neuvidím nic, co už bych neviděla předtím. Všechny zadky jsou skoro stejné. Akorát že na těch, které vídám denně, jsou navíc ocasy. Tak, teď se obraťte na břicho a nahoru s tou košilí! Patřila mému dědečkovi, abyste věděl."

Takovému tónu hlasu se nedalo odporovat. Elánia sice napadlo, že ji požádá, aby zavolala Nobyho a použila ho jako garde, ale pak si pomyslel, že by to bylo ještě horší.

Mast pálila jako oheň

"Co je to?"

"Ale taková směs. Rychle to hojí šrámy a vnější poranění a napomáhá to tvorbě zdravých šupin."

"Cože?"

"Oh, pardon. Ve vašem případě to asi šupiny nebudou. To jsem si téměř jistá. Výborně, a je to." Proceduru ukončila tím, že ho s gustem pleskla po zadku.

"Madam, jsem kapitán Noční hlídky," prohlásil Elánius, i když už ve chvíli, kdy slova vypouštěl z úst, věděl, že mluví jako hlupák.

"A navíc polonahý v dámské posteli," prohlásila lady Berankinová klidně. "Tak teď si hezky sedněte a snězte si svačinu. Potřebujeme, abyste byl co nejdřív zase zdravý a při síle."

Elániovi se v očích objevila panika.

Lady Berankinová sáhla do kapsy svého vytahaného kabátku.

"Včera večer jsem si dělala nějaké poznámky," vytáhla pomačkaný papírek. "O tom drakovi."

"Oh, ten drak!" Elánius se trochu uvolnil. Drak mu v tomto okamžiku připadal jako mnohem bezpečnější vyhlídka.

"A taky jsem na tom trochu pracovala. Řeknu vám tohle: je to velmi zvláštní zvíře. Podle všeho by nemělo být schopno letu."

"To máte asi pravdu."

"Jestli mohu odvozovat jeho váhu podle váhy bahenních draků, bude vážit kolem dvaceti tun. Dvacet tun! To je nemožné. Pak to totiž závisí na poměrech váhy a rozpětí křídel, víte?"

"Viděl jsem ho spustit se z věže střemhlav jako vlaštovku."

"Já vím. Správně si měl při brzdění dole utrhnout křídla a nechat po sobě v zemi jen velkou krvavou díru," prohlásila pevně lady Berankinová. "Aerodynamiku neošidíte. Tam prostě nemůžete zvětšit malé na velké a myslet si, že vám to projde, víte? Je to především otázka svalové síly, vztlaku a povrchu."

"Já věděl, že tady něco není v pořádku," přikývl Elánius a mírně se mu pozvedla nálada. "A co ten plamen? Nic živého se přece nemůže pohybovat a nosit v sobě takový žár. Jak to dělají bahenní draci?"

"Oh, to je jen otázka chemických reakcí," odpověděla mu lady Berankinová pohrdavě. Oni prostě destilují nějakou zápalnou látku ze své potravy a zapalují ji přesně v okamžiku, kdy jim vychází z tlamy. Uvnitř prakticky žádný plamen nemají, pokud ovšem nedojde ke zpětnému zášlehu."

"A co se stane v takovém případě?"

"Musíte ho sebrat po okolí," odpověděla lady Berankinová vesele. "Obávám se, že draci nejsou právě nejdokonalejší zvířata."

Elánius jí se zájmem naslouchal.

"Nikdy by byli nepřežili, nebýt toho, že jejich životní prostředí - močály - jsou tak izolované a že tam nežijí prakticky žádní dravci. Ne že by byl drak nějaká obzvláštní pochoutka, když si odmyslíte jejich silnou kůži a obrovské křídelní svaly, zbude vám něco, co chutná jako špatně vedená továrna na chemikálie. Není divu, že draci neustále trpí nějakými chorobami. Jejich žaludky jsou neustále v nepořádku ve spojitosti se zásobami paliva. Větší část jejich mozkové kapacity je zaměstnána složitými trávicími procesy, které dokážou vydestilovat zápalné látky z těch nejnepravděpodobnějších přísad. Dokážou dokonce přes noc přeorganizovat svůj trávicí trakt tak, aby si poradil s obtížnými látkami nebo složitější chemickou reakcí. Prakticky celý život žijí na ostří chemického nože. Stačí jedno nevhodné škytnutí a je z nich chemické hnojivo.

Pokud jde o hnízdiště - samičky mají inteligenci a mateřský instinkt dobře vypálené cihly."

Elánius přemýšlel, proč se lidé v minulosti vlastně draků tolik báli. Jestliže jste narazili v jeskyni na nějakého draka, stačilo jen chvilku počkat, než se sám zapálí, vyhodí do povětří nebo umře na žaludeční nevolnost.

"Vy jste je musela opravdu důkladně prostudovat, co?"

"Někdo to udělat musel."

"Ale co ti velcí?"

"Božíčku, no ano. To je tedy opravdu velká záhada, víte," pokývala hlavou a na tváři se jí objevil vážný výraz.

"Ano, tu už jste řekla."

"Existují různé pověsti a legend. Zdá se, že jeden dračí druh prostě zničehonic začal růst, rostl a rostl a pak najednou... prostě zmizel."

"Vymřel, myslíte?"

"Ne... občas se ukazovali. Odněkud přicházeli. Plni sil a energie. Ale nakonec přišel den, kdy se přestali objevovat docela." Vrhla na Elánia vítězoslavný pohled. "Já si myslím, že našli nějaké místo, kde mohli skutečně být."

"Skutečně být co?"

"Být draky. Kde mohli naplnit svůj život. V nějakém jiném rozměru, nebo tak něco. Místo, kde je slabší přitažlivost, kde mají lepší podmínky."

"Když jsem ho uviděl poprvé, první co mě napadlo, bylo, že není možné, aby existovalo něco, co má šupiny a k tomu ještě létá."

Podívali se jeden na druhého.

"Musíme najít jeho doupě," řekla pak pevně lady Berankinová.

"Žádný pitomý létající mlok nebude podpalovat moje město!" nasupil se Elánius.

"A pomyslete na to množství informací a údajů, kterými bychom mohli obohatit znalosti o dracích," zasnila se lady Berankinová.

"Podívejte, jestli má tohle město někdo zapálit, tak to budu já."

"Je to úžasná příležitost. Je tady tolik nezodpovězených otázek..."

"To máte pravdu." Na mysli mu vytanula jedna z Karotkových oblíbených frází. "Mohlo by nám to hodně pomoci ve vyšetřování," nadhodil.

"Ale až ráno," prohlásila lady Berankinová pevně.

Elániův výraz roztrpčeného odhodlání najednou vyhasl.

"Vyspím se dole v kuchyni," oznámila mu lady Berankinová s přátelským úsměvem. "Stejně tam vždycky přespávám, když kladou vajíčka, mám tam polní lůžko. Některé ze samiček často potřebují pomoc. Se mnou si nedělejte starosti."

"Velmi jste nám pomohla," zamumlal Elánius.

"Poslala jsem Nobyho, aby s ostatními dali do pořádku vaše velitelství," vzpomněla si ještě.

Na strážnici Elánius úplně zapomněl. "Budova musela být hodně poškozená, co?"

"Naprosto zničená," přikývla lady Berankinová. "Zůstala z ni jen kaluž roztopeného kamene. Takže jsem vám přenechala místo na Pseudopolském dvoře, říká se mu tam v okolí cizím jménem Yard."

"Prosím?"

"Můj otec měl nemovitosti po celém městě," vysvětlovala mu. "A mně nejsou absolutně k ničemu. Takže jsem přikázala svému agentovi, aby dal seržantu Tračníkovi klíče od toho starého domu v Yardu. Stejně už potřeboval vyvětrat."

"Ale ta čtvrť - nezlobte se, vždyť tam jsou dlážděné ulice - a jen ten nájem bude... víte, co myslím, lord Vetinari jistě nebude ochoten..."

"S tím si nedělejte starosti," usmála se a přátelsky ho poplácala po rameni. "Ale teď už byste si měl opravdu alespoň chvíli zdřímnout."

Elánius ležel v posteli a myšlenky se mu hnaly jako o překot. Pseudopolský dvůr ležel na ankhské straně řeky, v hodně drahé čtvrti. Pohled na seržanta Tračníka, procházejícího v těch místech za dne ulicí, budou místní obyvatelé hodnotit se stejným nadšením jako otevření nemocnice nakažlivých chorob.

Začal dřímat a tiše sklouzal do spánku, v němž ho pronásledovali obrovští draci s kelímky masti v pařátech...

Probudil ho zvuk rozzuřeného davu.

Pohled na lady Berankinovou, která se uraženě vztyčila, bylo něco, co se nedalo zapomenout, i kdybyste chtěli. Bylo to jako pozorovat obrácený pohyb světadílů, kdy se jednotlivé kontinenty a ostrovy spojily a vytvořily jediný masiv - obrovskou a rozzuřenou protoženu.

Vylomené dveře dračince visely na poškozených závěsech. Obyvatelé jednotlivých kójí, kteří už byli nervózní a napjatí jako harfa v drogovém absťáku, šíleli. Mezi kovovými plechy kotců tu a tam pronikaly malé záblesky plamenů, jak draci uvnitř pobíhali sem a tam.

"A copak má znamenat tohle?" prohlásila lady Berankinová.

Kdyby měla čas o tom zapřemýšlet, jistě by připustila, že to není nijak originální zahájení rozhovoru. Ale bylo pěkně při ruce. Odvedlo svou práci. Důvod, proč se z frází stávají opravdové fráze, je v tom, že jsou to vlastně taková kladiva a šroubováky v naši skromné dílničce komunikace.

Dav zaplnil vylomené dveře. Někteří z jeho příslušníků přesně podle vzoru chování vzbouřené lůzy mávali unisono nahoru a dolů rozličnými ostrými předměty.

"Tak teda," prohlásil jejich vůdce. "Tady de vo ty draci, žejo?"

Za zády se mu ozvalo mnohohlasé souhlasné mručení.

"Ano, a co s nimi má být?" odpověděla lady Berankinová.

"Tak teda. Ta vobluda ničí město. Daleko nemohla dolítnout. Vy tady máte draci. Klidně to může bejt jeden z nich, ne?"

"Estli!"

"Se ví!

"Toť jistě věc hodná prozkoumání!"

"Takže my sme se rozhodli, že si to s nima prostě vyřídíme!"

"Se ví!"

"Estli!"

"Pro bono publico!"

Hruď lady Berankinové stoupala a klesala jako impérium. Natáhla se a sundala ze stěny vidle, které používala na hnůj.

"Varuju vás. Ještě jeden krok a budete toho litovat," prohlásila.

Vůdce davu jí vrhl pohled přes rameno směrem k vyplašeným drakům.

"Jó?" uskřípl ošklivým tónem. "A co byste chtěla udělat, paničko?"

Ústa se jí jednou či dvakrát nehlasně otevřela.

"Zavolám stráž," vypravila ze sebe nakonec.

Výhrůžka neměla ten účinek, jaký čekala. Lady Berankinová se nikdy nezajímala o tu část městské populace, která na sobě neměla šupiny.

"Jo, tak to je špatný," protáhl vůdce. "To mi fakt dělá veliký starosti. Už se mi z toho rozklepaly kolena." Vytáhl z pasu těžký sekáček na maso. "Bejt na vašem místě, paničko, bych šel stranou, protože -"

Ze stínu u posad vytryskl jazyk zeleného plamene, proletěl sotva třicet centimetrů nad hlavou davu a vypálil do dřevěného ostění nade dveřmi doutnající kruh.

"Tak to je lord Radosta Bleskozub Zimotřas IV., nejžhavější drak ve městě. Dokáže vám klidně v jediném okamžiku odpálit hlavu."

Ze stínů se vybelhal kapitán Elánius.

Pod jednou paží pevně svíral malého, k smrti vyděšeného zlatého dráčka. Druhou rukou ho držel za ocas. Vzbouřenci ho pozorovali jako v transu.

"Vím, co si teď pravděpodobně myslíte," pokračoval tichým hlasem Elánius. "Přemýšlíte, jestli po všem tom rozčilení v sobě má ještě dost plamene. A věřili byste, že sám nevím?"

Sklonil se, jedním okem zamířil mezi dračíma ušima a jeho hlas řezal jako nůž:

"Měli byste se ptát jinak: Mám právě šťastné období?"

Udělal několik pomalých kroků a dav ustoupil. "No?" nadhodil. "Kolik z vás si o sobě myslí, že má štěstí?"

Na několik okamžiků se rozhostilo hrobové ticho, přerušované jen výhrůžným kručením v žaludku lorda Radosty Bleskozuba Zimotřasa IV., který pumpoval palivo ke chřtánu.

"Helejte, sáhibe, ehm," začal rychle vůdce, který nebyl s to odtrhnout pohled od dračí hlavy, "dyť nejni hned zapotřebí to... no né?"

"Abych řekl pravdu, mohl by se klidně rozhodnout odfouknout si sám," pokračoval nevzrušeně Elánius. "Někdy to dělávají, aby se nepřeplnili plynem. Ten se v nich vždycky vyvíjí nejrychleji, když jsou neklidní. A pokud se nepletu, tak vy jste je opravdu pěkně znervóznili."

Náčelník vzbouřenců se pokusil o něco, co mělo být smírným gestem, ale naneštěstí to udělal rukou, ve které držel sekáček.

"Okamžitě odhoď zbraň!" vyzval ho ostře Elánius, "nebo patříš historii."

Sekáček zazvonil na kamenech. V zadních řadách zástupu se ozvalo šoupání nohou a větší část zástupu najednou, obrazně řečeno, byla úplně jinde a vůbec nevěděla, co se to tady děje.

"Ale ještě než se vy, zbytek slušných občanů, rozejdete tiše po svém," prohlásil významně Elánius, "byl bych rád, abyste se na ty draky dobře podívali. Měří z nich některý skoro dvacet metrů? Řekli byste, že mají rozpětí křídel třicet metrů? Jak horký je jejich plamen, co myslíte?"

"Nevím," zavrtěl hlavou vůdce.

Elánius drakovi mírně pozvedl hlavu. Vůdce davu zoufale zakoulel očima.

"Nevím, pane," opravil se.

"Chcete to zjistit?"

Vůdce rychle zavrtěl hlavou. Ale přesto neztratil hlas.

"Kdo jste, pane?"

Elánius se narovnal. "Kapitán Elánius, Městská noční hlídka," odpověděl.

Jeho prohlášení se setkalo s téměř naprostým mlčením. Ta jediná výjimka byl rozverný hlas který se ozval odněkud z pozadí: "Noční šichta, co?"

Elánius se podíval na svou noční košili. Ve spěchu ve kterém vstával z postele, si obul pár pantoflí patřících lady Berankinové. Poprvé si všiml růžových bambulek na špičkách.

A přesně tu chvilku si lord Radosta Bleskozub Zimotřas IV. vybral k říhnutí.

Tentokrát to nebyl záblesk zeleného ohně. Byla to jen téměř neviditelná koule navlhlého plamene, která se převalila zástupem a přižehla několik obočí. Ale dojem udělala.

Elánius se ve vteřině sebral. Nikdo z nich si nevšiml krátkého momentu hrůzy, které už už propadal. "To bylo jen tak, abychom si udrželi vaši pozornost," prohlásil s kamennou tváří hráče pokeru. "Ta další půjde o něco níž."

"Ehm," začal vůdce, "víte, náčelníku, asi máte recht. Pohoda. Stejně jsme už chtěli odejít sami. Je to jasný, tady žádný velký draci nejsou. Vodpusťte, že jsme vobtěžovali."

"Oh ne, okamžik," prohlásila lady Berankinová vítězoslavně. "Tak lacino se z toho nedostanete!" Sáhla do police a vytáhla plechovou krabici. Na jejím víku byla úzká štěrbina. Chřestila. Na jedné straně byl nápis: Sluneční svatyně chorých draků.

Sbírka nejprve vynesla čtyři tolary a jedenatřicet pencí. Když kapitán Elánius pozvedl výhrůžně draka, přibylo ještě jakoby zázrakem dvacet pět tolarů a šestnáct pencí. Pak už se ale dal zástup na útěk.

"To od vás bylo velmi odvážné."

"Hlavně doufejme, že mi to nezůstane," ušklíbl se Elánius a opatrně odložil vyčerpaného draka do jeho kotce. Cítil se skvěle.

A najednou si znovu uvědomil čísi upřený pohled. Otočil hlavu a zíral přímo do podlouhlé zašpičatělé tváře Dobromila Bágla Žulobrka, který se ve své posadě vztyčil v pozici, kterou lze v krátkosti popsat jako "poslední štěně v obchodě".

Elánius ke svému úžasu najednou zjistil, že se naklání přes oplechovanou ohradu a drbe dráče za ušima, nebo přesněji řečeno za dvěma ostnatými výrůstky na stranách hlavy, které pravděpodobně uši představují. Místo odpovědi se ozval podivný zvuk připomínající provozní nehodu v lihovaru. Rychle ucukl rukou.

"To je v pořádku," uklidňovala ho lady Berankinová. "Kručí v žaludku. To znamená, že se mu líbíte."

K vlastnímu překvapení Elánius cítil, že ho to docela potěšilo. Pokud si pamatoval, ani jedinému tvorovi v životě zatím nestál ani za škytnutí.

"Měl jsem takový dojem... é, neříkala jste něco o tom, že se ho budete muset asi zbavit?"

"No, asi bych to měla udělat," přikývla. "Ale víte, jak to chodí. Podívají se na vás těma velikýma oduševnělýma očima a -"

Zavládlo poněkud nejisté mlčení.

"Myslíte, že bych mohl -"

"Nechtěl byste náhodou -"

Oba najednou umlkli.

"To je to poslední, co bych pro vás mohla udělat," řekla lady Berankinová.

"Ale vždyť už jste nám dala novou strážnici a kdeco!"

"To byla moje občanská povinnost," prohlásila lady Berankinová. "Prosím, přijměte Dobromila jako přítele."

Elánius cítil, že je postrkován po velice úzkém prkně přes nesmírně hlubokou propast.

"Vždyť já ani nevím, co žerou."

"Jsou to všežravci," řekla. "Žerou všechno kromě kovů a vyvřelin. Když vyrůstáte v močále, nemůžete si dovolit být vybíravý, víte."

"Není třeba chodit s ním na procházky? Nebo ho nechat proletět?"

"Většinu času prospí." Poškrabala temeno ošklivé hlavy. "Je to nejklidnější drak, kterého jsem kdy vypěstovala, to musím říci."

"A co -" ukázal na vidle na hnůj.

"No, je to převážně plyn. Musíte ho hlavně držet na dobře větraném místě. Nemáte nějaké drahé koberce, co? Taky je lepší nenechat je, aby vám olizovali obličej, ale dají se vycvičit tak, že dokáží plamen kontrolovat. Jako pomocníci při zapalování ohňů jsou nedostižní."

Dobromil Bágl Žulobrk se v záplavě brumlavých zvuků stočil do kolečka.

Elánius si vzpomněl, že mají osm žaludků. Kresba v knize byla velmi podrobná. A pak je tady pár dalších věcí jako střeva dílčí destilace a celá ta bláznivá továrna, kterou v sobě nosí.

Žádný bahenní drak by nedokázal terorizovat království, leda snad náhodou. Elánius zapřemýšlel, kolik těch ubožáků bylo zabito hrdiny, kteří se předváděli. Bylo nesmírně kruté udělat něco takového tvoru, jehož jediným zločinem bylo to, že se v roztržitosti dokázal uprostřed letu roztrhat na kusy, zvláště proto, že to ani jeden z nich už nikdy neudělal podruhé. Myšlenka na zabíjeni draků ho dost popudila. Je to rasa ořezávátek, tihle draci, nic jiného. Rození smolaři. Rychlý život, krátká smrt. Všežravci nebo ne, to, z čeho opravdu žili, to musely být jejich nervy, když se tak protloukali světem ve věčném strachu z vlastního zažívacího traktu. Rodina se právě smířila s tím, že vybuchl otec a v tu ránu se v bažinách objeví nějaký blbeček v brnění a chce vrazit meč do toho ubohého uzlíku nervů, který má i sám o sobě na kahánku.

Hmm. Bylo by zajímavé vidět, jak si proslulí drakobijci poradili s těmi velkými draky. Brnění? To bylo lepší nenosit, protože efekt byl stejný a navíc se vaše ostatky nemusely oškrabávat z té fólie.

Díval se na toho pitvorného tvora a nakonec se dostal k myšlence, kterou posledních deset minut odsouval stranou. Každý v Ankh-Morporku chtěl najít dračí hnízdo. Většina z nich by byla raději, kdyby bylo prázdné. Ale něco takového jako Kolíkův indikátor to v žádném případě nedokáže. Vtom si Elánius vzpomněl na jedno rčení... zloděj chytá zloděje...

Zeptal se: "Dokáže jeden drak vyčenichat druhého draka? Myslím jít po jeho stopě?"

Nejdražší maminko (psal Karotka). Píšu Ti o věci hodné zaznamenání do Knih. Včera večer spálil naše velitelství drak, a hle, ký div, dostali jsme lepší na místě, které se nazývá Pseudopolský dvůr, říká se tomu ale cizím slovem Yard, hned proti Opeře. Seržant Tračník řekl, že jsme povýšili před tváří světa, a zakázal desátníku Nóblhóchovi prodávat nábytek, který je v budově. Povýšit před tváří světa, to je metafora a to je zase něco, jako když se lže, jenže mnohem ozdobněji. V místnostech jsou opravdové koberce, na které se dá plivat. Během dneška se nějací lidé dvakrát pokusili prohledat sklepení, jestli tam není drak, je to úžasné. A taky kopají lidem pod záchodky a šťourají v podkroví, je to jako horečka. Je tady jedna věc, při tom všem lidé nemají celkem čas na nic jiného a seržant Tračník říká, že když je na hlídce a zvoní a křičí "To slyšíte dvanáctou bít a všude je ticho a klid", zatímco někde kus dál rozpouští drak ulice, cítí se tak trochu jako lupič mrtvol.

Přestěhoval jsem se od paní Dlaňové, protože tady, na strážnici máme několik ložnic. Bylo mi to líto a oni mi upekli dort, ale já si myslím, že je to tak lepší, i když po mně paní Dlaňová nikdy nechtěla nájemné, což od ní jest velmi solidní, protože je vdova a má tolik hezkých dcer, kterým musí našetřit na věno a tak dál.

Také jsem se spřátelil s tou opicí, která se chodí obden ptát, zda jsem už našel její knihu. Noby říká, že je to zablešený debil, protože na něm (ten lidoop) vyhrál 18 p. ve hře "Hop sem, hop tam", což je karetní hra, kde je důležitá náhoda, a já ji nehraju. Řekl jsem Nobymu o vyhlášce o hazardních hrách a on mi řekl, aby ses neposral, a já si myslím, že to bylo porušení nařízení o pohoršování slovem na veřejnosti z r. 1389, ale nakonec jsem se rozhodl, že proti němu nevznesu obvinění.

Kapitán Elánius je chorobný a stará se o něj Dáma. Noby říká, že ona je divná, ale seržant Tračník zase tvrdí, že je to jenom tím, že žije sama ve velkém domě se spoustou draků, ale že je hrozně bohatá a hodila by se ke kapitánovi, který by prý mohl konečně zasednout k rodinnému stolu. Nevím, co s tím má nábytek společného. Dnes ráno jsem šel na procházku s Rít a ukázal jsem jí mnoho zajímavých kovářských děl, která člověk najde v Ankh-Morporku. Říkala, že je to hrozně zajímavé. Taky řekla, že jsem úplně jiný než všichni, se který mi se kdy předtím setkala. Váš milující syn

Karotka.

PS. Doufám, že se má Máta dobře.

Pečlivě složil papír a zasunul jej do obálky.

"Zapadá slunce," řekl seržant Tračník. Karotka zvedl hlavu od pečetního vosku.

"To znamená, že brzo začne noc," pokračoval Tračník, který si potrpěl na detaily.

"Rozumím, seržante."

Tračník si prstem povolil límeček. Kůži měl růžovou, což byl výsledek ranní koupele, ale i tak od něj lidé stáli v uctivé vzdálenosti.

Někteří lidé jsou zrozeni k tomu, aby přikazovali. Jiní naopak příkazy potřebují. Dalším je velení a s ním udělování rozkazů vnuceno. Přesně do té kategorie teď patřil seržant a nebyl z toho ani trochu šťastný.

Věděl, že každou chvíli už by měl vydat rozkaz patrole, aby se vydala na obchůzku. On na tu obchůzku nechtěl. On si chtěl někde najít hluboký a útulný sklep. Jenže kdo chce jiným svítit, musí sám hořet, a protože byl velitelem, jít musel.

Netrápila ho osamělá role velitele. Co mu dělalo starosti, byla neúměrně velká pravděpodobnost, že na téhle hlídce bude upečen zaživa.

Kromě toho si byl jistý, že jestli hodně rychle s tím drakem něco neudělají, bude Patricij velmi nešťastný. A když byl Patricij nešťastný, býval velmi demokratický. Znal mnoho nepříjemných způsobů a bolestivých cest, jak se o své neštěstí podělit s co největším počtem zúčastěných. Seržant si pomyslel, že zodpovědnost je strašlivá věc. Být strašlivě mučen také. Pokud do toho viděl, obával se, že tyhle dvě věci v jeho případě velmi rychle spějí jedna k druhé.

Proto si neuvěřitelně oddechl, když před domem zastavil malý kočár. Byl velmi starý a otlučený. Na dveřích byl namalován vybledlý erb. Na jeho zadní stěně byl mnohem novější nápis: Máš-li rád draky zařehtej.

A z něj s bolestivým pomrkáváním vystoupil kapitán Elánius, kterého následovala žena, známá seržantu Tračníkovi jako bláznivá Sibyla Berankinová. A nakonec poskakuje poslušně na konci vodítka vylezl z kočáru malinký -

Seržant byl tak nervózní, že ho velikost onoho tvora ani nezajímala.

"Tak to si mě vokopej a uhrábni! Oni prostě šli a lapli ho!"

Noby zvedl hlavu od karet rozložených na stole v rohu. Seděl tam už delší dobu a bohužel nebyl stále ještě s to pochopit, že je téměř nemožné vyhrát hru, kde jsou rozhodujícími prvky zkušenost a bluf, když hraje s protivníkem, který se neustále usmívá. Knihovník dokonale využil jeho momentálního vyrušení a bleskově si posloužil několika kartami zespodu balíčku.

"Nebuď labuť. To je jenom bahenní drak," zabručel Noby. "Řeknu ti, že tadle lady Sibyla je náhodou bezvadná. Vopravdická dáma."

Zbývající dva strážní obrátili hlavy. Na takové výroky nebyli od Nobyho zvyklí.

"Nechte toho, k sakru, vy dva, jo?" prohlásil. "Nebo si myslíte, že nepoznám dámu, když ji vidím? Nalila mi čaj do hrnku tenkýho jako papír a v tom stříbrnou lžičku," oznámil jim tónem člověka, kterému se podařilo nahlédnout přes okraj mnohem vyšší sociální vrstvy. "A já jí to potom všechno vrátil, takže nevím, proč byste na mě měli takhle zírat!"

"Poslyš, co ty vlastně děláš, když máš volný večer?" zeptal se seržant Tračník.

"Do toho nikomu nic nejni."

"Fakt si jí tu lžičku vrátil?" zeptal se Karotka.

"To se ví, že jo, k sakru, vrátil!" prohlásil Noby popuzeně.

"Mládenci, pó-zor!" zavelel seržant, kterého zaplavil pocit úlevy.

Do dveří vešla dvojice, která vystoupila na dvoře z kočáru. Elánius vrhl na své muže obvyklý pohled plný odevzdané hrůzy.

"Můj oddíl," oznámil.

"Skvělí muži," prohlásila lady Berankinová. "Jistě mají všechny řády v malíčku, že?"

"No, řekl bych," zabručel téměř nesrozumitelně Elánius, "že spíš všechny neřády."

Lady Berankinová se mile usmívala. To na každého muže zapůsobilo trochu jinak. Seržantu Tračníkovi se jakýmsi podivným trikem podařilo dosáhnout toho, že mu hruď vyčnívala víc než břicho. Karotka, který stále ještě chodil napůl v předklonu, se narovnal, jako když spolkl pravítko. Noby svým postojem vyzařoval zkušené vojáctví. Stál v pozoru, ruce na švech kalhot, palce mu směřovaly přímo kupředu a kuřecí hruď nadýmal tak, že hrozilo nebezpečí, že se každou chvíli vznese.

"Vždycky jsem si říkala, že můžeme ve svých postelích klidně spát, když víme, že nad naším bezpečím bdí tihle muži," prohlásila lady Berankinová s přesvědčením, když proplula kolem nastoupené jednotky jako bohatě naložená galeona hnaná mírným větrem. "A kdo je tohle?"

Stát v pozoru je pro orangutana dosti obtížná věc. Jeho hlava ten nápad zvládla bez obtíží, zato tělo nikoliv. Ale i tak dělal knihovník, co mohl, stál jako nevelká hromádka na konci řady a salutoval tím složitým způsobem, ke kterému potřebujete ruku dlouhou skoro půldruhého metru.

"To je základňák, madam," zachraňoval Noby situaci. "Patří ke speciální opičí službě."

"Velmi odvážné. Velmi průkopnické, opravdu," řekla lady Berankinová. "Jak dlouho už jste opicí, příteli?"

"Oook."

"Skvělé." Obrátila se ke kapitánu Elániovi, který jí naslouchal s rostoucí nedůvěrou.

"To vám tedy musím přiznat, skvělý oddíl mužů -"

"Oook."

"- lidoopů," opravila se lady Berankinová, aniž její řeč ztratila na plynulosti.

Všichni přítomní muži si na chvíli připadali jako vítězná jednotka, která se vrátila z tažení proti vzdálené provincii. Cítili se opravdu velmi povznesení, zmužilí a plní odvahy, jak by to jistě vyjádřila lady Berankinová, i když běžně se cítili úplně jinak. Dokonce i knihovník byl natolik poctěn, že protentokrát nekomentoval oslovení "mí muži".

Šplouchavý zvuk a silný zápach chemikálií je přiměl otočit se.

Dobromil Bágl Žulobrk dřepěl s nevinným výrazem vedle něčeho, co nebyla ani tak loužička na koberci jako spíš díra v podlaze. Z okrajů otvoru se pomalu vznášely pramínky kouře.

Lady Berankinová si povzdechla.

"Jen žadný starosti, madam!" hlásil se dobrovolně Noby. "Mám to vcukuletu uklizený."

"Obávám se, že když jsou rozčilení, chovají se tak dost často," omlouvala se.

"Ale je to překrásný dráček, jste na něj určité pyšná, madam," pokračoval Noby v nenucené konverzaci.

"Ó, on už není můj," usmála se. "Teď patří kapitánu Elániovi. Nebo spíš vám všem. Bude to takový váš maskot. Jmenuje se Dobromil Bágl Žulobrk."

Dobromil Bágl Žulobrk nesl své jméno více než odevzdaně a právě teď očichával nohu u stolu.

"A víte, že je hrozně podobnej mýmu bráchovi Errolovi?" rozjasnil se najednou Noby, který se snažil, seč to šlo. "Má úplně stejně špičatej nos, vodpusťte, že to říkám, lady."

Elánius se podíval na malé stvoření, které pečlivě zkoumalo své nové prostředí, a věděl, že jeho jméno je od této chvíle naprosto neodvolatelně Errol. Dráček se pokusil ukousnout kus stolu, sousto chvíli žvýkal, ale nakonec ho znechuceně vyplivl, stočil se do klubíčka a usnul.

"Nezapálí nic, že ne?" zeptal se seržant opatrně.

"Myslím, že ne. Řekla bych, že ještě nepřišel na to, k čemu mu mohou nozdry sloužit," zavrtěla hlavou lady Berankinová.

"Ale mohlo by se stát, že si občas bude potřebovat ulevit," upozorňoval Elánius. "V každém případě, chlapi -"

"Oook."

"To neplatilo pro vás, pane. A co tady vlastně vůbec dělá?"

"Ehm," začal seržant Tračník spěšně, "Já, ehm, víte... když jste tady nebyl a tak a my měli málo lidí... Tuhle Karotka říkal, že to vůbec neodporuje zákonům a to... tak jsem ho vzal do přísahy, pane. Toho lidoopa, pane."

"Vy jste ho vzal do přísahy? Jako co, seržante?" upřel na něj Elánius zmatený pohled.

"Jako zvláštního konstábla, pane," prohlásil spěšně seržant Tračník a začervenal se. "Víte, pane, něco jako občanskou hlídku."

Elánius pozvedl obě ruce. "Zvláštního konstábla? Tak to je něco opravdu výjimečného!"

Knihovník na něj vrhl rozzářený, široký úsměv. "Jenom dočasně, pane. Na dobu krize," řekl Tračník prosebně. "Opravdu by se nám mohla pomoc hodit a ... no, víte, jak se zdá, je jediný, kdo nás má opravdu rád..."

"Já si myslím, že je to děsně dobrý nápad," prohlásila lady Berankinová. "Skvělý tah, ten lidoop."

Elánius pokrčil rameny. Svět byl už tak bláznivý až až, o moc horší už to být nemůže.

"Dobrá," přikývl, "dobrá. Vzdávám to. Fajn. Dejte mu odznak, i když by mě po čertech zajímalo, kde ho bude nosit. Prima! Ano! Koneckonců, proč ne?"

"Není vám nic, kapitáne?" zeptal se Tračník hlasem plným účasti.

"Jo! V pořádku, v naprostém pořádku! Vítejte v hlídce!" vyštěkl Elánius, který pobíhal sem a tam po místnosti. "Úžasné! Koneckonců platíme buráky, proč bychom nemohli zaměstnat op-"

Ústa mu uctivě zakryla seržantova ruka.

"Ehm, víte, kapitáne, ještě jednu věc," prohlásil Tračník přímo do kapitánových užaslých očí. "Neužívejte to slovo, co má na začátku to op. Je mu to hrozně proti srsti, pane. On za to sice nemůže, ale pak ztrácí sebekontrolu. Je to, jako když ukážete rudý hadr tomu, jak se to tento... krocan. Lidoop, to je v pořádku pane, ale to slovo s op na začátku, to nesnáší. A on když se namíchne, pane, tak to není jenom, že by se zamračil, to mi tedy věřte, pane. Ale jinak s ním nejsou žádný potíže, fakticky. Všechno dobrý. Prostě o něm nesmíte říct, že je opice. A do prdele!"

Bratři byli nervózní.

Slyšel, jak se baví mezi sebou. Věci se podle nich začaly hýbat příliš rychle. Byl si jistý, že je zasvěcoval do tajemství kousek po kousku, nikdy jim nesvěřil větší část tajemství, než jakou byly jejich ptačí mozky schopny vstřebat, ale jak se zdálo, i tak je přecenil. Potřebovali pevnou ruku. Pevnou, ale poctivou.

"Bratři," začal Nejvyšší velmistr, "jsou náramky Pravdomluvnosti patřičně ozdobeny?"

"Cože?" obrátil se k němu bratr Ostrověž nepřítomně. "Aha. Náramky. Jistě. Okrášleny. Správně."

"A vlaštovky Pokynů jsou správně očištěny?" Bratr Štukatér sebou provinile trhnul. "Já? Jak? Jo. Normálka. Očištěny, Jasně."

Nejvyšší velmistr se odmlčel.

"Bratři," začal po působivé pauze. "Už jsme tak blízko. Ještě jednou. Jen několik hodin. Ještě jednou a svět patří nám. Rozumíte, bratři?"

Bratr Štukatér zašoupal nohou.

"No ano," řekl. "Tedy chci říct samozřejmě. Ano. Žádný strach. Jsme s váma na sto deset procent -"

Tak a teď řekne jenže... pomyslel si Nejvyšší velmistr.

"- jenže -"

A je to tady.

"- my, tedy my všichni, jsme... to je zvláštní, skutečně, člověk se cítí najednou takový jiný, že, potom, co se mu podaří přivolat draka, tak je jako -"

"Očištěný," napovídal mu snaživě bratr Štukatér.

"- ano, je to tak trochu -" bratr Ostrověž zápasil s hady výstižného vyjadřování, "jako kdyby vám někdo něco vzal..."

"Kdyby vás vysáli dosucha," napovídal bratr Štukatér.

"Jo, jak to říká, a tak my... no, možná, že je to tak trochu nebezpečné..."

"Jako když vám z vašeho živého mozku sají tajemná Stvoření odjinud," dořekl bratr Štukatér.

"No, já říkám tak trochu jako nezdravá bolest hlavy," dodal bratr Ostrověž bezmocně. "A tak jsme přemýšleli, víte, o všech těch věcech, jako je kosmická rovnováha a tak, protože, podívejte, jak dopadl chudák Žumpa. To, co utrpěl, mohl být klidně kus spravedlnosti. Ehm."

"Byl to jen rozzuřený krokodýl, který se schoval v záhoně," odpověděl mu Nejvyšší velmistr. "Mohlo se to stát každému. Ale dobře chápu vaše pocity."

"Opravdu?"

"Jistě. Jsou naprosto přirozené. Každý velký mág cítí před tak náročným úkolem, jaký máme před sebou, určitou nejistotu."

Bratři se narovnávali a začali se tvářit sebevědomě. Velcí mágové. To jsme my. Ó, ano. "Ale za pár hodin bude všechno za námi a jsem si jist, že král vás do jednoho odmění. Budoucnost bude slavná."

Za normálních okolností tohle stačilo. Jak se však zdálo, tentokrát nikoliv.

"Ale ten drak -" začal bratr Ostrověž.

"Nebude žádný drak! Nebudeme ho potřebovat. Podívejte se," předl Nejvyšší velmistr, "je to velmi jednoduché. Ten mladík bude mít zázračný meč. Každý ví, že králové mívají zázračné meče -"

"To bude ten kouzelný meč, o kterém jste nám vyprávěl?" vskočil mu do řeči bratr Štukatér.

"A v okamžiku, kdy se dotkne draka," usmál se na něj Nejvyšší velmistr, "drak fiíí.... a zmizí."

"Jo, to oni dělávají," potvrzoval bratr Dveřník. "Můj strýc jednou nakopl bahenního draka. Ožíral mu na zahrádce dýně. Přišel kvůli tomu mizernýmu stvoření málem o nohu."

Nejvyšší velmistr si povzdechl. Ještě pár hodin a pak bude s tímhle se vším konec. Jediná věc, kterou zatím nerozhodl, byla, jestli je potom nechá být - koneckonců, kdo by jim věřil - nebo pro ně pošle hlídku a dá je zavřít za to, že byli tak nekonečně hloupí.

"Ne," vysvětloval trpělivě. "Tím jsem myslel, že zmizí drak. My ho pošleme zpět do jeho světa, Bude konec draka."

"A nebudou mít lidé podezření?" zeptal se bratr Štukatér. "Nebudou čekat, že všude kolem se budou povalovat kusy draka?"

"Nebudou," odpověděl vítězoslavně Nejvyšší velmistr, "protože jediný dotek meče Pravdy a Spravedlnosti zničí výhonek Zla!"

Bratři na něj němě zírali.

"Alespoň tak tomu budou lidé věřit. Můžeme dokonce zařídit, aby se v té chvíli objevil oblak mystického dýmu."

"No jo, mystický dým, to není žádný kumšt," přikývl bratr Zapětprstů.

"Takže žádné dračí kusy?" ujišťoval se poněkud zklamaně bratr Štukatér.

Bratr Ostrověž zakašlal. "No nevím, jestli se s tím lidé tak snadno smíří," řekl. "Zní to příliš jednoduše."

"Poslyšte," vyštěkl už popuzeně Nejvyšší velmistr, "uvěří všemu! Uvidí na vlastní oči, jak se to stalo. Lidé si budou tolik přát, aby ten mladík zvítězil, že je ani nenapadne o tom nějak moc přemýšlet! Na to se spolehněte. Tak a teď tedy k věci... pojďme a přivolejme..."

Soustředil se.

Ano, bylo to snadnější. Pokaždé to bylo o něco snadnější. Cítil šupiny, cítil dračí zlobu a ve chvíli, kdy dosáhl místa, kam odešli draci, převzal kontrolu.

Tohle byla moc a patřila jemu.

Seržant Tračník bolestivě zamrkal. "Au."

"Nebuďte takový měkkýš," okřikla ho lady Berankinová vesele a přitáhla mu obvaz s dokonalou zručností předávanou celá staletí z jedné generace žen Berankinovic rodu na druhou. "Vždyť se vás skoro nedotkl."

"A navíc je mu to hrozně líto," ozval se ostře Karotka. "No, ukažte seržantovi, jak je vám to líto. Tak do toho."

"Oook," prohlásil knihovník s přihlouplým výrazem.

"Nedovolte mu, aby mě líbal!" vykřikl vyděšeně Tračník.

"Myslíte si, že když někdo někoho vezme za nohy udeří s ním o podlahu, dá se to zařadit do skupiny ‚napadení nadřízeného´?" zeptal se Karotka.

"Já nikoho neobviňuju, tak to zase ne!" pospíšil si seržant.

"Můžeme pokračovat?" vmísil se jim Elánius netrpělivě do hovoru. "Pokusíme se zjistit, jestli dokáže Errol vyčenichat dračí doupě. Lady Berankinová si myslí, že to rozhodně stojí za zkoušku."

"Chcete říct, že nastražíme hlubokou jámu s tlačnými stěnami, poplašným drátem, pohyblivými noži na vodní pohon, skleněné střepy a pár škorpionů, a zkusíme tak chytit zloděje, kapitáne?" zabručel pochybovačně seržant. "Au!"

"Ano, nechceme, aby stopa vychladla," potvrdila lady Berankinová. "Přestaňte se chovat jako velké dítě, seržante!"

"To je skvělej nápad, použít na to Errola, madam, jestli se k tomu můžu vyjádřit," prohlásil Noby, zatímco

seržant se pod obvazy červenal.

Elánius si nebyl jistý, jak dlouho to ještě vydrží s Nóblhóchem v roli společenského horolezce. Karotka mlčel. Pomalu se smiřoval se skutečností, že pravděpodobně není trpaslík, ale v jeho tepnách kolovala trpasličí krev přesně v souladu s proslulým zákonem o vlivu prostředí a jeho adaptované geny mu říkaly, že nic není tak jednoduché, jak se na první pohled zdá. Najít poklad, i kdyby drak náhodou nebyl doma, může být samo o sobě dost nebezpečné. V každém případě si byl jistý, že by poznal, kdyby se k pokladu přiblížili. Blízkost velkého množství zlata způsobuje, že trpaslíky svědí dlaně, a jeho zatím dlaně nesvědily.

"Začneme u té zdi na Stínově," prohlásil kapitán. Seržant Tračník vrhl nenápadný pohled na lady Berankinovou a zjistil, že je nemožné ukázat zbabělost tváří v tvář jejímu odhodlání. Spokojil se proto s poznámkou: "Je to rozumné, kapitáne?"

"Samozřejmě že není. Kdybychom byli rozumní, nebyli bychom především u hlídky."

"Poslyšte! Tohle všechno je tak strašlivě vzrušující!" prohlásila lady Berankinová.

"Oh, nemyslím si, že byste měla chodit s námi, madam -" začal kapitán Elánius.

"- Sibylo, prosím! -"

"- víte, ta čtvrt má velmi špatnou pověst."

"To nevadí, jsem si jistá, že s vašimi muži budu v naprostém bezpečí," usmála se. "Věřím, že všichni ti lumpové se prostě vypaří, jen co vás zahlédnou."

To by tam museli být draci, pomyslel si Elánius. Vypařili se, když narazili na draka, a zbyl po nich jen stín na zdi. Kdykoli začínal polevovat, nebo cítil, že ztrácí zájem, vzpomněl si na ty stíny a bylo to, jako kdyby mu někdo posypal páteř žhavým uhlím. Takové věci se nesmějí dít. Ne v mém městě.

Ve skutečnosti nebyl Stínov žádný problém. Mnoho z jeho stálých obyvatel bylo na honu za pokladem a ti, kteří tam zůstali, v poslední době nejevili zvláštní chuť plížit se ulicemi. Kromě toho ta citlivější část z nich poznala nebezpečí, které pro ně lady Berankinová představovala. Dalo se předpokládat, že jakmile by ji zaskočili ze zálohy, řekla by jim, aby si trhli nohou a nedělali hlouposti, a to hlasem natolik zvyklým poroučet, že by se vzápětí přistihli při tom, jak dělají, co si přeje.

Zeď ještě stála a stále ještě nesla svou pochmurnou fresku. Errol začenichal kolem, jednou nebo dvakrát proběhl uličkou a uložil se ke spánku.

"Tak to nezabralo," zabručel seržant Tračník.

"Ale dobrej nápad to byl," prohlásil Noby loajálně.

"Mohlo by to být tím deštěm a taky tím, že tudy prošlo tolik lidí," zamyslela se lady Berankinová.

Elánius zvedl spícího dráčka ze země. Takže to byly marné naděje. Pořád je ale lepší dělat něco než nedělat nic.

"Nejlíp uděláme, když se vrátíme zpátky," řekl. "Slunce už zapadlo."

Vraceli se mlčky. Takže ten drak zkrotil dokonce i Stínov, pomyslel si cestou Elánius. Ovládá celé město, i když tady není. Nebude trvat dlouho a lidé začnou zkoušet, co to udělá, když přivážou ke kameni nějakou tu pannu.

Drak jako by byl metaforou lidského života. A pokud by to někomu nestačilo, tak je navíc ještě velký, létá a chrlí oheň.

Vytáhl klíče od nového velitelství. Zatímco se zabýval zámkem, Errol se probudil a začal kňourat.

"Teď dej pokoj," řekl Elánius. Bok ho brněl. Noc sotva začala, a on už se cítil unavený.

Ze střechy sklouzla taška a rozbila se na dláždění vedle něj.

"Kapitáne," syknut seržant Tračník.

"Co je?"

"Je na střeše!"

Něco v seržantově hlase kapitána okamžitě přesvědčilo. Nebylo to vzrušení. Seržant byl vyděšený. Z jeho hlasu čišela bezmezná šedě olověná hrůza.

Zvedl hlavu. Errol se mu začal pod paží zmítat sem a tam.

Drak - ten drak - zvědavě nahlížel přes okap. Sama jeho hlava byla větší než dospělý muž. Oči měly velikost hodně velkých očí, byly ohnivě červené a naplněny inteligencí, která neměla s lidským rodem nic společného. Tak především byla mnohem starší. Byla to inteligence, která byla špikována podlostí a marinována ve lstivosti už v době, kdy skupiny tehdy ještě skoroopic uvažovaly o tom, jestli vzpřímená chůze po dvou nohách může nějakým podstatným způsobem přispět k jejich kariéře. Nebyla to inteligence, která by měla smlouvu s uměním diplomacie, nebo dokonce pochopením pro podobné slabosti.

Ta by si s vámi nehrála ani by vám nedávala hádanky. Zato věděla všechno o aroganci, síle a krutosti, a kdyby jen trochu mohla, upálila by vám hlavu. Protože se jí to líbilo.

V této chvíli zuřila víc než kdy jindy. Cítila totiž něco ve vlastní hlavě, kdesi za očima. Malé, slabé cizí vědomí, přetékající sebeuspokojením. Bylo to k zešílení, stejně jako svědění na místě, kde se nedovedete poškrabat. Nutilo ji to dělat věci, které dělat nechtěla... a bránilo jí to v tom, aby dělala věci, které naopak strašlivě dělat chtěla.

Ty oči se na okamžik zaostřily na Errola, který začínal šílet. Elánius si uvědomil, že jediná věc, která stojí mezi ním a plamenem o teplotě milion stupňů, je drakova nepříliš silná zvědavost, proč má pod paží malého dráčka.

"Nedělej žádné prudké pohyby," ozval se mu najednou za zády hlas lady Berankinové. "A taky neukazuj, že z něj máš strach. Vždycky poznají, když se jich bojíš."

"Můžete mi nabídnout ještě nějakou radu pro tenhle okamžik?" zeptal se Elánius a pokusil se mluvit tak, aby co možná nehýbal rty.

"No zatím vždycky zabralo, když je člověk podrbal za ušima."

"Aha," zasténal Elánius tiše.

"Nebo pěkné zřetelné ‚ne!´ a sebrat jim misku na žrádlo."

"Hm."

"Nebo - v těch nejvážnějších případech - udeřit i složenými novinami pěkně přes čenich."

Elánius se teď pohyboval v malém, zřetelně vykresleném světě, který se jako by otáčel kolem obrovských popukaných nozder zejících jen několik metrů od něj. Najednou zaslechl slabý syčivý zvuk.

Drak se nadechoval.

Pak sání vzduchu ustalo. Elánius nahlédl do temných otvorů nozder a napadlo ho, co v nich uvidí, pokud vůbec něco uvidí, než ho ohnivá záplava smete do zapomnění.

A v tom okamžiku zazněl roh.

Drak se zájmem pozvedl hlavu a vydal zvuk, ve kterém byla vzdálená otázka, i když svou zvědavost pochopitelně nevtělil do slov.

Roh se ozval znovu. Zdálo se, že zvuk má mnoho ozvěn, které se ozývaly dosti po svém. Ten zvuk zněl jako výzva. A jestli nebyl tím, jako co zněl, pak se dalo předpokládat, že ten, kdo na roh troubí, se velmi rychle dostane do ošklivých nepříjemností, protože drak vrhl na Elánia ohnivý pohled, rozepjal obrovská křídla, těžce vyskočil do vzduchu a v rozporu se všemi zákony aeronautiky se vydal pomalým letem tam, odkud zvuk zazněl.

Nic na světě by nemělo být schopno létat tímhle způsobem. Křídla se zvedala a klesala se zvukem hromu uzavřeného v sudu, ale drak se při tom pohyboval, jako by jen tak líně vesloval vzduchem. Ten pohyb naznačoval, že kdyby přestal mávat křídly, prostě by se po nějaké chvíli pomalu zastavil ve vzduchu na místě. Vznášel se, plul, neletěl. Na tvora velikostí stodoly s pancéřovou kůží to byl skvělý trik.

Přelétl jim nad hlavami jako bárka a namířil si to přímo k náměstí Zlomených měsíců.

"Za ním!" vykřikla lady Berankinová.

"S tím jeho létáním určitě není něco v pořádku. Jsem si skoro jistý, že se o tom něco říká v zákonech magie," zabručel Karotka, zavrtěl hlavou a vytáhl z kapsy svůj zápisník. "Kromě toho poškodil střechu. Vrší jeden přestupek na druhý, to vám tedy řeknu."

"Není vám nic, kapitáne?" zeptal se seržant Tračník.

"Koukal jsem mu přímo do nozder," prohlásil kapitán Elánius nepřítomně. Pak se jeho oči zaostřily na seržantovu tvář plnou účasti. "Kam zmizel?" zeptal se. Tračník ukázal ke konci ulice.

Elánius upíral pohled za objemným stínem, který právě mizel nad střechami.

"Za ním!" přikázal.

Roh zazněl znovu.

K náměstí se sbíhali i další lidé. Drak nad nimi proletěl jako žralok mířící k osamělému nafukovacímu lehátku a ocasem vzrušeně mrskal ze strany na stranu.

"Nějakej šílenec se s ním chce pustit do boje!" vrtěl hlavou Noby.

"Já jsem se bál, že to nakonec někdo zkusí," odpověděl mu Tračník. "Ta obluda toho ubohýho blázna upeče v jeho vlastním brnění."

Jak se zdálo, dav lemující náměstí si myslel totéž. Lidé z Ankh-Morporku měli přímý, bezproblémový vztah k zábavě, a zatímco se těšili na to, jak uvidí záhubu dračí obludy, byli ochotni pobavit se i pohledem na někoho, kdo se peče zaživa ve vlastním brnění. Koneckonců příležitost vidět, jak se někdo peče ve vlastním brnění, se vám taky nenaskytne každý den. Je to událost, na kterou budou děti vzpomínat.

Elániem a jeho společníky postrkoval a smýkal dav, protože ulicí, kterou měli za zády, na náměstí neustále přibývali další lidé.

Roh potřetí odtroubil své vyzvání.

"To bude sloní roh," prohlásil seržant Tračník znalecky. "Má hlas jako mlžnej roh, jenže ne tak hlubokej."

"Jseš si jistej, seržo?" ujišťoval se Noby.

"Jasně."

"Tak to bude ten borec zřejmě dost při síle, když unese sloní roh, co?"

"Burské oříšky! Fíky! Horké párky!" zařinčel jim náhle za zády ohlušující hlas. "Nazdar, mládenci. Zdravíčko, kapitáne Elánie. Taky se jdete podívat na tu legraci? Dejte si klobásku, je to na účet podniku!"

"Co se děje, Kolíku?" zeptal se Elánius a přitiskl se k prodavačovu podnosu, aby se ubránil tlaku zástupu, který neustále houstl.

"Do města přijel nějakej mládenec a prohlásil, že zabije draka," oznamoval mu Ať'sepicnu. "Říká, že má kouzelnej meč."

"Má taky kouzelnou kůži?"

"Vy v sobě nemáte kousek romantiky, kapitáne," ušklíbl se Kolík, vytáhl z doutnajícího dřevěného uhlí v malé pánvi na svém podnosu velkou vidlici a jemně ji přitiskl na zadek korpulentní dámy, která mu bránila v postupu. "Ustupte prosím, madam, obchod, to je krev města, děkuji vám mnohokrát. Samozřejmě," pokračoval ve vysvětlování, "že by tady měla být panna přikovaná k balvanu. Jenže teta řekla ne. S některými lidmi už máte takovou potíž, kapitáne. Nemají smysl pro tradice. Ten mládenec taky tvrdí, že je zákonitý podomek."

Elánius potřásl hlavou. Svět kolem něj se musel dokonale zbláznit. "Teď ti nějak nerozumím."

"Podomek," opakoval Ať'sepicnu trpělivě. "Vždyť víte, jako že pochází z královského rodu a má nárok na trůn!"

"Na jaký trůn?"

"Na trůn Ankhu."

"Na jaký trůn Ankhu?"

"No vždyť víte, král a tak." Kolík se zamyslel. "Kdybych si tak mohl vzpomenout, jak se jmenuje. Objednal jsem si v hrnčířství s celonočním provozem u trolla Vyvřelýho tři veletucty korunovačních pohárů a na každej přijde dodatečně jméno majitele. Bude to pěkná fuška, všechna ta jména namalovat. Mám vám dva odložit, kapitáne? Pro vás by byly, ať se picnu, za devadesát pencí za kousek, co říkáte?"

Elánius se vzdal a protlačil se zástupem, přičemž používal Karotku jako maják. Svobodník se tyčil nad hlavami davu a ostatní se ho pevně drželi.

"Všechno se to zbláznilo," zavolal. "Co se děje, Karotko?"

"Uprostřed náměstí je nějaký mládenec na koni," hlásil Karotka. "Má takový naleštěný meč, víte. V téhle chvíli ale nedělá celkem nic."

Elánius se protlačil po bok lady Berankinové.

"Králové," vypravil ze sebe udýchaně. "Ankhu. A trůn. To existuje?"

"Cože? Ó, jistě. Kdysi to bývalo," přikývla lady Berankinová. "Před stovkami let. Proč?"

"Nějaký mládenec tady prohlašuje, že je dědic trůnu."

"To je pravda," vmísil se do hovoru Kolík, který následoval kapitána v domnění, že ho nějakým způsobem přiměje uzavřít koupi pohárů. "Držel dlouhou řeč o tom, jak zabije toho draka, sesadí usurpátora a napraví všechny křivdy. Všichni mu tleskali a jásali. Horký párky! Dva za tolar! Z nefalšovanejch prasat! Proč jednu nekoupíte dámě, kapitáne?"

"Chcete říct vepřové párky?" naklonil se Karotka a s rostoucím podezřením pozoroval lesklé uzenky.

"To je jen takový obrazný rčení, jen takový obrazný rčení," pospíšil si Kolík Ať'sepicnu rychle. "Z pravejch prasátek! Z pravejch prasátek!"

"Tady stačí vylézt na bedýnku a říct pět libovolných slov a tleská a jásá každý," zabručel Elánius. "To vůbec nic neznamená."

"Kupte si uzenky z pravejch prasátek, pět za dva tolary" pokřikoval Kolík, který by si nedovolil kvůli rozhovoru zanedbávat obchod. "Mohlo by to bejt dobrý pro obchod, tahle monarchie. Prasečí párečky! Prasečí párečky! V bochánku! A taky všechny ty napravený křivdy, co? Mně to připadá jako solidní program. S cibulkou!"

"Můžu vás pozvat na horkej páreček, madam?" ozval se Noby.

Lady Berankinová vrhla pohled na podnos, zavěšený kolem Kolíkova krku. Na pomoc jí přispěchaly celé stovky let dokonalé výchovy a v jejím hlase zazněl jen velmi slabý záchvěv hrůzy, když říkala: "Božíčku, vypadají nádherně. Skvělá pochoutka."

"Ty taky vyrábějí mniši na nějaké tajemné hoře?" zeptal se Karotka.

Ať'sepicnu po něm vrhl podivný pohled. "Ne," odpověděl trpělivě. "Ty jsou z prasat."

"Jaké křivdy?" naléhal na něj Elánius. "Tak mi to řekni. Jaké křivdy chce napravovat?"

"Nó," protáhl Ať'sepicnu, "tak třeba jsou tady daně. To máte hned jedno bezpráví pro začátek." Zatvářil se ovšem mírně pobaveně, protože placení daní ve světě, kde Ať'sepicnu žil, postihovalo jen ty ostatní.

"Správně," přidala se k němu jakási stará ženština, která stála na doslech. "A z odpadu v mým domě prosakuje nějakej sajrajt a domácí s tím nechce nic dělat. To je bezpráví."

"A taky předčasný padání vlasů," řekl muž, který stál před ní. "To je křivda."

Elániovi poklesla brada.

"Ano. To všechno král vyřeší," prohlásil jakýsi zásadní zastánce monarchie.

"Ale abych řek pravdu," ozval se zase Kolík, zatímco se horlivě přehraboval ve svém vaku, "zbyla mi tady ještě jedna lahvička té úžasné masti, která byla vyrobena -" vrhl na Karotku rozzářený úsměv, "starými mnichy, kteří žijí na vrcholu hory -"

"A taky vám nikdy na nic neodmlouvají, víte," pokračoval monarchista. "Podle toho poznáte lidi královského rodu. Jsou naprosto neschopní vám odmlouvat. To je proto, že jsou tak vznešení."

"Bezvadný," zaradovala se Prosáklá-Odpadová.

"Potom taky prachy," poučoval je dál monarchista. "Žádné nenosí. Podle toho taky poznáte krále."

"A proč? Tak těžký zase nejsou," zabručel muž, který měl zbytky vlasů rozmístěny po téměř holé lebce jako trosky poražené armády. "Já bych klidně unesl stovky tolarů."

"Nó," zamyslela se žena, "asi člověku hrozně zeslábnou ruce, když je tím králem. Jak pořád mává a kyne."

"Já si vždycky myslel," prohlásil monarchista s výrazem muže, který se chystá někoho obdařit zásadní moudrostí, si začal nacpávat dýmku, "že hlavní problém, když je jeden králem, je v tom riziku, že se vám opíchá dcera."

Rozhostilo se zamyšlené ticho.

"Pak usne a bude spát sto let," pokračoval monarchista.

"Aha," oddechli si s nesmírnou úlevou ostatní.

"A pak je tady to trápení s hrachem," dodal.

"No, ano, to jistě," přikývla nejistě Prosáklá-Odpadová.

"Když na něm musíte spát," pokýval monarchista vážně hlavou.

"A to nemluvíme o stovce matrací."

"Bodejť."

"A je to pravda? Napadlo mě, že bych mu je moh sehnat za velkoobchodní cenu," rozzářil se Kolík. Obrátil se k Elániovi, který celý rozhovor poslouchal s těžkou depresí. "Vidíte, kapitáne? A vy budete v královské gardě, alespoň myslím. Seženu vám nějaká pera do chocholu na přilbici."

"Ah. A všechny ty slavnosti," zasnil se monarchista. "Moc důležité. Člověk se pobaví a hned má na očích růžové brýle."

"Co, zadarmo?" zeptal se Kolík.

"No, myslím si, že obroučky by sis musel zaplatit," odpověděl monarchista.

"Vy jste se všichni zbláznili!" zvolal Elánius. "Vždyť o něm nic nevíte a kromě toho ještě nevyhrál!"

"To už je jen taková formalita," prohlásila žena.

"Je to drak, který chrlí oheň!" vykřikl Elánius, který si vzpomněl na strašlivé nozdry. "A támhleto je obyčejný mladík na koni, proboha!"

Kolík ho opatrně šťouchl do hrudního plátu. "Vy nemáte romantickou duši, kapitáne," zavrtěl hlavou. "Když přijde do města, které je ve spárech draka, cizinec a vyzve obludu na souboj se zářícím mečem v ruce, nóóó, pak to pravděpodobně nemůže bejt nic jinýho než osud."

"Ve spárech draka?" vykřikl Elánius. "Ve spárech draka? Ať sepicnu, ty laciný podvodníku, vždyť ty sám jsi ještě včera kšeftoval s figurkami draků!"

"To byl prostě obchod, kapitáne. Není třeba se kvůli tomu rozčilovat."

Elánius se znovu ponořil pod hladinu svého pochmurného vzteku. Kdyby měl člověk říct, co se mu líbí na obyvatelích Ankh-Morporku, tak to bude jejich neochvějná nezávislost. Neupírají nikomu stejné právo loupit, zpronevěřovat, vraždit. To se Elániovi zdálo naprosto správné. Mezi boháčem a chudákem nebyl prakticky žádný rozdíl, kromě toho, že ten první měl spoustu peněz, dostatek jídla, moc, pěkné šaty a pevné zdraví. Ale nebyl o nic lepší. Jen bohatší, tlustší, mocnější, líp oblečený a zdravější. A tak už to bylo nějakou tu stovku let.

"A teď ve vzduchu zavětří vůni žužmelínu a můžou se zbláznit," zamumlal.

Drak pomalu a opatrně kroužil nad náměstím. Elánius natáhl krk, aby viděl přes hlavy lidí před sebou. Je pravděpodobné, že stejně jako mají různí dravci v mozku uloženy obrysy a podoby své kořisti, měl podobný program v hlavě i drak. Obrys jezdce na koni, který mává lesklým mečem v ruce, zřejmě zapnul určité bezpečnostní okruhy v dračím mozku. Obluda projevila velký, ale současně velmi opatrný zájem.

Elánius, stojící uprostřed davu, prohlásil: "A já ani nevěděl, že jsme bývali království."

"No ano," přikývla lady Berankinová, "ale už celá staletí nejsme. "Nakonec lidi krále vyhnali a zaplať pánbůh za to. Někteří byli nesnesitelní."

"Ale vždyť vy jste... vy pocházíte z rodiny utlač... urozené rodiny," nechápal. "Myslel jsem si, že budete pro monarchii?"

"Někteří z nich byli strašliví hrubiáni, víte," odpověděla ležérně. "Manželky po celém paláci, utínali lidem hlavy, vedli nesmyslné války, jedli nožem, házeli poloohryzaná kuřecí stehna přes rameno a podobně. To nebyli lidé našeho druhu."

Náměstí ztichlo. Drak s hlasitým pleskáním křídel doletěl na jeho vzdálenější konec a téměř se zastavil ve vzduchu. Jeho křídla se pomalu zvedala a klesala.

Elánius cítil, jak se mu do zad zatínají drápky a vzápětí mu vylezl na rameno Errol a zadníma nohama se tam pevně zachytil. Jeho pahýlovitá křidélka se pohybovala do rytmu s křídly velkého draka. Syčel a oči upíral na obrovské tělo.

Mladík sesedl z koně a zvíře se neklidně točilo na dláždění. Uklidnil ho několika slovy, potěžkal zářící meč a obrátil se ke vzdálenému nepříteli.

Zdá se, že je opravdu plný sebedůvěry, pomyslel si Elánius. Na druhé straně, když někdo dokáže zabít draka, potvrzuje to, že má vzdělání a kvalifikaci na to, aby se stal v dnešní době dobrým králem?

Byl to opravdu zářící meč. To se muselo nechat.

Byly dvě hodiny po půlnoci následujícího dne. A všechno, s výjimkou deště, bylo v pořádku. Znovu se totiž dalo do deště.

V mnohovesmíru existují města, která vědí, jak si užít. Místa jako New Orleans nebo Rio to dělají ve velkém stylu - když odrážejí loď od břehu, zapálí rovnou celý přístav. Ale ve srovnání s Ankh-Morporkem jsou rušná jako velšská vesnice za hustého deště v neděli odpoledne.

Ve vlhkém vzduchu nad pomalou hladinou řeky Ankhu svištěly a praskaly rakety. Na ulicích se pekl celý sortiment domácích zvířat. Dlouhá řada rozjařených tanečníků se přesouvala od domu k domu a někteří z nich ještě stačili cestou ulehčit majitelům o různé maličkosti. Všude byl strašlivý hluk. Lidé, které to nikdy v životě nenapadlo, teď pobíhali po ulicích a křičeli "hurrrá" a "sláááva".

Elánius zasmušile procházel zaplněnými ulicemi a připadal si jako jediná kyselá cibulka v ovocném salátu. Mužstvu dal na celý večer a noc volno.

Vůbec se necítil jako roajalista. Ne že by něco měl proti králům nebo korunovaným hlavám, ale pohled na Ankhmorporčany, mávající nadšeně prapory, ho nějakým tajemným způsobem popuzoval. To bylo něco, co dělali jen hloupí poddaní v ostatních zemích. Kromě toho ho odpuzovala i myšlenka na chochol v královských barvách, který by měl nosit na klobouku. Chochol si vás tak nějak zavazuje, oznamuje každému na potkání, že nepatříte sami sobě. A navíc by si připadal jako pták. A to by byla ta poslední kapka.

Bloudící nohy ho přivedly zpátky do Yardu. Koneckonců, kam jinam? Jeho vlastní byt byl velmi neutěšený a jeho domácí si neustále stěžovala na díry, které navzdory častému křiku dělal Errol pořád ještě do podlahy. A ten zápach, který se za Errolem táhl. A napít se Elánius taky nemohl, protože ve městě i v hospodě viděl věci, které ho rozčilovaly ještě víc než ty, které viděl, když byl opilý.

Byl klid a ticho, i když i zavřeným oknem sem doléhaly vzdálené zvuky veselí a oslav.

Errol mu slezl z ramene a pustil se do koksu u krbu.
Elánius se opřel a zvedl nohy na stůl.
To byl den! A ten boj! Výpady, odskoky, křik davu, ten mladík, který vypadal tak křehce a zranitelně, drak, který se začal zhluboka nadechovat tím způsobem, který Elánius znal...
A nic. To Elánia překvapilo. Překvapilo to i celý dav. Kupodivu to ze všech nejvíc překvapilo draka, který si vyděšeně zašilhal na nozdry a pak si pokusil ohňové kanálky pročistit drápy. Zůstal překvapený až do chvíle, kdy mu mládenec proběhl pod jednou pozvednutou tlapou a vrazil do něj meč.
Pak strašlivě zahřmělo.
Člověk by si vážně myslel, že po drakovi zůstanou nějaké zbytky.
Elánius si přitáhl kus papíru. Podíval se na poznámky, které si udělal včera.

1. Drak je velmi těžký, ale přesto létá skvěle.
2. Plamen, který vyfukuje, je teplejší, než snese jakákoliv živá bytost .
3. Bahenní dráčci jsou neškodné chudinky, ale ta obluda je opravdu nebezpečná.
4. Nikdo neví, odkud přichází ani kam mizí, ani kde se ukrývá mezitím.
5. Proč sežehl jenom vybraná, přesně ohraničená místa ?

Natáhl se pro pero a inkoust a pomalu kulatým písmem napsal:

6. Když někdo zničí draka, může se drak ztratit beze zbytku?

Na okamžik se zamyslel a pokračoval:

7. Vybuchl a zmizel snad beze stopy proto, aby ho nemohl nikdo pořádně prozkoumat?

To je ale hádanka! Lady Berankinová tvrdila, že když vybuchne bahenní drak, jsou zbytky všude. A tenhle byl po čertech velký. Samozřejmě jeho vnitřnosti, to musela být noční můra každého chemika, ale i tak podle všech předpokladů by byli měli obyvatelé Ankh-Morporku trávit noc tím, že by vyklízeli z ulic dračí zbytky. Jak se zdálo, nikdo si tou záhadou nelámal hlavu. Ten purpurový kouř udělal skutečně na všechny dojem.
Errol se vypořádal s koksem a dal se do krbového nářadí. Ten večer už sežral tři dlažební kostky, kliku ode dveří, blíže neurčený předmět, který našel ve stoce, a - k všeobecnému úžasu - tři uzenky Kolíka Ať sepicnu, vyrobené z pravých vepřových vnitřností. Skřípání požíraného pohrabáče se mísilo s tichým šuměním deště za oknem.
Elánius se zadíval na papír a připsal:

8. Jak je možné, že se najednou zničehonic objevil král?

Nedostal se ani k tomu, aby si toho mládence prohlédl zblízka. Vypadal dost slušně, nebudil sice dojem žádného velkého myslitele, ale byl to ten typ, jehož profil na drobných by vám nijak nevadil. Ale vezměte to tak, že potom, co zabil draka, to mohl být šilhavý goblin a nebylo by to na věci vůbec nic změnilo. Dav ho s triumfálním křikem odnesl do Patricijova paláce.
Lorda Vetinariho uvěznili v jeho vlastním vězení. Jak se zdálo, ani se moc nevzpíral. Jen se usmíval na všechny strany a dal se tiše odvést.
Jaká šťastná souhra okolností pro město! Právě když potřebovalo hrdinu, který by zabil draka, objeví se potomek dávno ztraceného královského rodu.
Elánius se v duchu probíral všemi událostmi od začátku do konce. Pak je probral od konce k začátku. Nakonec zvedl brk a napsal:

9. Jaké štěstí měl, ten mládenec, který se chtěl ucházet o královský trůn, že byl právě ve městě drak, jehož zabitím mohl nade vší pochybnost prokázat svou totožnost.

To bylo mnohem lepší než mateřská znaménka a meče, to je jisté. Chvíli se šimral brkem na nose a pak připsal:

10. Nebyl to mechanický stroj, protože neexistuje mág, který by stvořil stroj tak kiga- gikan- kik- velikých rozměrů.

11. Proč, když se ocitl v nesnázích, nemohl chrlit oheň?

12. Odkud se vzal?

13.Kam zmizel?

Do oken bušil déšť. Zvuky oslav jako by zvlhly a postupně utichly docela. Ozvalo se vzdálené hřmění hromu.
Elánius několikrát podtrhl slovo zmizel. Po další úvaze přidal ještě dva otazníky.
Chvilku výsledek své práce pozoroval, pak papír zmačkal do kuličky a odhodil ho do krbu. Tam se na něj vrhl

Errol a zhltnul ho jako jednohubku.

Byl spáchán zločin. Smysly, o kterých Elánius ani nevěděl, že je vlastní, prastaré policajtské smysly způsobily, že se mu zježily vlasy v zátylku a dodaly mu jistotu, že byl spáchán zločin. Byl to pravděpodobně tak podivný zločin, že v Karotkových knihách by se na něj nenašel paragraf, ale spáchán byl. Pár lidí zavražděných plamenem o vysoké teplotě, to byl pouhý začátek. On ho odhalí a pojmenuje.

Vstal, stáhl z věšáku na dveřích svou koženou čepici do deště a vyšel do mokrého města.

Teď jsme tam, kam odešli draci.

Leží...

Nejsou mrtví ani nespí. Nečekají, protože čekání je podmíněno předpokladem. Draci nepředpokládají. Možná že to slovo, které hledáme, je...

...zuří.

Vybavoval si tlak vzduchu pod svými křídly a tu nekonečnou slast při chrlení plamene. Nádherné nekonečné nebe nad hlavou a zajímavý svět tam dole, který byl plný podivných, běžících postaviček. Tam měl život úplně jinou podobu. Mnohem lepší.

A právě ve chvíli, kdy si to začínal opravdu užívat, byl zmrzačen, nemohl vychrlit ani plamínek, a zahnali ho zpět jako nějakou chlupatou psovitou šelmu z rodu savců. Ukradli mu svět přímo před čenichem.

V hadích spojeních dračího mozku se ukrývala naděje, že by ten svět ještě mohl získat zpátky. Byl přivolán a pak potupně odehnán. Ale možná že by tady byla cestička, čichová stopa, nitka, která by ho dovedla spět na tu nádhernou volnou oblohu.

Možná že je to stezka, po které putuje samotná myšlenka...

Vzburcoval celý mozek. Ten nevrlý hlas, plný samolibé důležitosti, myšlenky podobné dračím, ale tolikrát, tolikrát menší.

Aha.

Drak rozepjal křídla.

Lady Berankinová si uvařila šálek kakaa a zaposlouchala se do bublání vody v okapech.

Shodila z nohou pár nenáviděných tanečních střevíčků, které, jak byla ochotna sama připustit, vypadaly jako pár růžových kánoí. Ale nobblyess obligay, jak by řekl ten legrační malý seržant, a jako poslední zástupce jedné z nejstarších ankh-morporských šlechtických rodin se musela zúčastnit plesu na oslavu vítězství. Když už pro nic jiného, tak proto, aby ukázala dobrou vůli.

Lord Vetinari pořádal plesy zřídka. Byla o tom dokonce i jedna populární písnička. Jenže teď se s plesy určitě roztrhne pytel.

Nemohla plesy ani vystát. Neznala lepší zábavu než vykydat drakům kotce. Když totiž kydáte drakům kotce, víte přesně, na čem jste. Nezpotíte se, neuhřejete, nejste celí růžoví a upocení, nemusíte jíst nesmyslné věci napíchnuté na tyčinkách, nebo se škrtit v šatech, ve kterých vypadáte jako mračno plné andělíčků. Malým draků je úplně jedno, co máte na sobě a jak vypadáte, dokud nesete v rukou jejich misku na žrádlo.

Opravdu legrační. Vždycky si myslela, že zorganizovat ples trvá celé týdny, možná měsíce. Pozvání, výzdoba, koktejlové párečky na špejli, podezřelé kuřecí směsi, které se musí nacpat do těch košíčků z lístkového těsta. Ale teď to všechno bylo hotovo za pár hodin, jako kdyby někdo všechny ty události čekal. Bezpochyby trik jedné z těch velkých společností "vše pro společenské události i s obsluhou".

Tančila dokonce s - pro nedostatek lepších výrazů - s novým králem, který jí řekl několik přívětivých slov, i když si v celkovém hluku téměř nerozuměli.

A zítra korunovace. Člověk by si pomyslel, že její příprava bude také trvat celé měsíce.

Přemýšlela o tom ještě ve chvíli, kdy míchala noční žrádlo z nafty a rašeliny, obohacené sírovými krystaly. Neunavovala se převlékáním z plesových šatů, přehodila si přes ně silnou zástěru, natáhla si rukavice a helmici, stáhla si hledí do obličeje a s kbelíky plnými žrádla se rozběhla hustým deštěm ke kotcům.

Poznala to už v okamžiku, kdy otevřela dveře. Žrádlo by bylo normálně přivítáno houkáním, pískáním a malými záblesky plamenů.

Draci, každý ve svém kotci, seděli plni napjaté pozornosti a oči upírali ke stropu.

Kupodivu ji to dost vystrašilo. Zazvonila kbelíky o sebe.

"Už se nemusíte bát, ošklivý velký drak už je pryč!" zavolala na ně vesele. "Tak pojďte a dejte se do toho, miláčkové!"

Jeden nebo dva se na ni krátce podívali a pak se vrátili ke svému...

Cože? Nezdálo se, že by byli vystrašení. Vyzařovala z nich jen nesmírná pozornost. Bylo to jako podivná pobožnost. Čekali, že se něco stane.

V dáli znovu zaduněl hrom.

O pár minut později už spěchala dolů, do mokrého města.

Existují písně, které se nikdy za střízliva nezpívají. Jedna z nich je třeba "Car Nikolaj". Právě tak většina těch, které začínají slovy "Keď som išiel..." nebo "Když jsem šel...". V oblasti kolem Ankh-Morporku k ním patří "Hole mágů, to nejsou přeludy, bývají na konci zdobeny žaludy".

Mužstvo bylo opilé. Tedy přesněji řečeno dvě třetiny mužstva byly opilé. Karotku přinutili okusit shandy a moc mu to nechutnalo. Co se týkalo písně, neznal ani všechna slova a těm, která znal, zase nerozuměl.

"Aha," řekl nakonec, "už to chápu. Je to taková legrační hra se slovy, že?"

"Víš," naklonil se Tračník s nostalgií v hlase k Nobymu a upřel oči do houstnoucí mlhy za oknem, "tohle jsou chvíle, kdy bych si přál, aby s náma byl starej -"

"Neříkej to," zavrtěl hlavou Noby, který se mírně kolébal. "Souhlasil jsi, že o tom nic neřeknem. Není dobrý o tom mluvit."

"Byla to jeho oblíbená písnička," řekl Tračník smutně. "Měl příjemnej tenor."

"Koukni, seržo..."

"Byl to spravedlivej chlap, ten náš Kýta," pokyvoval Tračník hlavou.

"Nemohli jsme s tím nic dělat," pokrčil Noby odmítavě rameny.

"Mohli," odpověděl Tračník. "Mohli jsme běžet rychleji."

"A co se to tehdy vlastně stalo?" zeptal se Karotka.

"Umřel," řekl Noby. "Při výkonu služební povinnosti."

"Já mu to říkal," pozvedl Tračník varovný prst a přihnul si z láhve, kterou si vzali, aby jim pomohla ukrátit noc. "Já mu to říkal. Zpomal, povídám mu. Něco si uděláš. Čert ví, co to do něj vjelo, že se rozběhl tak napřed."

"Já tvrdím, že za to může cech zlodějů," prohlásil rozhořčeně Noby. "Když dovolej potulovat se po ulicích lidem, jako byli tamti..."

"Byl tam ten chlápek, kterýho jsme viděli už pár dní přímo při loupeži," pokračoval smutně Tračník. "Přímo před náma! A kapitán Elánius povídá tak na něj, tak jsme se rozeběhli, jenže háček je v tom, že člověk nesmí běžet moc rychle, jasný? Jinak je můžeš chytit. A to potom vede k různejm potížím, když takhle někoho lapneš -"

"No oni to především nemaj rádi," vysvětloval Noby. Z dálky bylo slyšet dunění hromu a déšť ještě zesílil.

"Jo, nemají to rádi," souhlasil Tračník. "Jenže Kýta se do toho dal a zapomněl, rozběhl se, zahnul za roh, no a ten frajer tam měl pár kámošů, co na něj čekali -"

"Byl slabej na srdce," doplnil Noby.

"No jo. A bylo to," přikývl Tračník. "Kapitána Elánia to hrozně vzalo. U nás, v hlídce, se prostě rychle neběhá, hochu, to si pamatuj," dodal vážně. "Můžeš být rychlej strážnej, nebo starej strážnej, ale nemůžeš bejt rychlej starej strážnej. Chudák starej Kýta."

"Tak by to ale být nemělo," prohlásil Karotka.

Tračník si přihnul z láhve.

"No, ale je," zabručel. Déšť se mu sléval na helmě a ve stružkách mu stékal po obličeji.

"Ale nemělo by."

"Jenže je," řekl Tračník.

Ve městě byl neklidný ještě někdo jiný. Byl to knihovník.

Seržant Tračník mu dal odznak. Knihovník ho otáčel ve svých velkých rukou stále dokola a občas do něj kousl.

Nebylo to jenom tím, že město mělo najednou krále. Orangutani jsou tradicionalisté a nic tradičnějšího než krále nevymyslíte. Jenže tihle lidoopové mají taky rádi pořádek a klid, a ten tady nebyl. Nebo spíš bylo tady klidu a pořádku přespříliš. Pravda a skutečnost takhle upravené nikdy nejsou. Náhlí dědicové pradávných trůnů nerostou na stromech a kdo by to měl vědět líp než on.

Kromě toho nikdo nehledal jeho knihu. A tak to máte s tím, co lidé považují a nepovažují za důležité, vždycky.

Ta kniha byla klíčem ke všemu. Byl si tím jistý. Dobrá, byl tady jeden způsob, jak zjistit, co v té knize bylo. Byla to nebezpečná cesta, ale knihovník vlastně bloudil po nebezpečných cestách den co den.

V tichu spící knihovny otevřel svůj stůl a vytáhl z jeho nejskrytějších hlubin malou lucernu, pečlivě zkonstruovanou tak, aby nehrozilo nikde nebezpečí úniku otevřeného ohně. S takovým množstvím vyschlého papíru kolem nikdy nemůžete být dost opatrní...

Také odněkud vytáhl sáček burských oříšků a po krátkém zamyšlení klubko provazu. Ukousl z něj krátký kus a na ten si uvázal kolem krku odznak hlídky jako talisman. Nakonec uvázal konec provazu ke stolu, chvilku se rozhlížel a pak se s klepáním kloubů rychle vydal jednou uličkou mezi regály. Provaz odvinoval za sebou.

Vědomosti jsou rovny síle...

Provázek byl důležitý. Po chvíli se knihovník zastavil. Soustředil všechny síly svého knihovnictví.

Moc se rovná energii...

Lidé bývali občas hloupí. Mysleli si, že knihovna je nebezpečné místo, protože jsou v ní uloženy všechny ty magické knihy, ale co z ní dělalo skutečně jedno z nejnebezpečnějších míst na světě, byla ta prostá skutečnost, že to byla knihovna.

Energie se rovná hmotě...

Zahnul do regálové uličky, která byla dlouhá sotva několik metrů, a kráčel jí rychlým krokem něco přes půl hodiny.

Hmota se rovná množství...

A množství deformuje vesmír. Deformuje ho do podoby mnohočetného M-vesmíru. Takže i když má Deweyův systém své silné stránky, ve chvíli, kdy se vypravíte hledat něco do mnohorozměrových záhybů M-vesmíru, jediné, co opravdu potřebujete, je klubko provazu.

Déšť ze sebe vydával všechno. Leskl se na dlažebních kamenech náměstí Zlomených měsíců, proudy vody před sebou tu a tam hnaly zbytky výzdoby, praporky, rozbité láhve a občas i zbytky natrávené večeře. Hřmělo téměř

nepřetržitě a ve vzduchu bylo cítit čerstvou vůni ozonu. Nad dlažbou se vznášely cáry mlhy. Brzy začne svítat.

Když Elánius přecházel náměstí, odrážela se ozvěna jeho kroků vlhce od okolních budov. Ten mladík stál tady...

Skrz cáry mlhy si prohlížel okolní budovy a snažil se přesně zorientovat. Takže drak se musel vznášet - Elánius pokročil o několik kroků kupředu - tady.

"A tady byl taky zabit," zabručel si Elánius pro sebe.

Chvilku se přehraboval v kapsách. Měl v nich všechno možné, starou vstupenku i klíč, provázek a korkovou zátku. Prsty nahmátly kousek křídy.

Klekl si na zem. Errol mu seskočil z ramene a vydal se zkoumat zbytky oslav. Elánius si všiml, že všechno, co snědl, nejdřív pečlivě očichal. Bylo mu záhadou, proč se tím vlastně unavoval, protože snědl prakticky všechno.

Takže hlava té obludy byla zhruba tady.

Pomalu couval a táhl křídu po zemi. Pomalu se ploužil náměstím jako člen nějakého prastarého kultu, který prochází bludištěm. Tady křídlo zahnuté směrem k ocasu, který se táhl až sem, tak teď vyměnit ruce a zakreslíme druhé křídlo...

Když skončil, přesunul se do středu obrysu a přejel rukama po dláždění. Uvědomil si, že napůl čekal, že bude alespoň vlažné.

Něco tady přece musí být. Něco, nevěděl co, ale třeba nějaká mastnota, něco takového, prostě jakýkoliv dračí zbytek.

Errol se s očividným potěšením pustil do střepů rozbité láhve.

"Víš, co si myslím?" prohlásil Elánius. "Myslím si, že někam zmizel."

Znovu zahřmělo.

"Dobrá, dobrá," zabručel Elánius. "To byl jen takový nápad. Tolik jsem toho zase neřekl."

Errol se zarazil uprostřed přežvykování.

Jeho hlava se pomalu a tiše obrátila k nebi, jako by se pohybovala v dokonale naolejovaném ložisku. Dráček zíral na něco, co vypadalo jako skvrna prázdného vzduchu. Nic jiného se o tom říci nedalo. Elánius se slabě otřásl. To bylo nesmyslné.

"Koukni, žádné nesmysly," naklonil se k Errolovi. "Vždyť tam nic není."

Errol se začal třást.

"Je to jen obyčejný déšť," uklidňoval ho Elánius. "No tak, dojez si svou láhev. Dobrá lahvička."

Z dráčkovy tlamky se vydralo tiché zapištění. "Tak dobrá, podívej, já ti něco ukážu," přesvědčoval ho Elánius. Rozhlédl se kolem a uviděl jednu s Kolíkových uzenek. Ležela na místě, kam ji odhodil jeden z hladových zákazníků, který po prvním soustu zjistil, že takhle hladový nebude nikdy. Elánius ji zvedl.

"Koukej," řekl Errolovi a hodil uzenku vzhůru. Sledoval křivku, po které proletěla, a byl si jistý, že měla dopadnout zpátky na zem. Rozhodně neměla v půli cesty zmizet, jako kdyby ji vhodil do nějakého tunelu na obloze. A když už se to stalo, neměl na něj ten tunel zírat.

Z čiročirého prázdného místa vyrazil ostře purpurový blesk a narazil do budovy na nejbližší straně náměstí. Několik metrů klouzal po stěně a pak zhasl s náhlostí, která téměř popírala, že se to stalo.

Pak plamen vybuchl znovu a tentokrát narazil na okrajovou stranu náměstí. V místě, kde plamen narazil na stěnu, se rozdělil do sítě pátrajících výběžků, které se rozběhly po kameni.

Třetí pokus zamířil vzhůru, vytvořil aktinický pilíř, který se zvedl do výše patnácti dvaceti metrů, ustálil se a začal se pomalu otáčet.

Elánius pochopil, že se od něj čeká vyjádření. Řekl: "Errr... hm."

Světelný sloup se otáčel a na všechny strany vysílal klikaté výběžky, které se rozbíhaly po střechách. Některé mizely, jiné se vracely zpět. Pátraly.

Errol vyběhl v záchvatu paniky Elániovi po zádech a pevně se mu přichytil na rameni. Ostrá bolest, kterou Elániovy způsobily drápy vyděšeného draka, mu připomněla, že by měl něco dělat. Že by nadešel čas vykřiknout? Pokusil se o další "errr". Ne, asi ne.

Vzduch začal páchnout rozpáleným cínem.

Na náměstí se vřítil kočár lady Berankinové a se zvukem, který připomínal roztočené kolo rulety, zamířil přímo na Elánia. Těsně u něj zastavil smykem, při němž opsal půlkruh a přinutil koně vzepřít se ze všech sil opačným směrem, aby si nezapletli nohy. K Elániovi se naklonilo rozrušené zjevení ve vycpané kožené zástěře, rukavicích, briliantové tiáře a třiceti metrech mokrého růžového tylu a zaječelo: "Nasedej, ty potrhlý šílenče!"

Jedna rukavice ho zachytila pod ramenem a bez viditelné námahy ho vtáhla do kočáru.

"A přestaň řvát!" přikázalo zjevení, přičemž do těch čtyř slabik vložilo zděděnou autoritu několika generací. Další výkřik pobídl stále ještě zmámené koně, kterým několikrát proklouzly podkovy, ale pak vyrazili z naprostého klidu do plného trysku.

Kočár se rozkýval na dláždění. O otěže se na okamžik otřel zkoumavý výběžek kolísavého světla, ale vzápětí ztratil zájem.

"Předpokládám, že taky nevíš, co se to tady děje?" vykřikl Elánius do praskotu ohnivého sloupu.

"Ani v nejmenším!"

Ohnivé linky se roztáhly nad celým městem jako pavučina a s rostoucí vzdáleností slábly. Elánius si představoval, jak se plíží do oken a protahují pode dveřmi.

"Zdá se, že to něco hledá!" vykřikl.

"Pak bude lepší, když zmizíme dřív, než to najde, co to hledá, nemyslíš?"

Jazyk plamene narazil na Věž umění, slepě sklouzl po oblé stěně porostlé břečtanem a zmizel pod kopulí univerzitní knihovny.

Ostatní světla zhasla.

Lady Berankinová zastavila kočár na protilehlé straně náměstí.

"K čemu to potřebuje knihovnu?" zamyslela se a na čele jí naskočily jemné vrásky.

"Třeba se to chce na něco podívat."

"Nebuď blázen," odpověděla bez zaváhání. "Není tam nic jiného než spousta knih. Co by si tak mohl chtít blesk přečíst?"

"Něco velmi krátkého?"

"Myslím si, že by ses mohl trochu víc snažit!" Světelný provazec mezi knihovnou a středem náměstí zesílil a změnil se v mohutný oblouk o průměru víc než jednoho metru.

Pak se oblouk změnil v obrovskou světelnou kouli, která pohltila skoro celé náměstí a stejně neočekávaně, jak vzplanula, najednou zhasla. Zbyla po ní jen temná noc plná rozechvělých fialových stínů.

A náměstí plné draka.

Kdo by si to pomyslel? Tolik síly a tak blízko po ruce? Drak cítil, jak se do něj přelévá všechna ta magie a jakoby navzdory všem těm nudným fyzikálním zákonům mu dodává nové síly. To nebyly ty podřadné zbytky jako předtím, tohle byl ryzí materiál. Se silou, jako byla tahle, mohl dokázat cokoliv. Všechno.

Ale nejdříve navštíví jisté lidi...

Zavětřil v ranním vzduchu. Pátral po pachu mozků. Vznešení draci nemají přátele. Bytost, která je nejblíže jejich chápání významu tohoto slova, je nepřítel, který je ještě naživu.

Najednou bylo ticho. Takové ticho, že bylo téměř slyšet, jak pomalu přichází ráno. Knihovník stále ještě s klepáním kloubů procházel mezi nekonečnými regály. Nad hlavou měl kopuli knihovny, ale dokud jste byli uvnitř, tak tam byla vždycky a kdekoliv.

Knihovníkovi se zdálo naprosto logické, že když jsou uličky lemované knihami zvenčí, musí existovat uličky, kde budou knihy zevnitř, mezi knihami, uličky stvořené kvantovým vlněním vznikajícím v důsledku prosté váhy slov. Z druhé strany některých regálů se také skutečně ozývaly velmi podivné zvuky a knihovník věděl, že kdyby vytáhl jednu nebo dvě knihy, mohl by nahlédnout do jiné knihovny pod jinou oblohou.

Knihy deformují vesmír a především čas. Jedním důvodů, proč majitelé těch zmíněných malých antikvariátů vypadají poněkud neskutečně, je, že mnozí nich skutečně neskuteční jsou. Dostali se totiž do našeho světa omylem, když zabloudili ve svém obchodě, ve svém světě, kde se považuje za normální, když někdo i v zaměstnání chodí v domácích pantoflích z manšestru a otevírá krám jen tehdy, když na to má náladu. Do M-vesmíru se člověk vydává jen na vlastní nebezpečí.

Skutečně zasloužilí, nebo výjimečně zkušení knihovníci, kteří vykonali nějaký velký či rytířský skutek knihovnictví, jsou však přijati do tajného řádu a jsou proškoleni v obtížném učení "Jak přežít ve světě za regály, které známe". V tomto oboru byl knihovník velmi zkušený, ale kdyby se prozradilo, co teď podniká, bylo by ho to stálo nejen vyloučení z řádu, ale pravděpodobně i vyloučení ze života.

Všechny knihovny, ať jsou kdekoliv, jsou napojeny na M-vesmír. Všechny knihovny. Kdekoliv. Knihovník, který se orientoval s pomocí knižních značek, vyrytých do sloupků regálů minulými průzkumníky, využíval pach rozličných knih a dokonce i tichého pláče neviditelné sirény smutku, mířil cílevědomě směrem k jedné velmi zvláštní.

Utěšovalo ho jedno. Jestliže teď dělá chybu, nikdy už se to nedozví.

Z jakéhosi důvodu vypadal drak na zemi mnohem hůř. Ve vzduchu byl ve svém živlu, byl přirozený a půvabný i ve chvíli, kdy se vás pokoušel spálit i s botami. Na zemi to bylo jenom po čertech velké hovado.

Jeho obrovská hlava se tyčila proti šednoucí ranní obloze a pomalu se otáčela sem a tam.

Lady Berankinová s Elániem opatrně vyhlíželi ze svého úkrytu za žlabem na vodu. Elánius jednou rukou přidržoval Errolův čenich. Malý dráček kňučel jako nakopnuté štěně a pokoušel se osvobodit.

"Je to úžasná obluda," pravila lady Berankinová hlasem, který zřejmě považovala za šepot.

"Byl bych docela rád, kdybys to pořád neopakovala," řekl Elánius.

Ozval se skřípavý zvuk, když se drak pohnul po dláždění.

"Věděl jsem, že ho nezabili," zabručel Elánius. "Nezbylo po něm vůbec nic. Bylo to všechno příliš čisté a úpravné. Někdo ho poslal s pomocí magie někam pryč, to bych se vsadil. Podívej se na něj. Vždyť je nemožný! Potřebuje k životu magii!"

"Jak to myslíš?" zbystřila lady Berankinová, která nespouštěla oči z pancéřových boků.

"On prostě podle fyzikálních zákonů namůže existovat, tak to myslím. Žádné stvoření tak velké jako on není schopné létat nebo dýchat takový oheň, tomu nevěřím."

"Ale vypadá velmi skutečně. Víš, jak to myslím, člověk by čekal, že magické stvoření bude tak trochu jako z mlhy."

"Ale přitom je skutečný. Je skutečný až až," posteskl si Elánius trpce. "Co když potřebuje magii, jak my potřebujeme třeba... slunce? Nebo jídlo?"

"Myslíš, jako že je magiožravec?"

"Já si prostě myslím, že se živí magií," řekl Elánius, který neměl klasické vzdělání. "Představ si všechny ty malé bahenní dráčky, kteří neustále bojují s vyhynutím. Představ si, že tenkrát v minulosti někteří z nich přišli na to, jak

používat magii?"

"Tenkrát bývalo všude veliké množství přírodní magie," přiznávala lady Berankinová zamyšleně.

"No vidíš. Nakonec, vždyť různí tvorové užívají jak vzduch, tak vodu. Víš, představuju si to tak, že když se objeví nějaký přirozený zdroj, dřív nebo později se najde nějaký tvor, který se ho naučí využívat, ne? Pak by asi neměl starosti se špatným trávením a váhou a rozpětím křídel a tak dál, protože o to by se postarala magie. Tak!"

Jenže té magie by bylo potřeba po čertech hodně, pomyslel si. Nebyl si jistý, jaké množství magie by bylo třeba, aby se změnil svět tak, že by dovolil tunám opancéřovaného masa poletovat oblohou jako vlaštovička, ale vsadil by se, že hodně.

Všechny ty drobné krádeže. Někdo krmil draka. Podíval se na temnou hmotu knihovny Neviditelné univerzity, největší koncentraci destilované magie Zeměplochy.

A drak se teď naučil, jak se z ní krmit.

Najednou si s úžasem uvědomil, že lady Berankinová už vedle něj není, a ke své hrůze zjistil, že kráčí přes náměstí přímo k drakovi. Bradu měla vystrčenou kupředu jako kovadlinu.

"Co to, k sakru, děláš?" zašeptal tak hlasitě, jak to dokázal.

"Jestli je skutečně potomkem bahenního draka, pak bych ho mohla pravděpodobně zvládnout," odpovídala mu přes rameno. "Musíš se jim dívat přímo do očí a mluvit na ně klidným, vážným hlasem. Nejsou s to odolávat přísnému lidskému hlasu. Nemají sílu vůle, rozumíš? Jsou to prostě velcí slaboši."

Ke své hanbě si Elánius uvědomil, že jeho nohy se odmítají zúčastnit akce plánované mozkem, při níž měl vyběhnout z úkrytu a odvléci lady Berankinovou zpět. Jeho pýše ani sebeúctě se to vůbec nelíbilo, ale tělo poukazovalo na to, že to není jeho pýcha ani sebeúcta, kterým hrozí nebezpečí, že z nich bude začernalý obrys na nejbližší budově. Ušima, ve kterých mu zahanbeně hučela krev, slyšel, jak lady Berankinová říká: "Ošklivý kluk!"

Ozvěna tohoto přísného odsouzení zazvonila po celém náměstí.

Oh, proboha, pomyslel si, tak takhle se cvičí draci? Ukážete jim na propálené místo na podlaze a pohrozíte jim, že jim do něj příště strčíte čenich?

Riskoval rychlý pohled přes koryto.

Dračí hlava se pomalu otáčela jako rameno jeřábu. Drak měl potíže zaostřit na postavičku, která stála prakticky přímo pod ním. Elánius viděl, jak se rudé oči zúžily, jak se obluda pokoušela podívat se přes vlastní čenich dolů. Drak vypadal zaraženě. Nezdálo se ale, že by byl překvapený.

"Sedni!" zaduněl hlas lady Berankinové tónem tak strašlivým, že i Elánius cítil, jak se mu podvědomě krčí nohy. "Hodný kluk! Myslím, že tady mám někde kus koksu -" Poklepala se po kapsách.

Kontakt očima. To byla jedna z nejdůležitějších věcí. Neměla z něj oči spouštět ani na okamžik, pomyslel si Elánius.

Drak pozvedl líně jednu tlapu a přimáčkl lady Berankinovou k zemi.

Ve chvíli, kdy Elánius v hrůze napůl povstal, vytrhl se mu Errol ze sevření a jediným pohybem přeletěl koryto. Pak vyrazil velkými skoky přes náměstí. Každý oblouk, kterým proletěl vzduchem, doprovázelo hlasité bzučení jeho krátkých neohrabaných křidélek. Tlamku měl otevřenou dokořán a z jícnu se mu dralo dýchavičné říhání, jak se ze všech sil pokoušel vychrlit plamen.

Místo odpovědi se mu dostalo jazyku modrobílého plamene, který změnil oválný kus dlažby v louži bublající lávy, ale malého útočníka kupodivu nezasáhl. Nebylo snadné trefit ho ve vzduchu, protože, jak se zdálo, Errol sám dost přesně nevěděl, kde v příštím okamžiku bude. V této chvíli ležela jediná jeho naděje v rychlosti a on se převaloval a poskakoval mezi čím dál tím zuřivějšími výšlehy plamene jako vyděšená, ale odhodlaná neurčitá částice.

Obrovský drak se vzepjal, vyrazil ze sebe zvuk, jaký by snad zazněl, kdybyste odhodili do kouta současně několik kotevních řetězů, a pokoušel se srazit malého dotěru k zemi.

V té chvíli se Elániovy nohy odhodlaly na okamžik poslechnout hlasu svého pána a stát se nohama hrdiny. Opatrně se vydal přes ohrožený prostor s připraveným mečem v ruce, i když nevěděl, k čemu by mu vlastně mohl být dobrý. Chytil lady Berankinovou jednou rukou za paži a druhou za kus zpustošených plesových šatů a přehodil si ji přes rameno.

Ušel několik metrů, než si uvědomil, že jeho úsudek byl jako vždy naprosto chybný.

Pokračoval v chůzi s hlasitým sténáním. Jeho páteř a kolena se pokoušely spojit do jediného kusu. Před očima se mu míhala rudá kola. A k tomu všemu ho něco neznámého, ale zřejmě vyrobeného z velrybích kostic, píchalo velmi nepříjemně vzadu do krku.

Díky setrvačnosti se mu podařilo ujít ještě několik kroků a byl si jistý, že v okamžiku, kdy se zastaví, bude rozdrcen. Berankinové nebyli rod, který by dorůstal do krásy, jejich hlavními rysy byly zdravá rozložitost a silné kosti a během století svou podobu dovedli skutečně k dokonalosti.

Jazyk dračího ohně zasáhl dláždění nedaleko od nich.

Mnohokrát potom přemýšlel, jestli se to opravdu stalo, nebo se mu jenom zdálo, že vyskočil několik decimetrů do vzduchu a překonal zbývající vzdálenost k vodnímu korytu slušně rychlým během. Je možné, že v extrémních situacích většina lidí dokáže použít ten podivný okamžitý způsob přesunu, který byl vlastní Nobymu. V každém případě bylo vodní koryto vzápětí za nimi a on držel lady Berankinovou pevně v rukou, přesněji řečeno ona mu tiskla ruce pevně k dláždění. Podařilo se mu je osvobodit a rychle si je začal masírovat, aby do nich dostal alespoň trochu citu a života. Co teď. Zdálo se, že je lady Berankinová nezraněná. Matně si vzpomněl, že slyšel o jakémsi uvolňování oděvu, ale v případě lady Berankinové to mohlo být bez speciálního nářadí dost nebezpečné. Nakonec tento problém vyřešila sama lady Berankinová, která se zachytila za okraj koryta a přitáhla se do sedu.

"Dobrá," prohlásila rozhodným hlasem, "takže ti budu přece jen muset napráskat pantoflem -" Oči se ji

zaostřily na Elánia.

"Co se to, u všech čertů -" začala znovu a pak přes jeho rameno zahlédla, co se děje na náměstí.

"A do hajzlu," řekla, "račte odpustit mou klačtinu."

Errolovi docházela energie. Na svých pahýlovitých křidélkách nebyl schopen skutečně létat, takže se ve vzduchu udržel vždy jen velmi krátce, a to ještě za cenu překotného mávání. V těch okamžicích se podobal kuřeti. Obrovské drápy svištěly vzduchem. Jeden úder zasáhl kašnu uprostřed náměstí a změnil ji v hromadu trosek.

Další trefil Errola.

Malý dráček přeletěl Elánia, mířil vzhůru a jeho let skončil na střeše za kapitánovými zády, po které začal klouzat dolů.

"Musíš ho chytit!" vykřikla lady Berankinová. "Musíš! Je to otázka života a smrti!"

Elánius na ni chvilku zíral, ale pak se vrhl směrem k domu a byl na místě právě včas, aby zachytil Errolovo hruškovité tělo, když sklouzlo přes okraj střechy a řítilo se k zemi. Dráček byl překvapivě těžký.

"Díky bohům," oddechla si lady Berankinová a pracně se zvedala na nohy. "Oni totiž velmi snadno vybuchují, víš. Byla to opravdu velmi nebezpečná situace."

Teprve pak si vzpomněli na velkého draka. Ten nepatřil k druhu, kterému by hrozil výbuch. Ten patřil k druhu draků lidobijců. Pomalu se obrátili.

Obluda se nad nimi vztyčila, několikrát kolem nich zavětřila a pak, jako by jim nepřikládala žádnou důležitost, se k nim otočila zády. Neohrabaně vyskočila do vzduchu a s jediným pomalým máchnutím křídel se začala vzdalovat přes náměstí a pomalu stoupala vzhůru, aby vzápětí zmizela v mlze, která se stále ještě povalovala nad městem.

Elánius se mnohem víc zajímal o malého dráčka, kterého svíral v náručí. Z Errolova břicha se neustále ozývalo výhrůžné kručení a bublání. Elánius si přál, aby se byl knize o dracích věnoval mnohem podrobněji. Bylo tohle kručení v žaludku signálem, že drak nemá daleko k výbuchu, nebo byla situace nebezpečná teprve od okamžiku, kdy kručení ustalo?

"Musíme ho sledovat!" prohlásila lady Berankinová. "Co se stalo s kočárem?"

Elánius mávl rukou směrem, kterým se pustili vyděšení koně s kočárem.

Errol kýchnul a z nozder mu vyletěl oblak teplého plynu, který páchl hůř než něco, co bývá občas zazděno ve sklepě. Slabě se ohnal pařátkem, olízl Elániovi tvář jazykem podobným rozpálenému struhadlu na sýr, vymanil se mu z rukou a hopkal pryč.

"Kampak to má namířeno?" zaduněl hlas lady Berankinové, která se právě vynořila z mlhy a za sebou vlekla koňské spřežení. Zvířata nechtěla na náměstí, vzpírala se, zpod kopyt jim odletovaly jiskry, jenže bojovala ztracený boj.

"Stále ještě se pokouší vyzvat toho velkého na souboj!" zavrtěl hlavou Elánius. "Člověk by řekl, že už to dávno vzdal, co?"

"Bojují jako ďáblové," vysvětlovala mu lady Berankinová, když nastupovali do kočáru. "Je to otázka toho, že aby zvítězil, musí svého protivníka přivést k výbuchu, víš?"

"Já myslel, že v přírodě je to tak, že si poražené zvíře lehne na záda, tím naznačí, že se vzdává, a je po všem," obrátil se k ní Elánius, když se kočár s drkotáním pustil za mizejícím bahenním dráčkem.

"To u draků neplatí," zavrtěla hlavou lady Berankirrová. "Když se nějaké pitomé stvoření obrátí na záda, tak je nejjistější rozpárat mu břicho. To je jejich zásada. Řekla bych, že skoro lidská."

Nad Ankh-Morporkem se vznášela hustá mračna. Nad nimi se pomalu rozlévala zlatá záře zeměplošského slunce.

Drak se v jeho paprscích třpytil a tiše a spokojeně plul vzduchem. Prováděl při tom ty nejnemožnější obraty a výkruty z čiročiré radosti nad tím, jak snadno to všechno dokáže. Pak si vzpomněl na práci, kterou chtěl vykonat.

Měli tu troufalost ho přivolat...

Hluboko pod ním se potácelo ulicí Malých bohů mužstvo. Navzdory husté mlze se zdálo, že je ve městě rušno.

"Jak se říká takovýmu tomu, co vypadá jako maličký schody?"

"Žebřík," řekl Karotka.

"Je jich tady všude spousta," řekl Noby. Pomalu se přesunul, k nejbližšímu žebříku a s rozmyslem do něj kopl.

"Hej!" Shůry sešplhala postava, napůl pokrytá šňůrou vlaječek.

"Co se to tady děje?" zeptal se Noby.

"A kdo to chce vědět, skrčku?" prohlásil muž.

"Promiňte, ale my," odpověděl mu Karotka, který se vynořil z mlhy jako ledovec. Muži se na obličeji objevil výraz, jako když se mu najednou udělalo silně nevolno od žaludku.

"No to je kvůli korunovaci, ne?" odpověděl. "Musíme připravit ulice na korunovaci. Natáhnout vlajkoslávu. Provětrat starou dobrou výzdobu, ne?"

Noby obdařil veškerou tu lacinou nádheru zvědavým pohledem. "No mně zase tak stará nepřipadá," zavrtěl hlavou. "Vypadá úplně nová. Co je to zač, ty pytlovité věci támhle na tom štítu?"

"To jsou královští hroši Ankhu," nafoukl se muž pyšně. "Je to připomínka našeho vznešeného dědictví."

"A jak dlouho už máme tohle vznešené dědictví?" zeptal se Noby.

"Od včerejška, samozřejmě."

"Dědictví se nenastřádá za jeden den," zavrtěl hlavou Karotka. "To trvá dlouhý čas."

"A jestli žádné nemáme," vmísil se jim do řeči seržant Tračník, "tak se vsadím, že brzo nějaké mít budeme. Moje žena mi o tom psala. Celé ty roky spolu, a z ní se teď vyklube monarchistka!" Zuřivě kopl do dláždění. "Pch!" prohlásil. "Tady si jeden třicet let šoupe v zájmu města nohy, aby donesl domů chleba a kus masa, ale ona je teď

schopná mluvit jen o nějakém klukovi, který se za pět minut práce stane králem. Víte, co mi včera připravila k čaji? Chleba s vepřovými výpečky!"

U dvou zbývajících starých mládenců to ovšem zdaleka nevzbudilo očekávanou reakci.

"A krucifix!" zabručel Noby.

"Opravdické vepřové výpečky?" rozzářil se Karotka. "To voňavé sádlo s tmavou cibulkou a s malými kousky masa?"

"Ani si nepamatuju, kdy jsem si naposled pošmákl na vepřovejch výpečkách," zasnil se Noby, který se ocitl v gastronomickém nebi. "Já teda nejraději to sádlo, vždycky ho pěkně opatrně stáhnu a máznu na chleba, pozor se solí, někdy bejvá dost, trošičku opepřit, a když je vokurčička, je to jídlo vhodný i pro..."

"Víš, co? Raději už mlč," varoval ho Tračník.

"Nejkrásnější moment je, když do toho píchneš nožem, ta bílá vrstva sádla nahoře pukne a zespoda vybublá ta hnědá masová šťáva," pokračoval Karotka zasněně. "Ta chvíle by stála za -"

"Držte huby! Držte už huby!" vykřikl Tračník. "Jste párek obyčejnejch - k čertu, co bylo tohle?"

Ucítili náhlý průvan, viděli, jak kotouče mlhy nad nimi zavířily a tříštily se o okolní stěny. Ulicí proletěl závan studeného vzduchu a vzápětí byl tentam.

"Vypadalo to skoro, jako když tam nahoře něco proletělo," zavrtěl hlavou seržant. Najednou ztuhl. "Koukněte, nemyslíte, že by to..."

"Viděli jsme, jak ho zabili, ne?" pospíšil si Noby s odpovědí.

"Viděli jsme jenom, jak zmizel," zavrtěl hlavou Karotka.

Podívali se jeden na druhého. Stáli sami tři v opuštěné ulici, z poloviny naplněné vlhkou mlhou. Tam nahoře mohlo být cokoliv. Jejich představivost zabydlela průhledný vzduch nad jejich hlavami strašlivými zjeveními. Ještě horší bylo pomyšlení, že příroda to občas dokáže mnohem líp než lidská představivost.

"Houby," zabručel Tračník. "Byl to asi... asi jenom nějakej vetkej brodivej pták. Nebo něco takovýho."

"Nemohli bychom s tím něco dělat?" rozhlížel se Karotka.

"Jo," přikývl Noby. "Mohli bysme co nejrychlejc zmizet. Vzpomeňte si na starýho Kýtu."

"Třeba je to jiný drak," nadhodil Karotka. "Měli bychom varovat lidi a -"

"Ne," odmítl jeho návrh seržant Tračník, "protože za á: by nám nikdo nevěřil a za bé: teď máme krále. A to je jeho kšeft, draci."

"Bodejť," přikývl Noby. "Moh by se na nás dost namíchnout. Draci jsou asi královský zvířata, jako třeba jeleni. Stačí, aby tě napadlo, že zabiješ nějakýho draka, když jde vokolo král, a mohli by tě zvětřit, že bys z toho taky moh mít kolik dní zaražený bobky."

"Člověk je skoro rád, že je chudej prosťák," zabručel Tračník.

"Prostej chudák," opravil ho Noby.

"To ale není právě ten nejlepší občanský postoj začal Karotka. Zarazil se, když uviděl Errola. Malý dráček poskakoval středem ulice, tupý ocásek vysoko zdvižený, a oči upíral kamsi do neproniknutelné mlhy nahoře před sebou. Proběhl přímo kolem strážných, aniž jim věnoval sebemenší pozornost.

"Co ho bere?" zeptal se Noby.

Zvonění podkov a skřípot kol ohlásily příjezd kočáru lady Berankinové.

"Chlapi?" ozval se váhavě Elánius, který se vyklo z okýnka.

"Jo, snad jo," odpověděl seržant Tračník.

"Viděli jste kolem proletět draka? Tedy jiného než Errola?"

"Nóó, hm," zaváhal seržant a podíval se na své d společníky. "Tak trochu, pane. Možná. Moh to bejt von."

"Tak tam nestůjte jako špatně vyřezaní svatí," zněl břeský hlas lady Berankinové. "Nastupte si, místa je tady dost!"

To byla pravda. V době, kdy kočár stavěli, muselo být ono vozidlo zázrakem své doby, samý plyš a zlacení a záclonky zdobené střapečky. Čas, nezájem a částečně vytrhaná sedadla, která měla uvolnit prostor pro převoz draků, si vybraly svou daň, ale ještě dnes bylo z kočáru cítit šlechtické výsady, styl a samozřejmě draci.

"Mohl bys mi, do prkýnka, říct, co to děláš?" obrátil se Tračník k Nobymu, když se kočár se skřípotem rozjel.

"Mávám," odpověděl mu nevzrušeně Noby, který elegantně kynul šedivým kotoučům mlhy kolem.

"Je to nechutný, tyhle věci, vážně," zamyslel se seržant Tračník. "Někteří lidé si takhle jezdí v kočárech a přitom stále ještě existují lidé, kteří nemají ani střechu nad hlavou."

"Tohle je kočár lady Berankinový, a ta je oukej."

"No, to jo, ale co její předci, co? Člověk nezíská domy, kočáry a nevímco jinak, než že je vydře z ubohých chudáků."

"Ty ses namíchl, protože tvoje stará si začala na spoďáry vyšívat královský korunky, co?" plácl Noby kaprála po rameni.

"To s tím nemá nic společnýho," popřel seržant Tračník vehementně Nobyho obvinění. "Jenže jsem vždycky pečlivě dohlížel na zachovávání lidskejch práv."

"A trpasličích," doplnil ho Karotka.

"Jo, správně," přikývl seržant nejistě. "Ale všechny věci o králi a šlechtě, to odporuje základní lidské důstojnosti. Narodili jsme se rovni jeden druhému. Dělá se mi z toho všeho špatně."

"Nikdy v životě jsem tě neslyšel mluvit tak dlouho, Frederiku," pochválil ho Noby.

"Pro tebe seržant Tračník, Noby."

"Promiň, seržo."

Bylo už skoro jasné, že mlha se pomalu mění v pravou ankh-morporskou "máčku".

Elánius se jí marně pokoušel proniknout z okénka drkotajícího kočáru, zatímco mu déšť, rozhodnutý odvést pořádný kus práce, promáčel šaty až na kůži.

"Tak tak ho vidím," řekl. "Tady zahnul vlevo."

"Máš nějakou představu, kde jsme?" zeptala se lady Berankinová.

"Někde v obchodní čtvrti," odpověděl Elánius krátce. Errol o něco zpomalil. Neustále zvedal hlavu nahoru a kňučel.

"V téhle mlze si člověk vážně nevidí ani na špičku nosu," zabručel Elánius. "Vážně by mě zajímalo -"

Jako v odpověď se mlha rozzářila. Kdesi nedaleko před nimi vykvetla zářící chryzantéma, přičemž se ozvalo něco jako "vhúúúm".

"Oh ne!" zasténal Elánius. "Znovu už ne!"

"Jsou poháry Bezúhonnosti poctivě naplněny?" zadeklamoval bratr Ostrověž.

"Jo, naplněny akorát, v pořádku."

"A co Vody světa, byly odvolány?"

"Jo, odvolávali jsme je na plný pecky."

"Byli démoni Věčnosti spoutáni přemnohými řetězy?"

"K sakru," zabručel bratr Štukatér, "vždycky se něco najde."

Bratr Ostrověž se zasmušil. "Bylo by skvělé, kdyby se nám alespoň jednou podařilo ty prastaré rituály provést správně, co myslíte? Tak se do toho rychle pusťte!"

"Nebylo by protentokrát rychlejší, bratře Ostrověži, kdybychom to nechali a já je příště spoutal dvakrát?" navrhl bratr Štukatér.

Bratr Ostrověž se krátce zamyslel a došel k názoru, že na tom něco je.

"Dobrá," přikývl. "Tak a teď se vrat k ostatním. A budete mě oslovovat Zastupující nejvyšší velmistře, rozumíte?"

Jeho prohlášení se mezi bratry zdaleka nesetkalo s tak uctivým přijetím, jaké čekal.

"Nikdo nám neřekl ani slovo o tom, že bys měl bejt Zastupující nejvyšší velmistr," zabrumlal bratr Dveřník.

"Je vidět, že houby víte, protože já jsem Zastupující velmistr. Nejvyšší velmistr mě sám požádal, abych ho dnes zastoupil a zahájil lóži, protože má moc práce s přípravou korunovace," oznámil přítomným bratr Ostrověž poněkud pyšně. "Jestli se tím pádem nestávám Zastupujícím velmistrem, tak kdo asi?"

"Nevím proč," zahuhlal bratr Dveřník. "Myslím si, že vůbec nepotřebuješ takovej vetkej titul. Můžeme ti říkat nějak jako... jako... třeba rituální náhražka."

"Sámo," přidal se bratr Štukatér. "Nevím, proč by sis tak měl říkat, má pravdu. Vždyť jsi ani nebyl školenej v klášteře u starejch mnichů, nestudoval jsi prastrará a tajemná vědění."

"Taky už jsme tady strávili bůhví kolik hodin," prohlásil bratr Dveřník. "To není fér. Myslel jsem, že za to budem odměněný -"

Bratr Ostrověž si uvědomil, že začíná ztrácet kontrolu. Zkusil to s diplomacií.

"Jsem si jistý, že Nejvyšší velmistr tady bude každou chvilku," řekl. "Nepokazme to teď, ano? Mládenci? Uspořádat ten boj s drakem a to všechno kolem, aby to klaplo, to byl skvělej kus práce, co říkáte? Už jsme spolu něco zažili, ne? Nestojí to za to, ještě chvilku počkat?"

Kruh postav v pláštích s širokými kapucemi v nepříliš nadšeném souhlasu zašoupal nohama.

"Tak jo."

"No, snad jo."

"Dobrá."

ZAJISTÉ.

"Když to říkáš."

Bratr Ostrověž měl pocit, že něco není tak docela v pořádku, ale nebyl s to přijít na to, co.

"Ehm," ošil se. "Bratři?"

I bratři vypadali nejistě. V místnosti bylo něco, co působilo, že jim málem cvakaly zuby. Zavládlo podivné napětí.

"Bratři," opakoval Ostrověž a pokoušel se najít ztracenou sebevládu, "jsme tady všichni, že?"

Ozval se sbor přitakání. "Jasně že jsme."

"Co se děje?"

"Jo."

ANO.

"Ano."

A bylo to tady zase, takový zvláštní pocit, že se děje něco, co není v pořádku, ale nedokážete na to ukázat prstem, protože se vám ten prst třese tak, že ho neudržíte rovně. Myšlenky bratra Ostrověže, plné starostí, byly přerušeny jakýmsi škrabavým zvukem, který se ozval na střeše. Do kruhu postav spadlo několik kousků odloupnuté omítky.

"Bratři?" opakoval Ostrověž nervózně.

Teď zazněl jeden z těch nehlučných zvuků, dlouhé dunící ticho výjimečného soustředění a možná tak trochu i ticho dechu natahovaného do plic velikostí seníku. Poslední krysy sebevědomí bratra Ostrověže se daly na útěk z tonoucí lodi jeho odvahy.

"Bratře Dveřníku, odemkni děsivý portál -" zakoktal.

A bylo světlo.

Žádná bolest. Na to nebyl čas.

Smrt dokáže člověka zbavit mnoha věcí, zvláště když k vám přijde s teplotou, při níž se vypařuje železo. K těm věcem patří mimo jiné i vaše iluze. Nesmrtelné pozůstatky bratra Ostrověže chvilku pozorovaly, jak drak s pleskáním křídel mizí v mlze, a pak se podívaly dolů na tuhnoucí kalužinu kamene, kovu a dalších blíže neurčených zbytků, která představovala všechno, co zbylo z tajného sídla lóže. A taky z jejích členů uvědomil si tím lhostejným způsobem, který je součástí toho, že jste mrtev. Projdete celým životem a skončíte v podobě nečistoty, která krouží kolem jako smetana v šálku s kávou. Ať už se jmenují hry bohů jakkoliv, hrají je proklatě tajemným způsobem.

Podíval se na vysokou postavu v černém plášti s kápí, která stála vedle něj.

"Tohle jsme neměli v úmyslu," prohlásil slabým hlasem. "Čestně. Bez urážky. My jenom chtěli, co nám patří."

Po rameni ho skoro laskavě poklepala kostnatá ruka.

Smrť se usmíval. GRATULUJI.

Kromě Nejvyššího velmistra chyběl v okamžiku popsaných událostí v sídle bratrstva jediný Osvícený, a to bratr Zapětprstů. Ostatní ho poslali pro nějakou pizzu. Vždycky bratra Zapětprstů posílali pro gáblík. Bylo to mnohem levnější. Nikdy se nesnažil zvládnout umění, jak zaplatit za věci, které chtěl nebo potřeboval.

Když se Errolovi v patách objevila hlídka, bratr Zapětprstů stál na rohu se štůskem kartonových krabic a pizzou a ústy dokořán.

Na místě pochmurné brány a domu za ní se ulicí rozlévala tuhnoucí kaluž blíže neurčitého materiálu.

"Oh, bože," vydechla lady Berankinová.

Elánius vyskočil z kočáru a poklepal bratra Zapětprstů po rameni.

"Promiňte, pane," začal, "neviděl jste náhodou, co se tady -"

Když se k němu bratr Zapětprstů obrátil, spatřil Elánius tvář člověka, který právě přeručkoval nad jícnem pekla. Ústa se mu otvírala a zavírala, ale nevyšel nich jediný zvuk.

Elánius to zkusil znovu. Destilovaná hrůza, která se odrážela na tváři bratra Zapětprstů, zapůsobila i na něj .

"Kdybyste byl tak laskav a doprovodil mě do Yardu," položil mu Elánius ruku na rameno. "Mám důvod se domnívat, že -" Zaváhal. Nebyl si tak docela jistý, co má důvod se domnívat. Ale ten muž byl očividně vinen. Stačilo se na něj podívat. Možná že neměl na svědomí nic konkrétního. Ale všeobecně vinen jistě byl.

"Mmmmuuh," vyrazil ze sebe bratr Zapětprstů. Seržant Tračník opatrně pozvedl víko na horní krabici.

"Co si o tom myslíte, seržante?" zeptal se Elánius a o krok ustoupil.

"Hm. Vypadá jako klačská pálivá s ančovičkami, pane," oznámil mu seržant Tračník s výrazem znalce.

"Já myslím toho chlapa," zavrtěl unaveně hlavou kapitán.

"Nnnnn," pokračoval v monologu bratr Zapětprstů.

Tračník mu nahlédl pod kápi. "Hej, pane, já ho znám," prohlásil. Je to Bengy Bahno, alias Tichošlap. Je známej v cechu zlodějů. To je stará známá firma, pane. Je to pěknej mizera. Jednu dobu pracoval na Univerzitě."

"Cože, jako mág?" užasl Elánius.

"Ne, jako holka pro všechno, pane. Zahrada, údržba a tak dál."

"Ale? Vážně?"

"Nemůžeme pro toho chudáka něco udělat?" zeptala se lady Berankinová.

Noby jí předpisově zasalutoval. "Mohl bych ho za vás kopnout do koulí, pokud si přejete, madam."

"Dddrrr," vyrazil ze sebe bratr Zapětprstů a začal se nekontrolovatelně třást, zatímco lady Berankinová nasadila ten nezúčastněný úsměv urozené dámy, která je rozhodnuta nepřiznat, že rozuměla tomu, co jí právě řekli.

"Vy dva ho naložte do kočáru -" řekl Elánius, "tedy pokud vám to nevadí, lady Berankinová -"

"Sibylo," opravila ho. Elánius se začervenal a s mírným zadrháváním pokračoval: "Myslím, že uděláme dobře, když ho dostaneme pod střechu. Prozatím ho obviňte z krádeže knihy ‚Jak přivolat sobě draka´."

"Máte naprostou pravdu, pane," přikývl seržant Tračník. "Kromě toho, ty pizzy rychle chladnou. Znáte to, když vystydne sejra, chutná jako plesnivá kůže."

"A ne abyste ho kopali," varoval je Elánius. "Ani tam, kde to potom není vidět. Karotko, vy pojďte se mnou."

"Dddrrrraaa," vyrazil ze sebe bratr Zapětprstů.

"A vezměte s sebou Errola," rozhodl Elánius. "Tady se chová jako potrhlý. Je to ale správný malý ďáblík, to mu musím přiznat."

"Když se nad tím člověk zamyslí, tak je úžasnej," přikývl Tračník.

Errol pobíhal sem a tam před zničenou budovou kňučel.

"Podívejte se na něj," usmál se Elánius, "v tu ránu by se pral." Cítil, jak jsou jeho oči neodvratně přitahovány vzhůru k hustým kotoučům mlhy.

Je někde tam nahoře.

"Co uděláme teď, pane?" zeptal se Karotka, když se kočár s drkotáním vydal na další cestu a rychle zmizel v mlze.

"Snad nejsi nervózní?" nadhodil Elánius.

"Ne, pane."

Způsob, jakým to řekl, vyvolal v Elániově mozku jisté spojení.

"Ano," přikývl, "ty opravdu nejsi nervózní, že? Myslím, že za to mohou ti trpaslíci, kteří tě vychovali. Ty vlastně nemáš představivost."

"Snažím se dělat, co mohu, pane," odpověděl Karotka pevně.
"Pořád ještě posíláš celou výplatu domů matce?"
"Ano, pane."
"To jsi hodný syn."
"Ano, pane. Takže co teď uděláme, kapitáne Elánie?" opakoval Karotka svou otázku.
Elánius se rozhlédl kolem. Popošel kousek sem a pak zase na opačnou stranu. Rozpřáhl doširoka ruce a pak je zase spustil k bokům.
"To kdybych věděl," řekl. "Nejspíš varovat lidi. Asi bychom se měli přesunout k Patricijovu paláci. A potom -"
Z mlhy k nim dolehl zvuk kroků. Elánius ztuhl, přitiskl si prst na rty a rychle zatáhl Karotku do stínu nejbližšího vchodu.
Z mlhy se vynořila postava.
Další z nich, pomyslel si Elánius. Pravda, neexistuje zákon, který by zakazoval nosit dlouhé černé pláště s kápí staženou hluboko do čela. Může existovat přinejmenším tucet naprosto nevinných důvodů, proč má ta osoba na sobě široký plášť s kápí staženou do čela a těsně před svítáním stojí na ulici před domem, který před chvílí rozpustil drak.
Možná že bych ho měl požádat, aby uvedl alespoň jeden.
Elánius vystoupil ze stínu.
"Promiňte, pane -" začal.
Kápě se k němu otočila. Ozval se zvuk rychlého nadechnutí.
"Tak mě napadlo, jestli byste něco nevěděl - za ním, svobodníku!"
Postava měla slušný náskok. Vyrazila uličkou a byla na rohu dřív, než Elánius urazil polovinu cesty. Zatočil do vedlejší ulice, ale stačil už jenom zahlédnout, jak postava mizí za dalším rohem.
Elánius si uvědomil, že běží sám. Udýchaně se zastavil a obrátil se právě včas, aby spatřil Karotku, jak mírným poklusem obíhá roh.
"Co se děje?" zasípal.
"Seržant Tračník mi řekl, že nikdy nemám běhat příliš rychle," odpověděl mu Karotka.
Elánius se na něj udiveně zadíval. Pak mu celá věc začala pomalu docházet.
"Aha," řekl. "No ano, už tomu rozumím. Ale on určitě nemyslel za žádných okolností, chlapče." Znovu se pokusil očima proniknout mlhu. "Ne že bychom měli v téhle mlze nějakou velkou naději."
"Mohl to být docela nevinný kolemjdoucí, pane," utěšoval ho Karotka.
"Cože? V Ankh-Morporku?"
"Proč ne, pane?"
"Pak jsme ho měli teprve lapnout, protože v tom případě měl jako mimořádná rarita cenu dvojnásobnou."
Poklepal Karotku po rameni. "Tak pojďme. Raději se přesuneme k Patricijovu paláci."
"Ke královskému paláci," opravil ho Karotka.
"Cože?" zeptal se Elánius, kterému Karotkova poznámka narušila tok myšlenek.
"Teď je to královský palác," opakoval Karotka. Elánius na něj vrhl kosý pohled.
Pak se mu z hrdla vydral nemilosrdný smích.
"Jo, to máš pravdu," připustil. "Náš král - drakobijce. Měli to skvěle vymyšleno." Pak si povzdechl. "Ale tohle se jim líbit nebude."

A nelíbilo. Nikomu z nich se to nelíbilo.
První problém, na který narazili, byla Palácová garda.
Elánius ty chlapy nikdy neměl rád. A oni zase nikdy neměli rádi jej. Dobrá, byl ochoten připustit, že jeho vlastní lidé si s dodržováním zákonů, zvláště když šlo o maličkosti, nijak moc nelámali hlavu. Ale podle Elániova profesionálního úsudku chyběl mužům ze současné Palácové gardy jediný schůdek, aby se ocitli na úrovni nejhorších kriminálních živlů města. Byli totiž o jeden schůdek níž. Na to, aby je mohli zařadit na seznam deseti nejhorších zločinců, by se museli trochu polepšit.
Byli drsní. Byli ostří. Oni nebyli kanálové splašky, oni byli to, co v těch kanálech stále ještě lnulo ke stěnám, když už to čističi a deratizátoři dávno vzdali. Patricij je výjimečně dobře platil a teď je pravděpodobně výjimečně dobře platil někdo jiný. Když kapitán Elánius došel k bráně, dva z nich, kteří se líně opírali o zeď, se narovnali, když si stále zachovávali ten přezíravý postoj, který má dát příchozímu najevo co největší pohrdání a nezájem.
"Kapitán Elánius," představil se Elánius s pohledem upřeným přímo před sebe. "Na slyšení ke králi. Věc je nesmírně důležitá."
"Jó? No to by měla být," prohlásil jeden z gardistů.
"Říkal jste kapitán Podělánius?"
"Elánius, na začátku s ‚el´."
Gardista kývl na svého kolegu. "Elánius, na začátku s ‚el´."
"Ještě, že to není s ‚er´," uchechtl se druhý gardista.
"Je to velmi naléhavé," řekl Elánius a s velkou námahou zachovával netečný obličej. Pokusil se vykročit kupředu. První gardista mu rychle vstoupil do cesty a prudce jej strčil do prsou.
"Nikdo nikam nepůjde," prohlásil. "To jsou královské rozkazy, jasné? Můžete se vrátit do díry, odkud jste vylezl, kapitáne Elánie, i s tím vaším ‚el´."
Nebyla to ani tak ta slova, co způsobilo, že se Elánius rozhodl. Byl to způsob, jakým se druhý gardista ušklíbl.

"Ustupte," narovnal se.

Gardista se k němu naklonil. ",A kdo mě tak k tomu asi přinutí?" zabubnoval Elániovi prsty na přilbu. "Ty?"

Jsou chvíle, kdy i mírumilovný člověk někam vhodí potěšením bombu.

"Konstáble Karotko, přikazuji vám, abyste zaútočil na tyto muže," zvýšil Elánius hlas.

Karotka zasalutoval. "Provedu, pane," prohlásil, udělal čelem vzad a rychlým klusem se vydal nazpět směrem, odkud přišli.

"Hej!" vykřikl za ním Elánius, když mladík mizel rohem.

"Tak se mi to líbí," prohlásil první gardista a opřel se o své kopí. "To je mladý muž s vlastní iniciativou, tenhle mladík. Chytrý mladík. Nestál o to, zdržovat se tady a nechat se vytahat za uši. Rozumný. Tenhle mladík, pokud se nezmění, by to mohl dotáhnout daleko."

"Moc rozumný," souhlasil druhý gardista.

Opřel kopí o stěnu.

"Z vás, chlapů od hlídky, se mi chce blejt," prohlásil konverzačním tónem. "Pořád se jenom flákáte kolem a v životě neuděláte kousek slušné práce. Chováte se, jako kdybyste měli pořád někoho za zadkem, ale sami přitom nedokážete vůbec nic. Takže my tuhle s Clarencem ti ukážeme, jak to vypadá, když se gardisti chovají jako správní gardisti, co, Clarenci?"

Stěží zvládnu jednoho z nich, pomyslel si Elánius a pomalu ustoupil o několik kroků. Alespoň v případě, kdyby se na chvíli díval jinam.

Teď opřel kopí o stěnu i Clarence a plivl si do dlaní. Ozval se dlouhý vířivý výkřik, při kterém tuhla krev v žilách. Elánius užasl, když si uvědomil, že to nekřičí on.

Zpoza rohu vyběhl závodním tempem Karotka. V každé ruce svíral jednu obrovskou dřevorubeckou sekeru.

Rychle se blížil a neustále zrychloval, přičemž jeho velké kožené sandály pleskaly po dláždění. Přitom se mu ze rtů neustále dral ten strašlivý kolísavý křik dídahdídahdídah. Připomínal řev něčeho, co se chytilo do pasti na dně kaňonu s několikanásobnou ozvěnou. Oba gardisté ztuhli úžasem.

"Na vašem místě bych šel rychle k zemi," křikl na ně Elánius, který se tiskl ke zdi těsně nad zemí.

Obě sekery opustily Karotkovy ruce téměř současně a zavířily vzduchem s bzukotem, který připomínal let hejna koroptví. Jedna z nich narazila do brány paláce a větší část její hlavice zmizela ve dřevě. Druhá zasáhla držadlo té první a rozštípla je. Za sekerami následoval Karotka.

Elánius o kousek poodešel, sedl si na chvilku na lavičku a ubalil si cigaretu.

Nakonec řekl: "No to by snad stačilo, konstáble. Já myslím, že teď už s nimi žádné potíže nebudou."

"Jistě pane. Z čeho jsou obviněni, pane?" řekl Karotka, který v každé ruce držel jedno bezvládné tělo.

"Napadení důstojníka hlídky ve službě a... oh, ano, odporovali zatčení."

"Pod článkem 5(ii) vyhlášky o veřejném pořádku z r. 1457?" zeptal se Karotka.

"Ano," odpověděl Elánius zachmuřeně. "Ano, myslím, že to bylo přesné."

"No, ale oni se zase tak moc nebránili, pane," nadhodil Karotka.

"Dobrá, tak tedy pro pokus o odpor při zatčení. Nechal bych je ležet támhle u zdi, dokud se nevrátíme. Nemyslím, že by měli chuť se vzdálit."

"To máte pravdu, pane."

"Hlavně dej pozor, ať jim neublížíš," nabádal ho Elánius. "Zatčeným se ubližovat nesmí."

"Správně, pane," prohlásil Karotka sebevědomě. "Každý zatčený má svá práva. Tak se to říká v Listině lidské důstojnosti (Základní práva) z r. 1341. Říkám to desátníkovi Nóblhóchovi pořád. Mají práva, povídám mu. To znamená, že do nich nesmíte kopat obutý."

"Velmi dobře řečeno, konstáble."

Karotka sklopil oči. "Máte právo mlčet," prohlásil. "Máte právo neporanit se na cestě do cely při pádu ze schodů. Máte právo nevyskakovat z oken ve vyšších podlažích. Nemusíte nic říkat, ale cokoliv řeknete, no... podívejte... mohl bych si to zapamatovat a použít jako důkaz proti vám." Vytáhl svůj zápisník a olízl si tužku. Pak se naklonil nad oba muže.

"Prosím?" naklonil hlavu ke straně. Pak zvedl oči k Elániovi.

"Jak byste napsal ‚sténati´, pane?"

"Se ‚zet´ na začátku."

"Díky, pane."

"Oh, a konstáble?"

"Ano, pane?"

"Proč ty sekery?"

"Oni byli ozbrojení, pane. Ty sekery jsem dostal od kováře v Obchodní ulici. Řekl jsem mu, že se tam zastavíte a zaplatíte je."

"A ten křik?" zeptal se Elánius slabě.

"To je trpasličí válečný jódl," narovnal se Karotka pyšně.

"Je to skvělý pokřik," připustil Elánius a volil slova Největší opatrností. "Ale byl bych vám vděčný, kdybyste mě příště, než uděláte něco takového, varoval, ano?"

"Jistě, pane."

"Nejraději písemně, myslím."

Knihovník pokračoval v cestě. Postupoval pomalu, protože všude kolem bylo spousta věcí, se kterými se

chtěl setkat. Tady už každou římsu, každý výklenek obývala různá stvoření a některým z nich bylo lepší se v prašné a nekonečné krajině M-vesmíru vyhnout. Byla totiž mnohem neobvyklejší než obvyklá neobvyklejší stvoření.

Zpravidla ho varovali trojnožkoví krabi, kteří se neškodně pásli v prachu. Když vypadali poplašeně, byl čas se rychle ukrýt. Několikrát se v poslední chvíli stačil přitisknout k regálu, když se kolem vzápětí přehnal některý z obrovských tesaurů. Trpělivě čekal, když se mu přes cestu kolem plazilo stádo kritvorů, kteří cestou hodovali na obsahu šťavnatějších knih a za sebou nechávali hromádky malých oslizlých knih literárních kritik. A byly tady další věci, věci, od kterých se raději držel dál a pokoušel se na ně raději nedívat...

A taky bylo třeba vyhýbat se ze všech sil každému klišé, na které náhodou narazil.

Poslední ze zásoby burských oříšků snědl na vysokých schůdkách, které jen tak halabala vypučely z vysokého regálu.

Okolí už mu začalo připadat známé, nebo spíš měl pocit, že už mu musí začít každou chvíli připadat známé. Čas se v M-vesmíru choval jinak.

Zahlédl regály a police, jejichž obrysy poznával. Tituly knih, i když stále ještě nečitelné, na něj působily velmi povědomým dojmem. Dokonce i zatuchlý vzduch v sobě měl něco, co knihovníkovi připadalo známé.

Rychle se protáhl vedlejší uličkou, zahnul za roh a s téměř zanedbatelným orientačním zaváháním vstoupil do té sady rozměrů, které lidstvo, protože nic lepšího nezná, považuje za normální.

Pocítil náhlý příval tepla a srst po celém těle se mu zježila, když se z něj začala postupně vybíjet časová energie.

Ocitl se v naprosté temnotě.

Natáhl paži a hmatem prozkoumal hřbety knih na jedné straně uličky. Ah. Teď věděl přesně, kde je. Byl doma.

Byl doma o týden dříve.

Bylo důležité, aby nezanechal otisky nohou. Ale to nebyl problém. Vyšplhal se po svislém nosníku nejbližšího regálu vzhůru a pod slabým světlem pronikajícím kopulí rychle pokračoval kupředu.

Lupin Zavoněl zvedl zarudlé oči od hromady papírů na svém stole. V celém městě nikdo nevěděl o korunovaci ani to nejmenší. Musel všechno vymýšlet a připravovat průběžně. I tak zůstávalo mnoho věcí, které bude třeba jen tak odbýt.

"Ano?" řekl odměřeně.

"Ehm, je tady kapitán Elánius z Noční hlídky, pane," oznámil mu lokaj.

"Elánius z hlídky?"

"Ano, pane. Tvrdí, že je to životně důležité." Zavoněl upřel oči na svůj seznam, který obsahoval jen věci životně důležité. Tak především korunovace krále. Nejvyšší kněží třiapadesáti různých náboženství žádali o čest položit korunu na hlavu pomazanou. Bude to strašlivý zmatek. A pak tady byly korunní klenoty.

Nebo přesněji řečeno korunní klenoty tady nebyly. Kdysi, v době předchozích generací se korunní klenoty prostě tiše vytratily. Klenotník na ulici Mazaných řemeslníků dělal, co mohl, aby včas zhotovil imitaci z pozlaceného plechu a skla.

Elánius mohl počkat.

"Řekni mu, ať přijde někdy jindy," zavrtěl hlavou.

"To jsem rád, že jsi nás přijal," ozval se Elánius, který vstoupil do dveří.

Zavoněl na něj upřel pohled.

"No, když už jsi tady..." Elánius upustil helmici na Zavonělův stůl způsobem, který sekretář považoval za urážlivý, a sedl si.

"Sedni si," řekl Zavoněl.

"Už jsi snídal?" zeptal se Elánius.

"No poslyš, to ale -" začal Zavoněl.

"Jen žádné starosti," zahlaholil Elánius bodře.

"Konstábl Karotka skočí do kuchyně a mrkne se, co by se tam našlo. Tenhle chlápek mu může ukázat cestu."

Když oba zmínění odešli, naklonil se Zavoněl přes hromadu papírů ke kapitánovi.

"Doufám," zaskřípěl zuby, "že máš opravdu velmi pádný důvod pro -"

"Drak se vrátil," oznámil mu Elánius lakonicky.

Zavoněl na něj chvíli beze slova zíral.

Elánius mu pohled oplácel.

Pak se Zavonělovy smysly vyhrabaly z toho kouta, do kterého je Elániovo oznámení srazilo.

"Tys pil, že?"

"Ne, ten drak se skutečně vrátil!"

"Tak poslyš -" začal Zavoněl.

"Viděl jsem ho."

"Draka? Jseš si jistý?"

Elánius se k Zavonělovi naklonil přes stůl. "Ne! Mohl jsem se taky, do prdele, splést!" zařval. "Možná že to bylo nějaké jiné zvíře, které má taky metrové drápy, obrovská netopýří křídla a chrlí plameny na všechny strany. Takových zvířat jsou přece mraky!"

"Všichni jsme ale viděli, jak ho král zabil!" bránil se Zavoněl.

"Nevím, co jsme to vlastně viděli my!" ušklíbl se Elánius, "ale vím naprosto přesně, co jsem viděl já!" Celý roztřesený se v křesle opřel. Najednou se cítil k smrti vysílený.

"V každém případě už stačil vypálit dům v Polomyté ulici. Stejně jako ty předtím."

"Dostal se někdo z nich ven?"

Elánius zabořil obličej do dlaní. Přemýšlel o tom, kdy naposled spal, kdy se skutečně pořádně vyspal na prostěradle a pod slušnou pokrývku. Nebo, když už o tom tak přemýšlí, kdy se naposled najedl. Bylo to včera v noci, nebo tu noc před tím? Zdálo se mu to hrozně dávno. Morfeovy paže si vyhrnuly rukávy a ze všech sil mu hnětly mozek, jenže jeho podvědomí s nimi stále ještě bojovalo. Dostal se někdo z nich -?

"Kdo se podle tebe měl dostat ven?" zeptal se.

"No ti lidé z domu, samozřejmě," odpověděl Zavoněl. "Předpokládám, že tam byli lidé, vždyť byla noc, ne?"

"Jo tak. To ano. Jenže on to nebyl normální dům. Já si myslím, že se tam scházela nějaká tajná společnost," podařilo se Elániovi přibrzdit. Něco se mu neustále točilo v hlavě, ale byl strašlivě unavený a nedokázal tu myšlenku polapit.

"Myslíš nějaký magický spolek?"

"To nevím," přiznal Elánius. "Možná. Lidé v černých róbách."

Teď mi řekne, že to přeháním, pomyslel si. A bude mít asi pravdu.

"Podívej," začal Zavoněl laskavě. "Lidé, kteří si zahrávají s magií a nevědí, jak ji ovládat, víš, ti se mohou zničit a -"

"Zničit?"

"A ty jsi měl několik perných dnů," pokračoval Zavoněl uklidňujícím tónem. "Kdyby mě srazil drak k zemi a málem mě upálil zaživa, myslím, že bych je taky viděl všude."

Elánius na něj zíral s otevřenými ústy. Nenapadalo ho, co by měl říct. Ať už ho v posledních dnech poháněl cokoliv, jako gumový svazek, hodinářské pero nebo něco úplně jiného, teď to povolilo.

"Nezdá se ti, že to všechno trochu přeháníš?" zeptal se Zavoněl.

Aha, pomyslel si Elánius. Skvělé.

Tiše se sesul kupředu.

Knihovník se opatrně nahnul přes horní okraj knihovny a pomalu zatápal rukama v temnotě.

Bylo to tam.

Silnými nehty zachytil hřbet knihy, vytáhl ji z police a zvedl k sobě. Potom opatrně pozvedl lucernu.

Nebylo o čem pochybovat. Jak přivolati sobě draka. Jediný výtisk, první vydání, lehce ohmataný a plný draků.

Položil lucernu na polici vedle sebe a začetl se do první stránky.

"Hmm?" zabručel Elánius a pomalu se probouzel. "Přinesl jsem vám hrnek výbornýho čaje, kapitáne," oznámil mu seržant Tračník. "A něco k zakousnutí."

Elánius na něj nechápavě zíral.

"Spal jste," vysvětloval seržant. "Když vás Karotka přinesl, byl jste polomrtvej."

Elánius se rozhlédl kolem po teď už známém prostředí Yardu.

"Aha," řekl.

"My s Nobym jsme se pustili do detektivního odhalování," oznámil mu seržant. "Pamatujete si na ten dům, co se rozpustil? No tak tam nikdo nebydlel. Bylo tam jenom pár pronajatejch místností. Zjistili jsme, kdo je najal. Je tam správce, kterej tam každej večír zajde, dá židle nahoru, pozhasíná a tak. Ani se moc nedivil, že to lehlo popelem. Znáte ty najatý správce."

Stál a čekal na potlesk.

"Skvělá práce," přikývl Elánius, aby učinil očekávání zadost. Vzal z podnosu cukrové kolečko a namočil si ho do čaje.

"Ten dům používaly tři společnosti," pokračoval Tračník. Vytáhl svůj notes. "Tak především ankh-morporská Společnost obdivovatelů a přátel krásného umění, ehm, ehm, Morporská společnost lidových písní a tanců a Osvícené bratrstvo ebenové noci."

"Proč to významné ‚ehm,´?"

"No víte, ono je to tak. Krásný umění. To znamená, že oni kreslí obrazy mladých nahatých ženských. Ale docela nahatých," vysvětloval Tračník hlasem znalce.

"To mi řek správce. Někteří z nich si prý za celou tu dobu vůbec nenamočili štětec do barvy, abyste věděl. Hanba."

V každém velkém městě musí kolovat stovky podivných historek, pomyslel si Elánius. Tak proč se ke mně vždycky dostanou právě takové, jako je tahle?

"Kdy se scházejí?"

"Každé pondělí v 19.30, vstupné deset pencí," instruoval ho Tračník obratem. "Co se týče toho tanečního spolku - no, to šlo úplně bez potíží. Vzpomínáte, jak jste vždycky přemýšlel, co dělá desátník Nóblhóch o svých volných večerech?"

Tračníkova tvář se stáhla do úsměvu, který by způsobil dýňovému strašákovi ošklivý šok.

"Ne!" užasl Elánius. "Noby a tohle?"

"Už jo," přitakal Tračník potěšen výsledkem svého sdělení.

"Cože, poskakovat s rolničkami a mávat rukama ve vzduchu?"

"On tvrdí, že je to hrozně důležitý, uchovat způsoby a zvyky našich předků," řekl Tračník.

"Ale Noby? Pan ‚ocelovou-špičkou-boty-mezi-nohy´ a ‚já-vzal-jen-tak-za-kliku-a-ty-dveře-se-samy-otevřely´?"

"Jo. Je to ale srandovní svět, co? Vůbec o tom nechtěl mluvit."

"Můj bože," vzdychl si Elánius.

"No čas od času se něco takového stane, ale obvykle se to člověk ani nedozví," uklidňoval ho Tračník. "No ale dál. Správce říhá, že po Osvíceném bratrstvu tam zůstával pěkný bordel. Rozmazaný křídový znamení po podlaze, povídal. Nikdy prej taky pořádně neuklidili židle a nevypláchli čajovou konvici. V poslední době prej se scházeli hodně často. Ti, co malovali ty nahotinky, se dokonce museli minulej tejden sejít někde jinde."

"Copak jste udělali s naším podezřelým?"

"S tím? Tak ten nám utek, kapitáne," odpověděl seržant v rozpacích.

"Jak to? Nevypadal, že by byl ve stavu někam utíkat!"

"No, když jsme sem přijeli, posadili jsme ho k ohni a zabalili do deky, protože se pořád třásl," vykládal seržant Tračník, zatímco si Elánius připínal hrudní a zádový plát.

"Doufám, že jste mu nesnědli ty jeho pizzy."

"Ty sežral Errol. To ten sejra, pane, ten jim totiž -"

"Pokračujte."

"No," pokračoval Tračník neohrabaně, "třás se furt pryč a sténal. Blábolil něco o drakovi a tak. Přišlo nám ho líto, abych vám řek pravdu. A pak najednou vyskočil, a než bys řek švec, vyběhl ze dveří, nikdo neví proč."

Elánius se podíval na seržantovu širokou, otevřenou, nepočestnou tvář.

"Bez jakéhokoliv důvodu?" přitlačil.

"Nó, řekli jsme si, že bysme mohli něco zakousnout, tak jsem poslal Nobyho k pekaři a... prostě... já nevím, mysleli jsme si, že by vězni udělalo nějaký to sousto taky dobře..."

"V pořádku a?" pobídl ho Elánius.

"Pak se ho Noby zeptal, jestli má rád věci vypečený, a on akorát strašlivě zařval a vyběhl ven."

"Nic víc?" naléhal Elánius. "Určitě jste mu nijak nevyhrožovali?"

"Fakticky ne, kapitáne. Je to naprostá záhada, abych vám řek pravdu. Pořád dokola opakoval něco o nějakým Nejvyšším velmistrovi."

"Hmm." Elánius vyhlédl z okna. Hustá mlha halila svět do matně šedivého šera. "Kolik je vlastně hodin?"

"Pět, pane."

"Dobrá. No, takže než se setmí -"

Tračník si odkašlal. "Pět hodin ráno, pane. Už je zítra, pane."

"Vy jste mě nechali spát celý den?"

"Neměli jsme to srdce vás vzbudit, pane. Dračí aktivita veškerá žádná, jestli myslíte na tohle. Naopak, všude je až nezvyklej klid."

Elánius zavrtěl hlavou a otevřel okno.

Dovnitř se vevalila mlha, která přetékala parapet jako zpomalený nažloutlý vodopád.

"Myslíme si, že nakonec někam odletěl," ozval se za ním Tračníkův hlas.

Elánius upíral oči do hustých převalujících se kotoučů.

"Doufáme, že se do korunovace vyčasí," pokračoval Tračník poněkud ustaraným hlasem. "Není vám nic, pane?"

Určitě neodletěl, běželo Elániovi hlavou. Proč by měl odletět? Nemůžeme mu nic udělat a má tady všechno, čeho se mu zachce. Je někde tam nahoře.

"Není vám nic, pane?" opakoval Tračník.

Musí být někde v té mlze nahoře. Je tam přece spousta věží, střech a takových věcí.

"V kolik hodin je korunovace, seržante?"

"V poledne, pane. Pan Zavoněl poslal vzkaz, že se máte dostavit v nejlepším brnění a zúčastnit se korunovace s ostatními oficiálními představiteli města, pane."

"To že udělal?"

"A seržant Kopeček a Denní hlídka budou lemovat cestu, pane."

"Čím?" zeptal se nepřítomně kapitán a nespouštěl oči z nebe nad hlavou.

"Promiňte, pane, já vám..."

Elánius zašilhal vzhůru, aby získal lepší výhled na střechu. "Cože?" zeptal se zamyšleně.

"Řekl jsem, že seržant Kopeček a jeho lidé budou lemovat cestu, pane," řekl seržant Tračník.

"Je tam někde nahoře, seržante," zabručel Elánius. "Já ho skoro cítím."

"Jistě, pane," přikývl seržant poslušně. "Rozhoduje se, co udělá teď."

"Myslíte, pane?"

"On totiž vůbec není hloupý, víte. Prostě nás nemá rád."

"Ano, pane."

"Takže ať jdou k čertu i s lemováním cesty. Vás tři chci mít nahoře na střechách, rozumíte?"

"Ano, pa - cože?!"

"Nahoře na střechách. Vysoko. Až se ta obluda do něčeho pustí, chci, abychom o tom věděli první." Tračník se pokusil svým výrazem naznačit, že on by to vědět nemusel.

"Myslíte si, že je to dobrý nápad, pane?" pokusil se. Elánius se na něj nepřítomně podíval. "Jistě, seržante. Přesně to si myslím. Je to totiž můj nápad," odpověděl chladně. "Tak teď běžte a dohlédněte na to."

Když Elánius osaměl, umyl se ve studené vodě, oholil a pak se začal přehrabovat v dřevěném vojenském kufru, odkud vytáhl slavnostní hrudní plát a rudý plášť. Přesněji řečeno plášť býval rudý a tu a tam ještě byl, i když větší část látky spíš připomínala síťovinu určenou k odchytu motýlů. K výstroji patřila i helma, na které chyběla pera a ze které se už dávno oloupal mikroskopický zlatý povlak.

Kdysi začal šetřit na nový plášť. Copak se stalo s těmi penězi?

V místnosti nikdo nebyl. Errol ležel v troskách čtvrté bedničky od ovoce, kterou mu Noby donesl. Předchozí tři zčásti sežral, zčásti rozpustil.

V hlubokém tichu znělo kručení jeho žaludku obzvláště silně. Občas tiše zakvičel.

Elánius ho poškrabal za ušima.

"Tak co je to s námi, hochu?"

Zaskřípěly dveře. Vešel Karotka, a když uviděl Elánia, který se shýbal nad poničenou bedýnkou, zasalutoval.

"Máme o něj trochu strach, kapitáne," řekl. "Vůbec nesnědl své uhlí. Pořád jen tak leží a kňourá. Myslíte, že mu něco je?"

"Možná," zamyslel se Elánius. "Ale jak jsem se dočetl, to, že jim něco je, je u draků docela normální. Vždycky se z toho nakonec dostanou. Tak, nebo tak."

Errol na něj vrhl tragický pohled a znovu zavřel oči. Elánius přes něj přetáhl zbytek deky.

V bedýnce něco písklo. Elánius zalovil vedle roztřeseného dračího těla a vytáhl malého gumového hrocha, chvíli na něj užasle zíral a pak ho dvakrát opatrně máčkl.

"Myslel jsem si, že by si s tím třeba rád pohrál," orval se Karotka mírně stydlivým hlasem.

"Vy jste mu koupil tuhle hračku?"

"Ano, pane."

"To od vás byl moc hezké, že jste si na něj vzpomněl."

Elánius doufal, že si Karotka nevšiml chlupaté koule, zastrčené na konci bedýnky. Byla dost drahá. Opustil ty dva a vydal se do vnějšího světa.

Místo klidu, který obvykle na ulicích touhle dobou vládl, se tam dnes děly věci. I když do obřadu zbývaly ještě celé hodiny, hlavní ulice už pomalu začínali lemovat lidé. Elániovi to připadalo velmi depresivní.

Najednou pocítil chuť, na kterou by jedna nebo dvě sklenice nestačily. Rozhodl se, že si dá pořádnou snídani v Hargově Žebírkovém domě, což byl jeho dlouholetý zvyk, a zažil další nepříjemné překvapení. Obvykle celou výzdobu domu představovala pestrobarevná vesta Šáma Hargy a jídlo bylo skvělý základ pro chladné ráno, samé kalorie, tuk a proteiny, a možná sem tam nějaký vitamin, který tiše plakal, protože se cítil osamělý. Teď celou místnost křižovaly papírové konfety a někdo mu do ruky vstrčil ručně napsaný jídelní lístek, kde se na něj z každého pokřiveného řádku šklebila slova korunovační nebo royal.

Elánius ukázal na první položku jídelního lístku. "Co je to?"

Harga mu nahlédl přes rameno. Byli v celé místnosti, jejíž stěny se blyštěly mastnotou, sami.

"No, tam je psáno ‚Jakošto na základě Královských výnosůch´, kapitáne," nadmul se pýchou.

"A co to jako znamená?"

Harga se poškrabal na hlavě sběračkou. "Nó, to znamená," na okamžik zaváhal, "že kdyby sem náhodou přišel král, tak by se mu to líbilo."

"Máš tady něco k jídlu, co by pro mě nebylo příliš vznešené?" zeptal se Elánius kysele a nakonec se rozhodl pro žebráckou kombinaci - plebejský plátek opečeného chleba a proletářský stejk opečený tak krátce, že jste ho mohli ještě na talíři slyšet hýkat. Elánius jedl vestoje u pultu.

Jeho myšlenky přerušil tichý škrabavý zvuk. "Co to děláš?" otočil se k Hargovi.

Harga provinile pozvedl hlavu od činnosti, kterou se zabýval pod pultem.

"Nic, kapitáne," řekl. Pokusil se schovat ruce za zády, ale Elánius na něj upřel pohled přes otlučený pult.

"No tak, Šáme. Mně to můžeš ukázat."

Hargovy mohutné tlapy se váhavě přesunuly před tělo.

"Akorát jsem vyškrabával starej tuk z pánve," zabručel.

"Aha. A jak dlouho už se známe, Šáme?" nadhodil Elánius s nesmírnou laskavostí.

"Roky, kapitáne," odpověděl Harga. "Chodíte sem pravidelně skoro každej den. Jeden z mejch nejlepších hostů."

Elánius se naklonil přes pult, až se jeho nos ocitl ve stejné úrovni s rozpláclou růžovou věcí uprostřed Hagrova obličeje.

"A za celou tu dobu, měnil jsi někdy ten tuk?"

Harga se pokusil couvnout. "Nó -"

"Ten starý tuk se mi stal důvěrným přítelem," řekl Elánius. "Byly v něm takové malé černé kousky, které jsem se naučil znát a milovat. Samy o sobě jsou potravou. A taky jsi vymyl kávovou konvici, že? Poznám to. Tahle káva je nemastná neslaná. Tamta měla chuť!"

"Nó, myslel jsem, že je čas -"

"Proč?" Pánev vypadla Hargovi z buclatých prstů. "Nó, napadlo mě, že kdyby sem náhodou zavítal král -"

"Ty ses zbláznil!"

"Ale, kapitáne -"

Elániův obviňující prst se zabodl do druhého knoflíku na Hargově rozměrné vestě.

"Vždyť ani nevíš, jak se ten nešťastník jmenuje!" vykřikl.

Harga se vzbouřil. "To tedy náhodou vím, kapitáne," bránil se. "Samozřejmě, že to vím. Bylo to napsaný

všude na plakátech. Jmenuje se Rex Vivat!"

Elánius pomalu a zoufale zavrtěl hlavou, v duchu zaplakal nad tou nesmyslnou, ale všudypřítomnou servilností lidstva a vzdal se.

Na jiném místě a v jiném čase zatím knihovník dočetl. Došel ke konci textu. Ne na konec knihy. Knihy tam byl ještě hezký kus. Jenže ten zbytek byl spečený do naprosto nepoužitelného škvarku.

Navíc posledních několik stran nebylo jednoduché přečíst. Autorovi se třásla ruka, bylo vidět, že píše velmi překotně, a text byl samá kaňka. Jenže knihovník už zápasil s mnoha strašlivými texty v knihách, jejichž vazba patřila k těm nejhorším na světě, četl slova, která se snažila přečíst a využít svého čtenáře, slova, která se při čtení kroutila jako jedovatí hadi. Naštěstí v téhle knize žádná taková slova nebyla. Tohle byla jen slova člověka vyděšeného k smrti. Muže, který psal strašlivé varování.

Byla to jedna stránka těsně před začátkem spečené části, která přitáhla knihovníkovu pozornost. Zůstal sedět a bez pohybu na ni nějakou chvíli zíral.

Pak zvedl oči a upřel je do okolní temnoty. Tam někde v klidu spal pod svým stolem. A někde v té temnotě se pohyboval zloděj, mířil sem, k tomuhle místu, aby ukradl tuhle knihu. A tu pak někdo přečte, přečte i tohle varování, a přece to všechno udělá.

Ruce ho svědily.

Stačilo, aby knihu ukryl nebo skočil zloději na záda, chytil ho za uši a odšrouboval mu hlavu.

Znovu zapátral v temnotě.

Jenže tím by narušil chod historie. Mohly by se stát strašlivé věci. Knihovník o takových věcech věděl všechno, patřilo to totiž k vědomostem, které jste museli mít, než vás vpustili do M-vesmíru. Viděl ilustrace v prastarých knihách. Čas se mohl rozdělit stejně jako kalhoty. Pak jste mohli skončit ve špatné nohavici, žít život, který se odehrával v nohavici vedlejší, mluvit s lidmi, kteří ve vaší nohavici vlastně vůbec nebyli, a narážet do stěn, které už tam nebyly. V té druhé nohavici času mohl být opravdu strašlivý život.

Kromě toho by to bylo proti knihovním předpisům.

Spojení knihovníci času a prostoru by jistě zaujali dosti jednoznačný postoj, kdyby se pokusil narušit základní vzorec příčinných souvislostí.

Opatrně zavřel knihu a zasunul ji nazpět do police.

Knihovník začal tiše přeskakovat z regálu na regál, až dorazil ke dveřím. Na okamžik se zastavil a díval se na vlastní spící tělo. Možná že přemýšlel, jestli se nemá probudit a chvilku si sám se sebou popovídat, říct sám sobě, že má přátele a aby si nedělal starosti. Pokud o tom skutečně přemýšlel, nakonec ten nápad neuskutečnil. Takovým způsobem se člověk může dostat do pěkného maléru.

Místo toho vyklouzl dveřmi a ukryl se ve stínech na temné chodbě. Když se objevil zloděj, tisknoucí ukradenou knihu pod paží, sledoval ho až k domu, kde se scházelo Osvícené bratrstvo. Tam znovu trpělivě čekal, ukrytý před deštěm v nedalekém domovním vchodu, než se Osvícení bratři rozešli. Pak sledoval toho posledního až k jeho domovu, a když zjistil co a jak, nějakou chvíli sám k sobě mumlal v lidoopím úžasu...

Pak se rozběhl zpět do knihovny a pustil se, veden provázkem, po zrádných cestičkách M-vesmíru zpět.

Zhruba v polovině dopoledne byly hlavní ulice Ankh-Morporku přeplněny lidmi. Elánius strhl Nobymu jeden denní žold za to, že ho přistihl, jak mává vlajkou, a na Yard se snesla pichlavá chmura, připomínající temná bouřková mračna, ve kterých se tu a tam zablesklo.

"Máme vylézt co nejvejš," vrčel Noby. "Jemu se to snadno řekne."

"Já se těšil, jak budu lemovat ulice," prohlásil Tračník. "Těšil jsem se, že to všechno uvidím z první řady."

"Ty jsi spolíhal na výsady a práva muže druhý noci, co?" obvinil ho Noby.

"Jasně. Jedno ze základních práv takovýho chlapa je stát na místě, odkud je co nejlíp vidět," přisvědčil seržant. "Nic jinýho neříkám."

"V životě jsem neviděl kapitána v tak hnusný náladě," uvažoval Noby. "To už byl lepší, když byl spařenej namol. Tak se mi skoro zdá, že je -"

"Poslyšte, mně se zdá, že Errol je fakt nemocný," ozval se najednou Karotka.

Obrátili se k bedýnce od zeleniny.

"Je hrozně horkej. A kůže se mu tak nějak divně leskne."

"Jakou má mít takovej drak asi normální teplotu?" řekl Tračník.

"No? Co si o tom myslíš?" obrátil se Noby ke Karotkovi.

"Já si myslím, že bysme měli poprosit lady Berankinovou, aby se na něj podívala," rozjasnil se Karotka. "Ta se v tom vyzná."

"Ne, určitě se bude připravovat na korunovaci. Myslím si, že bysme ji neměli vyrušovat," zavrtěl hlavou Tračník. Natáhl ruku a dotkl se Errola, jehož boky se prudce zvedaly a klesaly. "Míval jsem kdysi psa - au! On není horký, je přímo rozžhavený!"

"Nabízel jsem mu vodu, ale ani se jí nedotkl. Co děláš s tou konvicí, Noby?"

Noby se zatvářil nevinně. "No, já si myslel, že by nám možná udělal dobře hrnek čaje, než vyrazíme. Je škoda ho jen tak vylejt -"

"Koukej vod něj mazat!"

Bylo poledne. Mlha se nezvedla, ale zřídla, takže v místech, kde mělo být slunce, se objevila vybledlá

nažloutlá záře.

I když během uplynulých let se funkce kapitána Noční hlídky změnila v cosi dosti ošumělého, pořád ještě to znamenalo, že Elánius měl právo zasednout při oficiálních událostech mezi čelní představitele města. Jenže ten čas také posunul místo, na které měl usednout, takže teď seděl na dřevěné lavici v nejnižší řadě, a to mezi představeným společenstva žebráků a hlavou cechu učitelů. Nevadilo mu to. Cokoliv bylo lepší, než sedět v nejvyšší řadě mezi vrahy, kupci a dalšími podobnými dobrodinci, kteří pluli na hladině nejvyšší společnosti. Nikdy nevěděl, o čem s nimi má mluvit. Na druhé straně byl učitel celkem klidný společník, protože jen střídavě otvíral ruce a zatínal pěsti občas tiše zasténal.

"Copak, kapitáne, zlobí vás krk?" naklonil se k němu představený žebráků, zatímco očekávali příjezd prvního kočáru.

"Cože?" zeptal se ho Elánius.

"Pořád zvedáte hlavu nahoru," vysvětloval žebrák. "Hmm? Aha. Ne, díky za optání, všechno v pořádku."

Žebrák si přitáhl sametový plášť.

"Vy byste asi nemohl postrádat pár měďáků, zhruba tak -" odmlčel se a v duchu rychle počítal potřebnou sumu, "- asi tak tři sta tolarů na obecní hostinu o dvanácti chodech, že?"

"Ne."

"To nic, to nic," řekl představený společenstva přátelsky. Povzdechl si. Být představeným společenstva byla nevděčná funkce. Život vám komplikovalo právě to zařazení do vyšší honorářové třídy. Nízko postavení žebráci si vydělávali celkem snadno na živobytí, protože se dožadovali pár pencí, ale většina lidí se raději podívala opačným směrem, když jste je požádali o šestnáctipokojové apartmá, abyste měli kam složit hlavu na noc.

Elánius pokračoval ve svém studiu oblohy. Nahoře na pódiu stál Nejvyšší kněz Slepého Io a věnoval se posledním přípravám. Byl to on, kdo předešlého večera díky velmi mazaným ekumenickým argumentům zpočátku a těžké palici s natlučenými hřeby v závěru získal tu čest korunovat krále. U malého přenosného oltáříku byl uvázaný čistě vymydlený kozel, klidně přežvykoval a ve své kozí řeči si pravděpodobně myslel: Jaký já jsem to šťastný kozel, když mám místo s tak překrásným výhledem na procesí. Tohle je něco, co jednou budu vyprávět kůzlatům.

Elánius zkoumal nezřetelné obrysy nejbližších budov.

Vzdálený jásot ohlásil, že se procesí pomalu blíží. Kolem pódia zavládla náhlá aktivita, když Zavoněl pokynul několika úředníkům a ti začali po dřevěných stupních rozvíjet rudý koberec.

Na druhé straně náměstí stála mezi ankh-morporskou šlechtou lady Berankinová a zvedala obličej k nebi. Kolem trůnu, zhotoveného ze dřeva a narychlo pozlaceného, se shromáždilo větší množství nižších kněží, z nichž mnozí měli drobná zranění hlavy.

Elánius si poposedl na místě, uvědomil si tlukot vlastního srdce a upřel oči do šedivého závoje nad řekou.

...najednou zahlédl křídla.

Drahá maminko a tatínku (psal Karotka v krátkých chvilkách, které vyšetřil mezi pozorováním zamlženého nebe). Celé město je v ulicích, připravené ke korunovaci, která je mnohem složitější než ta u nás doma. Já mám dnes také službu. Je to škoda, protože jsem myslel, že půjdem na korunovaci spolu, já a Rít, ale prostě to nešlo. Už musím končit, protože čekáme každou chvíli draka, i když on ve skutečnosti neexistuje. Váš milující syn Karotka.

PS. Viděli jste v poslední době Mátu?

"Ty idiote!"

"Promiňte," omlouval se Elánius. "Promiňte!" Lidé se zvedali na svá místa a mnozí z nich za ním vrhali nejen vzteklé pohledy. Zavoněl zesinal vzteky.

"Jak tě mohla napadnou taková pitomost!" ječel.

Elánius upřel pohled na hřbety vlastních rukou.

"Myslel jsem, že vážně vidím -" začal.

"Byl to havran! Znáš havrany? Ve městě jich musí být, celé stovky!"

"V té mlze, pochop to, člověk si snadno -" mumlal Elánius.

"A chudák mistr Blahopřej, jako kdybys nevěděl, co s ním udělá každý hlasitější zvuk!" Hlavu cechu učitelů museli nějací laskaví lidé odvést pryč.

"Takhle tady ječet!" pokračoval Zavoněl.

"Podívej, už jsem řekl, že se omlouvám! Byl to prostě omyl!"

"Musel jsem zadržet procesí a bůhví co!"

Elánius mlčel. Cítil na sobě stovky pobavených nepřátelských pohledů.

"Dobře," zabručel. "Udělám líp, když se vrátím do Yardu -"

Zavonělovy oči se zúžily. "Ne," vyštěkl. "Ale můžeš jít domů, jestli chceš. Nebo kam tě napadne. Dej mi svůj odznak."

"Cože?"

Zavoněl natáhl ruku.

"Tvůj odznak," opakoval.

"Můj odznak?"

"Slyšels. Chci tě uchránit dalších nepříjemností."

Elánius na něj v úžasu zíral. "Ale to je můj odznak!"

"A ty mi ho teď dáš," zamračil se Zavoněl. "Ve jménu krále!"

"Co to má znamenat? Vždyť o tom král ani neví!" Elánius slyšel, jak se mu do hlasu vkrádá hysterie.

Zavoněl se ušklíbl. "Ale dozví se to," řekl. "A myslím, že se ani nebude namáhat jmenovat na tvoje místo nějakého nástupce."

Elánius si pomalu odepnul zoxidovaný měděný kruh, potěžkal ho v ruce a pak ho beze slova hodil Zavonělovi.

Na okamžik ho napadlo, jestli by neměl Zavoněla poprosit, ale něco se v něm vzepřelo. Otočil se a začal se prodírat zástupem.

A je to.

Prosté a jednoduché. Po tom, co polovinu života strávil ve službě. Noční hlídka už není. Pch. Elánius kopl do obrubníku. Stane se z ní nějaký přívěšek Palácové gardy.

S péry na pitomých přilbách.

No, on už toho má dost. Stejně život v hlídce nestál ani za fajfku tabáku. Člověk potkal většinu lidí za těch nejhorších okolností. Jistě existují stovky věcí, které by mohl dělat, a když bude dost dlouho přemýšlet, určitě ho i některá z nich napadne.

Pseudopolský dvůr byl mimo cestu procesí a ve chvíli, kdy pomalu došel na strážnici, dolehl k němu přes střechy vzdálený jásot. Na druhé straně města se rozezněly chrámové gongy.

Teď buší do gongů, pomyslel si Elánius, ale už brzo - už brzo - bušit přestanou. No není to nijak dobrý aforismus, ale kdyby si s ním trochu pohrál...

Elánius si teprve teď všiml nepořádku.

Errol si znovu pustil do jídla. Sežral větší část stolu, rošt, z krbu, několik luceren a pískacího gumového hrocha. Teď ležel stočený ve své bedýnce a tiše kňoural ze spaní.

"No tys tomu zase dal," prohlásil beze zloby. Někdo, a kromě něj tady mnoho kandidátů nebylo, to bude muset uklidit.

Otevřel spodní zásuvku stolu.

I do ní se někdo prokousal. Zbývalo v ní jen pár skleněných střepů.

Seržant Tračník se vytáhl na římsu lemující věž chrámu Malých bohů. Na takovéhle věci se už cítil příliš starý. Do hlídky vstoupil proto, aby si mohl veřejně zazvonit na zvonec, ne aby vysedával ve výškách a čekal, až si ho nejde drak.

Když se mu podařilo lapit dech, upřel oči do okolní mlhy.

"Je tady nahoře ještě nějaký člověk?" zašeptal opatrně.

Karotkův hlas zněl v hustém vzduchu tlumeně a nevýrazně.

"Tady jsem, seržante."

"Já jenom kontroloval, jestli tady pořád ještě jsi," řekl Tračník.

"Pořád ještě tady jsem," přisvědčil Karotka poslušně.

Tračník se doplazil až k němu.

"Já jen kontroloval, jestli nejsi sežranej," prohlásil s pokřiveným úsměvem.

"Zatím mě nic nesežralo," ujistil ho Karotka.

"Jo," přikývl seržant, "tak dobrý." Zabubnoval prsty na vlhké kameny s pocitem, že by měl svou přítomnost vysvětlit nějak přesněji.

"Jen to tak kontroluju," opakoval. "Patří to do mejch povinností, abys rozuměl. Tak nějak provádět obchůzky. Ne aby sis myslel, že se sám na střeše bojím, rozumíš? Ta mlha je pěkně hustá, co?"

"To ano, seržante."

"Všechno v pořádku?" Mlhou se prodral tlumený Nobyho hlas, rychle následovaný svým majitelem.

"Jistě, desátníku," odpověděl Karotka.

"Co tady děláš?" zeptal se Tračník.

"Přišel jsem jen zkontrolovat, že je svodník čekatel Karotka v pořádku," oznámil mu Noby s nevinným výrazem. "A co tady děláte vy seržante?"

"My jsme v pořádku," rozzářil se Karotka. "To je prima, že jsme se tak sešli, co?"

Oba poddůstojníci několikrát nejistě přešlápli a zadívali se jeden na druhého. Zpáteční cesta na jejich stanoviště přes vlhké, v mlze ukryté a především tak zranitelné střechy jim najednou připadala nekonečná. Tračník došel k zásadnímu rozhodnutí.

"Kašlem na to," prohlásil, vyhlédl si kus polorozpadlé sochy, který vyčníval z mlhy hned vedle něj, a posadil se. Noby se opřel o stěnu a vydoloval z toho strašlivého popelníku za svým uchem navlhlý nedopalek.

"Slyšel jsem procesí, jak šlo kolem," nadhodil. Tračník si nacpal dýmku a škrtl zápalkou o kámen vedle sebe.

"Jestli je ten drak vážně živej," řekl a současně vyfoukl oblak kouře, takže přeměnil malou část mlhy v dým, "pak odsud určitě vypálil, až se za ním kouřilo, to vám říkám. Město není pro draky to pravý místo," dodal, tónem člověka, který si dává velmi záležet, aby sám sebe přesvědčil. "Já na jeho místě bych se zdekoval někam, kde by bylo hodně vysokejch míst, kam bych si moh sednout, a spousta žrádla, dejte na mě."

"Myslíte něco jako město?" řekl Karotka.

"Drž hubu!" vykřikli oba poddůstojníci jako jeden muž.

"Pučte mi sirky, seržo," požádal Noby.

Tračník mu hodil balíček sírových zápalek se žlutými hlavičkami. Noby jednu škrtnul, ale plamínek okamžitě zhasl ve větru. Kolem proletěly útržky mlhy.

"Zvedá se vítr," zauvažoval nahlas.

"Výborně. Rozfouká tu mlhu," liboval si Tračník. "Co jsem to říkal?"

"Říkal jste, že ten drak musí bejt bůhví kolik kiláků daleko," napovídal mu Noby.

"Jo, Správně. No to dá přece rozum, ne? Tím chci říct, že já bych se tady kolem nepotuloval, rozhodně ne, kdybych mohl odletět. Kdybych mohl lítat, neseděl bych tady na střeše na zbytku nějaký starý sochy. Kdybych uměl lítat já, tak bych -"

"Jaký sochy?" řekl Noby, kterému se cigareta zavila na polovině cesty k ústům.

"No na týhle," řekl Tračník a pěstí zabušil do kamene. "A nepokoušej se mě vyděsit, Noby. Víš stejně dobře jako já, že takovejch starejch soch jsou na střeše chrámu Malejch bohů celý stovky."

"To teda nevím," řekl přiškrceným hlasem Noby. "Vím akorát, že je všechny před měsícem sundali dolů, když střechu opravovali. Nezbylo tady nic jinýho než střecha a kopule. Člověk si musí všímat i takovejch maličkostí, když chce detektývovat."

Ve vlhkém tichu, které následovalo, seržant Tračník pomalu sklopil oči ke kameni, na kterém seděl. Kámen se ke konci zužoval, byl pokrytý šupinami a měl neurčitý, i když velmi přesvědčivý vzhled dračího ocasu. Tračník ho sledoval očima, dokud mu o kus dál nezmizel v mlze.

V témže okamžiku zvedl drak, sedící na kopuli chrámu Malých bohů, hlavu, zazíval a rozepjal křídla.

Rozpínání křídel není jednoduchá operace. Nějakou dobu to trvá, než se složitý mechanismus žeber a kožnatých plen rozloží a napne. S rozepjatými křídly drak znovu zazíval, popošel několik kroků k okraji kopule a vrhl se do prostoru.

Netrvalo dlouho a nad okrajem ochozu se objevila ruka. Chvilku tápala, ale nakonec našla solidní úchyt. Pak se ozvalo zasténání. Na střechu se vytáhl Karotka a za sebou vlekl oba poddůstojníky. Všichni tři leželi na olověných plátech střechy a namáhavě dýchali. Karotka si při tom prohlížel hluboké škrábance, které v olověné krytině zanechaly dračí spáry. Něčeho takového si člověk ani nemohl nevšimnout.

"Neměli bychom," vypravil ze sebe namáhavě, "neměli bychom varovat lidi?"

Tračník se pomalu sunul kupředu, až dorazil k okraji ochozu a zadíval se dolů do města.

"Myslím, že bysme se zbytečně unavovali," zabručel. "Já si myslím, že na to přijdou dost rychle sami."

Nejvyšší kněz Slepého Io při odříkávání obřadu mírně zadrhával. V Ankh-Morporku ještě nikdy oficiální korunovace nebyla, alespoň co si pamatoval. Staří králové docela dobře vystačili s tím, že odříkali pár řádků jako "obdrželi jsme korunu, důvěru a zabijeme každého zkurvysyna, který by se nás o ni pokusil připravit, u ďábla".

Kromě ostatních věcí měl jejich projev tu výhodu že byl velmi krátký. Nejvyšší kněz strávil dlouhou dobu tím, že vymýšlel něco delšího, co by korespondovalo s duchem času, a teď měl potíže si na to všechno vzpomenout.

Kromě toho ho vyváděl z míry kozel, který ho pozoroval s oddaným zájmem.

"Pohněte s tím!" sykl na něj koutkem úst Zavoněl.

"Všechno chce svůj čas," sykl na něj kněz na oplátku. "Tohle je korunovace, pokud to nevíte. Měl byste ukázat alespoň špetku úcty."

"Jasně že to ctím! Ale znovu vás žádám, abyste -"

Odkudsi zprava zazněl výkřik. Zavoněl se podíval směrem k davu.

"To je ta ženská Berankinová," řekl. "Co to tam dělá?"

Lidé kolem lady Berankinové začali vzrušeně hovořit. Všechny prsty ukazovaly stejným směrem, jako malý prales opadavých listnáčů těsně před zimou. Ozval se jeden nebo dva výkřiky a dav se dal do pohybu jako příliv.

Zavoněl sklouzl pohledem k široké ulici Malých bohů. To, co tam letělo, nebyl havran. Tentokrát ne.

Drak letěl pomalu, jen pár metrů nad zemí, a křídla se mu klidně a elegantně pohybovala nahoru a dolů.

Šňůry praporků, které křižovaly ulici, se trhaly stejně snadno jako obyčejné pavučiny a na dračím hřbetě se hromadily papírové ozdoby všeho druhu a některé z nich dokonce vlály za ním.

Hlavu a krk měl v letu natažené, jako kdyby hlava táhla celé to obrovské tělo za sebou. Lidé na ulici ječeli a tlačili se jeden přes druhého do pomyslného bezpečí dveřních oblouků. Drak si jich nevšímal.

Podle všech předpokladů se měl ohlásit strašlivým řevem. Jenže jediný zvuk, který bylo slyšet, bylo svištění křídel a pleskání praporků.

Měl se přiřítit s řevem, ne takhle. Pomalu a promyšleně, aby mohla hrůza dozrát. Měl se objevit s výhružkou, ne s příslibem.

Měl přiletět se strašlivým řevem, ne za veselého pleskotu pestrobarevné výzdoby, která mu uvázla na hřbetě.

Elánius vytáhl zásuvku svého stolu a nahlédl dovnitř. Uvnitř byl štůsek úředních papírů, který vlastně ani nestál za řeč. Zbytek čokoládové tyčinky mu připomněl, že v čajovně u Kitty dluží šest pencí. Zvláštní. Zatím pořád ještě necítil zlost. To samozřejmě přijde později. Večer už bude vzteky nepříčetný. Nepříčetný a opilý. Ale zatím ne. Ještě ne. Zatím mu to vlastně úplně nedošlo a Elánius věděl, že se zabývá stolem proto, aby navyklými pohyby zabránil mozku v přemýšlení.

Errol se ve své bedýnce neklidně převalil, zvedl hlavu a zakvičel.

"Co je s tebou, hochu?" řekl Elánius a sklonil se k němu. "Máme v nepořádku žaludek?"

Kůže na břichu malého dráčka se pohybovala, jako by se uvnitř odehrávaly základní procesy těžkého průmyslu. O něčem takovém se Dračí choroby nezmiňovaly. Z nafouklého břicha zaznívaly zvuky, které připomínaly vzdálenou válku, odehrávající se v oblasti zemětřesení.

Určitě tady nebylo něco v pořádku. Sibyla Berankinová říkala, že dračí stravě se musí věnovat velká pozornost, protože i malá žaludeční nevolnost může způsobit, že budete mít stěny ozdobeny kusy dračí kůže. Jenže v

několika minulých... no, tak především tu byly ty studené pizzy a popel z těch Nobyho strašlivých nedopalků a jednoduše řečeno Errol žral, co ho napadlo. Což podle vzhledu místnosti bylo prakticky cokoliv. A to se nezmiňoval o obsahu zásuvek.

"Moc jsme se o tebe nestarali, co?" přiznával sebekriticky Elánius. "Abych řekl pravdu, zacházeli jsme s tebou jako se psem. Přemýšlel, jaký vliv na dračí zažívání může mít pískací gumový hroch.

Elánius si najednou uvědomil, že vzdálený jásot se změnil v křik hrůzy.

Nepřítomně se zadíval na Errola, pak mu po tváři přeběhl neuvěřitelně zlý smích a Elánius se postavil. Zvenčí se začínaly ozývat zvuky paniky a zástupu na útěku.

Elánius si nasadil na hlavu svou otlučenou přilbu a furiantským pohybem si ji přiklepl. Pak si začal pobrukovat jakousi bláznivou písničku a s melodií na rtech vykráčel z budovy.

Errol chvíli klidně ležel a pak se pracně zvedl a s nesmírnými obtížemi se napůl vykulil, napůl vyvlekl ze své bedýnky. Z té části mozku, která kontrolovala zažívací trakt, dostával ty nejpodivnější signály. Jeho vnitřnosti se dožadovaly určitých věcí, které neuměl pojmenovat. Naštěstí mu je jeho mozek byl schopen popsat do nejmenších podrobností a tuto informaci předat i do složitých čidel v obrovských nozdrách. Ty se roztáhly a začaly zkoumat vzduch v místnosti s hodinářskou přesností. Hlava se začala pomalu otáčet a zaměřovala se.

S námahou se přepotácel pokojem a s nelíčeným výrazem božské slasti se dal do žrádla. Cpal se Karotkovou plechovkou leštidla na brnění.

Když se Elánius dostal na ulici Malých bohů, hnali se všude kolem něj lidé opačným směrem. Z náměstí Zlomených měsíců stoupal dým.

Uprostřed náměstí, na zbytcích toho, co zůstalo korunovačního pódia, dřepěl drak. Tvářil se neobyčejně samolibě.

Po trůnu nebo jeho majiteli nebylo ani vidu, ani slechu, i když bylo možné, že podrobnější průzkum malé hromádky mastných sazí uprostřed zuhelnatělých pozlacených zbytků by poskytl určitou stopu.

Elánius se zachytil ozdobné fontány a zůstal stát, protože jen tak mohl vzdorovat náporu prchajících těl. Každá ulice, která ústila do náměstí, byla nabita prchajícími těly. Dav už nekřičel. Elánius si všiml, že lidé nemarní dech na nějaké hlasité projevy. Všichni teď měli jediné tiché a pevné odhodlání - být někde jinde.

Drak roztáhl křídla a rozkošnicky s nimi zapleskal. Lidé v posledních řadách prchajícího davu to vzali jako signál, aby se vyšplhali na záda Lidí před sebou a prchali do bezpečí po hlavách těch ostatních.

Během několika vteřin bylo náměstí prázdné s výjimkou lidí úplně hloupých a těch momentálně ochromených hrůzou. I ti těžce pošlapaní se snažili celkem svižným plazením dosáhnout některé z únikových cest.

Elánius se rozhlédl. Všude se povalovalo množství vlajek, na kterých chtivě hodoval jakýsi starší kozel, který nemohl uvěřit svému štěstí. O kus dál dokonce zahlédl Kolíka Ať'sepicnu, který lezl po čtyřech a horečnatě sbíral obsah rozsypaného tácu.

Vedle Elánia se zastavilo jakési malé dítě, váhavě zamávalo praporkem a vykřiklo "hurá!".

Pak se rozhostilo ticho. Elánius se sklonil k děcku.

"Co takhle jít domů? Alespoň já bych ti to radil," řekl.

Dítě na něj zamžouralo.

"Ty jsi z hlídky?" zeptalo se.

"Ne," odpověděl Elánius, "ale vlastně ano."

"Co se stalo s králem, hlídko?"

"Ehm. Myslím, že si šel odpočinout."

"Tetička říká, že nesmím s nikým z hlídky mluvit," řeklo děcko.

"No a nemyslíš si, že by to byl skvělý nápad, jít teď domů a říci jí, jak krásně umíš poslouchat?" navrhl Elánius.

"Tetička říká, že když budu zlobit, vystrčí mě na střechu a zavolá draka," oznámilo mu dítě jen tak, jakoby mimochodem. "Tetička říhá, že draci tě žerou od nohou, abys pořádně viděl, co ti dělají."

"Proč nejdeš domů a neřekneš své tetičce, že co se týče výchovy dětí, jedná v souladu s nejlepšími tradicemi Ankh-Morporku?" prohlásil Elánius. "Tak běž, Utíkej!"

"On ti ohlodá všechny kosti a pak je rozkouše," pokračovalo šťastně dítko, "a když se ti dostane k hlavě, tak -"

"Podívej, je támhle!" vykřikl Elánius. "Ten obrovský zlý drak, který tě zchroupá i s kostmi jako malinu! Tak a teď běž domů!"

Děcko se zadívalo na obludu rozvalenou ve zbytcích pódia.

"Ale on zatím ještě nikoho nesežral," postěžovalo si.

"Tak už pal, nebo ti naplácám!" zamračil se Elánius. Jak se zdálo, to naplnilo míru věcí. Dítko s porozuměním přikývlo.

"Tak jo. Můžu ještě jednou zakřičet hurá?"

"Jestli chceš."

"Hurá."

Tady máte tu svou ochranu společnosti, pomyslel si Elánius. Znovu vyhlédl zpoza fontány.

Těsně nad hlavou mu zaduněl hlas. "Říkej si, co chceš, ale stejně je to překrásný kousek."

Elániův pohled pomalu stoupal vzhůru, až se dostal k okraji nejvyšší a nejmenší přepadové mísy celé fontány.

"Všiml sis," prohlásila Sibyla Berankinová, která z ní právě vylezla, zachytila se jakési měděnkou pokryté

sochy a seskočila před něj na zem, "že pokaždé, když se sejdeme, objeví se drak?" Obdařila ho uličnickým úsměvem. "Je to, jako když mají dva lidé společnou melodii. Nebo tak něco."

"Vždyť tam jen tak sedí," pospíšil si Elánius změnit téma hovoru. "Leží tam a rozhlíží se. Jako by čekal, že se něco stane."

Drak mrkal s jurskou trpělivostí. Ústí ulic byla přecpána lidmi. To je instinkt všech Ankhmorporčanů, pomyslel si Elánius. Nejdřív utíkej a pak se zastav, abys viděl, jestli se s ostatními spoluobčany neděje něco zajímavého.

Trosky pódia nedaleko drakova pravého pařátu se pohnuly a z nich se pracně vyhrabal Nejvyšší kněz Slepého Io. Z obřadního roucha mu padal prach a úlomky dřeva. V jedné ruce stále svíral náhradní korunu.

Elánius pozoroval starce, který pozvedl hlavu a upřel pohled do rudých oči obludy, planoucích necelý metr od něj.

"Dokáží draci číst myšlenky?" zašeptal Elánius.

"Jsem si jista, že ti mí rozumějí každému slovu, které jim řeknu," sykla lady Berankinová. "Oh ne! Ten starý hlupák mu dává korunu!"

"No, ale není to docela chytré," podíval se na ni Elánius. "Draci milují zlato, ne? Je to, jako kdyby člověk hodil psovi kost."

"Ach, můj ty smutku," vzdychla Sibyla Berankinová, "to ale vůbec nemusí zabrat, víš? Draci mají hrozně citlivé tlamy."

Obrovský drak zamžoural na slabý zlatý kroužek, pak s neuvěřitelnou šikovností natáhl metr dlouhý pařát a vyhákl lesknoucí se korunu z kněžových roztřesených prstů.

"Co myslíš tím citlivé?" zeptal se Elánius a díval se, jak pařát stoupá k obrovské koňské hlavě.

"Naprosto neuvěřitelně dokonalou chuť. Je to dáno jejich - prostě celkovou chemickou orientací."

"To chceš říct, že on dokáže poznat chuť zlata?" zašeptal Elánius a pozoroval, jak drak pomalu korunu olizuje.

"Samozřejmě. On ho i cítí."

Elánius zapřemýšlel, jaká je tady naděje, že by byla koruna vyrobena z pravého zlata. Velká ne. Pozlacená měď, pravděpodobně. Dost na to, aby to oklamalo lidi. A pak ho napadlo, jaká bude reakce někoho, komu jste nabídli cukr a on teprve potom, co si dal tři lžičky do kávy, zjistil, že to byla sůl.

Drak odtáhl pařát od tlamy a jediným elegantním pohybem zasáhl kněze, který se právě opatrně kradl pryč. Úder zvedl starce vysoko do vzduchu, a právě když ječící velekněz dosáhl nejvyššího bodu dráhy, zamířila na něj dračí tlama a -

"No nazdar!" prohlásila lady Berankinová. Přihlížející dav vyděšeně zasténal.

"Jakou musí mít to stvoření teplotu!" zavrtěl Elánius hlavou. "Vždyť z něj nezbylo vůbec nic. Jen obláček dýmu."

V troskách se znovu něco pohnulo. Z rumiště se zvedla další postava a těžce se opřela o kus zlomeného prkna.

Byl to Lupin Zavoněl pokrytý vrstvou sazí. Elánius se díval, jak Zavoněl vytřeštil oči na pár nozder velikostí kanálových poklic.

Zavoněl se dal na útěk. Elánius zapřemýšlel, jaké to musí být, když člověk běží a čeká, že se mu do páteře každou vteřinu zakousne plamen o teplotě, při které se odpařuje železo. Mohl jenom hádat.

Zavoněl byl skoro v polovině náměstí, když drak vyrazil kupředu a s hbitostí na svou velikost až neuvěřitelnou ho polapil. Pařátem ho sevřel kolem těla a zvedl, až se kopající postava ocitla sotva metr od dravčí tváře.

Zdálo se, že si drak Zavoněla prohlíží, protože ho obracel hned na jednu, hned na druhou stranu. Pak vykročil po třech nohách a občas, aby udržel rovnováhu, zamával křídly. Mířil přes náměstí k tomu, co kdysi bývalo Patricijovým palácem. A potom také královským palácem.

Nevšímal si vyděšených přihlížejících, kteří se tiskli ke stěnám. Mohutnou obloukovou mříž obluda odstrčila s překvapující snadností. Brána sama, silná a okovaná silnými kovovými pásy, vydržela neuvěřitelných deset vteřin, než se změnila v hromadu dýmajícího popele.

Drak vešel dovnitř.

Lady Berankinová se užasle otočila. Elánius se dal do smíchu.

V tom zvuku byl vzdálený náznak šílenství, Elánius měl v očích slzy, ale pořád ještě to byl smích. Smál se a smál, až se pomalu svezl po oblém boku fontány a s nohama před sebou a zády opřenými o chladný kámen zůstal sedět.

"Hurá! Hurá! Hurá!" chechtal se, až se zalykal.

"Co se to s vámi, u všech čertů, děje?" naklonila se k němu lady Berankinová.

"Vyvěste další vlajky! Udeřte do gongů, rozhoupejte poplašné zvony! Konečně jsme ho korunovali! Konečně máme krále! Ohó!"

"Ty jsi pil," vyštěkla.

"Ještě ne!" uchechtl se Elánius. "Ještě ne! Ale budu."

Smál se dál, protože věděl, že jakmile přestane, padne na něj deprese jako olověný puding. Ale zato před sebou viděl celou jejich budoucnost...

...která byla skutečně neobyčejně vznešená. Nebyly v ní důležité peníze a nebyla schopna odmlouvat. Zato byla schopna udělat něco pro velká města. Jako třeba vypálit je do základů.

My to ještě dokážeme, pomyslel si. Takhle je to po našem, po ankh-morporsku. Když to nemůžeš zničit ani podplatit, předstírej, že to byl především tvůj nápad.

Vivat dracco!

Najednou si všiml, že děcko se vrátilo. Opatrně na něj zamávalo svou vlaječkou a řeklo: "Můžu si ještě jednou zakřičet hurá?"

"Proč ne," přikývl Elánius. "Za chvíli to budou křičet všichni."

Z paláce se ozývaly zvuky složitého ničení.

Errol sevřel do tlamy koště a kňučící úsilím zvedl ho nahoru. Po mnohém dalším kňučení a několika nevydařených pokusech se mu podařilo zastrčit konec násady mezi stěnu a velký džbán oleje do lamp.

Zastavil se, chvilku odfukoval jako kovářské měchy a pak ze všech sil zatlačil.

Džbán mu sice chvilku vzdoroval, pak se ale zakýval sem a tam, a když Errol ještě přitlačil, přepadl a roztříštil se na dláždění. Nepříliš čistý, velmi špatně rafinovaný olej se rozlil do tmavé kaluže. Errolovy rozměrné nozdry se rozšířily. Kdesi v hlubinách jeho mozku začaly neznámé synapse bušit do telegrafních přístrojů a žhavit linky. Míchou a dalšími spojeními se začaly přelévat celé vaničky komplikovaných informací, které se týkaly trojných vazeb, alkanů a geometrické izometrie. Pravda je, že většina z těch informací naprosto míjela tu malou část Errolova mozku, kterou využíval na to, aby byl Errolem.

Všechno, co věděl, bylo, že má najednou strašlivou žízeň.

V paláci se dělo něco velkého. Občas se odtamtud ozval tříštivý zvuk propadající se podlahy nebo stropu...

Ve své krysami zaplněné hladomorně, za dveřmi s tolika zámky, že byste jich tolik nenašli ani na hlavní kanalizační síti, se Patricij pohodlněji natáhl na kavalci a usmál se do tmy.

Venku se zatím rozhořely slavnostní táboráky.

Ankh-Morpork slavil. Nikdo přesně nevěděl proč, ale občané se duševně naladili na veselici, která se měla konat této noci, a protože už byly naraženy sudy, býci napíchnuti na rožně, každému dítěti přidělen jeden papírový klobouk a jedna pamětní holbička, zdálo se, že by bylo škoda všechnu tu námahu nevyužít. A koneckonců, vždyť to byl opravdu velmi zajímavý den a Ankhmorporčané dokázali být za každou zábavu opravdu vděčni.

"No, jak já to vidím," rozkládal jeden z oslavujících, který se stačil prohlodat zhruba do poloviny obrovského mastného kusu napůl upečeného masa, "drak jako král - to není zas tak špatný nápad. Když si to pořádně promyslíte, zjistíte, co myslím."

"Fakt je, že vypadal velice elegantně," řekla žena po jeho pravici, jako kdyby o jeho nápadu přemýšlela. "Víte, byl takový... leskle uhlazený. Elegantní a upravený. Žádný ošklivák. Nesl se s určitou dávkou pýchy."

Podívala se po několika mladších účastnících veselice, kteří seděli u stolu o kus dál. "Problém s dnešními lidmi je v tom, že v sobě právě nemají ani kousek té zdravé pýchy."

"A pak je tady samozřejmě otázka zahraniční politiky," vmísil se do řeči třetí muž, který si právě posloužil kusem žebra. "Jen si to představte."

"Co myslíte?"

"Praktickou diplomacii," prohlásil pojídač žebírek. Zamysleli se nad tím. Pak jste mohli vidět, jak tu myšlenku obracejí sem a tam a zase jinak, v marných pokusech zjistit, co tím vlastně myslel.

"No, já nevím," prohlásil odborník na věci království pomalu. "Tenhle váš drak, abych to tak řekl, má dva, jaksi základní způsoby vyjadřování. Sledujete mě? Tím myslím, že vás buď upeče zaživa, nebo ne. Opravte mě, jestli se mýlím," dodal.

"To je přesně to, co mám na mysli. Koukněte se, tak třeba přijede velvyslanec z Klače, znáte je, víte, jak je ta pakáž nafoukaná, a předpokládejme, že řekne: My chceme tohle nebo my chceme támhleto. Dobrá," vrhl na své posluchače zářivý úsměv, "a my jim na to řekneme: Vy držte hubu, jestli se domů nechcete vrátit v popelníku."

Chvilku si to každý z nich v duchu rozebíral, aby zjistil, kam by si mohl tuhle představu v hlavě zařadit. Mělo to něco do sebe.

"Mají velké loďstvo tihle Klačani," ozval se po chvilce nejistě monarchista. "Mohlo by to být trochu riskantní, grilovat jim diplomaty. Když se někomu místo vyslance na lodi vrátí hromádka mastných sazí, určitě se bude vyptávat co a jak."

"No a my řekneme: Hej ty, kukej, ty Tonda nebo Frantík z Klač, jak tobě líbí, naše velká ještěrka vyletí a peče tvůj dům na popel a ty běžíš šupšup zadek v kalup?"

"A to bychom jim vážně mohli říct?"

"Proč ne? A pak bysme řekli: Pošlete hodně dobrý mlsek pro celý Ankh-Morpork, a my ještěrka nic."

"Já Klačany nikdy neměla ráda," oznámila jim žena pevně. "Ty věci, které jedí! Je to nechutné. A celou dobu kvákají v té jejich přiteplalé hatmatilce..."

Ve stínech zaplála sirka.

Elánius stočil kolem plamínku dlaně, zatáhl několikrát, až se mu ústy rozlila chuť mizerného tabáku, odhodil sirku do kanálu a pomalu vykročil vlhkou uličkou, jejíž dlažba se leskla kalužemi vody.

Pokud vůbec existovalo něco, z čeho na něj padala větší deprese než z jeho vlastního cynismu, pak to bylo to, že mnohokrát nedokázal být ani zdaleka tak cynický jako skutečný život.

Museli jsme a musíme s těmi okolo nás vycházet s těmi okolo nás století. Vycházet s někým, to byla prakticky podstata naší zahraniční politiky. Mám dojem, že jsem teď slyšel, jak vyhlašujeme válku prastaré civilizované zemi, s kterou jsme zatím vždycky víceméně vycházeli, i když se nám zdá jejich jazyk směšný. A pak celému světu... A co je na tom všem nejhorší, je to, že bychom pravděpodobně vyhráli.

Naprosto stejné myšlenky, i když s jinými závěry, probíhaly hlavami občanských vůdců města, kteří dostali brzo ráno následujícího dne příkaz, aby se dostavili na pracovní snídani do paláce.

Ve vzkazu se neříkalo na čí příkaz. Ani, jak si každý z nich velmi dobře uvědomoval, na čí snídani.

Teď se tedy shromáždili v předpokoji.

Byly tady vidět změny. Nikdy to nebyl palác oplývající přepychem. Patricij vždycky zastával teorii, že když je nějaké místo pohodlné a příjemné, mohli by tam lidé chtít zůstat. Celá výbava se skládala z několika starých židlí rozestavěných kolem stěn a obrazů zesnulých vládců města, kteří v namalovaných rukou svírali role pergamenu a další věci.

Židle tam byly pořád. Obrazy nikoliv. Nebo přesněji řečeno stará popraskaná plátna byla naházena v jednom rohu místnosti, ale zlacené rámy byly tytam.

Radní se vyhýbali jeden druhému pohledy, seděli a tiše a nervózně si poklepávali prsty na kolena.

Nakonec párek ustaraných sloužících otevřel dveře do hlavního sálu. Dveřmi se proplížil Lupin Zavoněl. Většina radních celou noc probděla a pokoušela si zformovat alespoň jakous takous politiku vis-a-vis drak, ale Zavoněl vypadal, jako by nespal celé roky. Jeho tvář měla barvu natráveného stolního ubrousku. Nikdy nebyl zvlášť při těle, ale teď vypadal jako něco, co vylezlo z pyramidy.

"Ah," prohlásil. "Výborně. Jste tady všichni? Pak prosím, gentlemani, pojďte za mnou."

"Ehm," ozval se jeden z odvážnějších radních, "jak je to s tou poznámkou o snídani?"

"A co s ní má být?" zeptal se Zavoněl.

"S drakem?"

"Dobrý bože, snad si nemyslíte, že posnídá vás," ušklíbl se Zavoněl. "To je ale nápad!"

"Něco takového mě ani nenapadlo," prohlásila hlava cechu zlodějů a z uší jí vyprýštila úleva v téměř hmatatelných obláčcích. "To by byl ale nápad, haha."

"Haha," přidal se šéf kupců.

"Hoho," hýkal představený cechu vrahů, "to byl ale nápad!"

"No, jak vidím, jste pořád ještě trochu nervózní," pokyvoval hlavou Zavoněl. "Haha."

"Áhaha."

"Hoho." Teplota poklesla o několik stupňů.

"Takže kdybyste mě laskavě následovali?"

Velký sál se změnil. Tak především byl o velký kus větší. Několik stěn bylo svaleno do vedlejších místnosti a strop a několik místností ve vyšších patrech byly odstraněny docela. Celá podlaha byla zaplněna hromadami trosek, s výjimkou středu místnosti, která byla Vyplněna hromadou zlatého -

No dobrá, pozlaceného. Zdálo se, že někdo prošel celý palác a snesl sem všechno, co se alespoň trochu lesklo. Byly tady rámy obrazů, zlaté střapce ze závěsů a stříbrné příbory a sem tam nějaký drahý kámen. Byly tam teriny z kuchyně, svícny, ohřívadla, střepy zrcadel. Blýskavé cetky.

Radní však nebyli v pozici, aby se mohli nějak zvlášť rozhlížet kolem sebe, protože jejich pozornost přitahovalo především to, co jim viselo nad hlavou.Vypadalo to jako největší špatně ubalený doutník v celém vesmíru, pokud by ovšem největší špatně ubalený doutník v celém vesmíru měl ve zvyku viset břichem nahoru pod stropem. Ve stínech bylo možno zahlédnout dva obrovské pařáty, které svíraly začernalé trámy.

Zhruba na polovině cesty mezi dveřmi a hromadou lesklých cetek stál malý stolek. Radní si teď už beze zvláštního údivu všimli, že známé stříbrné náčiní, které na něm vídávali stávat celá léta, zmizelo. Na stolku byly porcelánové talíře a příbory, které vypadaly, jako že je před krátkou chvílí někdo vyřezal z dřevěných špalíků. Zavoněl usedl do čela stolu a pokynul sloužícím.

"Prosím, sedněte si, gentlemani," řekl. "Je mi líto, se věci maličko... změnily, ale král doufá, že se s tím na krátký čas smíříte a vydržíte, než bude všechno poněkud - é - lépe zorganizováno."

"To říká... er-hm," nakousl méně chápavý kupec.

"To říká král," opakoval Zavoněl. Zdálo se, že jeho hlas má jen krůček k šílenství.

"Aha. Král. Jistě," přikývl kupec. Z místa, na kterém seděl, měl velmi dobrý výhled na tu obří věc zavěšenou pod stropem. Zdálo se, že se tam něco pohnulo, že obrovské kožnaté záhyby, které tu věc halily, se mírně zatřásly. "Dlouho buď nám živ král!" pospíšil si.

Jako první chod se podávala polévka s játrovými knedlíčky. Zavoněl polévku nejedl. Ostatní jedli ve zděšeném tichu, přerušovaném jen nevýraznými nárazy dřevěných příborů do porcelánu.

"Je tady otázka určitých dekretů a král si myslí, že váš souhlas s jejich obsahem a zněním je důležitý," oznámil jim nakonec Zavoněl. "Jedná se o čistou formalitu, pochopitelně, a mně je opravdu velmi líto, že jsem vás s tím musel obtěžovat."

Vak pod stropem se zakýval jakoby v poryvu větru. "No to přece není žádné obtěžování!" vykřikl předseda cechu zlodějů rozjařeně.

"Král by rád uvedl ve známost," pokračoval Zavoněl, "že by vděčně přijal korunovační dary od všeho obyvatelstva. Nic složitého, samozřejmě. Prostě a jednoduše jakýkoliv drahý kov nebo drahé kameny, které mají a mohou se s nimi s lehkým srdcem rozloučit. Chtěl bych mimochodem zdůraznit, že tato věc není vyžadována jako povinnost. Štědrost obyvatel, kterou předpokládá, bude samozřejmě naprosto dobrovolná.

Představený cechu vrahů vrhl smutný pohled na prsteny, které se mu blýskaly na rukou, a těžce si povzdechl. Hlava kupců už si začala odevzdaně odepínat drahocenný řetěz pověšený kolem krku.

"Ale, pánové!" zvolal Zavoněl. "Tohle je o to milejší, o co je to neočekávanější!"

"Ehm," odkašlal si arcikancléř Neviditelné univerzity, "budete jistě tak laskav - tedy chtěl jsem říci jsem si jist,

že král ví, že Univerzita je tradičně vyjmuta ze všech městských poplatků a daní..."

Potlačil zívnutí. Mágové strávili celou noc tím, že vytvářeli svá nejlepší kouzla a vysílali je proti drakovi, bohužel zbytečně. Bylo to, jako by se pokoušeli chytit do křížku s mlhou.

"Ale, můj drahý pane," usmál se na něj Zavoněl, "to přece nejsou ani daně, ani poplatky! Já jenom doufám, že ve vás ten dojem nevyvolala má slova. Oh nikoliv! Ne. Každý dar, jak jsem řekl, bude zcela dobrovolný. Doufám, že je to každému naprosto jasné."

"Jako křišťál," přikývl vrah s očima upřenýma na starého mága.

"A všechny ty naprosto dobrovolné dary, které věnujeme, ty přijdou - ?"

"Pěkně na hromadu do městského pokladu."

"Aha."

"Jsem si naprosto jistý, že obyvatelé, jakmile jednou pochopí celou situaci, budou velmi štědří," řekl představený cechu kupců, "doufám, že král chápe, že v Ankh-Morporku je velmi málo zlata?"

"To je správná připomínka," přikývl Zavoněl. "Král se chystá v tomto směru zjednat nápravu důraznou dynamickou zahraniční politikou."

"Ah," vydechli radní sborem, tentokrát s přídavkem opravdového nadšení.

"Tak například," pokračoval Zavoněl, "náš král cítí, že co se týká našich legálních zájmů v Quirmu, Sto Latech, Pseudopolisu a Tsortu, bylo v minulých staletích učiněno mnoho nežádoucích ústupků. Tahle věc se musí urychleně napravit, gentlemani. Mohu vás ujistit, že do hlavního města se jen pohrne zlato od všech, kteří si budou chtít zasloužit královskou ochranu."

Představený cechu vrahů vrhl rychlý pohled na poklad. V hlavě se mu začala formovat velmi konkrétní představa, kde by mohl veškerý ten poklad nakonec skončit. Jeden musel obdivovat způsob, jakým vás ta obluda dokázala stisknout. Ten způsob byl prakticky lidský.

"Óh," řekl.

"Samozřejmě tady dojde ještě na další akvizice, hlavně co se týká půdy, majetku a tak dál, a král si přeje, aby bylo nade vše jasné, že oddaní osobní radní budou bohatě odměněni."

"A, ehm," začal hlavní vrah, který začínal cítit, že se konečně přesně vcítil do způsobu a podstaty královských myšlenkových pochodů, "bez pochyby tihle - é -"

"Osobní poradci," napověděl mu Zavoněl.

"Bezpochyby by však nesli poněkud větší odpovědnost za některé záležitosti - jako třeba hromadění pokladu?"

"Myslím, že něco takového původně krále ani nenapadlo," zavrtěl hlavou Zavoněl, "ale ta myšlenka je velmi jadrná."

"Myslel jsem si, že to tak nějak bude."

Jako další chod bylo podáváno prorostlé vepřové, fazole a moučnaté brambory. Dokonalá výkrmná dieta, jak si s tajenou nelibostí každý z přítomných všiml. Zavoněl si dal sklenici vody.

"Což nás ostatně přivádí k další, poněkud delikátní záležitosti, kterou ovšem gentlemani tak zkušení a zcestovalí jako vy jistě bez rozpaků akceptují," pokračoval Zavoněl. Ruka, ve které držel sklenici, se mu začala třást.

"Doufám také, že to pochopí i obyvatelé města jako takoví, zvláště když si uvědomí, jak velkým dílem budu král bezpochyby přispívat k blahobytu a ochraně města. Tak například jsem si jist, že lidé budou mnohem klidněji spát s vědomím, že dra- král je neúnavně, ve dne v noci chrání před veškerým nebezpečím. Na druhé straně je ovšem možné, že se objeví jisté nesmyslné prastaré... předsudky, které se dají odstranit pouze cílevědomým působením... a snahou... všech lidí dobré vůle."

Odmlčel se a upřel na ně pohled. Představený cechu vrahů později řekl, že se díval do očí mnoha lidí, kteří byli bezpochyby velmi blízko smrti, ale v životu že se setkal poprvé s pohledem člověka, který se na něj naprosto nepochybně upíral z propasti pekla. Řekl, doufá, že se už v životě nebude muset do takových podívat.

"Teď mluvím o -" pokračoval Zavoněl a slova se mu šla z úst jako bubliny na povrch bahna, "- otázce Královské... diety."

Rozhostilo se strašlivé ticho. Nad sebou slyšeli tiché vrzávání křídel a zdálo se, že stíny v rozích místnosti houstnou a přibližují se.

"Diety," ozval se hlavní vrah dutým hlasem.

"Ano," přikývl Zavoněl. Jeho hlas zněl skoro jako cvičení. Po tváři mu stékal pot. Představený cechu vrahů kdysi slyšel výraz "smrtelný škleb" a přemýšlel, kdy by se dal použít, aby skutečně vystihoval výraz živého člověka. Tak teď vypadal Zavonělův obličej - byl to smrtelný škleb někoho, kdo se pokouší neslyšet slova, která vycházejí z jeho vlastních úst.

"My... ehm... jsme si mysleli," začal vrah velice opatrně, "že dra- král musel přece jen v minulých dnech najít nějaký způsob, jak se postarat sám o sebe."

"No ano, ale to bylo samé podřadné zboží, víte. Mizerná kvalita. Zaběhlá zvířata a tak dál," vysvětloval Zavoněl přiškrceným hlasem a upřeně pozoroval desku stolu. "Jenže teď, když je králem, už podobné náhražky nepřipadají v úvahu."

Ticho zhoustlo a nabralo na významu. Radním se honily hlavou velmi zvláštní myšlenky a většina z nich se týkala jídla, které právě snědli. Když se objevil obrovský ozdobný dort se spoustou šlehačky, posloužil jen k tomu, aby se jejich myšlenky zkoncentrovaly jediným směrem.

"Ehm," odvážil se nakonec obchodník. "A jak často bývá král hladový?"

"Pořád," odpověděl Zavoněl, "ale jí jen jednou měsíčně Je to opravdu velmi obřadná záležitost."

"Samozřejmě, to je snadné pochopit," přikývl rychle kupec. "To určitě je."

"A, ehm," navázal vrah, "kdy král naposled... jaksi jedl?"

"Je mi líto, že to říkám, ale on už se pořádně nenajedl od chvíle, kdy k nám dorazil," odpověděl Zavoněl.

"Oh."

"Račte pochopit," pokračoval Zavoněl a v zoufalství si pohrával s dřevěnými příbory, "že na to, aby přepadal lidi jako nějaký obyčejný vrah -"

"Okamžik, ale dovolte -" začal vrah.

"Řekl jsem jako nějaký obyčejný vrah," odbyl ho mávnutím ruky Zavoněl, "v tom král nenachází žádné uspokojení. Celá ta pravá chuť, esence toho všeho, je v tom, že se jedná o jakýsi akt spojení mezi králem a poddaným. Je to taková.. jak bychom to... živoucí alegorie. Posílení blízkého vztahu mezi korunou a společností," dodal.

"A přesný druh té potravy -" začal představený cechu vrahů, který se málem dusil vlastními slovy. "Mluvíme tady o mladých pannách?"

"To je pouhopouhý předsudek," zavrtěl hlavou Zavoněl. "Věk není nijak důležitý. Manželský stav důležitý je. A pak ještě společenská třída. Má to něco společného s příchutí, myslím." Naklonil se kupředu a jeho hlas se teď naplnil bolestí a naléhavostí, která mu tentokrát, jak všichni vycítili, skutečně pramenila ze srdce. "Prosím, zvažte to!" zasykl. "Koneckonců, je to jen jednou měsíčně. A za to dostane město tolik výměnou! Rodin lidí užitečných králi nebo osobních poradců, jako jste vy, se to samozřejmě týkat nebude. A když uvážíte ostatní alternativy..."

Nepotřebovali zvažovat všechny ostatní alternativy. Stačilo pomyslet na jednu jedinou.

Zavoněl mluvil a přítomné opřádalo ticho. Jeden druhému se vyhýbali pohledy, protože měli do posledního strach, co by tam mohli zahlédnout. Každý z nich myslel: Někdo z nich přece už každou chvíli musí co říct, nějaký protest, a já pak zabručím na souhlas, neřeknu nic konkrétního, tak hloupý nejsem, ale rozhodně něco velmi pevně zamumlám, tak aby ostatní pochybovali, že zásadně nesouhlasím, protože v takových chvílích to všechny slušné muže téměř nutí vstát a něco prohlásit...

Nikdo nic neřekl. Zbabělci, pomyslel si každý z nich.

Žádný z nich už se nedotkl pudingu ani čokoládových koláčků silných jako cihla, servírovaných nakonec. Seděli a se studem a v zachmuřené hrůze dál poslouchali bzukot Zavonělova hlasu, a když byli propuštěni, pokoušeli se odejít každý zvlášť, aby nemuseli mluvit jeden s druhým.

S výjimkou představeného cechu kupců a obchodníků. Ten opouštěl palác současně s hlavním vrahem tak teď kráčeli bok po boku a v hlavě se jim převalovaly nejrůznější myšlenky. Hlavní kupec se v tom všem pokoušel najít tu lepší stránku. Cožpak nepatřil mužům, kteří se teď, když nastala tragická doba, pokoušeli organizovat dění?

"Tak se podívejme," začal nakonec opatrně. "Stali z nás soukromí poradci. To jsou věci."

"Hmm," řekl vrah.

"Napadlo mě, jaký je vlastně rozdíl mezi obecním radním a osobním poradcem?" přemýšlel kupec nahlas.

Vrah na něj vrhl znechucený pohled. "Já myslím," prohlásil potom, "že od osobního poradce se čeká, že odkýve i tu největší pitomost."

Pak opět sklopil oči ke špičkám nohou. Hlavou se mu honila poslední sekretářova slova, která ze sebe vypravil, když si třásli rukama na rozloučenou. Přemýšlel, jestli je mohl zaslechnout ještě někdo jiný. Bylo to nepravděpodobné... byly to spíš tvary než zvuk. Zavoněl kolem nich jen tak tvaroval rty, zatímco upřeně zíral do vrahovy měsícem osmahlé tváře.

Pomozte. Mně.

Vrah se otřásl. Proč on? Pokud on věděl, byl tady jen jediný druh pomoci, kterou mohl kvalifikovaně poskytnout, a o tu ho v životě požádal jen málokdo. Bylo spíše pravidlem, že dostával velké sumy peněz za to, aby ji poskytl jako překvapení někomu jinému. Přemýšlel o tom, do čeho se to Zavoněl namočil, když se mu zdá každá jiná alternativa lepší...

Zavoněl seděl sám v temném poničeném sále. Čekal. Mohl se pokusit o útěk. Ale on by ho byl znovu našel. Vždycky by ho znovu našel. Dokázal vyčenichat jeho mozek.

Nebo by ho sežehl. To bylo horší. Stejně jako bratry. Možná to byla okamžitá smrt, vypadalo to jako okamžitá smrt, ale Zavoněl ležel celou noc s otevřenýma očima a přemýšlel, jestli se ty poslední mikrovteřiny nějakým způsobem nenatáhnou na subjektivní do běla rozžhavenou věčnost, v níž se každá buňka vašeho těla změní na pouhý obláček odpařené plazmy, a vy budete uprostřed toho všeho stále ještě živý...

Ne, tebe ne. Tebe nespálím.

Nebyla to telepatie. Pokud tomu Zavoněl rozuměl, tak telepatie bylo něco, jako když člověk slyší hlas ve své vlastní hlavě.

Tohle bylo, jako když slyšíte hlas v celém těle. Při jeho zvuku se rozdrnčel Zavonělův nervový systém jako tětiva luku.

Vstaň. Zavoněl vyskočil na nohy. Převrátil při tom židli a bolestivě si narazil nohy o stůl. Když na něj ten hlas promluvil, kontroloval své tělo se stejným úspěchem, s jakým kontrolovala voda přitažlivost zemskou.

Pojď.

Zavoněl vykročil po podlaze.

Křídla se pomalu, s občasným zaskřípáním rozložila, až vyplnila síň od stěny ke stěně. Špička jednoho rozbila okno a vyčnívala prázdným otvorem do večerního vzduchu.

Drak pomalu, skoro smyslně natáhl krk a zazíval. Když skončil, spustil hlavu, takže byla jen několik centimetrů od Zavonělova obličeje.

Co znamená dobrovolně?

"No, to znamená, ehm, že to, co děláš, děláš ze své svobodné vůle," řekl Zavoněl.

Ale vždy oni žádnou svobodnou vůli nemají! Musí rozmnožovat můj poklad, nebo je všechny sežehnu!

Zavoněl polkl.

"Ano," přikývl, "ale nesmíš jim -"

Náraz neslyšné zuřivosti ho téměř porazil.

Já nic nemusím!

"Nenene!" zaječel Zavoněl a sevřel si hlavu rukama. "Tak jsem to nemyslel! Věř mi! Ta cesta je prostě lepší, věř mi. Lepší a bezpečnější!"

Nikdo mě nedokáže porazit!

"To je jistě pravda -"

Nikdo mě nedokáže kontrolovat!

Zavoněl zagestikuloval ve vzduchu rukama s roztaženými prsty v uklidňujícím gestu.

"Samozřejmě, samozřejmě že ne," přikyvoval. "Ale jsou cesty a cesty. Různé způsoby. Všechno to řvaní a plameny, podívej, podívej, všechno není potřeba..."

Ty tupá opice! Jak jinak je přinutím, aby dělali, co chci?

Zavoněl ukryl ruce za záda.

"Udělají to dobrovolně, ze své vlastní, svobodné vůle," řekl. "A nebude dlouho trvat a začnou dokonce věřit na to, že to byl jejich vlastní nápad. Stane se z toho tradice. Dej si říct. My, lidé, jsme velmi přizpůsobiví tvorové."

Drak na něj upřel dlouhý prázdný pohled.

"Je dost pravděpodobné," pokračoval Zavoněl, "že nebude trvat dlouho, a kdyby náhodou někdo začal tvrdit, že dračí král je nesmysl, zabijí ho sami."

Drak zamrkal.

Poprvé za celou dobu, co ho Zavoněl znal, vypadal poněkud nejistě.

"Já lidi znám, věř mi," prohlásil Zavoněl jednoduše.

Drak ho nepřestával probodávat pohledem.

Jestli lžeš... pomyslel si nakonec.

"Víš dobře, že nemůžu. Tobě ne."

Oni se skutečně takhle chovají?

"Jistě. Pořád. To je jeden ze základních lidských znaků."

Zavoněl věděl, že drak dokáže přečíst alespoň horní vrstvy jeho mozku. Ty rezonovaly v dokonalé harmonii prosycené hrůzou. A on chvilkami dokázal zahlédnout mocné myšlenky za obrovskýma očima, které měl na dosah před sebou.

Drak byl naplněn hrůzou a odporem.

"Je mi to líto," řekl Zavoněl roztřeseným hlasem. "Takoví prostě jsme. Myslím, že to vyplývá z pudu sebezáchovy."

Takže nikdo nevyšle mocné bojovníky, aby mě zabili? pomyslel si drak téměř s lítostí.

"Myslím, že ne."

Žádní hrdinové?

"Už žádní. Jsou příliš drazí."

Ale já budu žrát lidi!

Zavoněl zasténal.

Cítil, jak ho dračí vědomí ohmatává, jak se přehrabuje v jeho hlavě a snaží se najít klíč k pochopení. Napůl viděl, napůl cítil záblesky vzdálených představ, draky, obrázky z mytických časů obrovských plazů a tady cítil drakův nelíčený úžas - také z méně civilizovaných časů lidského bytí, které ovšem zabíraly větší část lidské historie. Úžas rychle ustupoval nejistému vzteku. Neexistovalo prakticky nic, čím by drak mohl ublížit lidskému rodu, co by si lidé dříve nebo později nezkusili udělat jeden druhému a často ještě s potěšením.

Na první pohled vypadáte jako slaboši a citlivky, vrhl po něm drak myšlenku jako kámen. Ale my jsme draci. Od nás se čeká, že budeme krutí, vychytralí, strašliví a bez srdce. Ale řeknu ti tolik, ty opice - obrovská hlava se natáhla ještě blíž, takže se Zavoněl téměř propadal do nemilosrdných dračích očí - nikdy jsme se nepálili, nemučili ani netrhali vzájemně na kusy a neříkali tomu morální jednání!

Drak si znovu jednou nebo dvakrát protáhl křídla a pak se těžce spustil na chaotickou směs pochybných cenností. Pařáty prohrábly hromadu. Nespokojeně zasípal.

Takové zbytky by nestačily ke štěstí ani třínohé ještěrce, pomyslel si.

"Brzo tady budou lepší věci," zašeptal Zavoněl, kterému se při změně tématu na chvíli ulevilo.

To bych všem radil.

"Mohl bych " zaváhal Zavoněl, "- mohl bych se na něco zeptat?"

Ptej se.

"Ty přeci ve skutečnosti nepotřebuješ požírat lidi, že? Myslím, že to je z lidského pohledu ten jediný problém," pokračoval a jeho hlas se zrychloval k zoufalému drmolení. "Poklad a všechno to ostatní, to není žádný problém, ale jestli je to, jak bych to řekl, jen otázka řekněme proteinů nebo tak, pak jistě není pro intelekt tak geniální, jako je tvůj, dojít k závěru, že toto méně kontroverzního, jako třeba tučná kráva, by mohlo -"

Drak vydechl vodorovný sloup plamene, který opálil protilehlou zeď.

Nepotřebuju? Nepotřebuju? zařval, když hukot plamene utichl. Ty mně budeš říkat, co potřebuju a

nepotřebuju? Není to prastará tradice, že nejkrásnější květ ženství se posílá drakovi, aby tak byl zajištěn mír a blahobyt?

"Ano, ale podívej, vždycky jsme žili víceméně v míru a relativním blahobytu a -"

A STOJÍTE O TO, ABY BYL STAV, KTERÝ JSI PRÁVĚ POPSAL, ZACHOVÁN?

Síla té myšlenky srazila Zavoněla na kolena.

"Jistě," podařilo se mu ze sebe vypravit. Drak si pomalu protáhl paťáty.

Pak to nepotřebuju já, ale vy, pomyslel si. A teď mi táhni z očí.

Když drak opustil Zavonělův mozek, sekretář jako by se zmenšil.

Drak přelezl přes hromadu uprostřed místnosti, vyskočil na silnou římsu jednoho obrovského okna, kterých bylo v hale několik, a hlavou vyrazil barevnou výplň. Mnohobarevný obraz jednoho z bývalých otců města se vysypal na podlahu plnou špíny a zbytků.

Dlouhý krk se natáhl do večerního vzduchu a začal se pomalu otáčet jako zaměřovací zařízení. Město bylo plné světel. Zvuky milionů žijících lidí zněly jako tlumený, polohlasný bzukot.

Drak se zhluboka, šťastně nadechl.

Pak vytáhl na římsu zbytek těla s částí ocasu, rameny vymáčkl ze zdi zbytky okenního rámu a vrhl se do vzduchu.

"Co je to?" zeptal se Noby.

Bylo to zhruba kulaté, strukturou se to podobalo dřevu, a když se do toho kleplo, vydalo to zvuk, jako když se udeří do lavice pravítkem.

Seržant Tračník do toho znovu klepl prstem. "Dám se poddat."

Karotka předmět pyšně zbavil pomačkaného obalu.

"To je dort," prohlásil, zasunul obě ruce pod zmíněný předmět a s očividným úsilím ho zvedl. "Od mé maminky." Podařilo se mu dort položit na stůl, aniž si pod něj přiskřípl prsty.

"To se dá jíst?" zeptal se Noby. "Vždyť to muselo trvat celý měsíce, než to sem došlo. Člověk by řek, že to bude přinejmenším vokoralý."

"Ó ne, to je vyrobeno podle speciálního trpasličího receptu," vysvětloval mu Karotka. "Je vlastně kouzelný. Jeho tajemství se předává z trpaslíka na trpaslíka celá staletí. Stačí jeden maličký kousek toho dortu a celý den už nebudete stát o jakékoliv jídlo."

"Myslíš jako předkrm?" řekl Tračník.

"Trpaslíci s takovým dortem v batohu urazí celé stovky kilometrů," pokračoval nadšeně Karotka.

"Vsadím se, že jo," přikývl Tračník zachmuřeně, "vsadím se, že jo a že si při tom celou dobu myslel ‚do hajzlu, doufám, že brzo seženu něco slušnýho k jídlu, jinak mi nezbude, než si zase kousnout do toho podělanýho koláče!´"

Karotka, který o ironii věděl jen to, že má něco společného s mycím prostředkem na okna, zvedl svou píku a po několika odražených ranách se mu podařilo useknout koláč na čtyři víceméně stejně velké díly.

"Tak prosím," zahlaholil spokojeně. "Pro každého z nás jeden a jeden pro kapitána." Pak si uvědomil, co řekl. "Oh! Promiňte."

"No jo," přikývl Tračník zasmušile. Všichni chvíli seděli tiše.

"Já ho měl rád," řekl Karotka. "Je mi líto, že je pryč."

Chvíli dál vládlo ticho, velmi podobné tichu předešlému, ale ještě hlubší a naplněné těžší depresí. "Předpokládám, že teď jmenují kapitánem vás," řekl Karotka.

Tračník zvedl hlavu. "Mě? Já nechci bejt kapitánem! Mně to nemyslí. A i kdyby, všechno to myšlení nestojí za nějakejch blbejch devět tolarů měsíčně navíc."

Zabubnoval prsty na stůl.

"To je všechno, co za to dostává?" užasl Noby. "Já myslel, že oficíři se v penězích válej."

"Devět tolarů měsíčně," trval na svém Tračník, "a dva tolary chocholné. To si ale kapitán nikdy nevyzvedl. Připadalo mi to fakt komický."

"On nebyl typ na chochol," řekl Noby.

"To máš pravdu," souhlasil Tračník. "S kapitánem to byla taková věc.... koukněte, já kdysi čet takovou knížku... víte, že máme všichni ve svejch tělech alkohol... takovej jako přírodní? I kdyby si člověk za celej život nedal ani kapku, tělo si ho nějak vyrobí..., ale kapitán Elánius, koukněte, patří k těm lidem, co si ho jejich tělo nevyrobí. Jako když se narodil dva panáky pod normál."

"Sákryš!" užasl Karotka.

"No jo... takže když je střízlivej, je fakticky střízlivej. Ostřízlivělej se tomu říká. Víš, Noby, jak se ráno člověk cejtí, když to do sebe celou noc předtím lil pod tlakem? No a tak on se cejtí pořád."

"Chudák chlap," řekl Noby. "To mi nikdy nenapadlo. To se potom nejni co divit, že byl furt takovej zapšklej."

"No a tak se to v jednom kuse pokouší dohonit, akorát že ne pokaždý tu dávku správně odhadne. Jo a taky -" Tračník vrhl pohled na Karotku, "taky ho zradila ženská. Představ si, ze všeho ho musí zradit akorát ženská."

"Tak co budeme dělat, seržante?" nadhodil bezradně Noby.

"Myslíte, že by mu vadilo, kdybychom snědli jeho díl dortu?" řekl toužebným hlasem Karotka. "Byla by to škoda, nechat ho ztvrdnout."

Oba starší muži seděli mlčky, zatímco Karotka se probojovával svým kusem dortu jako korečkové rypadlo křídovým lomem. Ani kdyby to byla ta nejnadýchanější bublanina, neměli by chuť.

Přemýšleli o tom, jak budou žít bez kapitána. Bude to na draka, i kdyby se nakrásně obluda ztratila. Je potřeba

říct, že co se jim líbilo na kapitánu Elániovi, bylo to, že měl styl. Byl to takový trošku cynický styl, s černými obloučky za nehty, ale on ho měl a oni ne. Uměl bez zakoktání přečíst i dlouhá slova a taky sčítat. I to byl svým způsobem styl: Dokonce i opít se uměl stylově.

Pokoušeli se natáhnout minuty, natáhnout čas. Ale přes veškeré jejich snažení se nakonec začalo stmívat. Bude noc.

Už pro ně nebylo naděje.

Budou se muset vydat do ulic.

Slyšeli šestou bít, a nikde nebyl ani pořádek, ani klid.

"Errol mi taky chybí," ozval se Karotka.

"No jo, ale visel na kapitánovi, fakt že jo," přikývl Noby. "Já si myslím, že lady Berankinová bude vědět, kde ho hledat."

"Vypadá to, že bychom před ním neměli nechat všechno jen tak válet," řekl Tračník. "Víte, co myslím. Třeba ten olej do lamp. Vždyť ho skoro celej vypil."

"A kuličky proti molům," přidal se Noby. "Celou krabici kuliček proti molům. Jak to někoho napadne, nacpat se kuličkama proti molům? A konvici. A cukr. Teda co se tejče cukru, tak to byl Errol fakticky ďábel."

"Ale stejně byl roztomilý," trval na svém Karotka. "Takový přátelský."

"To jo, v každým případě," souhlasil Tračník. "Jenže si stejně nemyslím, že je to nejlepší domácí mazlíček, když pokaždý, když se chystá škytnout, se musíš schovat za stůl."

"Bude mi chybět ten jeho malý ksichtík," posteskl si Karotka.

Noby se hlasitě vysmrkal.

Místo ozvěny se ozvalo zabušení na dveře. Tračník trhl hlavou. Karotka vstal a otevřel. Za dveřmi stál s arogantní netrpělivostí párek palácových gardistů. Když uviděli Karotku, který se sehnul, aby viděl pod futro, rychle ustoupili. Špatné novinky, jako je Karotka, se šíří velmi rychle.

"Přinesli jsme vám prohlášení," řekl jeden z nich. " Musíte -"

"Co to máte namalovaný na břiše? Vždyť vám na tom ještě ani nezaschla barva?" zeptal se společensky Karotka. Seržant s Nobym vyhlíželi za ním.

"To je drak," prohlásil mladší gardista.

"Ten drak," upřesnil starší gardista.

"Hele, koukněme," ozval se najednou Noby, "ty jsi Kosta Sladomil. Bydleli jste v Pomletý ulici. Tvoje máma dělala pastilky proti kašli, že jo, a jednou spadla do kádě s tou směsí a utopila se tam, chudák. Nikdy jsem si nekoupil pastilky proti kašli, ale na tvou mámu vzpomínám často. Byla to hodná ženská."

"Nazdar, Noby," zabrumlal nepříliš nadšeně gardista.

"Vsadil bych se, že by na tebe byla moc pyšná, kdyby tě tak viděla s drakem na vestě, co?" prohlásil Noby konverzačním tónem. Gardista na něj vrhl pohled, který byl směsicí nenávisti a rozpaků.

"A co teprve ty nový péra na helmě," dodal Noby sladce.

"Tohle tady je prohlášení, které si musíte z rozkazu přečíst," řekl gardista hlasitě. "Kromě toho ho musíte vylepit na všech důležitějších nárožích. Z rozkazu."

"Na čí rozkaz?" zeptal se Noby.

Seržant Tračník uchopil rozkaz do jedné z rukou podobných šunce. "Proto-že," slabikoval pomalu a ukazoval si na slova neochotným prstem, "to m-á - má, suž-i-ti - sloužiti k s-po-koj-enosti - spokojenosti nes- v-zneš-en-é-ho - vznešeného dra-ka - draka Ke-ra prd-ní-ho - prvního, krá-le, krá-lů- á-bé-es-ó-el-ů-té-en-í-há-ó - ab-so-lut-ní-ho -" na tváři se mu perlil hojný pot, "- to je absolutního, vlád-ce měs-ta -"

Nakonec se uchýlil pod masku akademického mlčení a jeho prst se pomalu posouval po pergamenu.

"Ne," řekl nakonec. "To přece vůbec není v pořádku. Přece ta obluda nechce někoho vážně sežrat?"

"Zkonzumovat," opravil ho starší gardista.

"Je to všechno součástí společenské... společenské smlouvy," doplnil jeho asistent dřevěně. "Je to naprosto zanedbatelná cena. Jsem si jistý, že budete souhlasit, protože tady se jedná o bezpečnost a ochranu města."

"Před kým?" naježil se Noby. "V životě jsme neměli přítele, kterého jsme nedokázali podplatit nebo zkorumpovat."

"Až doteď," zavrčel Tračník nepřátelsky.

"Chápete rychle," přikývl gardista. "Takže to roznesete a vylepíte, ať se to komu líbí nebo ne."

Karotka nahlédl Tračníkovi přes rameno.

"Co je to panna?" zeptal se.

"To je neprovdané děvče," vysvětlil mu rychle Tračník.

"Co? Jako moje kamarádka Rít?" vyletělo z Karotky zděšeně.

"No, ne tak docela," odpověděl Tračník.

"Ale ona přece není vdaná. Žádné z děvčat paní nové není vdané."

"No jo, já vím," přikývl rychle Tračník.

"V tom případě," pokračoval Karotka s neochvějnou logikou, "si něco takového nenecháme líbit, doufám."

"Tohle se lidem opravdu líbit nebude," obrátil se Tračník na gardistu, "dej na mý slova."

Gardista ustoupil o další krok před zuřivostí, která začala prosakovat Karotkovi do očí.

"Líbit se jim to nemusí," řekl starší gardista. Ale jestli to nevyhlásíte a nevyvěsíte, budete se osobně zodpovídat Jeho Veličenstvu."

Pak spěšně odešli.

Noby za nimi vyběhl na ulici.

"Draka na vestě!" vykřikl za nimi. "Kdyby se o tomhle dozvěděla tvoje stará máma, obrátila by se v kádi, chudák stará, její syn a chodí s drakem na břiše!"

Tračník se vrátil ke stolu a znovu rozevřel svitek.

"To je mizernej kšeft," zabručel.

"Vždyť už nějaké lidi zabil," připomínal mu Karotka. "To odporuje všem šestnácti základním vyhláškám, odsouhlaseným v radě."

"No, to jo. Jenže znáš to, bylo to odhlasovaný, když se nic nedělo, víš, jak se to dělá, nezdržujte, stejně vo nic nejde, ať můžem na oběd," vysvětloval mu Tračník. "A teď, když o něco půjde, lidi budou mít strach a budou s ním určitým způsobem spolupracovat. Prostě mu předhoděj nějakýho chudáka holku a budou stát vokolo a koukat, jako kdyby to bylo všechno legální a v pořádku, a to je, hochu, k zeblití."

"No, já si myslím, že to všechno záleží jen na tom, jak se na to díváš," ozval se Noby zamyšleně.

"Jak to myslíš?"

"No, tak například z pohledu někoho, komu hrozí upálení zaživa, to pravděpodobně tak ke zblití nebude," prohlásil Noby filozoficky.

"Tohle lidi nedovolej," trval na svém Tračník, který Nobyho poznámku ignoroval. "Uvidíte. Vytáhnou před palác a co udělá ta obluda potom, aha?"

"Spálí je všechny na škvarek," odpověděl mu Noby hbitě.

Tračníka to, jak se zdálo, poněkud zarazilo. "To by přece neudělal, nebo myslíš, že jo?"

"Napadá tě snad něco, co by mu v tom mohlo zabránit?" nadhodil Noby. Vyhlédl ze dveří. "Byl to takovej hodnej kluk. Vyřizoval pro tátu různý drobný pochůzky. Kdo by to do něj byl řek, že bude jednou chodit s drakem na vestě..."

"Co budeme dělat, seržante," ozval se Karotka.

"Nestojím o to, nechat se upálit zaživa," odpověděl mu seržant Tračník. "To by mi žena udělala z života peklo. Takže si myslím, že to to... jaksetořekne... oznámíme. Ale žádnej strach, hochu," dodal a popleskal Karotku po jedné svalnaté paži a znovu opakoval, jako kry sám sobě poprvé nevěřil, "tak daleko to nedojde. To lidi nedovolí."

Lady Berankinová přejela rukama po Errolově těle. "Noto ať mě... jestli vím, co se to s ním děje," řekla.

Dráček se jí pokusil olíznout obličej.

"Co všechno žral?"

"Poslední, co vím," řekl Elánius, "to byla konev."

"Konev čeho?"

"Ničeho. Prostě konvice na čaj. Taková začouzená věc s držadlem a hubičkou. Celou věčnost ji očichával a pak ji sežral."

Errol se na něj slabě usmál a říhnul si. Oba se rychle sehnuli.

"Jo, a pak jsme ho chytli, jak vylizuje saze z krbu," pokračoval Elánius, když se jejich hlavy zase zvedly nad kotec.

Opírali se o speciálně zesílený kotec, který lady Berankinová používala v případě potřeby jako dračí marodku. Zesílený být musel, protože jedna z prvních věcí, která se nemocným drakům stávala, bylo, že ztráceli kontrolu nad svými zažívacími procesy.

"On totiž nevypadá nemocně," pokračovala lady Berankinová. "Je jenom tlustý."

"Pořád hrozně kňourá. A občas člověk vidí, jak se mu pod kůží něco hýbe. Víš, co myslím? Vzpomínáš si, jak jsi mi povídala, že si dokážou přebudovat zažívací systém?"

"To ano. Všechny žaludky a pankreatické žlázy se mohou propojit různým způsobem, rozumíš? Podle toho, jak jim to zrovna vyhovuje -"

"Nebo podle toho, jaké najdou složky na výrobu plamene," řekl Elánius. "Tak je to. Já mám dojem, že se pokouší vymyslet nějaký obzvlášť horký plamen. Chce vyzvat toho velkého draka. Pokaždé, když se ta obluda vznese do vzduchu, tenhle mrňous jenom sedí a kňourá."

"A nevyfukuje plamen?"

"Neviděli jsme ho ani jednou. Určitě bychom si všimli, kdyby to dělal."

"Takže prostě jenom sežere, na co přijde?"

"No tak bych to taky neřekl. Všechno očichá a spoustu věcí ochutná. Potom některé sní. Tak třeba deset litrů oleje do lamp. Je mi to moc líto, ale já ho dál nemůžu nechávat na strážnici. Nejsme schopni se o něj pořádně starat. Navíc teď už nepotřebujeme zjistit, kde se ten velký schovává," dodal trpce.

"Myslím, že v téhle věci se chováš poněkud hloupě," řekla a vykročila nazpět k domu.

"Hloupě? Vždyť mě vyrazil před všemi těmi lidmi!"

"To ano, ale všichni teď vědí, že to bylo nedorozumění, to bych přísahala."

"No já tomu rozuměl až moc dobře."

"Víš, já si myslím, že máš vztek, protože ho nemáš kam strčit."

Elániovi mírně vyjely oči z důlků.

"Cože jako?" vyděsil se.

"Toho draka," pokračovala lady Berankinová, aniž hnula brvou. "Nedokážeš si ho zařadit do normálního šuplíku. Víš, že neexistuje způsob, jak s ním něco udělat, ale přitom bys chtěl."

"Já si myslím, že tohle mizerné město a ten drak jeden druhého rozhodně zaslouží," odfrkl popuzeně Elánius.

"Lidé jsou vyděšení. Od lidí, kteří jsou téměř bez sebe strachem toho moc čekat nemůžeš." Opatrně se dotkla jeho paže. Bylo to, jako když pozorujete průmyslového robota, s jehož pomocí se někdo pokouší chopit vejce.

"Každý nemá tolik odvahy jako ty," dodala ostýchavě.

"Já?"

"Ten minulý týden. Když jsi jim zabránil, aby pobíjeli mé draky."

"Jo to. To není odvaha. A kromě toho, byli to jenom lidé. S lidmi to jde snáz. Jedno ti řeknu. V životě už bych nestál o to, dívat se té obludě znovu do tlamy. Občas se přistihnu, že na to myslím i ve dne."

"Óh." Zdálo se, že ji jeho slova zklamala. "No pokud seš si jistý... Mám dost přátel, víš, kdybys potřeboval pomoc, stačí říct. Vévoda ze Sto Lat hledá kapitána gardy, to jsem si skoro jistá. Napíšu ti pro něj dopis. Bude se ti líbit i on i jeho žena, je to velmi příjemný mladý pár."

"Já zatím nevím, co budu dělat dál," odpověděl Elánius mnohem drsněji, než chtěl. "Zatím uvažuju o jedné nebo dvou nabídkách."

"Samozřejmě. Jistě. Věřím, že si sám nejlíp poradíš."

Elánius přikývl.

Lady Berankinová donekonečna překrucovala v rukou kapesníček.

"Tak dobře," řekla.

"Jo," přikývl Elánius.

"Já... předpokládám... asi už chceš odejít, že?"

"Ano, raději už bych měl jít."

Nastala odmlka. Pak oba promluvili najednou.

"Bylo to moc -"

"Rád bych řekl -"

"Promiň."

"Promiň."

"Ne, ty jsi chtěla něco říct."

"To nic, ale ty jsi něco začal?"

"Ehm." Elánius zaváhal. "Tak já tedy půjdu."

"No. Ano." Lady Berankinová se na něj nepříliš vesele usmála. "Nemůžeš nechat čekat všechny ty nabídky, že?"

Podala mu ruku. Elánius s ní opatrně potřásl.

"Takže já jdu."

"Zastav se někdy," přikývla lady Berankinová poněkud chladně. "Kdybys někdy přišel do těch míst. A tak. Errol by tě jistě rád viděl."

"Jo. Dobrá. Tak nashle."

"Na shledanou kapitáne Elánie."

Neohrabaně vyšel ze dveří a rychlým krokem se vydal po zarostlé cestičce. Šel a cítil na zátylku její pohled, nebo si alespoň myslel, že ho cítí. Jistě stojí na zápraží a téměř zastiňuje světlo vycházející z domu. A pozoruje mě. Ale já se neohlídnu, myslel si. To by byla pěkná hloupost. Tedy musím přiznat, že je skvělá, má dokonalé, logické uvažování a je to neuvěřitelná osobnost, ale vážně...

Neohlédnu se, i kdyby tam zůstala stát celou tu dobu, než dojdu až na ulici. Někdy musí být člověk krutý, když chce někomu udělat laskavost.

Když zaslechl, jak se dveře zavřely ve chvíli, kdy byl sotva na poloviční cestě k východu, pocítil velkou, ale opravdu velkou zlost, jako kdyby ho náhodou někdo okradl.

Zůstal tiše stát a ve tmě rozevíral a zase zatínal pěsti. Už nebyl kapitán Elánius, byl jen občan Elánius, což znamenalo, že si mohl dovolit dělat věci, o kterých se mu předtím ani nesnilo. Mohl by třeba jít a rozbít pár oken.

Ne, to by nebylo k ničemu. Chtěl víc než to. Chtěl zničit toho mizerného draka, dostat zpátky svoje zaměstnání, chytit pod krk člověka, který za tím vším stál, potom se pro jednou zapomenout a mlátit ho tak dlouho, až už sám nebude moci...

Upíral oči do neznáma. Město pod ním se halilo do směsice kouře a páry. Ale na to on nemyslel.

Myslel na utíkajícího muže. A pak se mu z mlh minulosti vynořil ten hoch, který musel věčně popobíhat, aby udržel krok s ostatními.

Pak spíš vydechl než řekl: "Dostal se někdo z nich ven?"

Seržant Tračník dokončil provolání a rozhlédl se po nepřátelském zástupu.

"Mě z toho neobviňujte," řekl. "Já jsem ty věci jenom přečetl. Nenapsal jsem je."

"To je lidská oběť, ne?" prohlásil někdo.

"Na lidské oběti není nic špatného," ozval se kněz přítomný v zástupu.

"Ah, per say,"pospíšil si první řečník. "Samozřejmě, když se jedná o příslušnou náboženskou záležitost. A když se k ní použije k smrti odsouzený zločinec a tak dál. Ale něco jiného je předhodit drakovi někoho jenom proto, že je ta obluda nenažraná.

"To je řeč podle mýho gusta," dal se slyšet seržant Tračník.

"Daně, to je jedna věc, ale požírání lidí věc druhá!"

"Skvěle řečeno!"

"Když všichni řekneme, že to odmítáme, co by mohl ten drak dělat?"

Noby otevřel ústa. Tračník mu je rychle zakryl dlaní a pozvedl vítězoslavně pěst.

"Přesně to jsem říkal já," prohlásil. "Lidé spojení nemohou být spálení!"

Ozval se vlažný aplaus.

"Počkejte okamžik," ozval se najednou pomalu jakýsi malý muž. "Co já vím, ten drak umí jedinou věc. Lítá nad městem a podpaluje lidi. Nejsem si jistý, že by ho to, o čem tady mluvíte, nějak zvlášť potěšilo."

"Ano, ale když budeme protestovat všichni -" prohlásil první mluvčí, jehož hlas se teď mírně zabarvil nejistotou.

"Nemůže spálit všechny," trval na svém Tračník. Rozhodl se, že ještě jednou uplatní své nově objevené eso, a pyšně prohlásil: "Lidé spojení nemohou být spálení!"

Tentokrát byl potlesk ještě o něco slabší. Lidé si šetřili síly na to, aby se mohli patřičně strachovat.

"No já jenom dost dobře nechápu, proč by to nemohl udělat. Proč by nás nemohl spálit do posledního a pak přeletět do jiného města?"

"Protože..."

"Poklad," upozornil je Tračník. "Potřebuje lidi, aby mu nanosili poklad."

"Bodejť!"

"No možná, ale máte představu kolik?"

"Cože?"

"Kolik lidí potřebuje? Z celého města, myslím. Možná ani nebude muset spálit celé město, jen sem tam nějaký kus. Víme, které kusy to budou?"

"Podívejte, tohle už mi začíná připadat hloupé," ohradil se první mluvčí. "Když budeme každý problém takhle pitvat, tak se nikdy nikam nedostaneme."

"Já si jenom myslím, že se to občas docela vyplácí, když si člověk věci trochu promyslí. Dokonce i takové, o co by se stalo, kdybychom draka opravdu porazili."

"Ale nechte toho!" podíval se na něj seržant Tračník.

"Okamžik, já to myslím vážně. Jaké máme možnosti?"

"No tak především bude v čele města stát člověk!"

"Klidně si poslužte," prohlásil malý muž škrobeně.

"Ale já si myslím, že jedna osoba měsíčně je pořád ještě skvělá vyhlídka. V porovnání s některými vládci, které jsme měli. Vzpomíná si z vás někdo na Nerše Náměsíčného? Nebo na lorda Zbince přezdívaného Hihňavý a jeho vězení, kterému říkal ‚Minutka smíchu´?"

Z davu se začaly ozývat hlasy s připomínkami typu "něco na tom je".

"Ale ti byli nakonec svrženi!" nedal se Tračník.

"Nebyli. Byli zavražděni."

"To je totéž," zabručel Tračník. "Vlastně ne. Nikdo přece nezavraždí draka. Je jasný, že k tomu bude třeba asi něco víc než temná noc a ostrej nůž."

Pomalu mi začíná docházet, jak to kapitán myslel, říkal si v duchu Tračník. Není žádnej div, že pokaždý, když chvíli přemejšlel, opil se potom do němoty. My se vždycky stačíme sami porazit dřív, než se vůbec dáme do boje. Dejte průměrnýmu Ankhmorporčanovi pořádnou hůl a skončí tím, že sám sebe utluče k smrti.

"Tak koukni, ty malej ukecanej blbečku," zvýšil hlas první mluvčí, chytil malého muže za límec pod krkem a druhou ruku sevřel v pěst, "shodou okolností mám tři dcery a nestojím o to, aby některou z nich dožrala nějaké odporná obluda, děkuju pěkně."

"Správně a lidi spojení... nemohou... být..."

Tračníkův hlas se vytratil. Uvědomil si, že zbytek davu zírá vzhůru.

Ten zkurvysyn, stačil si pomyslet, než se mu začala z myšlenek vytrácet logika, snad musí chodit ve flanelovejch bačkorách.

Drak si nehlučně poposedl na okraji střechy nejbližšího domu, zívnut a natáhl krk dolů do ulice. Muž obdařený dcerami stál s pozvednutou pěstí ve středu rychle se rozšiřujícího kruhu holých dlažebních kamenů. Malý mužík se mu hbitě vykroutil ze ztuhlých prstů a zmizel v nejbližším stínu.

Najednou to vypadalo, že žádný člověk na světě není tak opuštěný a bez přátel jako ten nešťastný otec tří dcer.

"Je mi to jasný," řekl tiše. Zamračil se na zvídavého plaza. Drak nevypadal zvlášť popuzeně, zdálo se, že na muže zírá s výrazem, který neměl daleko k zájmu.

"Je mi to jedno!" vykřikl muž a jeho hlas se v tichu odrážel od zdi ke zdi. "Zničíme tě! Když zabiješ mě, můžeš klidně zabít nás všechny!"

Ve zbytku zástupu se ozvalo rozpačité šoupání nohou, kterým se snažili někteří lidé dát najevo, že to nepovažují za ten nejlepší nápad.

"My se ti můžeme postavit, abys věděl!" zavrčel vzteklý muž. "Každý z nás, do posledního! Jak bylo to heslo, co jste říkal o tom spojení, seržante?"

"Ehm," vypravil ze sebe Tračník, který cítil, jak se mu páteř mění v kus ledu.

"Varuju tě, obludo, lidský duch je -"

Co nebo jaký je lidský duch, přesněji co si o něm muž myslel, už se nedozvěděli. Je ovšem možné, že si mnoho z nich později, v temných hodinách bezesné noci připomnělo celou tu událost a došlo k celkem přesnému i když málo utěšujícímu závěru. Pochopili totiž, že jedna z věcí, na které se při řeči o lidském duchu často zapomíná, je ta, že zatímco za příhodných okolností dokáže být vznešený, odvážný, velkomyslný a úžasný, je také, a to vždycky, jenom lidský.

Dračí plamen zasáhl muže přímo do prsou. Na okamžik se postava jevila jako ohnivý obrys tvořený oslepující bělí a pak se k zemi spirálou snesl sloupek sazí, který okamžitě zmizel v kalužině roztopeného kamene.

Plamen zmizel.

Dav stál jako sousoší. Nikdo nevěděl, jestli na sebe připoutá větší pozornost ten, kdo se rozběhne, nebo ten, kdo zůstane na místě.

Drak na ně se zájmem zíral a čekal, co udělají teď. Tračník cítil, že vzhledem k tomu, že je jediný přítomný veřejný činitel, je na něm, aby ovládl situaci. Odkašlal si.

"Tak dobrá, občané," prohlásil a pokoušel se z hlasu vypudit nepříjemný třas. "Byl bych rád, kdybyste se rozešli. Tak, dámy a pánové, rozejděte se! Pohněte se, prosím!"

Zamával rukama v rádoby autoritativním gestu, aby popohnal lidi, kteří se začali váhavě a opatrně rozcházet. Koutkem oka zahlédl nad střechami rudou záři a snopy jisker vyletujících k nebi.

"No tak, snad každý z vás trefí domů, ne!"

Knihovník s hlasitým klepáním kloubů vstoupil do knihovny tady a teď. Každý chlup na jeho těle se ježil vztekem.

Rozrazil dveře a vyrazil do sužovaného města.

Někdo tam dole už brzo zjistí, že nejstrašnější noční můra je rozzuřený knihovník.

S policejní plackou.

Drak pomalu klouzal sem a tam nad nočním městem a jen občas líně máchl perutěmi. Nepotřeboval to. Vzestupné teplé proudy ho vynášely samy.

Po celém Ankh-Morporku plály požáry. Od břehů řeky k hořícím budovám se vytvořilo tolik řetězů s okovy a vědry, že se nádoby často zaběhly nebo byly během cesty ukradeny i s obsahem a doručeny jinam.

Ne že by člověk na ankhskou vodu nutně potřeboval okov nebo vědro - na tu docela dobře stačila síť.

O kus níž po proudu se skupina sazemi začerněných lidí zoufale pokoušela zavřít obrovská rezavá vrata pod Mosazným mostem. To byla poslední ankh-morporská obranná linie proti požárům, protože tím se uzavřelo koryto řeky a řeka pomalu naprýštila do ulic. Byla to voda, pod kterou se člověk mohl udusit.

Lidé pracující na mostě patřili k těm, kteří buď nemohli, nebo nechtěli utéct. Celé zástupy lidí ovšem proudily městskými branami a mířily na studené, mlhou pokryté okolní pláně.

To ovšem netrvalo dlouho. Drak, který elegantně kroužil nad tím obrazem zkázy, najednou zamířil mimo obvod města. Po několika minutách zahlédly hlídky, jak mlhu proťal oslňující světelný záblesk. Vzápětí se začal lidský příliv vracet nazpět do města a vzadu za nimi se vznášel drak, podobný ovčáckému psu, který žene stádo. Na spodní straně kožnatých křídel se mu matně odrážely požáry zuřící v ulicích města.

"Máte nějaký návrh, co bychom měli dělat teď, seržo?" zeptal se Noby.

Tračník hned neodpověděl. Přál bych si, aby tady byl kapitán Elánius, pomyslel si. On by taky nevěděl co a jak, ale měl mnohem lepší slovní zásobu, kterou to dokázal vyjádřit.

Některé z ohňů pomalu hasly, jak stoupající voda a lidské řetězy konaly svou práci. Nezdálo se, že by drak chtěl začít znovu. On už své řekl.

"Zajímalo by mě, kdo to bude," nadhodil Noby.

"Kdo?" zeptal se Karotka.

"Ta obět, myslím."

"Seržant říkal, že to lidé nedovolí," prohlásil Karotka nevzrušeně.

"Jo, fajn. Koukni se na to takhle: když řekneš lidem, že si můžou vybrat - buď vlastní barák vypálenej do základů, nebo drakovi nějakou holku, kterou pravděpodobně v životě neviděli, no, věř tomu, že začnou přemejšlet. Taková už je lidská nátura."

"Já jsem si jistý, že se v pravý čas objeví hrdina," oznámil mu Karotka. "S nějakou novou neznámou zbraní nebo tak. A zasáhne tu obludu do jejího zranitelného místa."

Ticho se najednou naplnilo pozorným naslouchánim.

"A to že kam jako?"

"No do určitého místa. Kde je zranitelná. Můj dědeček mi vyprávěl pohádky. Zasáhni draka do jeho zranitelného místa, říkal, a je po něm."

"Jako když někoho nakopneš do tentononc?" dotazoval se Noby s rostoucím zájmem.

"Nevím. Asi ano. I když už jsem ti několikrát řekl, že to není fér, když někoho -"

"A kde maj draci takový místa?"

"Hm, každý drak ho má někde jinde. Musíš počkat, až nad tebou přeletí a prohlídneš si ho a řekneš: támhle má zranitelné místo, a pak ho prostě zabiješ," vysvětloval zasvěceně Karotka. "Tak nějak se to dělá."

Seržant Tračník upíral oči do neznáma.

"Hmm," zabručel Noby.

Pozorovali chvíli zmatené panoráma města. Pak se ozval seržant. "Jseš si jistej, co se těch zranitelnejch míst týče?"

"Ano. Určitě."

"Přál bych si, aby to tak bylo, chlapče."

Znovu se zadívali na zděšené město.

"Koukněte," ozval se Noby, "vy jste mi vždycky vykládal, kolik jste dostal cen v různejch armádních lukostřeleckejch přeborech, nebo jak se to menuje. Taky jste říkal, že máte nějakej šťastnej šíp, že jste si vždycky dával pozor, abyste svůj šťastnej šíp dostal nazpátek, a taky jste říkal, že -"

"Dobrá! Dobrá! Ale tohle je trochu něco jinýho, ne? A vůbec, já nejsem žádnej hrdina. Proč bych to měl dělat zrovna já?"

"Kapitán Elánius nám platí třicet tolarů měsíčně," podíval se na něj Karotka.

"Jo," Noby se začal usmívat, "a vy dostáváte dalších pět tolarů jako poddůstojnickej příplatek za zvláštní zodpovědnost."

"Jenže kapitán Elánius je pryč," snažil se ještě bránit Tračník.

Karotka se na něj vážně zadíval. "Jsem si jistý, že kdyby tady byl, byl by první, kdo by -"

Tračník ho umlčel mávnutím ruky. "No jo, to je všechno hezký, ale co když ho minu?"

"Koukněte se na to z tý lepší stránky, seržo, asi byste to vůbec nestačil zjistit."

Seržantův obličej se najednou rozsvítil ďábelským úsměvem zoufalce. "My bysme to nestačili zjistit, jsi chtěl říct."

"Cože?"

"No, jestli si myslíš, že pudu a postavím se úplně sám na střechu, tak to začni rychle přemejšlet znovu. Dávám ti rozkaz, abys mě doprovodil. Kromě toho," dodal spokojeně, "ty dostáváš taky poddůstojnickej příplatek za zodpovědnost, i když jen jednotolarovej."

Nobyho tvář se zkroutila panikou. "Ne, to teda nedostávám!" zasípal. "Kapitán mi řek, že mi ho na pět let odebírá, protože jsem ostuda všeho lidstva."

"Dobrá, tak ti ho zase vrátíme. Kromě toho víš všechno o těch zranitelnejch místech. Viděl jsem mockrát, jak se pereš."

Karotka předpisově zasalutoval. "Žádám o dovolení zúčastnit se akce jako dobrovolník, pane," řekl. "A já dostávám jen dvacet tolarů měsíčně jako člen hlídky ve výcviku a vůbec mi to nevadí, pane."

Seržant Tračník si odkašlal. Pak si upravil závěs na hrudním plátu. Jeho hrudní krunýř patřil k těm, které jsou vytvarovány do napodobeniny impozantního břišního svalstva. Jeho hruď a břicho do něj zapadaly jako rosol do plechové formy.

Co by teď udělal kapitán Elánius? Dal by si panáka. Ale co by udělal, kdyby neměl panáka?

"My potřebujeme jednu věc," řekl nakonec. "A to je plán!"

To znělo dobře. Ta věta sama stála za celý měsíční plat. Když máte plán, máte to z poloviny za sebou.

A v duchu už slyšel nadšené volání davů. Lidé lemovali ulice, házeli květy a jeho, seržanta Tračníka, vezli triumfálně městem.

Jediné, co ho trochu sráželo v rozletu, byla obava, aby ho těmi ulicemi nevezli v urně.

Lupin Zavoněl se tiše šoural studenými chodbami do Patricijovy ložnice. Ani v těch nejlepších časech to nebyl zvláště přepychový pokoj, obsahoval jen jedno úzké lůžko a pár otlučených skříněk. Teď, když mu chyběla jedna stěna, vypadal ještě hůř. Náměsíčníkovi hrozilo nebezpečí, že by mohl vypadnout přímo do té obrovské jeskyně, kde byla původně Velká síň.

Přesto za sebou alespoň pro jakési zdání soukromí zavřel dveře. Pak velmi opatrně a s mnoha vyděšenými pohledy na všechny strany si uprostřed místnosti klekl na zem a zvedl krátké prkno v podlaze.

Na světlo vytáhl dlouhé černé roucho. Pak sáhl ještě hlouběji do dutého prostoru pod podlahou a snažil se něco nahmátnout. Nakonec si lehl na podlahu a oběma rukama zoufale pátral pod podlahou.

Přes pokoj přeletěla kniha a udeřila ho do týla. "Nehledáš náhodou tohle, co?" zasyčel kapitán Elánius. Vystoupil ze stínů v otevřeném konci místnosti. Zavoněl klečel na podlaze a ústa se mu nehlučně otvírala a zavírala.

Copak asi řekne, napadlo Elánia. Bude to: Vím, že to vypadá divně, nebo to bude: Poslyš, já ti to všechno vysvětlím. Přál bych si teď mít v ruce nabitého draka.

Zavoněl řekl: "Dobrá. Bylo od tebe velmi chytré, že jsi na to přišel."

Ano, pomyslel si v duchu Elánius. Tohle byla taky jedna šance.

"Pod prknem v podlaze," řekl nahlas. "První místo, kam se každý podívá. To bylo opravdu velice hloupé."

"Já vím. Jenže já si myslím, že předpokládal, že tady především nikdo hledat nebude." Zavoněl se pomalu zvedl ze země a oprašoval si kolena.

"Prosím?" usmál se na něj Elánius mile.

"Vetinari. Dobře víš, jaký byl pletichář. Účastnil se většiny spiknutí proti sobě, to byla součást jeho vlády. Miloval to. Očividně ho vyvolal a pak ho nebyl schopný kontrolovat. Vyvolal něco, co bylo ještě mazanější než on sám."

"A co s tím chceš dělat?" zeptal se Elánius. "Napadlo mě, jestli by se třeba nedalo to zaklínadlo obrátit. Nebo přivolat druhého draka. Pustili by se do boje."

"Máš na mysli něco jako vyvážený teror," naklonil Elánius hlavu ke straně.

"No, stálo by to za pokus," přikývl Zavoněl upřímně. Postoupil o několik kroků ke kapitánovi. "Podívej, co se týče tvého zaměstnání, víš, byli jsme v té chvíli oba trochu přetažení, takže samozřejmě, pokud chceš to místo nazpět, není problém..."

"Muselo to být hrozné," vskočil mu Elánius do řeči. "Představ si, co všechno mu muselo běžet hlavou. Vyvolal tu obludu a pak zjistil, že to vůbec není poslušný nástroj, ale skutečná živá bytost s vlastním mozkem a vůlí. S mozkem, který je stejný jako ten jeho, ale který má odmontované všechny brzdy. Víš, já bych se skoro vsadil, že na

začátku věřil, že všechno, co dělá, je k dobru. Jenže buď už šílený byl, nebo později šílet musel."

"Ano," přikývl Zavoněl chraptivě. "Muselo to být strašlivé."

"Při všech bozích, jak já bych ho rád dostal do rukou! A za všechny ty roky, co jsem toho chlapa znal, jsem si nikdy neuvědomil..."

Zavoněl mlčel.

"Rozběhni se," řekl najednou Elánius tiše.

"Cože?"

"Běž. Chci tě vidět v běhu."

"Já ti nero-"

"Tu noc, kdy drak vypálil dům v Polomyté ulici, 6 jsem odtamtud viděl někoho utíkat. Vím, že jsem si v té chvíli pomyslel, že běží dost směšným způsobem, tak zvláštně poskakoval, prostě mi to přišlo k smíchu. A druhý den jsem tě viděl utíkat před drakem. To by skoro mohl být jeden a ten samý chlap, napadlo mě. Taky tak poskakuje. Jako někdo, kdo se pořád snaží dohonit ty ostatní. Podařilo se někomu z nich uniknout, Zavoněle?"

Zavoněl mávl rukou způsobem, který možná považoval za nonšalantní. "To je směšné, ale není to žádný důkaz," prohlásil.

"Všiml jsem si, že tady teď spíš, pokračoval Elánius. "Předpokládám, že je to proto, aby tě měl král pěkně po ruce, co?"

"Nemáš žádný důkaz," zašeptal Zavoněl.

"To nemám. Způsob, jak někdo utíká. Podezřelý tón hlasu. To je všechno. Ale na tom přece vůbec nezáleží, ne? Protože by na tom nezáleželo, ani kdybych ty důkazy měl. Protože tady není nikdo, za kým bych s nimi mohl jít. A ty mi moje zaměstnání vrátit nemůžeš."

"To můžu!" chytil se Zavoněl stébla. "To můžu a nemusíš zůstat jenom kapitánem -"

"Ty mi mé zaměstnání vrátit nemůžeš," opakoval Elánius. "Ty jsi mi ho nedal, tak mi ho ani nemůžeš vzít. Nikdy jsem nebyl důstojníkem města, gardista krále, či voják Patricije. Sloužil jsem zákonu a právu. Ano, ty zákony byly často podivné a pokroucené, ale byly to přece jen zákony. Teď neexistuje žádný zákon, s výjimkou ,když nebudeš hodně opatrný, spálí tě zaživa na škvarek´. A myslíš, že v tomhle chaosu je místo pro mě?"

Zavoněl se vrhl kupředu a chytil ho za paži.

"Ale mohl bys mi pomoci!" řekl. "Třeba se najde cesta, jak draka zničit, nebo bychom v nejhorším mohli pomoci lidem, usměrnit věci tak, aby se zmírnilo nejhorší, najít nějaký rozumný styčný bod -"

Elániův úder zasáhl Zavoněla do tváře a napůl ho otočil kolem.

"Drak je tady!" vyštěkl kapitán. "S tím se nedá jednat, usměrnit ho, natož ho k něčemu přinutit. Něco jako příměří s drakem neexistuje. Ty jsi ho vyvolal, ty hajzle, a my ho teď máme na krku!"

Zavoněl odtáhl ruku od bílého otisku na tváři.

"Co chceš dělat?" řekl.

Elánius nevěděl. Napadl ho půltucet způsobů, kterými by se mohly věci brát, ale jediný, který mu skutečně vyhovoval, byl zabít Zavoněla. Jenže když mu teď stál tváří v tvář, nedokázal to.

"S lidmi, jako jsi ty, je to nakonec vždycky stejné," ušklíbl se najednou Zavoněl a narovnal se. "Vždycky se stavíte proti rozumnému způsobu, jak lidem pomoct, ale sami nikdy žádný slušný plán nevymyslíte! Stráže! Stráže!"

Na tváři se mu objevil napůl šílený úšklebek.

"To jsi nečekal, co?" řekl. "My tady totiž pořád ještě máme stráže. Ne mnoho, samozřejmě. Málokdo si troufne vstoupit do paláce."

Na chodbě se ozvaly kroky a do místnosti vešli čtyři palácoví gardisté s tasenými meči.

"Na tvém místě bych se nebránil," upozorňoval Elánia Zavoněl. "Ti muži jsou ke všemu odhodlaní a velmi nervózní. A taky velmi dobře placení!"

Elánius mlčel. Zavoněl byl škodolibec a u takových lidí byla vždycky nějaká naděje. Starý Patricij nikdy zlomyslný nebyl, to mu musel člověk přiznat. Když vás chtěl vidět mrtvého, ani jste se o tom nedozvěděli.

Se zlomyslníky je třeba hrát hru pěkně podle daných pravidel.

"To ti nikdy neprojde," řekl Elánius.

"Máš pravdu. To máš naprostou pravdu. Ale nikdy, to je dlouhá doba," zašklebil se Zavoněl. "Nikomu z nás nemohou věci tak dlouho procházet."

"Budeš potřebovat nějaký čas k tomu, aby sis o tom mohl popřemýšlet," pokynul gardistům. "Uvrhněte ho do zvláštní hladomorny. A pak se pusťte do té druhé malé záležitosti."

"Ehm," odkašlal si velitel gardistů a zaváhal. "Tak co se děje, člověče?"

"Vy chcete, ehm, abychom na něj zaútočili?" zeptal se gardista s očividným strachem. Přestože byli všichni čtyři gardisté praví obři, uvědomovali si stejně jako každý jiný příslušník jejich cechu, že když jsou stráže přivolány, aby se za poněkud ožehavé situace vypořádaly s jediným cizincem, není to většinou jejich nejšťastnější chvíle. Jak se nakonec ukáže, pomyslel si gardista, ten sviňák je určitě hrdina. Měl v tom okamžiku dojem, že nahlíží do své vlastní budoucnosti, ve které je mrtvý.

"Samozřejmě, ty idiote!"

"Ale, ehm, on je úplně sám!" bránil se velitel.

"Jo, a ještě se usmívá," přidal se muž za ním.

"Pravděpodobně se začne každou chvíli ohánět svícnem," doplňoval jejich kolega, "a převrhne stůl a tak dál."

"Vždyť ani není ozbrojený!" zaječel na ně Zavoněl.

"To jsou ti nejhorší," prohlásil jeden z gardistů s nejhlubším přesvědčením. "Stačí, aby vyskočil, chytil jeden z

těch ozdobnejch mečů, co jsou za tím štítem nad krbem."

"Bodejť," přikyvoval s podezřením další. "A kolikrát po vás házou i židle!"

"Tady není krb! Žádné meče! Je tady jenom on! Takže teď ho zatkněte!" sípal na ně Zavoněl.

Dva gardisté velmi opatrně uchopili Elánia za ramena.

"Nebudeš se chovat jako hrdina, co?" zašeptal mu jeden z nich do ucha.

"Nevěděl bych ani, jak s tím začít," odpověděl.

"Aha. Tak prima."

Když Elánia odváděli, slyšel, jak Zavoněl propuká v šílený smích. To zlomyslníci vždycky dělají.

Ale v jedné věci měl Zavoněl pravdu. Elánius neměl žádný plán. Nepřemýšlel moc o tom, co bude dál. Pomyslel si o sobě, že je pěkný hlupák. Jak ho mohlo napadnout, že stačí, aby došlo ke konfrontaci, a tím budou věci vyřešeny.

Taky by ho bylo zajímalo, co je asi ta druhá malá záležitost.

Palácoví gardisté mlčeli, zírali upřeně před sebe a vedli ho nejprve rozbitou síní, dál dlouhou zničenou chodbou, až došli k pochmurným dveřím. Ty otevřeli, vhodili Elánia dovnitř a odpochodovali.

A nikdo si nevšiml drobné věcičky podobné lístku, která se pomalu snesla ze stínů od stropu. Snášela se ve spirále jako semínka sykomory a nakonec tiše přistála na zmatené hromadě třpytných předmětů.

Byla to hnědá slupka z burského oříšku.

To, co probudilo lady Berankinovou, bylo ticho. Její ložnice měla okna dozadu, k dračím kotcům, a lady byla zvyklá usínat za šustotu šupin, občasného řevu draka, který ze spaní vychrlil plamen, a kňučení březích slípek. Náhlá nepřítomnost jakéhokoliv zvuku na ni zapůsobila jako budík.

Než si šla lehnout, trochu si poplakala, ale ne moc, protože být sentimentální stejně nemělo cenu a ničemu to nepomohlo. Zapálila lampu, natáhla si holínky, uchopila tlustou hůl, což bylo prakticky to jediné, co se mohlo postavit mezi ni a teoretické nebezpečí ztráty ctnosti, a spěchala temným domem. Když přecházela po vlhkém trávníku ke kotcům, měla neurčitý pocit, že dole ve městě se něco děje, ale vypudila to z hlavy jako něco, na co teď nestojí za to myslet. Draci byli mnohem důležitější.

Otevřela dveře.

No, zatím tam byli. Dveřmi do noci vyrazil známý pach bahenních draků, napůl nahnilý močál a napůl chemická továrna.

Všichni draci balancovali na zadních nohách ve středu svých kotců, krky prohnuté a s divokou soustředěností upírali oči ke střeše.

"Oh," řekla. "Tak už tam zase někde poletuje, co? A předvádí se? To nic, děťátka, jen klid. Já jsem tady." Postavila lampu na vysokou polici a předusala k Errolovu kotci.

"Tak jak jsme na tom, hochu," začala a zarazila se.

Errol ležel natažený na boku. Z tlamky mu ucházel slabý proužek šedého dýmu a jeho břicho se vzdouvalo a vyprazdňovalo jako kovářské měchy. Jeho kůže od krku dolů byla téměř sněhově bílá.

"Myslím, že jestli někdy budu doplňovat Choroby, ty v nich dostaneš celou kapitolu," řekla tiše a otevřela dvířka kotce.

"Tak teď se podíváme, jestli už nám klesla ta ošklivá horečka, ano?"

Natáhla ruku, dotkla se dračí kůže a poplašeně se nadechla. Rychle odtáhla ruku a podívala se na puchýře, které se jí vzápětí vytvořily na konečcích prstů. Errol byl tak studený, že pálil.

Zatímco se na něj užasle dívala, malé kulaté stopy, které její prsty vyhřály na jeho kůži, se rychle potahovaly jinovatkou.

Lady Berankinová si sedla na paty.

"Co ty jsi to vlastně za draka -?" začala.

Z domu k ní dolehlo vzdálené klepání na hlavní dveře. Na okamžik zaváhala, pak sfoukla lampu, proplížila se podél kotců a opatrně odtáhla růžek látky, kterou bylo zakryto okno.

Slabé ranní šero jí na schodech vykreslilo obrys strážného s vlajícím chocholem na přilbici.

V náhlé panice se zahryzla do rtu, pak se odplížila ode dveří, rozběhla se přes trávník, vběhla do domu a po třech schodech najednou se pustila nahoru.

"Hloupá, hloupá," říkala si potichu, když si uvědomila, že lampu nechala dole. Jenže na to, vrátit se pro ni, nebyl čas. Než by pro ni došla, mohl by být Elánius tentam.

Po hmatu a po paměti našla ve tmě svou nejlepší paruku a nasadila si ji na hlavu. Jak si matně vybavovala, stálo někde mezi mastičkami a dračími léky na jejím nočním stolku něco, co mělo klasicky pitomé jméno typu Rosa noci, nebo tak nějak. Byl to prastarý dárek od jedné z jejích méně inteligentních sestřenic. Dokonce i pro její nos, v němž větší část čichových buněk odumřela díky neustálému náporu dračího pachu, se vjem z lahvičky zdál silnější, než si pamatovala. Ale jak se zdálo, muži měli takové věci rádi, tak to alespoň četla. To je vážně pěkná hloupost. Pak si rychle zahrnula horní okraj své noční košile, která jí najednou přišla neuvěřitelně střízlivá, tak aby výstřih poodhaloval, ale přesto neukazoval, jak doufala, a pospíchala nazpět ke dveřím.

Zastavila se těsně za dveřmi, zhluboka se nadechla, stiskla kliku, a když zatáhla za dveře, stačila si ještě i uvědomit, že si měla stáhnout holínky -

"Ale kapitáne," začala vesele, "to je ale - kdo k čertu jste?"

Náčelník Palácové gardy o krok ustoupil, a protože pocházel z rodiny chudého rolníka, rychle udělal několik známých gest na zahánění zlých duchů. Nezabrala. Když otevřel oči, ta věc tam pořád ještě stála, stále ještě zrudlá

hněvem. Stále ještě ostře páchla něčím odporně nakyslým, stále ještě měla na hlavě zacuchanou směs kudrnatých vlasů a stále ještě stála až za dmoucím se hrudníkem takových rozměrů, že kapitánovi při pouhém pohledu na něj okamžitě vyschlo v ústech.

On už o takových stvořeních slyšel. Říkalo se jim harpyje. Co asi udělala s lady Berankinovou?

Pohled na holínky ho ale zmátl. Ani jedna z pověstí o harpyjích se o holínkách nezmiňovala.

"Tak ven s tím, člověče," zaduněl hlas lady Berankinové, která si současně povytáhla okraj výstřihu do mnohem méně vzrušující polohy. "Tak tady nestůjte a neotvírejte a nezavírejte na mě pusu! Co chcete?"

"Madam Sibyla Berankinová?" řekl gardista ne uctivým tónem někoho, kdo hledá pouhou informaci, ale nevěřícným tónem osoby, která není s to uvěřit, že odpověď na vznesenou otázku by mohla znít "ano".

"Používejte oči, mladý muži. Kdo si myslíte, že jsem?"

Gardista se částečně vzpamatoval.

"Já jen, že tady mám obsílku pro lady Sibylu Berankinovou," řekl nejistě.

Její hlas zazněl opovržlivě. "Co to má znamenat, obsílku?"

"Máte se dostavit do paláce."

"Nedokážu si představit, proč bych měla v tuhle nelidskou ranní hodinu chodit do paláce," prohlásila a chtěla zabouchnout dveře. Nepodařilo se jí to kvůli špičce meče, který se mezi ně veliteli Palácové gardy podařilo strčit v posledním okamžiku.

"Jestliže nepřijdete," oznámil jí gardista, "mám příkaz podniknout kroky."

Dveře se znovu otevřely dokořán a její obličej se téměř přitiskl na jeho, přičemž ho málem omráčil vůní nahnilých růžových lístků.

"Jestli si myslíte, že se mě dotknete jediným prstem -" začala.

Gardistův pohled sklouzl na okamžik stranou, k dračím kotcům. Sibyla Berankinová zbledla.

"To byste neudělal!" zasyčela.

Gardista těžce polkl. I když z ní šla opravdová hrůza, přece jen byla jenom člověk. Ona vám mohla hlavu ukousnout jen obrazně. Byly jiné, horší věci než lady Berankinová, pomyslel si, i když zase musel připustit, že ty nebyly právě v této chvíli tři centimetry od jeho nosu.

"Mám udělat kroky," zakrákoral znovu. Narovnala se a změřila si pohledem řadu strážných, kteří stáli opodál.

"Aha," prohlásila odměřeně. "Tak je to tedy? Šest mužů na jednu slabou ženu. Dobrá. Dovolíte mi jistě, abych si vzala alespoň kabát. Pokud jste si všimli, je dost chladno."

Zabouchla dveře.

Palácoví gardisté podupávali v chladném ránu a pokoušeli se nedívat jeden na druhého. Bylo jim jasné, že takhle se lidé nezatýkají. Nepředpokládalo se, že vás nechají čekat před domem, předpokládalo se, že svět funguje jinak. Na druhé straně jediná jiná možnost bylo vlézt dovnitř a vytáhnout ji ven, a k tomu ani jeden z nich nenacházel dostatek nadšení. Kromě toho si kapitán nebyl jistý, jestli má dost mužů na to, aby vůbec mohl lady Berankinovou někam odvléci. Byla by na to třeba dost početná skupina chlapů s kulatinami na podkládání.

Dveře zaskřípaly a znovu se otevřely a odhalily neprůhlednou temnotu v přízemní hale.

"Dobrá, chlapi -" začal velitel.

Objevila se lady Berankinová. Zahlédl ji jen v rychlém pohybu, jak se s křikem vrhla dveřmi ven, a mohl to být poslední pohled jeho života, kdyby byl jeden z jeho kolegů nezareagoval a nenastavil lady Berankinové nohu. S hlasitou kletbou se zřítila ze schodů, upadla, vyryla hlubokou brázdu v neudržovaném trávníku, narazila hlavou na kamenný podstavec sochy jakéhosi obzvláště starého Berankina a zůstala ležet.

Dvouruční meč, který původně svírala v rukou, dopadl vedle ní, hrot k nebi, a s tichým zvoněním se přestal chvět.

Po nějaké chvíli si dodal jeden z gardistů odvahu a opatrně sáhl na čepel meče prstem.

"Do prdele," prohlásil a v jeho hlasu se mísila hrůza s úctou. "A drak chce sežrat právě ji?"

"Odpovídá popisu," řekl velitel stráže. "Je to jedna z nejurozenějších dam města. O tom, jak je to s tím jejím panenstvím, nic nevím, a v téhle chvíli o tom nehodlám uvažovat. Běžte někdo a sežeňte vozík."

Poškrabal se za uchem, na kterém měl škrábanec od hrotu jejího meče. Nebyl od přírody zlý člověk, ale v tomto okamžiku si byl jistý, že by dal přednost tomu, aby až se lady Sibyla probudí, byla už mezi nimi dračí kůže.

"Neměli jsme náhodou pobít ty její draky, pane?"

"To byla jen výhrůžka, kterou jsme měli použít, abychom ji zastrašili."

Gardista nakrabatil čelo. "Jste si jistý, pane? Já myslel -"

Velitel už toho měl právě dost. Ječící harpyje a čepel dvouručního meče, která se zvukem trhaného hedvábí proletěla vzduchem těsně kolem jeho obličeje, velmi narušily jeho ochotu dívat se na věci ze zorného úhlu ostatních lidí.

"Jo tak tys myslel, co?" zavrčel. "Takže ty jsi myslitel? A co takhle zamyslet se nad tím, jestli by ses při své inteligenci nehodil na nějaké jiné místo? Třeba k městské stráži? Tam je to samý myslitel, to ti řeknu rovnou!"

Zbylí gardisté se začali nepříliš vesele pochechtávat.

"Kdybys skutečně myslel," ušklíbl se velitel sarkasticky, "došlo by ti, že král by si těžko přál, aby někdo mordoval draky, ne? Pravděpodobně jsou to jeho vzdálení příbuzní, nebo tak něco. Asi by si nepřál, abychom se potulovali po okolí a mordovali jeho vlastní rod, co myslíš?"

"No, pane, lidi to tak dělají," řekl gardista umíněně.

"Jo tak," řekl kapitán. "To je ale něco jiného." Poklepal si významně na stranu své helmy. "To je proto, že jsme inteligentní."

Elánius přistál na vlhké slámě a v naprosté temnotě, i když si jeho oči po nějaké době přece jen trochu přivykly a on začal rozlišovat stěny vězení.

Prostor rozhodně nebyl určen k luxusnímu bydlení. Bylo to vlastně místo, které obsahovalo všechny ty pilíře, oblouky a klenby, které podpíraly palác. Na vzdáleném konci bylo vidět vysoko ve zdi malou mříž, kterou sem pronikal pouhopouhý náznak jakéhosi antikvárního světla.

V podlaze byla další čtvercová díra. I ta byla zakryta mříží. Mříž byla hodně prorezivělá. Elánia napadlo, že při troše snahy by mohl tuhle mříž uvolnit a pak už by mu zbývalo jen zhubnout natolik, aby se protáhl otvorem o rozměrech dvacet na dvacet.

Co v hladomorně nebylo, to byly krysy, škorpioni, švábi a hadi. Kdysi tady hadi být museli, protože Elániovy sandály tu a tam došláply na malou podlouhlou lebku. Pomalu se plížil podél jedné vlhké stěny a přemýšlel, odkud k němu doléhá to tiché rytmické škrábání. Obešel jeden mohutný pilíř a zjistil to.

Patricij se holil a při tom pošilhával do střepu zrcátka, který měl opřený o pilíř tak, aby zachytil co nejvíc světla. Ne opřený, uvědomil si Elánius. Držený. Krysou. Byla to velká krysa s rudýma očima.

Patricij mu bez nějakého většího překvapení kývl na pozdrav.

"Oh," řekl. "Elánius, že? Slyšel jsem, že jste na cestě dolů. Skvělé. Měl bys o tom říct v kuchyni," Elánius si uvědomil, že tu poslední větu říká Patricij kryse, "bude potřeba oběd pro dva. Dáte si pivo, Elánie?"

"Prosím?"

"Jsem si jistý, že ano. Tady se musíme bohužel spolehnout na štěstí a náhodu. Skrpovi lidé jsou dost chytří, ale čtení údajů na vinětách lahví, to je jejich slabé místo."

Lord Vetinari si opatrně vysušil tvář ručníkem a pak jej pustil na zem. Ze stínů vyrazil šedý stín a zmizel i s ručníkem zamřížovaným otvorem v podlaze.

Pak Patricij pokračoval: "Tak dobrá, Skrpe. Můžeš jít." Krysa na něj zamávala vousy, opřela střep o stěnu zmizela.

"Vás obsluhují krysy?" podivil se Elánius.

"No, ony spíš jen tak pomáhají. Nejsou příliš výkonné. To ty jejich neohrabané tlapky."

"Ale, ale, ale," začal Elánius, "já myslím, jak?"

"Mám takové podezření, že Skrpovi poddaní si vyhrabali tunely až do prostorů Neviditelné univerzity," vysvětloval lord Vetinari. "I když si myslím, že byli dost bystří už od začátku."

Teď tomu konečně začínal Elánius trochu rozumět. Bylo všeobecně známo, že magické vyzařování ovlivňovalo veškerý život na pozemcích Neviditelné univerzity, dost často měnilo různé tvory natolik, že žili v koloniích podobných koloniím lidským, některé mutovalo natolik, že se měnili v naprosto nový druh, jako byl například knihomol ráže .303. A jak už Patricij řekl, krysy byly chytré hned na začátku.

"Ale oni vám pomáhají?" nechápal Elánius stále ještě všechno.

"Ono je to oboustranné. Na základě dohodnutých plateb za služby, dalo by se říci," řekl Patricij a sedl si na něco, co byl podle Elánia malý sametový polštářek. Na nízké poličce, která byla právě tak po ruce, ležel zápisník a řádka knih.

"Jak můžete vy pomoci krysám, pane," řekl Elánius.

"Poradenství, příteli. Radím jim, abyste věděl." Patricij se pohodlněji opřel. "V tom jsou potíže s lidmi, jako je Zavoněl," řekl. "Ti nikdy nevědí, kdy přestat. Krysy, hadi a škorpioni. Když jsem sem přišel, byl tady pěkný chlívek. A krysy na tom byly ze všech nejhůř."

Elánius měl najednou pocit, že do toho začíná vidět. "A vy jste je tak nějak vycvičil, že?"

"Poradil jsem jim. Poradil. Je to zčásti dar a zčásti praxe, víte?" řekl lord Vetinari skromně.

Elánius přemýšlel, jak se mu to mohlo podařit. Spojily se krysy se škorpiony proti hadům, a když se hadů zbavily, pozvaly škorpiony na oslavnou hostinu a sežraly je? Nebo najímaly jednotlivé škorpiony za cenu velkého množství... toho, co vlastně škorpioni žerou..., aby se připlížili k vybraným nejdůležitějším hadům v noci a bodli je?

Vzpomněl si, jak kdysi slyšel o muži, který, když byl celé dlouhé roky vězněn ve své cele, cvičil ptáky, a vytvořil si tak určitou vlastní svobodu. Taky vzpomínal na staré námořníky, které z moře odehnal vysoký věk a nedostatek sil, kteří trávili celé dny tím, že stavěli velké lodi v malých lahvích.

Pak si vzpomněl na Patricije oloupeného o jeho město, který teď seděl na zkřížených nohou na šedé kamenné zemi hladomorny, kterou částečně ozdravěl. Znovu si našel malý svět, kde mohl intrikovat, podporovat sympatie i nelásky, pomáhat jedné straně proti druhé a sám z toho všeho těžit. Představoval si ho jako zasmušilou zamračenou sochu stojící na dlažebních kamenech, v temnotě mezi stíny odporné havěti a náhlou politickou smrtí. Tady to bylo pravděpodobně ještě snadnější, než když vládl Ankhu, kde se pohybovala mnohem větší škodná, která navíc na to, aby zvedla nůž, vůbec nepotřebovala obě ruce.

Od mříže sem dolehlo slabé cinkání. Objevilo se půltuctu krys a za sebou táhly balíček zabalený do bílého plátna. Opatrně ho protáhly mříží a pokračovaly v cestě. Balíček s viditelnou námahou dovlekly Patricijovi k nohám. Sklonil se a rozvázal uzel.

"Jak se zdá, dnes máme sýr, kuřecí stehna, celer, kus dosti okoralého chleba a překrásnou lahvinku, ó ano, překrásnou lahvinku Merklovy a Pichopýrovy proslulé hnědé omáčky. Pivo, Skrpe. Říkal jsem pivo." Vedoucí krysa na něj několikrát pokrčila nos. "Je mi to líto, Elánie, ale oni neumějí číst. Nejsou schopné pochopit, co to znamená. Ale poslouchat dokážou skvěle."

"Vidím, že se vám tady nedaří špatně," řekl Elánius slabým hlasem.

"Nikdy nestav vězení, ve kterém bys sám nemohl šťastně strávit nějakou tu noc," řekl Patricij a rozkládal při

tom potraviny na ubrousek. "Svět by byl mnohem šťastnější místo, kdyby se podle toho všichni chovali."

"My jsme si všichni mysleli, že jste si vybudoval tajné chodby a tak dál."

"Nevím, proč bych to dělal," usmál se Patricij. "Pak musí člověk stále jen utíkat. Před těmi ostatními i sám před sebou. To není k ničemu. Zatímco tady jsem přesně u pramene věcí. Doufám, že tomu rozumíte, Elánie. Nikdy nevěřte vládci, který spoléhá na tunely, bunkry a ústupové cesty. Je tady veliká pravděpodobnost, že do své práce nevkládá srdce."

"Oh."

Je v hladomorně svého vlastního paláce, nahoře sedí totální šílenec, město vypaluje drak a on si myslí, že má svět přesně tam, kde ho chtěl mít. Musí to mít něco společného s tím vysokým úřadem. Tahle výška přivede dost lidí k šílenství. "Víte, eh, nevadilo by vám, kdybych se maličko rozhlídnul kolem?"

"Jako doma," usmál se Patricij.

Elánius přešel vězení a prozkoumal dveře. Byly opatřeny těžkou závorou a navíc zámek sám byl nezvykle masivní.

Pak proklepl stěny, ve kterých mohly být ukryté dutiny. Nebylo pochyb, že tohle je opravdu bytelně stavěné vězení. Ten druh vězení, ve kterém člověk rád uvidí zavřeného každého většího grázla. Samozřejmě že v takovém případě budete klidnější, když se ujistíte, že tam nejsou tajné padací dveře, chodby či propadla.

Takové okolnosti tady teď ovšem nebyly. Je zajímavé, co udělá pár metrů bytelného kamene s místem, odkud se na věci díváte.

"Chodí sem gardisté?" zeptal se Elánius.

"Skoro nikdy," odpověděl Patricij a volně mávl ve vzduchu kuřecím stehnem. "Oni se totiž neunavují tím, aby mě krmili víte? Původní myšlenka spočívá v tom, že by tady měl člověk shnít. Abych řekl pravdu," pokračoval, "ještě donedávna jsem denně chodil ke dveřím a sem tam jsem jim tam zavzlykal a zasténal, abych jim udělal radost."

"No ano, ale dá se předpokládat, že se sem zajdou podívat, ne?" nadhodil Elánius s nadějí.

"Oh, já si myslím, že to bychom jim nemohli trpět," odpověděl mu Patricij.

"A jak jim v tom chcete zabránit?"

Lord Vetinari na něj vrhl ublížený pohled.

"Drahý Elánie," řekl, "měl jsem dojem, že jste všímavý muž. Díval jste se na dveře?"

"Samozřejmě že ano," odpověděl mu Elánius a dodal, "pane. Jsou po čertech mohutné."

"Možná byste se měl podívat ještě jednou?" Elánius na něj chvilku zíral, pak se zvedl, přešel znovu ke dveřím a začal si je prohlížet. Byla to jedna z klasických variací na téma strašidelná brána, samé mříže, závory, řetězy, železné bodce a masivní závěsy. Ať se na ně díval, jak chtěl, byly pořád stejně masivní. Zámek byla jedna z těch věciček vyrobených pološíleným skřítkem, na jehož otevření by zručný zloděj potřeboval několik let. Řečeno kol a kolem, pokud jste potřebovali nějaký symbol neprůchodnosti a pevnosti, ty dveře byly to pravé.

Patricij došel k Elániovi a tiše zůstal stát.

"Víte," řekl, "bývá téměř pravidlem, že když nějaké město nebo říše upadne do víru civilní války a padne trůn nebo hlavní křeslo, je bývalý vládce pravidelně uvržen do hladomorny? Jistému druhu povah to přináší mnohem větší zadostiučinění než klasická poprava."

"No dobrá, ale já pořád nevidím, co to -" začal Elánius.

"A tak se díváte na tyhle dveře a jediné, co vidíte, jsou opravdu velmi silné dveře vězení, že?"

"Samozřejmě. Vždyť se stačí podívat na všechny ty závory a -"

"Věřte mi, že jste mi vlastně udělal velkou radost," usmál se lord Vetinari tiše.

Elánius pozoroval dveře, až ho obočí bolelo. A pak, stejně jako u těch podivných neviditelných obrazů se vyloupne ze směsice anonymních vzorků dokonalý tvar koňské hlavy, nebo lodi pod plnými plachtami, uviděl, na co se celou dobu díval.

Zalil ho pocit téměř zbožného obdivu.

Na okamžik ho napadlo, jak to asi vypadá v Patricijově hlavě. Všechno studené, samý chrom a nerez ocel a ledovce a malá kolečka, která se točí a tiše klepou jako v obrovských hodinách. Je to ten druh mozku, který by byl schopen zhodnotit své vlastní zhroucení a vytěžit z něj nějakou výhodu.

Byly to skutečně dokonale obyčejné vězeňské dveře, ale jak už jsme řekli, mnoho věcí záleží na tom, z jaké strany je posuzujete.

V téhle hladomorně si mohl Patricij držet od těla celý svět.

Všechno, co bylo na vnější straně, byl zámek. Všechny západky a závory byly uvnitř.

Mužstvo se neohrabaně pohybovalo po vlhkých střechách a ranní slunce zatím pomalu rozpouštělo noční mlhu. Ne že by to dnes vypadalo na jasno, ulepené obláčky dýmu a napůl vyčichlé páry stále ještě táhly městem a naplňovaly vzduch smutným pachem vlhkého popela a sazí.

"Co to je za místo?" zeptal se Karotka, který pomáhal ostatním po kluzkém můstku.

Seržant Tračník se rozhlédl po pralese komínů, který je obklopoval.

"Jsme akorát nad palírnou Kubuly Medvídka. Znáš přece whisky značky Jimkin Bearhugger? Tak to je on. Jsme na přímý spojnici mezi palácem a náměstím. Musí tudy proletět."

Nohy zamilovaně zašilhal přes okraj střechy.

"Jednou jsem tam byl," řekl. "Kontroloval jsem za jedný zvlášť ošklivý noci dvéře a voni se mi pod rukou votevřely."

"To ti muselo trvat dost dlouho, předpokládám," podotkl Tračník kysele.

"No tak jsem šel dovnitř, to jsem přeci musel, ne? Také abych zjistil, jestli se tam neděje něco podezřelýho, rozumí se. Je to úžasný místo. Samý trubky a takový. A ta vůně!"

"Každá láhev zraje přinejmenším sedm minut!" citoval Tračník. ",Dejte si hlt, než se vydáte na cestu´ je napsaný na vinětě. Jo, maj pravdu. Dal jsem si trochu pro začátek a pak jsem jel celej den."

Klekl si a rozbalil podlouhlý balík v pytlovině, o který se s velkými obtížemi staral během celé cesty vzhůru a po střechách. Pytlovina odhalila dlouhý luk starodávného typu a toulec šípů.

Pomalu, skoro uctivě luk zvedl a přejel po něm krátkými zavalitými prsty.

"Víte," řekl tiše, "býval jsem s touhle věcičkou opravdu zatraceně dobrej, když jsem byl mladej. Kapitán mě to měl včera v noci dovolit."

"To nám povídej," prohlásil bez valných sympatií Nóblhóch.

"No vážně jsem vyhrával ceny." Seržant rozvinul novou tětivu, natáhl smyčku na jeden konec luku, vstal, zatlačil dolů, chvíli mručel...

"Ehm, Karotko?" řekl a bylo cítit, že sotva popadá dech.

"Ano, seržante?"

"Umíš napnout tětivu na luk?"

Karotka vzal luk, jediným pohybem ho ohnul a navlékl na místo druhý konec tětivy.

"To byl skvělej začátek, seržo," prohlásil Noby. "Nech si svý jízlivosti, Noby, buď tak hodnej! Tady ke nepočítá síla, ale ostrost oka a pevnost paže. Tak a teď mi podej šíp. Ne, ten ne!"

Nobyho prsty ztuhly napůl ohnuté nad šípem.

"To je můj šťastný šíp!" zaprskal Tračník. "Nikdo z vás ať se ho ani nedotkne!"

"No, mně připadá jako každej jinej blbej šíp, seržo," řekl Noby smířlivě.

"To je ten, kterej použiju na ten opravdickej, jak seto... majstrštyk," pokračoval Tračník. "Ten mě nikdy nezklamal, tenhle můj šíp. Vždycky zasáhl, na co jsem namířil. Skoro jsem nemusel mířit. Jestli má drak vopravdu nějaký to místo, tak ho tenhle šíp najde."

Vybral si naprosto stejný, ale pravděpodobně mnohem méně šťastný šíp a nasadil ho. Pak se pátravým zrakem rozhlédl kolem dokola.

"Lepší, když si to trochu osvěžím," zamumlal. "Je jasný, že když vám to jednou přejde do krve, nezapomenete to, je to jako jízda na tom... no na tom... no... prostě jako na něčem, na čem nikdy nezapomenete jezdit." Natáhl tětivu až k uchu a zamručel.

"Dobrá," zasípal, když se mu ruce roztřásly napětím jako větve za bouře. "Vidíte támhle střechu budovy cechu vrahů?"

Upřeli oči špinavým vzduchem.

"Dobrá," pokračoval Tračník. "A vidíte na ní nahoře korouhvičku? Vidíte ji?"

Karotka vrhl rychlý pohled na hrot šípu. Kýval se sem a tam v řadě poměrně velkých osmiček.

"Je to sakra daleko, seržo," zabručel pochybovačně Noby.

"Mě si nevšímejte, dívejte se na tu korouhvičku," zasténal seržant.

Přikývli. Korouhvička měla podobu plížícího se muže v širokém plášti. Hrot kupředu obrácené dýky byl vždy otočen tak, aby mířil proti větru. Na tuhle vzdálenost se figurka zdála maličká.

"Dobrá," vyrazil ze sebe zadýchaně Tračník. "A teď, vidíte oko toho chlapa?"

"Ale jdi!"

"Drž hubu, drž hubu, drž hubu!" zasténal Tračník. "Povídám, vidíte ho?"

"Já mám dojem, že ho vidím, seržante," prohlásil nakonec Karotka oddaně.

"Dobře, dobře," zasípěl seržant a kýval se námahou dopředu a dozadu. "Dobrá. Dobrej kluk. Fajn. Tak teď se na něj dobře dívej, jo?"

Zasténal a vypustil šíp.

Pak se stalo několik věcí tak rychle za sebou, že je budeme muset popsat jaksi zpomalenou prózou. Tak pravděpodobně první, co se stalo, bylo to, že tětiva narazila do měkké, nechráněné strany seržantova předloktí, v důsledku čehož vykřikl a upustil luk. To však nemělo nejmenší vliv na dráhu šípu, který už mířil přesně na chrlič, zdobící střechu na protilehlé straně ulice. Narazil do jednoho kornoutovitého ucha, svezl se, odrazil se od zdi o dva metry dál a mírně zvýšenou rychlostí se vracel přímo na seržanta Tračníka. Se slyšitelným zasvištěním mu proletěl kolem ucha, aby pak zmizel směrem k městským hradbám.

Po několika vteřinách si Noby opatrně odkašlal a vrhl na Karotku pohled plný nevinné zvědavosti. "Nevíš, jak velký asi jsou ty zranitelný místa?" zeptal se, "tak vodhadem?"

"Oh, může to být docela malé místečko," odpověděl mu vždy ochotný Karotka.

"Jo, toho jsem se tak trochu bál," přikývl Noby. Přešel k okraji střechy a ukázal dolů. "Tam dole je nádrž," prohlásil. "Používali ji k chlazení vody v destilačním zařízení. Je pěkně hluboká, takže až si seržant vystřelí na draka, můžeme do ní skočit. Co říkáte?"

"Ale proč bychom to dělali," zavrtěl hlavou Karotka. "Seržantův šťastný šíp zasáhne draka do zranitelného místa a bude po drakovi, takže si už nebudeme muset dělat žádné starosti."

"Jasně, jasně," pospíšil si Noby, když se podíval na Tračníkovu zachmuřenou tvář. "Já jenom pro všechny případy, znáte to, kdyby náhodou, já vím, že je to jen jedna k milionu, ale kdyby přece jen náhodou minul musíme přece myslet na všechny možnosti -, kdyby tedy měl tu strašlivou smůlu a minul, nebo kdyby se mu nepodařilo trefit přesně do toho zranitelného místa, potom si myslím, že ten váš drak ztratí nervy a pak asi nebude špatnej nápad se zdekovat. Je to těžkej výstřel, já vím. Myslete si, že jsem pesimista, jestli chcete, ale myslím to dobře. Víc už neřeknu."

Seržant Tračník si pyšně upravil hrudní pancíř.

"Když je opravdu potřebuješ," ušklíbl se, "tak právě ty šance milion k jedný vycházejí nejlíp. To je známá věc."

"Seržant má pravdu, Noby," přidal se k němu Karotka. "Znáš to přece, když je tady jen jediná maličká šance, vždycky to nakonec vyjde. Jinak by přece nemohli -" ztišil hlas, "chtěl jsem říct, že je to logické, jinak to prostě nejde, kdyby to tak nebylo, tak by nebyli... no vždyť víte, prostě bohové to jinak nedovolí. To by ani nemohli."

Jako jeden muž se trojice otočila směrem ke tisíce kilometrů vzdálenému Středu Zeměplochy. Vzduch byl šedý kouřem a útržky mlhy, ale za jasného dne bylo možno zahlédnout Cori Celesti, místo, kde sídlili bohové. Přesněji prostory, kde měli sídlit bohové. Bohové podle pověstí žili v Dunmanifestinu, jakési vylepšené, omítnuté Valhalle, kde stáli tváří v tvář věčnosti s pocity tvorů, kteří většinou nevědí, čím se zabavit, když je náhodou deštivé odpoledne. Říká se, že hrají hry s osudy lidí. Jakou že to hru hráli právě teď, to mohl každý jen hádat.

Byla tady však samozřejmě určitá pravidla. Každý věděl, že ty hry mají nějaká pravidla. Každý taky doufal, co mu síly stačily, že ta pravidla znají i bohové.

"Musí se to podařit," mumlal Tračník. "Budu přece používat svůj šťastnej šíp a tak dál. Máš pravdu. Poslední zoufalá šance musí vyjít. Jinak by nic nedávalo smysl. To bysme ani nemuseli bejt na světě."

Noby vrhl znovu zamyšlený pohled na nádrž hluboko pod nimi. Tračník se k němu po krátkém zaváhání přidal. Měli ty zvláštní zamyšlené výrazy lidí, kteří už toho viděli víc než dost a věděli, že zatímco se můžete spolehnout na hrdiny, krále a v nejhorším na bohy, na přitažlivost a hlubokou vodu se můžete spolehnout opravdu.

"Ne že bychom to potřebovali," řekl seržant přesvědčeně.

"Samozřejmě že ne, s tvým šťastným šípem," přikývl Noby.

"No právě. Ale jen tak, ze zájmu, jak vysoko myslíš, že to je?" nadhodil Tračník.

"Nó, já bych řek, že takovejch deset metrů. Plus, minus."

"Deset metrů," přikývl seržant pomalu. "Jo, tak nějak to vidím i já. A je hluboká, říkáš?"

"Slyšel jsem, že prej hodně hluboká."

"No tak já ti věřím. Vypadá, jako že je pěkně zadělaná. Hrozně nerad bych do ní skákal."

Karotka ho přátelsky pleskl do zad, takže ho málem srazil přes okraj, a řekl: "Co se děje, seržante? Copak chcete žít věčně?"

"To nevím, zeptej se mě tak za pět set let."

"Je to fakt prima, že máte svůj šťastný šíp, co?" řekl Karotka.

"Hmm?" zabručel Tračník, který se, jak se zdálo, na okamžik přenesl do vlastního světa zlých snů. "No já jen, že je to skvělé, že máme tu poslední zoufalou šanci milion k jedné, protože jinak bychom byli fakt v ošklivém maléru."

"Fakt," přikývl Noby smutně. "My máme ale kliku."

Patricij se pohodlněji opřel, přičemž mu několik krys popotáhlo polštářek pod hlavou.

"Řekl bych, že venku musí být věci dost ošklivé," řekl.

"Ano," přisvědčil Elánius trpce. "To máte pravdu. Jste nejbezpečnější muž ve městě."

Zarazil do spáry ve zdivu další nůž a opatrně zkoušel, zda plátek kovu unese jeho váhu, zatímco ho lord Vetinari se zájmem pozoroval. Elániovi se podařilo dostat se dva metry nad úroveň země, takže mohl vyhlédnout ven okénkem u stropu.

Teď se pustil do malty kolem železných prutů mříže.

Patricij ho ještě chvíli pozoroval a pak si vzal z malé poličky za sebou knihu. Protože, jak už bylo řečeno, krysy nedovedly číst, knihovna, kterou se mu podařilo shromáždit, byla trošičku barokní, ale Patricij nebyl muž, který by odmítal další vzdělání a nové poznatky. Našel záložku vyčnívající mezi stránkami "Tkanička do bot v průběhu staletí" a přečetl si několik stran.

Po nějaké chvíli zjistil, že musí z knihy vyklepat drobné kousky malty, a zvedl obličej vzhůru.

"Daří se vám to?" zeptal se společensky.

Elánius zaskřípal zuby a dlabal dál. Za malou mříží byl špinavý dvorek, sotva o něco světlejší než cela. V jednom rohu bylo hnojiště, ale z jeho pozice vypadalo velmi přitažlivě. V každém případě mnohem přitažlivěji než hladomorna. Pořádné slušné hnojiště mu bylo rozhodně bližší než město ve stavu, ve kterém se v současnosti nacházelo. Byla to vlastně jakási alegorie.

Hrabal a hrabal a hrabal. Čepel nože mu tiše zvonila v ruce a Elánius cítil, jak se chvěje.

Knihovník se zamyšleně poškrabal v podpaží. Stál tváří v tvář vlastním problémům.

Dorazil sem plný zášti a nenávisti vůči zlodějům své knihy a ty pocity ho stále ještě neopustily. Napadla ho však jedna buřičská myšlenka, a sice ta, že přestože, zločiny páchané na knihách jsou nejhorší zločiny na světě, možná by měl svou pomstu ještě o chvíli odložit.

Napadlo ho totiž, že přestože věci, které si lidi navzájem prováděli, mu byly zcela lhostejné, existovaly tady určité aktivity, kterým by bylo třeba učiniti přítrž pro případ, že by jejich provozovatele napadlo, že to, co zatím dělali lidem, začnou dělat i knihám.

Knihovník se znovu podíval na svůj odznak a jemně do něj ďobnul v optimistické naději, že se během času ptal jedlým. Není pochyb, má vůči kapitánovi svou povinnost.

Kapitán se k němu vždycky choval slušně a s úctou. A kapitán má také odznak.

Ano.

Občas nastanou chvíle, kdy musí op udělat totéž co muž…

Orangutan velmi složitým způsobem zasalutoval jediným zhoupnutím zmizel ve tmě.

Slunce stoupalo stále výš a kutálelo se mlhou jako utržený balon.

Mužstvo sedělo ve stínu velkého krbového komína, čekalo a každý si krátil čas po svém. Noby zamyšleně zkoumal obsah svých nozder. Karotka psal dopis domů a Tračník si dělal starosti.

Po nějaké chvíli se nejistě zakýval a řekl: "Přišel jsem na to, že tady máme jeden problém."

"A jaký, seržante?" zeptal se Karotka.

Seržant vypadal dost zničeně. "Nóóó, co když nemáme šanci milion ku jedný?"

Noby k němu otočil hlavu. "Jak to myslíš?"

"No koukni, poslední zoufalá šance, myslím ta milion ku jedné, vždycky zabere, v pořádku, žádnej problém, ale... no, je to výjimečně konkrétní. Teda mně se zdá, vám ne?"

"Já ti pořád ještě nerozumím," zavrtěl hlavou Noby.

"Co když je to šance tisíc ku jedný?" řekl Tračník a na tváři se mu objevilo utrpení.

"Cože?"

"Slyšel někdo z vás o šanci tisíc ku jedný, že se někdo trefí?"

Karotka zvedl hlavu od psaní. "Neblázněte, seržante, kdo kdy slyšel o nějaké šanci tisíc ku jedné? Aby se objevila taková šance, to má šanci -" rty se mu chvíli bezhlučně pohybovaly, "- milion ku jedné."

"Jo, přesně, milion ku jedný," souhlasil Noby.

"Takže to zabere jenom tehdy, když bude šance milion k jedný," řekl seržant.

"Jo, řek bych, že jo," souhlasil Noby.

"Takže například 999 943 ku jedný," začal seržant. Karotka potřásl hlavou. "Ani nápad, na to klidně zapomeňte. V životě jsem neslyšel, aby někdo řekl: ‚Je to tedy šance jen 999 943 k jedné, ale mohlo by to fungovat.´ "

"No a právě v tomhle spočívá celej ten problém," řekl Tračník nakonec.

Karotka začal něco horečnatě škrábat na papír. Když se ho zeptali co, pustil se do dalekosáhlého vysvětlování o tom, jak spočítáte povrch draka a jak na základě jeho velikostí odhadnete pravděpodobnost toho, že šíp zasáhne do určitého místa."

"Mířený šíp," podotkl seržant. "Já mířím."

Noby si odkašlal.

"V tom případě to je určitě šance mnohem větší než milion ku jedné," řekl Karotka. "To by mohlo být dokonce i sto ku jedné. Jestli ovšem drak poletí pomalu a místo bude dost velké, může to být prakticky jisté."

Tračníkovy rty se tiše zavlnily kolem věty: Je to jistota, ale mohlo by to zabrat. Zavrtěl hlavou. "To by nešlo," řekl.

"Takže jediné, co nám zbývá," prohlásil pomalu Noby, je upravit pravděpodobnost..."

V omítce kolem prostředního prutu mříže se rýsovala mělká prohlubeň. Elánius věděl, že to není nic moc, ale začátek to byl.

"Nepotřebujete náhodou pomoc?" zeptal se ze svého místa Patricij.

"Ne."

"Jak chcete."

Malta byla napůl zvětralá, ale jednotlivé pruty byly osazeny poměrně hluboko do kamene. Pod silným rezavým povrchem stále ještě zbývala spousta zdravého kovu. Byla to práce na dlouho, ale bylo to něco, čím si mohl člověk ukrátit chvíli a zajistit si blahodárnou nepřítomnost myšlenek. To mu vzít nemohli. Byla to jasná, poctivá výzva. Tady člověk věděl, že když bude dlabat a dlabat, prodlabe se nakonec k vítězství.

Problém spočíval v tom "nakonec". Nakonec Velká A'Tuin dojde na konec vesmíru. Nakonec zhasnou hvězdy. Nakonec by se mohl Noby dokonce i vykoupat, když to by zřejmě vyžadovalo zásadní změny v principech běhu času.

Pokračoval však v zápase s omítkou. Pak najednou přestal, když se před mříž odněkud shora pomalu sneslo něco malého a bledého.

"Slupka z burského oříšku?" podivil se.

V zamřížovaném okénku se najednou objevila knihovníkova hlava obrácená vzhůru nohama a lemovaná převislými tvářemi, které teď visely obráceně, na ní se objevil škleb, kterému obrácená poloha na děsivosti ani v nejmenším neubrala.

"Oook?" Orangutan seskočil ze zdi, každou rukou uchopil jeden železný prut a zatáhl. Po sudovitém hrudníku mu v podivném tanci převalily sem a tam svaly.

V naprostém soustředění se objevila dokonalá sada zažloutlých zubů.

Pak se ozvalo několik tichých skřípavých "pink, pink", mříže povolily a vypadly ze svých lůžek. Op je odhodil stranou a natáhl se do zejícího otvoru. Nejdelší ruce zákona uchopily užaslého Elánia pod rameny a jediným pohybem ho vytáhly okénkem na dvůr.

Mužstvo pozorovalo výsledek své práce.

"Výborně," přikývl Noby. "Takže: jaké jsou šance člověka, který stojí na jedné noze, s kloboukem nasazeným obráceně a kapesníkem v ústech, že zasáhne draka do jeho zranitelného místa?"

"Mhmm," řekl Tračník nosem.

"Tak to je zatraceně malá šance," přikývl Karotka. "Řekl bych, že ten kapesník už je trochu navíc."

Tračník ho vyplivl. "Tak už se konečně rozhodněte," zabručel. "Ta noha už to dýl nevydrží."

Elánius se zvedl z mastných kočičích hlav, kterými byl dvorek vydlážděný, a podíval se na knihovníka. Zažil právě něco, co mnoho lidí pocítilo jako šok, ovšem za mnohem nepříjemnějších okolností, většinou když se u Zašitého bubnu někdo začal prát a knihovník nechtěl nic jiného než si v klidu dopít svou pintu piva. Bylo to totiž takhle: knihovník možná vypadal jako špatně vycpaný gumový lodní pytel, ale byl to gumový pytel vycpaný ocelovými svaly.

"To bylo úžasné," bylo jediné, na co se Elánius zmohl. Podíval se na pokroucené kovové pruty a cítil, jak mu černají myšlenky. Sehnul se pro jeden kus železa. "Nevíte náhodou, kde by tak mohl být Zavoněl, že?" řekl.

"Eeek!" Knihovním mu strčil pod nos potrhaný kus pergamenu. "Eeek!"

Elánius si přečetl zbytky slov.

K jeho potěšení... protože jiná.... přesně úderem poledne... čistou pannu, rodu vznešeného.... svazek mezi vládcem a poddanými...

"V mým městě!" zavrčel zuřivě. "V mým posraným městě!"

Chytil orangutana za dvě hrsti chlupů na prsou zvedl si ho na úroveň očí.

"Kolik je hodin?"

"Oook!"

Dlouhá ryšavá paže se rozložila směrem vzhůru. Elániův pohled sledoval ukazující prst. Slunce mělo ten spokojený vzhled nebeského tělesa, které se přiblížilo k vrcholu své dráhy a ví, že teď už ho očekává dlouhý a pohodlný sestup k přikrývce soumraku...

"Já ho, do hajzlu, dostanu, rozumíš!" vykřikl Elánius a zatřásl lidoopem sem a tam.

"Oook," ukazoval trpělivě knihovník.

"Cože? Aha, promiňte." Elánius pustil orangutana, který z celého případu nic nedělal, protože je jasné, že muž, který v zuřivosti zvedne ze země orangutana váze 150 kilo, je v myšlenkách nepřítomný.

Teď se začal rozhlížet po dvorku.

"Vede odsud nějaká cesta?" zeptal se. "Tedy taková, abych nemusel lézt po zdech."

Nečekal na odpověď, ale rozběhl se podél zdi k úzkým zašlým dveřím a jediným kopnutím je otevřel. Knihovník se mu držel v patách a pomáhal si při tom tradičně klouby na rukou.

Kuchyň za dveřmi byla téměř opuštěná, protože většina osazenstva už ztratila nervy a došla k názoru, i ten nejhorší šéfkuchař je lepší než práce v podniku, kde je třeba živit ústa větší, než jsou oni sami. Dvojice gardistů tam právě pojídala studený oběd.

"Takže," oznámil jim Elánius, když začali vstávat, Hrozně nerad bych vás -"

Nezdálo se, že by ho chtěli poslechnout. Jeden nich se natáhl pro samostříl.

"Tak dobrá, kdo chce kam..." Elánius sebral z řeznického špalku velký dranžírovací nůž a hodil ho.

Házet nožem je opravdu umění, a i když to opravdu umíte, většinou k tomu potřebujete ten správný nůž. Jinak udělá přesně to, co udělal tenhle. Kompletně mine.

Gardista se samostřílem se naklonil stanou, pak se narovnal a zjistil, že mechanismus kuše mu blokuje tmavý prst s oranžovým nehtem. Ohlédl se. Knihovník ho udeřil přesně do vrcholku helmy.

Druhý gardista začal ustupovat a divoce mával rukama.

"Ne ne ne!" vyrážel ze sebe. "To je všechno nedorozumění! Co jste to říkal, že byste nás nechtěl? Hodná opička!"

"No těbůh, kámo," ušklíbl se Elánius. "Chyba!"

Nevšímal si strašlivých výkřiků a začal se přehrabovat ve zbytcích kuchyňského vybavení, dokud nenašel těžký sekáček na maso. Nikdy se necítil nejlépe s mečem, ale takový sekáček, to bylo něco docela jiného. Sekáček měl svou váhu. Možná že meč v sobě měl určitou vznešenost, pokud to nebyl takový meč, jaký například nosil Noby, který spoléhal na to, že jeho zbraň udrží pohromadě rez. Ale sekáček měl tu dokonalou schopnost věci skutečně rozsekat.

Opustil hodinu biologie - přiučil se, že žádný člověk, se kterým pohazuje orangutan nahoru a dolů, nezůstane bez následků - našel si další příhodné dveře a pospíchal dál. Vyšel na velké volné prostranství kolem paláce, dlážděné hrubými kameny. Tak, teď se pořádně rozhlédne, odhadne situaci...

Ve vzduchu kdesi nad ním to zadunělo. Vichřice zadula shora a srazila ho na dláždění.

Po nebi ještě jednou zakroužil král Ankh-Morporku a na okamžik se posadil na palácovou bránu. Jak se snažil získat rovnováhu, vyryly jeho drápy v kameni hluboké brázdy. Slunce se odráželo od jeho prohnutých zad, když se pomalu protáhl, vychrlil líně záplavu plamenů a znovu vzlétl do vzduchu.

Elániovi se z hrdla vydral slabý neartikulovaný zvuk zvířete - savce - a kapitán se rozběhl prázdnými ulicemi.

Pradávné sídlo rodu Berankinů naplnilo hluboké ticho. Hlavní dveře se v závěsech kývaly sem a tam vpouštěly dovnitř obyčejný, špatně vychovaný vítr, který se točil opuštěnými pokoji a hledal prach na a za zbytkem. Vyletěl po schodech, proletěl pootevřenými dveřmi do pokoje Sibyly Berankinové a zalistoval Chorobách draků.

Skutečně rychlý čtenář mohl přečíst všechno od amorfních nozder po záduchu podchlazením.

A zdálo se, že Errol, umístěný dole, v nízkém horkém a páchnoucím kotci, je chytil všechny najednou. Teď seděl ve středu svého kotce, kýval se sem a tam tiše kničel. Z uší mu prýštil bílý kouř a klesal pomalu k podlaze. Odněkud z nitra jeho vzdutého žaludku ozývala směsice výbušných zvuků, jako kdyby se tým trpaslíků pokoušel za bouře prorazit skalním masivem.

Nozdry se mu chvěly a natáčely víceméně podle jejich vlastní vůle.

Ostatní draci se zvedali na špičky, nahlíželi přes ohradu do jeho kotce a ostražitě ho pozorovali. Ozvala se další vzdálená gastroexploze. Errol se mi opatrně kousek posunul.

Dráčci si vyměnili pohledy. Pak se jeden po druhém opatrně uložili na zem a zakryli si oči tlapami.

Noby naklonil hlavu ke straně.

"Vypadá to slibně," prohlásil kriticky. "Myslím, že to skoro máme. Řekl bych, že šance člověka s obličejem natřeným sazemi, vypleteným jazykem a zpívajícím Ježčí píseň, který se pokusí zasáhnout dračí zranitelnost, nemůžou bejt větší než..., jak to říkáš, Karotko?"

"Milion ku jedné," odpověděl bystře Karotka.

Tračník na ně vrhl utrápený pohled.

"Koukněte, mládenci," ozval se, "neděláte si ze mě psinu, že ne?"

Karotka se podíval na náměstí pod nimi.

"A u všech sakrů!" zaklel proti svému zvyku.

"Co je?" zeptal se Tračník vyplašeně a začal se rozhlížet na všechny strany.

"Právě tam přivazují ženu k balvanu!"

Mužstvo vyhlédlo nad ozdobnou římsou. Hustý a tichý zástup, který lemoval náměstí, zíral jako oni na bílou postavu, která sebou zmítala mezi půltuctem palácových gardistů.

"Tak by mě zajímalo, kde vzali ten balvan," zabručel Tračník překvapeně, "tady je široko daleko samej jíl."

"Ale že sebou ta holka dovede hodit, ať je to, kdo je to," řekl Noby souhlasně, když se jeden z gardistů s nohama křečovitě sevřenýma oddělil od skupinky a padl k zemi. "Tak tenhle mládenec nebude vědět, co s načatým večerem hezkejch pár tejdnů. Ta má pěkně nebezpečný koleno, to se jí musí přiznat."

"Je to někdo známej?" zeptal se Tračník.

Karotka si zaclonil oči.

"To je lady Berankinová!" řekl najednou a čelist mu poklesla.

"To ne!"

"Má pravdu. A je v noční košili!" potvrdil Karotkovo prohlášení Noby.

"Ti sviňáci!" Tračník popadl svůj luk a začal z toulce tahat šíp. "Já jim ukážu zranitelnosti! Taková hodná dáma jako vona, to je ale hanba!"

"Ehm," ozval se Karotka, který se ohlédl přes rameno. "Seržante?"

"Tak daleko to zašlo!" brumlal zuřivě Tračník. "Slušná ženská už nemůže jít po ulici, aby jí nehrozilo nebezpečí, že ji něco sežere! Tak abyste věděli, vy bastardi, vy jste... vy jste zeměpis -"

"Seržante!" opakoval Karotka naléhavě.

"Historie, ne zeměpis," ozval se Noby. "Čeká se, že řekneš historie, jako minulost. Jste historie, řekneš."

"No, na tom teď nezáleží," vyštěkl Tračník. "Tak se podíváme -"

"Seržante!"

Teď se ohlédl i Noby.

"Ale hovno," řekl.

"Nemůžu je minout," bručel si zuřivě Tračník a zamířil.

"Seržante!"

"Mlčte, vy dva. Nemůžu se soustředit, když mi pořád hulákáte za zády."

"Seržante, už letí!"

Drak zrychlil.

Opilé střechy Ankh-Morporku se mu začaly pod břichem slévat v šedivou plochu, křídla vydávala svištivý zvuk. Krk se natáhl do dokonalé přímky, malé pilotní plaménky z nozder odletovaly po obou stranách hlavy dozadu v téměř pravidelných intervalech. Zvuk jeho letu se odrážel od nebeské klenby.

Tračníkovy ruce se třásly jako osikový list. Zdálo se mu, že drak míří přímo na něj a letí rychle, strašlivě rychle...

"To je ono!" řekl Karotka. Podíval se ke Středu, pro případ, že by bohové zapomněli, proč tady jsou, a dodal, pomalu a zřetelně: "Je to šance jedna k milionu, ale mohlo by to zabrat."

"Tak už z toho zasranýho krámu vystřel!" zaječel Noby.

"Vybírám si to správný místo, mládenci, vybírám si to správný místo," zadrmolil Tračník. "Jen žádný strachy, říkal jsem vám, že je to můj šťastnej šíp. Prvotřídní výrobek, tenhle šíp, to teda jo, mám ho, co jsem byl kluk, nevěřili byste, co všechno jsem s ním trefil, jen žádnej strach.

Ty, Karotko?" řekl najednou.

"Seržante?"

"Řekl ti někdy tvůj děda, jak takový zranitelný místo vypadá?"

A to už se drak neblížil, byl tady, prolétal jen pár metrů nad jejich hlavami, proudící mozaika šupin a řevu, zaplňující celou oblohu.

Tračník vystřelil.

Pozorovali šíp, který vyletěl vzhůru přímo k cíli.

Elánius napůl běžel, napůl klopýtal po vlhkých dlažebních kamenech. Nebyl s to chytit dech a dohonit čas.

Takhle to přece být nemá, honily se mu hlavou divoké myšlenky. Hrdina to má vždycky těžké, ale stihne to v posledním zlomku vteřiny. Jenže poslední zlomek vteřiny byl v tomhle případě asi před pěti minutami.

Ale já nejsem hrdina. Jsem z formy, potřeboval bych panáka, a za celý měsíc, když odečtu chocholné, dostávám akorát pár tolarů. To není hrdinský plat. Hrdinové dostávají poloviny království a princezny a pravidelně trénují, a když se usmějí, odrážejí se jim od zubů hvězdičky, cink! Ti hajzlové.

V očích ho pálil pot. Záplava adrenalinu, která ho vynesla z paláce, se nějak rozplynula a teď si vybírala nevyhnutelnou daň.

Pomalu se zastavil a opřel se o zeď, aby neupadl, zatímco lapal po dechu stavy na střeše. A tak se stalo, že uviděl postavy na střeše.

Ale ne! pomyslel si. Vždyť oni taky nejsou hrdinové. Na co si to tam hrají?

Byla to šance milion ku jedné. A kdo si mohl dovolit říci, že někde, v dalších milionech ostatních možných vesmírů, něco takového nefunguje?

To byla situace, jakou bohové skutečně milovali. Ale náhoda, která je občas silnější než bohové, měla tentokrát 999 999 platných hlasů.

V tomhle vesmíru, například, se šíp odrazil od dračích šupin a zmizel v neznámu.

Tračník zmateně zíral, jak jeho hlavu míjí dračí ocas.

"On... ho... minul," zašeptal.

"Ale vždyť ho nemohl minout!" S podlitýma očima se obrátil ke svým dvěma druhům. "Byla to ta správná zasraná šance milion k jedný!"

Drak máchl křídly, zavlnil obrovským tělem v elegantní otáčce a zamířil nazpět ke střeše.

Karotka chytil Nobyho kolem pasu a položil Tračníkovi ruku na rameno.

Seržant plakal vztekem a pokořením.

"Zasraná šance jedna k milionu!"

"Seržo -"

Drak vychrlil plamen.

Byl to překrásně usměrněný plazmový paprsek. Prošel střechou jako máslem.

Prořízl schody.

Zapraskal ve starých trámech a přinutil je zkroutit se jako papír. Zařízl se do trubek.

Pronikal podlažím za podlažím jako pěst rozzuřeného boha a nakonec zasáhl obrovskou mosaznou varnu, která obsahovala tisíce galonů čerstvě vyrobené whisky typu "dozrálá".

Tu propálil také.

Naštěstí šance pro každého, kdo byl bezprostředním účastníkem následující exploze, byla jedna ku milionu.

Ohnivá koule vykvetla a zrůžověla jako... jako růže. Obrovská oranžová růže melírovaná žlutě. Vzala s sebou střechu a obtočila ji kolem překvapeného draka a zvedla ho vysoko do vzduchu spolu s vypařujícím se mračnem polámaných trámů a trubek z barevných kovů.

Z lidí, kteří užasle sledovali ten superžhavý výbuch, který se vznesl k obloze, stačili jen tu a tam někteří zaregistrovat Elánia, který se prodíral davem a se sípáním a křikem se posouval záplavou těl.

Prodral se řetězem palácových gardistů a přebelhal se tak rychle, jak mu nohy stačily, po dlažebních kamenech. V té chvíli si ho nikdo moc nevšímal.

Zastavil se.

Nebyl to kámen, protože Ankh-Morpork stál na jílu. Byl to prostě nějaký velký kus staré stavby, který někdo vyhrabal ze základů města. Ankh-Morpork už byl tak starý, že základy, na kterých byl postaven, už byly samy o sobě Ankh-Morporkem.

Troska byla přivlečena do středu náměstí a k ní byla řetězy připoutána lady Berankinová. Zdálo se, že má na sobě noční košili a velké holínky. Podle toho, jak vypadala, se musela ze všech sil bránit, a Elánius pocítil náhlý záchvat sympatie ke každému, kdo se boje účastnil. Pohled, který na něj vrhla, byl plný zuřivosti.

"Ty!"

"Ty!"

Neurčitě zamával sekáčkem.

"Ale proč ty?" začal.

"Kapitáne Elánie," přerušila ho ostře, "uděláš mi velkou radost, když přestaneš mávat tou věcí jen tak a začneš ji používat tak, jak je potřeba!"

Elánus ji neposlouchal.

"Třicet tolarů měsíčně!" brumlal. "Za to umřeli! Za hrst tolarů! A já ještě Nobymu pokrátil žold. Musel jsem, to je přece jasné! Vždyť tomu chlapovi by zrezavěl i meloun, kdybyste mu ho svěřili!"

"Kapitáne Elánie!"

Zaostřil pohled na sekáček.

"Oh," vypravil ze sebe. "Ano, hned."

Byl to kvalitní ocelový sekáček a řetězy byly staré a rezavé. Několikrát se rozmáchl a z kamene vyletěly jiskry.

Dav ho pozoroval mlčky, ale párek palácových gardistů se rozběhl jeho směrem.

"O co se to tady, k sakru, pokoušíš?" vykřikl jeden z nich, kterému zřejmě chyběla představivost.

"A o co se to tady, k sakru, snažíš ty?" zeptal se ho Elánius.

Zůstali stát a dívali se na něj.

"Cože?"

Elánius znovu sekl do řetězů. Několik smyček se zazvoněním padlo k zemi.

"Dobrá, řekl sis o -" začal jeden z gardistů. Elániův loket ho zasáhl pod žebra, a ještě než dopadl k zemi, kopl Elánius druhého muže do kolena, čímž se jeho brada dostala přesně na dosah Elániova druhého lokte.

"Dobrá," přikývl Elánius sám pro sebe. Začal si třít loket. Děsivě to bolelo.

Přehodil si sekáček do druhé ruky a znovu zaútočil na řetězy, přičemž si uvědomoval, že za jeho zády se sbíhají zvláštním způsobem další stráže. Byl to běh, který říkal: je nás tady alespoň tucet a všichni doufáme, že se k němu dostane dřív někdo jiný než já. Ten běh vyjadřoval myšlenku: vypadá, jako kdyby byl ochotný někoho z nás zabít, za to mě nikdo neplatí, možná že když poběžím pomalu, podaří se mu utéct... Bylo by chyba pokazit si docela pěkný den tím, že někoho chytíme.

Lady Berankinová setřásla poslední zbytky řetězů. Z davu vyrazil slabý jásot, který ovšem rychle nabýval na síle. I za současných podmínek lidé z Ankh-Morporku obdivovali dobré představení.

Chytila několik pramenů řetězů a obtočila si je kolem mohutné pěsti.

"Někteří z těch gardistů opravdu nevědí, jak se mají -" začala.

"Nemáme čas, nemáme čas," řekl Elánius a chytil ji za paži. Bylo to totéž, jako kdybyste se pokoušeli odtáhnout horu.

Jásot najednou ustal.

Za Elániem se ozval jakýsi zvuk. Nebyl nijak hlasitý. Měl jen velmi ošklivý, ne zrovna melodický tón. Byl to cvakot několika párů pařátů dopadajících na dláždění.

Elánius se otočil.

Na dračí kůži se černaly saze. Na obludě tu a tam visely kusy ohořelého dřeva, z nichž se ještě vznášel kouř. Lesklé bronzové šupiny byly matné černým prachem.

Obluda sklonila hlavu, takže Elánius stál sotva několik metrů od jejích očí, a pokusila se na něj zaostřit. Teď už asi nemá cenu utíkat, pomyslel si Elánius. A stejně na to nemám dost síly.

Cítil, jak jeho ruku pohltila dlaň lady Berankinové. "To bylo skvělé," řekla. "Skoro to vyšlo."

Všude kolem zřícenin palírny pršely trosky. Nádrž byla plná zbytků pokrytých popelem. Uprostřed nádrže se vynořil seržant Tračník, ze kterého okapávala špína.

Pomalu se prohrabal k okraji a vytáhl se nahoru jako nějaká tajemná mořská životní forma, která se pokouší zvládnout evoluci jediným náporem.

Noby už ležel na suchu a vypadal jako polomrtvá žába, která propouští vodu.

"Jsi to ty, Noby?" zajásal Tračník.

"Jo, jsem to já, seržo."

"To jsem rád, Noby," ujišťoval ho seržant horečnatě. "Ale přeju si, abych to nebyl já, seržante."

Tračník si vylil z helmy vodu a najednou se zarazil.

"Co je s mladým Karotkou?"

Noby se omámeně zvedl na loket.

"Nevím. V jedný chvíli jsme byli na střeše, a vzápětí už jsme letěli."

Oba současně se zadívali na popelem pokrytou vodu nádrže.

"Doufám," hlesl Tračník, "že umí plavat."

"Nevím. Nikdy jsme o tom nemluvili. V horách se toho asi moc nenaplave. Teda, když tak o tom mluvíme," řekl Noby.

"Ale třeba jsou tam křišťálově modrá jezírka a hluboké horské říčky," prohlásil seržant hlasem plným naděje. "A ledová oka v tajných údolích. To nemluvím o podzemních jezerech. Určitě se to musel naučit. Do vody a z vody, celé dni, vsadil bych se."

Oba upírali pohled na mastnou šedou hladinu. "Určitě to bylo tou jeho Ochranou," zabručel Noby. "Možná že se mu do ní nabrala voda a stáhla ho ke dnu."

Tračník zachmuřeně přisvědčil.

"Co kdybych ti podržel helmu," navrhl Noby po chvíli.

"Ale já jsem nadřízený důstojník!"

"To jo," souhlasil Noby, "ale kdyby ses tam dole náhodou zasekl, jistě budeš rád, když tady nahoře bude čekat tvůj nejlepší chlap, připravenej nasadit kvůli tobě život, nebo ne?"

"Nó... to má svou logiku," připustil nakonec Tračník. "To máš pravdu."

"Takže dobrá."

"Má to háček."

"Jakej?"

"... já neumím plavat," řekl Tračník.

"A jak ses teda dostal z tý břečky?"

Tračník pokrčil rameny. "Jsem profesionální plovák."

Jejich oči se znovu obrátily k nechutné hladině nádrže. Pak se Tračník podíval na Nobyho. Noby si velmi pomalu rozepnul podbradník.

"Myslíte, že tam ještě někdo zůstal?" ozval se v tom okamžiku za nimi Karotkův hlas.

Ohlédli se. Právě si vybíral z ucha kousky bláta. Za ním se kouřilo ze zbytků palírny.

"Řekl jsem si, že bude lepší, když se mrknu, co se venku děje," pokračoval skoro vesele a ukázal na bránu vedoucí ze dvora. Visela na jediném závěsu.

"No jo," přikývl Noby. "Skvělý."

"Venku je ulička," oznámil jim Karotka.

"A nejsou tam žádní draci?" zeptal se Tračník s podezřením.

"Ani draci, ani lidé. Nikde není ani noha," řekl Karotka netrpělivě. Tasil svůj meč. "Jdeme!" řekl.

"A kamže?" zeptal se Noby. Vytáhl odněkud z místa za svým uchem navlhlý nedopalek a teď na něj zíral s výrazem největšího smutku.

Byl očividně příliš opotřebovaný. Přesto si ho pokusil zapálit.

"No, chtěli jsme přece bojovat s drakem, ne?" podíval se na ně Karotka.

Tračník rozpačitě přešlápl. "To jo, ale neměli bysme se dojít nejdřív domů převlíct?"

"A dát si nějakej teplej drink?" dodal Noby.

"A co takhle něco na zub," nezaváhal Tračník. "Pořádnej talíř -"

"Měli byste se stydět," vyčetl jim Karotka. "Tam na náměstí je dáma v nouzi a jediné, na co vy dva myslíte, je jídlo a pití!"

"Tak pozor, já nemyslím jen na jídlo a pití," ohradil se Tračník.

"Můžeme být jediní, kdo stojí mezi městem a jeho naprostou zkázou!"

"To jo, ale -" začal Noby.

Karotka vytáhl svůj meč a zatočil s ním nad hlavou. "Kapitán Elánius by vyrazil!" vykřikl. "Všichni za jednoho!"

Podíval se na ně a vyběhl ze dvora.

Tračník vrhl na Nobyho mírně přihlouplý pohled. "Ti mladí, dneska..."

"Jeden za všechny co?" podivil se Noby. Seržant se zvedl na nohy. "Tak tedy pojď."

"No jo, už jdu."

Oba se vypotáceli do uličky.

Byla prázdná.

"Kam tak rychle zmizel?" podivil se Noby. Karotka vystoupil z nedalekého stínu a smál se na celé kolo.

"Já věděl, že se na vás můžu spolehnout," řekl. "Za mnou!"

"Na tom mládenci je něco divné," prohlásil Tračník, když oba vykročili kulhavým krokem za Karotkou. "On nás vždycky přesvědčí, abychom šli za ním, všiml sis?"

"Všichni za jednoho co?" zeptal se znovu Noby. "Já myslím, že to bude něčím, co má v hlase."

"Ano, možná, ale všichni za jednoho co?"

Patricij si povzdechl, pečlivě umístil záložku a odložil knihu. Pokud by měl soudit podle hluku zvenčí, tak se na náměstí musí dít úžasné věci. Bylo velmi nepravděpodobné, že teď by se v okolí vyskytovali nějací palácoví gardisté. Výcvik gardistů byl poměrně drahý a bylo by škoda jimi plýtvat.

Později je bude potřebovat.

Potichu došel ke dveřím a stisk malý výstupek, který vypadal úplně stejně jako všechny ostatní malé výstupky. Nicméně ani jeden z těch ostatních malých výstupků by nezpůsobil to, co tento. Kus kamenné stěny se ze skřípěním pohnul a odsunul stranou.

Ve vzniklém prostoru bylo množství pečlivě vybraných předmětů - železné zásoby potravin, zásobní šatstvo, několik malých truhlic drahých kovů a skvostů, nářadí. A taky tam byl klíč. Nikdy nestavějte podzemní vězení, ze kterého byste se nemohli dostat ven.

Patricij vzal klíč a přešel ke dveřím. Když dobře naolejované ozuby zámku nehlučně ustoupily pod tlakem klíče, zapřemýšlel Patricij znovu, jestli Elániovi neměl o klíči říci. Ale zdálo se, že ten muž cítil maximální uspokojení z toho, že podnikl pokus vlastní silou. Jistě by mu psychicky velmi uškodilo, kdyby se o klíči dozvěděl. A kromě toho by to docela pokazilo Elániův pohled na svět. A Patricij Elánia a jeho pohled na svět potřeboval.

Lord Vetinari otevřel dveře a tiše se vyplížil do trosek paláce.

Ty se rozechvěly, protože město se už podruhé v několika málo minutách otřáslo.

Dračí kotce vybuchly. Okna vypadala z rámů. Dveře následované mohutným oblakem téměř černého dýmu opustily své místo, vyletěly vysoko do vzduchu a pak se těžkým letem snesly do rododendronů.

V tom domě se dělo něco velmi horkého a energetického. Zevnitř se začal drát ještě hustší, olejnatý dým. Jedna ze stěn domu se pomalu sesula dovnitř a pak se zavlnila druhá a vypadla do zahrady na trávník.

Z trosek začali jako zátky ze šampaňského odhodlaně vyletovat bahenní dráčci a jejich křídla divoce bzučela.

Nad zbořeništěm se stále vznášela oblaka dýmu. Ale teď se tam objevilo ještě něco jiného, jakýsi zářící ohnivě bílý bod, který se pomalu zvedal.

Zmizel z dohledu, když minul okenní otvor, a pak se z trosek vynořil Errol s kusem střechy na hlavě, vystoupil pomalu nad kouř, který sám stvořil, a vznesl se k ankh-morporskému nebi.

Sluneční záře se odrážela od jeho stříbrných šupin, když vystoupal do výše čtyřiceti metrů, otáčel se pomalu kolem podélné osy a dokonale balancoval na svém vlastním plameni.

Elánius, který zatím na náměstí očekával smrt, si uvědomil, že má ústa otevřená dokořán.

Celé město bylo tiché a jediný zvuk, který se ozýval, byl hluboký hukot Errolova výstupu.

Dokážou si přeorganizovat vnitřnosti, vysvětloval Elánius sám sobě bez valného úspěchu. Aby vyhovovali

okolnostem a situaci. Errol dokázal, že mu zažívací trakt fungoval obráceně. Jenže ty věcičky, jeho geny... musel k tomu mít alespoň částečně vrozený předpoklad. Žádný div, že ten malý trouba měl taková zakrslá křidélka. Jeho tělo muselo vědět od začátku, že je nebude potřebovat k ničemu jinému než ke kormidlování.

Dobrý bože. Já tady pozoruju prvního známého draka, který chrlí plamen pozpátku.

Riskoval rychlý pohled nad sebe. Obrovský drak ztuhl a jeho krví podlité oči se soustředěně dívaly na drobné stříbrné tělíčko. S výhrůžným řevem udeřil král Ankh-Morporku několikrát do vzduchu křídly a vyletěl vstříc vetřelci. Obyčejní lidé byli pro tuto chvíli zapomenuti.

Elánius se rychle obrátil k lady Berankinové.

"Jak bojují?" zeptal se naléhavým hlasem. "Jak draci bojují?"

"Já - no víš, většinou nalétávají jeden na druhého a chrlí na sebe plameny," vysvětlovala. "Alespoň tak to dělají bahenní draci. Víš, vznešeného draka nikdy nikdo bojovat neviděl," začala se popleskávat po různých místech své noční košile. "Musím si udělat poznámky. Mám tady někde poznámkový blok..."

"V noční košili?"

"Je neuvěřitelné, kolik myšlenek člověka napadne právě v posteli, to ti tedy řeknu."

Do místa, kde byl Errol ještě před okamžikem, udeřil plamen, ale Errol byl pryč. Král se pokusil obrátit se na místě o sto osmdesát stupňů. Malý dráček kolem něj poletoval v řadě kouřových kroužků a jeho dráha tvořila na obloze hustou síť, v jejímž středu se bezmocně otáčel jeho obrovský protivník. Chrlil stále více plamenů, žhavějších a delších, ale nebyl s to rychlého a malého soupeře zasáhnout.

Dav v bezdechém tichu přihlížel.

"Brej den, kapitáne," ozvalo se vedle Elánia. Elánius otočil hlavu. Zezdola se na něj dobromyslně usmívala malá, páchnoucí loužička, maskovaná za desátníka Nóblhócha.

"Myslel jsem, že jste mrtví!"

"Nejsme."

"Výborně!" Co se tady dalo více říci?

Elánius se vrátil pohledem k boji. Nad městem se rozplývaly kouřové spirály.

"Mám strach, že se to nepodaří," ozvala se lady Berankinová. "Oh. Nazdar, Noby."

"- vodpoledne, madam," řekl Noby a klepl se klouby do čela v místech, kde si myslel, že má vlasy.

"Proč si myslíš, že se mu to nepodaří?" zeptal se Elánius. "Podívej, jak mu to jde. Vždyť ho ten velký ještě ani jednou nezasáhl!"

"To máš pravdu, ale Errolův plamen zasáhl velkého několikrát. Nezdá se, že by mu to nějak ublížilo. Obávám se, že Errolův plamen není dost žhavý. Zatím si vede skvěle, to je pravda, ale to je tím, že má pořád štěstí. Tomu velkému stačí, aby měl štěstí jednou a Errola zasáhl."

Teď si teprve Elánius doopravdy uvědomil vážnost celé situace.

"To chceš říct," zeptal se, "že to všechno je jen takové představení? Ten mrňous chce prostě udělat dojem?"

"To není jeho vina," odpověděl mu seržant Tračník, který se jim najednou zhmotnil za zády. "Je to stejný jako u psů, že? Tomu malýmu chuděrovi vlastně ani nedošlo, koho proti sobě má, je akorát připravenej se porvat."

Jak se zdálo, uvědomili si oba draci, že jejich utkání zatím dopadlo nerozhodně. V dalším oblaku kouře a několika záblescích bílého plamene se rozdělili a ustoupili na vzdálenost skoro sto metrů.

Král se vznášel na místě a rychle mával křídly. Výška. To je ono. Když bojuje drak s drakem, nejdůležitější je vždycky výška...

Errol balancoval na svém plameni. Zdálo se, že přemýšlí.

Pak nonšalantně vykopl zadníma nohama, jako by let na vlastních břišních plynech bylo umění, kterým draci vládnou stovky roků, udělal ve vzduchu salto a dal se na útěk: Na okamžik byl ještě vidět jako stříbrná šmouha, ale pak už byl za městskými hradbami a zmizel.

Jeho útěk provázel sten, který se vydral z tisíců hrdel. Elánius pozvedl v marném gestu ruku.

"Jen žádný starosti, šéfe," řekl Noby spěšně. "Asi - asi se letěl napít, nebo něco takovýho. Možná že to akorát skončilo první kolo. Nebo tak."

"No koukněte, sežral celou konvici a kdeco," zabručel seržant Tračník. "Když ji sežral, neutekl, nesnažil se utíkat před následkama. Stál si za svým. Ten, kdo dokáže sežrat konev, ten neuteče před ničím."

"A moji leštěnku na brnění," přikývl Karotka. "Ta piksla mě přišla skoro na tolar."

"No vidíte," pokračoval Tračník. "Vždyt jsem to povídal."

"Koukněte se," začal Elánius tak trpělivě, jak to jenom dokázal, "je to moc milý drak, já ho měl rád zrovna tak jako vy, bezva chlapík, vážně, ale u bohů, teď udělal jedinou rozumnou věc, kterou mohl. Přece se nedá upálit k smrti jenom proto, aby nás zachránil. Takhle to v životě nebývá. Měli byste se s tím konečně smířit."

Vysoko nad nimi s řevem zakroužil velký drak ve vzduchu a v letu spálil nejbližší věž. Vyhrál.

"Něco takového jsem v životě neviděla," vrtěla hlavou lady Berankinová. "Draci normálně bojují, dokud jeden z nich nezahyne."

"Konečně jsi vypěstovala jednoho, který má rozum," odsekl jí Elánius nevrle. "Řekněme si to na rovinu: šance, že by drak velký jako Errol porazil obludu takových rozměrů, je milion ku jedné."

Na skupinku se najednou sneslo to zvláštní mlčení, které se rozhostí, když zazní dokonale čistý tón a lidem dojdou slova.

Mužstvo si mezi sebou rychle vyměnilo pohledy.

"Milion k jedné?" zeptal se Karotka.

"Jasně," přikývl Elánius. "Milion k jedné."

"Milion k jedné," řekl Tračník.

"Milion k jedné," souhlasil Noby.

"To je ono," rozzářil se Karotka, "milion k jedné."

Pak zase nastalo napjaté ticho. Příslušníci mužstva přemýšleli, kdo z nich se to odváží vyslovit první.

Seržant Tračník se zhluboka nadechl.

"No, potom by to možná mohlo zabrat," řekl.

"O čem to mluvíte?" vyštěkl na něj Elánius. "Vždyť jsem právě řekl, že je šance -"

Noby ho strčil do žeber a ukázal mu směrem k pláním.

Tam se táhl pás temného dýmu. Elánius přimhouřil oči. Na špičce dýmu, nad zelnými poli letěla stříbrná střela a neustále zvyšovala svou rychlost.

Velký drak už ji spatřil také. Vztekle vychrlil několik plamenů a začal stoupat, přičemž bušil do vzduchu obrovskými perutěmi.

Teď už byl vidět Errolův plamen, tak žhavý, že přecházel do modra. Krajina pod ním už teď ubíhala šílenou rychlostí a on stále zrychloval.

Kus před ním napřáhl král paráty. Zdálo se, že se nenávistně usmívá.

Errol do něj narazí, pomyslel si Elánius. Bohové, stůjte při nás, to bude výbuch.

Venku na polích se dělo něco podivného. Nedaleko za Errolem se měnila zem, jako by ji někdo oral, k nebi vyletovaly hroudy i celé zelné hlávky. Kus vysokého živého plotu mezi poli se změnil na hromadu pilin...

Errol v tichu proletěl nad městskými hradbami, čenich mírně vzhůru, křídla složená do malých plošek, jeho tělo se podobalo stříbrnému doutníku, z jehož tupého konce šlehal plamen. Jeho protivník proti němu vyvrhl mohutný sloup plamene. Elánius pozoroval Errola - stačil nepatrný pohyb zakrslého křidélka a Errol se mírným překrutem plamenu vyhnul. Vzápětí byl pryč a mířil v téměř děsivém tichu k moři.

"On ho min-" začal Noby.

Najednou se vzduch roztrhl. Nad městem se přehnala strašlivá zvuková smršť, drtila tašky, smetala komíny. Krále sebrala ve vzduchu, zploštila a roztočila jako buben nadzvukové pračky. Elánius s rukama na uších viděl, jak obluda ve zmatku vychrlila záplavu plamenů a v ohnivé spirále se začala řítit k zemi.

Kolem křídel jí začala popraskávat magie. Zaječela jako rozzuřený mlžný roh. Drak zavrtěl omámeně hlavou a pomalu klouzal nad městem ve velkém kruhu. Elánius zasténal. Drak odolal i tomu, co drtilo cihly a tašky. Co by člověk asi musel udělat, aby ho zničil? Nedá se s ním bojovat, pomyslel si. Nemůžete ho spálit, nedá se rozdrtit. Tady nic nevymyslíte.

Drak se snesl k zemi. Nebylo to dokonalé přistání. Při dokonalém přistání by nebyl zdemoloval řadu domků. Přistával pomalu, zdálo se, že celou věčnost, a na cestě k zemi poničil dlouhý pás města.

Nesmyslně tloukl křídly, otáčel krkem hned sem a hned zase tam, aby vychrlil zcela zbytečný, necílený plamen, v poslední části dráhy klouzal v záplavě trámů, prken a střešní krytiny. V jeho stopě vzplanulo několik požárů.

Zastavil se na konci hluboké brázdy, z větší části ukrytý pod hromadou bývalé architektury.

Ticho, které pak nastalo, bylo rušeno jen výkřiky několika lidí, kteří se pokoušeli zorganizovat další vodní řetěz od řeky k hořícím domům.

Lidé se začali hýbat.

Ze vzduchu musel Ankh-Morpork vypadat jako rozhrabané mraveniště, tím spíš, že ze všech stran proudily k dračím troskám zástupy lidí.

Většina z nich měla nějakou zbraň. Mnoho z nich mělo oštěpy.

Někteří z nich meče.

Všichni měli na mysli to jedno jediné.

"Vidíš to?" pronesl Elánius hlasitě. "Tohle bude první demokraticky zabitý drak na světě. Jeden člověk jedna rána."

"Potom je ale musíte zastavit! Nesmíš dovolit, aby ho zabili!" řekla lady Berankinová.

Elánius na ni nechápavě zamrkal.

"Prosím?"

"Je raněný!"

"Ale, dámo, o to přece šlo, ne? Navíc se obávám, že je jenom omráčený," vysvětloval Elánius.

"Já chci jenom říct, že ho nemůžete nechat zabít takhle," pokračovala lady Berankinová naléhavě. "Chudák."

"A co bys chtěla dělat?" zeptal se Elánius, jehož klid pomalu povoloval. "Dát mu posilující dávku nafty a pohodlný košík v teple u krbu?"

"Tohle je obyčejná řezničina."

"V tomhle případě mi to vyhovuje!"

"Ale vždyť je to drak! Dělá jen to, co dělají všichni draci. Nikdy by tady nebyl, kdyby ho lidé nechali na pokoji!"

Elánius si pomyslel: Drak se ji chystal sežrat a ona je pořád ještě schopna uvažovat tímhle způsobem. Zaváhal. Možná že tohle ti opravdu dává právo na svůj názor...

Stáli proti sobě s bledými tvářemi a dívali se jeden druhému do očí, když se odněkud vynořil seržant Tračník, doběhl k nim a netrpělivě přešlapoval z jedné čvachtající nohy na druhou.

"Kapitáne, měl byste jít rychle se mnou," drmolil. "Nebo máme na krku vraždu!"

Elánius mávl rukou. "Co se mě týče," zamumlal a pečlivě se vyhýbal pohledu lady Berankinové, "o nic jiného si ta obluda nekoledovala."

"Ale ne, je to jináč," vyrážel ze sebe Tračník. "Jde o Karotku. Von toho draka zatknul."

Elánius se zarazil.

"Jak to myslíš, zatknut?" nechápal. "Nemyslíš to tak, jak si skoro myslím, že to myslíš, nebo ano?"

"Možná že jo, pane," podíval se na něj Tračník nejistě. "Možná že jo. Karotka vylít na tu hromadu štěrku jako blesk, pane, chytil ho za křídlo, a řek ‚seš zatčenej, kámo´, pane! Já nevěřil vlastním uším, pane. Pane, ten malér je ale v tom..."

"No?"

Seržantovo čvachtání se ještě zrychlilo. "Víte sám, pane, co jste řek. Že vězňům nesmí nikdo zkřivit ani vlas, pane..."

Byl to velký a těžký trám z krovu a vzduchem se pohyboval celkem pomalu, ale když jeho konec proletěl obloukem mezi lidmi, popadali a zůstali ležet.

"Mějte rozum!" křičel Karotka, který stál na jeho druhém konci a právě si posouval přilbu do týla. "Nebo vám to budu muset vysvětlovat ještě jednou?"

Elánius se prodral hustým zástupem s očima upřenýma na mohutnou postavu na vrcholku násypu, pod kterým se zčásti ukrýval drak. Karotka se pomalu otočil a trám držel v ruce jako hůl. Jeho pohled svítil jako reflektor majáku. Kam dopadl, skláněli lidé v davu zbraně a tvářili se najednou rozpačitě a nejistě.

"Musím vás varovat," pokračoval Karotka, "protože odporování policejnímu důstojníkovi při výkonu služební povinnosti je závažný trestný čin. A na dalšího člověka, který hodí kámen, budu muset padnout jako tuna cihel."

Od přilbice se mu odrazil kámen. Ozval se sbor výkřiků.

"Pusť nás na něj!"

"Jasně!"

"Nestojíme o to, aby nám někdo z hlídky poroučel!"

"Quis custodiet pesti cides?"

"Jo? Správně!"

Elánius přitáhl seržanta k sobě. "Běžte a sežeňte někde nějaký provaz. Spoustu provazu. A tak silný, jak to jde. Myslím, že bysme mohli - no, třeba svázat dohromady křídla, možná, nebo převázat čelisti, aby nemohl chrlit plameny."

Tračník na něj nejistě zíral.

"Myslíte to vážně, pane? Vy ho chcete fakt zatknout?"

"Proveďte!"

On už byl zatčen, pomyslel si, když se prodíral davem. Já osobně bych ho nejraději svázal a hodil do moře, ale jednou byl zatčen, tak si s tím musíme nějak poradit, nebo ho pustit.

Cítil, jak se jeho vlastní nenávist k obludě tváří v tvář rozzuřenému davu vytrácí. Co s ním můžeme dělat? Poskytnout mu poctivý soud, pomyslel si, a pak ho popravit. Ne zabít. Tak to dělají hrdinové tam někde v divočině. Takhle se ve městech myslet nedá. Nebo přesněji dá, ale když s tím jednou začnete, uděláte líp, když celé to místo vypálíte do základů a začnete znovu. Prostě je potřeba to dělat - no, podle zákona.

Tak je to. Zkoušeli jsme všechno ostatní. Takže teď to jednou pro změnu můžeme zkusit podle litery zákona.

V každém případě, dodal v duchu sám pro sebe, támhle je Městská hlídka. Musíme držet pohromadě. Nikdo jiný se s námi nebude bavit.

Mohutná postava před ním napřáhla ruku s polovinou cihly.

"Hoď tou cihlou a je z vás mrtvola," prohlásil Elánius a dral se dál zástupem lidí, zatímco zaražený rádobykamenovač se užasle rozhlížel na všechny strany.

Když se Elánius začal šplhat na hromadu suti, pozvedl Karotka v polovýhrůžném gestu svůj kyj.

"Oh, zdravím vás, kapitáne," pukl a sklonil trám k zemi. "Dovolte, abych vám ohlásil, že jsem zatkl -"

"Ano, vidím," přikývl Elánius. "Máte nějakou představu o tom, co bychom měli udělat teď?"

"Jistě, pane. Musím mu přečíst jeho práva, pane," nezaváhal Karotka.

"Já myslel kromě toho."

"No, abych řekl pravdu, tak nevím."

Elánius se rozhlédl po těch částech draka, které vyčnívaly z trosek. Jak se dá zabít něco takového? To by jistě trvalo celý den!

Od hrudního plátu se mu odrazil kámen. "Kdo to hodil?"

Otázka práskla jako bič. Zástup utichl.

Na hromadu trosek vyšplhala Sibyla Berankinová a s planoucíma očima se divoce rozhlížela davem. "Ptala jsem se," usekávala slova, "kdo to hodil? Jestli se ta osoba, která hodila, nepřihlásí, budu se velmi zlobit! Všichni se styďte!"

Pozornost všech se teď upínala k ní. Několik lidí, kteří drželi kameny a další předměty, je tiše upustilo na zem. Hraběnka Berankinová zaujala dokonalou řečnickou pózu, přičemž kolem ní ve slabém větříku povlávaly zbytky její noční košile.

"Tady stojí udatný kapitán Elánius -"

"Oh, bohové," zasténal tiše Elánius a stáhl si helmici do očí.

"- a jeho neohrožení muži, kteří sem dnes přišli přes veškeré obtíže a nebezpečí, aby zachránili vaše -"

Elánius chytil Karotku pod paži a odvedl ho na druhou stranu hromady.

"Není vám nic, kapitáne?" zeptal se svobodník. "Jste celý červený."

"Ještě vy s tím začínejte," osopil se na něj Elánius. "Úplně mi stačí, když vidím, jak se šklebí Noby se seržantem."

Karotka ho poklepal uklidňujícím gestem po rameni.

"Já dobře vím, jak to chodí," řekl svobodník s neskrývanou sympatií. "Já měl doma děvče, jmenovala se Máta, a její otec -"

"Tak podívejte, naposled vám říkám, že není absolutně nic mezi mnou a -" začal Elánius.

Vedle nich se ozvalo zachřestění. Z hromady se začala sypat malá lavina omítky a písku. Trosky se pohnuly a otevřely jedno oko. Jedna černá zornička plovoucí v krví protkané záři se pootočila jejich směrem a pokusila se zaostřit.

"My musíme být určitě šílení," vypravil ze sebe Elánius.

"Ó nikoliv, pane." odpověděl mu klidně Karotka. "Máme tady spoustu precendentů. Tak například tady máme ten případ, při kterém byla uvězněna slepice za to, že kvokala na Svátek pečené duše. Během vlády mírně bláznivého, nervózního lorda Picbudky byla popravena celá kolonie netopýrů, protože nepřetržitě porušovali zákaz vycházení po setmění. To bylo r. 1401, pane. V srpnu, myslím. To byly velké dny práva," dodal Karotka zasněně. "V roce 1321, představte si, byl odsouzen malý mráček, který zastínil slunce přesně v nejdůležitějším okamžiku obřadu, při kterém uváděli do úřadu lorda Hergota Vyšinutého."

"Doufám, že si Tračník s těmi -" Elánius se zarazil. To musel vědět. "Jak?" zeptal se. "Co může člověk udělat takovému mráčku?"

"Lord Vyšinutý ho odsoudil k smrti ukamenováním," odpověděl mu Karotka. "Podle zápisů při tom přišlo o život jedenatřicet lidí." Vytáhl svůj zápisník a upřel oči na draka.

"Myslíte, že už nás slyší?" zeptal se. "Řekl bych, že ano."

"Tak dobře." Karotka si odkašlal a obrátil se k napůl omráčenému ještěrovi. "Je mou povinností upozornit vás, že na vás bylo vzneseno obvinění, a jste tedy podezřelý z toho, že jste: za prvé i) 18. zelence, nebo kolem tohoto data, na místě jménem Zamilovaná ulice, Stínov, neoprávněně a v rozporu s článkem sedm nařízení O kontrole průmyslových procesů a výrob z r. 1508 použil nepovoleným způsobem chrlení plamene, následkem toho jste za prvé ii) 18. zelence, nebo těsně kolem tohoto data, zapříčinil na místě jménem Zamilovaná ulice, Stínov, smrt šesti osob zatím neznámé totožnosti -"

Elánius přemýšlel, jak dlouho ještě trosky zadrží obludu na zemi. Jestliže by to mělo být závislé na délce obžaloby, pak by to mělo být alespoň několik týdnů.

Zástup utichl. Dokonce i Sibyla Berankinová užasle zmlkla.

"Co se děje?" zeptal se Elánius moře pozvednutých tváří. "To jste nikdy neviděli, jak se zatýká drak?"

"- za šestnácté ii) v noci 24. zelence jste zapálil, nebo zapříčinil požár budovy, známé jako Stará ankhmorporská noční strážnice, v ceně dvě stě tolarů, a že jste za šestnácté iii) v noci 24. zelence, když jste byl upozorněn důstojníkem ve službě na -"

"Tak mám dojem, že bychom si měli pospíšit," zašeptal Elánius. "Začíná být pěkně neklidný. Je to všechno nezbytné?"

"No, myslím si, že bych to mohl poněkud shrnout," připustil Karotka. "V případě výjimečných okolností, podle Breggových pravidel pro -"

"Poslyšte," nadechl se Elánius, "možná vás to překvapí, ale tohle jsou výjimečné okolnosti, Karotko. A budou až neuvěřitelně výjimečné, pokud si Tračník s těmi provazy nepospíší."

Trosky se pohnuly na několika místech současně, jak se drak pokoušel zvednout. Ozvalo se zadunění, když pohybem ramene odhodil stranou těžký trám. Zástup se dal na útěk.

A právě v téhle chvíli se v sérii slabších výbuchů vrátil Errol. Přiletěl přes střechy a za sebou nechával řadu dýmových kroužků.

Kromě toho ječel jako mlhový roh.

Elánius chytil Karotku a táhl ho po hromadě dolů, zatímco král sebou začal zoufale zmítat v pokusu osvobodit se.

"Vrátil se, aby ho zabil!" vykřikl Elánius. "Zřejmě se mu nepodařilo dřív zpomalit!"

Errol se teď vznášel nad ležícím drakem a ječel tak, že při tom zvuku praskaly láhve.

Velký drak zvedl hlavu ve vodopádu trosek všeho druhu. Otevřel tlamu, ale místo záblesku žhavého plamene, který Elánius celý napjatý očekával, se mu z ní vydral zvuk podobný zakvoknutí kuřete. Připusťme, že to mohlo být velké kuře, které kvoklo do plechové vany v jeskyni s vícehlasou ozvěnou, ale pořád to bylo jen kuře.

Trámy a kusy dřeva se rozletěly na všechny strany a obrovské stvoření se nejistě vztyčilo na nohy. Mohutná křídla se roztáhla a zaplavila okolní ulice drobnými kousky zdiva, prachem a omítkou. Několik kaménků se odrazilo od přilby seržanta Tračníka, který se spěšně vracel a přes ruku nesl něco, co vypadalo jako svitek slabé prádelní šňůry.

"Nechávás ho vstát!" vykřikl Elánius a rychle odstrčil seržanta do bezpečí. "Nesmíš ho nechat vstát, Errole! Nenech ho vstát!"

Lady Berankinová se zamračila. "To není správné," řekla. "Takhle draci nikdy nebojují. Vítěz obvykle zabije poraženého."

"Jen do toho!" vykřikl Noby.

"A pak zhruba v polovině případů vzrušením sám exploduje."

"Podívej, to jsem já!" zakřičel Elánius, když se Errol zdánlivě bez zájmu vznášel nad celou scénou. "Já jsem ti přinesl chlupatou kouli! Tu s rolničkou uvnitř! To nám nemůžeš udělat!"

"Ne, počkej minutku," řekla najednou lady Berankinová a položila mu dlaň na paži. "Nejsem si jistá, jestli jsme

to přece jen nevzali za špatný konec -"

Obrovský drak vyskočil do vzduchu a máchl křídly s hlasitým plesk, při němž se zřítilo několik dalších domů. Obrovská hlava sebou kývla sem a tam a krví podlité oči zachytily Elánia.

Zdálo se, že se v nich rychle líhne jakýsi nápad. Z nebe se snesl bleskovým obloukem Errol a v ochranném gestu se vznášel před kapitánem. Na okamžik se zdálo, že se musí každou vteřinu změnit v malou tabletku živočišného uhlí, ale pak velký drak téměř stydlivě sklopil oči a začal stoupat.

Zvedal se širokou spirálou a současně nabíral rychlost. Errol stoupal s ním a přitom kroužil kolem mohutného těla jako vlečný parník kolem zaoceánského parníku.

"Je to jako když - vypadá to, že Errol je z toho velkého nějaký nervózní," zavrtěl hlavou Elánius.

"Domaluj toho bastarda!" vykřikl Noby zapáleně.

"Demoluj, Noby," řekl Tračník. "Chceš říct demoluj."

Elánius ucítil pohled lady Berankinové v zátylku.

Obrátil se a všiml si jejího výrazu.

Najednou pochopili.

"Oh," prohlásil.

Lady Berankinová přikývla.

"Vážně?" řekl Elánius.

"Je to tak," potvrdila. "Mělo mě to napadnout dřív. Byl to především ten strašlivě horký plamen. A samičky si vždycky víc hlídají své teritorium než samečci."

"Proč se do toho kance nepustíš!" ječel Noby za vzdalujícími se draky.

"Svině, Noby," opravil ho Elánius tiše. "Ne kanec. Svině je to."

"Proč se do něj konečně ne - cože?"

"Je to příslušnice ženského pohlaví," vysvětlovala lady Berankinová.

"Cože?"

"No, snažíme se ti vysvětlit, že kdybys v tomto případě použil svůj oblíbený kop, desátníku, tak by nezabral," prohlásil Elánius.

"Je to prostě holka," překládala lady Berankinová.

"Ale je tak děsivě obrovská!" užasl Noby.

Elánius spěšně zakašlal. Nobyho myší oči sklouzly stranou k lady Sibyle Berankinové, která zrudla jako zapadající slunce.

"Nó, ale jinak překrásná postava, na draka," dodal rychle.

"Ehm. No jo, překrásný široký boky, žádný trable se snůškou vajec," přidal se hned nadšeně seržant Tračník.

"Majestádní. Šos... sošná," dodával Noby horečnatě.

"Buďte zticha," zavrčel Elánius. Oprášil si uniformu, upravil řemeny hrudního plátu a narovnal si helmici. Pořádně si ji vmáčkl na hlavu. Dobře věděl, že tady věci neskončily. Naopak, tady to všechno začalo.

"Tak, chlapi, se mnou. Tak mrskněte sebou! Dokud všichni pozorují ty dva."

"Ale co s králem?" nadhodil Karotka. "Nebo s královnou? Nebo co je to teď vlastně?"

Elánius vrhl pohled za rychle se zmenšujícími draky. "Tak to vážně nevím. Myslím, že teď záleží jen na Errolovi. My máme na práci něco jiného."

Tračník zasalutoval a stále ještě se při tom pokoušel chytit dech. "Kam jdeme, pane?" podařilo se mu vypravit ze sebe.

"Do paláce. Má někdo z vás ještě meč?"

"Můžete použít můj, pane," nabídl mu Karotka.

"Výborně," řekl Elánius tiše. Podíval se na ně. "Jdeme."

Mužstvo šlapalo za kapitánem poničenými ulicemi. Vykročil rychleji. Mužstvo přidalo do kroku.

Začal poklusávat, aby se udržel v čele. Mužstvo přešlo do klusu.

Pak jako na nevyslovený povel se všichni dali do cvalu.

Pak do běhu.

Hnali se ulicemi a lidé jim uskakovali z cesty. Karotkovy gigantické sandály bušily do dlažby. Nobyho boty vykřesávaly ohňostroj jisker. Tračník běžel na svou tloušťku velmi tiše, jak ostatně silní muži často běhají, a na tváři měl soustředěný výraz.

Hnali se ulicí Mazaných řemeslníků; zahnuli do ulice Kozího hřbetu, vyběhli do ulice Malých bohů a hřměli k paláci. Elánius se stačil držet v čele jen za cenu velkého úsilí a v hlavě neměl nic jiného než to, že musí běžet a běžet.

Tedy skoro nic jiného. Hlava mu nekontrolovatelně duněla a hučela tím zvláštním tónem, jakým hučela všem těm obyčejným policajtům, všem tupým chodníky šlapajícím ochráncům spravedlnosti v celém mnohovesmíru, kteří se rozhodli, že se alespoň jednou v životě pokusí stát se orly Práva.

Když dobíhali k paláci, tasila hrstka královských gardistů střežících bránu meče. Jenže pak si gardisté přibíhající muže hlídky lépe prohlédli a rychle změnili názor. Vběhli do paláce a snažili se co nejrychleji zavřít bránu. Mohutná křídla se zaduněním zapadla přesně ve chvíli, kdy k ním Elánius doběhl.

Zastavil se, lapal po dechu a upíral na bránu nevraživý pohled. Ta, kterou drak před několika dny spálil, byla nahrazena novou, ještě mohutnější. A z druhé strany se ozývaly zvuky zastrkovaných závor a zapadajících zámků.

Teď nebyl čas na poloviční práci. Byl přece kapitán Noční hlídky, himlhergotkrucinál! Důstojník. Takovéhle věci nejsou pro důstojníka žádný problém. Důstojníci už dávno vymysleli a vyzkoušeli způsoby, jak podobné situace

řešit. Klíč k tomu se jmenoval seržant.

"Seržante Tračníku!" vyštěkl a hlavu mu stále ještě zaplňoval pocit všeochraňujícího policajtství. "Ustřelte ten zámek!"

Seržant poněkud zaváhal. "Prosím, pane? Lukem šípy, pane?"

"No, chtěl jsem říct -" Elánius zaváhal. "Chtěl jsem říct - otevřete tu bránu!"

"Rozkaz, pane!" zasalutoval Tračník. Chvilku soustředěně pozoroval bránu. "Dobrá!" vykřikl. "Svobodník Karotka, vystouuu-pit, tééď! Svobodník Karotka, sám si velím! Bránu otev-říííít!"

"Rozkaz, pane!"

Karotka postoupil kupředu, zasalutoval, sevřel obrovskou ruku v pěst a lehce zabušil na dřevo.

"Ve jménu zákona," řekl zvýšeným hlasem, "otevřte!"

Na druhé straně brány se ozval nesrozumitelný šepot, pak se pootevřela špehýrka a ven se procedilo jediné nesmělé slovo: "Proč?"

"Protože když to neuděláte, dopustíte se vážného přestupku definovaného v tom smyslu, že jste se stavěli na odpor důstojníkovi hlídky při výkonu služební povinnosti. Tento prohřešek se trestá pokutou v minimální výši třiceti tolarů, třicetidenním vězením, nebo tím, že budete na půl hodiny svěřeni Institutu pro výzkum sociálních věcí, prováděný pro větší přesnost za pomoci rozžhaveného pohrabáče," oznámil jim bez sebemenšího zaváhání Karotka.

Za branou se znovu ozval tlumený šepot několika hrdel, zvuk odsunovaných závor a odmykaného zámku a brána se napůl otevřela.

Na druhé straně nikdo nebyl.

Elánius si položil prst na rty. Posuňkem poslal Karotku k jednomu křídlu brány a sám se s Tračníkem a Nobym opřel do druhého.

"Zatlačte!" přikázal šeptem. Opřeli se ze všech sil. Za křídly dveří se najednou ozvalo několik zoufalých kleteb.

"Zdrhejte!" vykřikl Tračník.

"Ne!" zvolal Elánius. Obešel bránu. Zíralo na něj několik silně pomačkaných palácových gardistů. "Ne," opakoval Elánius. "Utíkat už se nebude. Ty muže zatkněte."

"To se neodvážíte," prohlásil jeden z gardistů. Elánius se na něj podíval.

"Clarence, že? Jmenuješ se Clarence s C na začátku. Výborně, takže Clarenci s C na začátku, dobře mě poslouchej. Můžeš si vybrat mezi obviněním z napomáhání a vězením, nebo -" naklonil se kupředu a vrhl významný pohled na Karotku, "- ránou sekerou."

"Ták, a teď si to přeber, srágoro!" dodal Noby, který v nadšeném vzrušení přeskakoval z nohy na nohu.

Clarencova prasečí očka ulpěla na Karotkově postavě, připomínající menší hradní věž, a pak se vrátila k Elániově tváři. Nebylo v ní nejmenšího smilování. Zdálo se, že ač nerad došel k rozhodnutí rychle.

"Skvěle," přikývl Elánius. "Zavřete je do strážnice, seržante."

Tračník natáhl luk a narovnal se v ramenou. "Slyšeli jste!" pronesl výhrůžným hlasem. "Jediný falešný pohyb a jste mrtví... jste mrtví -" pak se do přirovnání vrhl po hlavě, "- jako domácí ekonomika!"

"Jasně! Zavři je do toho jejich chlívka!" vykřikoval Noby. Kdyby škodolibost světélkovala, dala by se v téhle chvíli Nobym osvětlit slušně velká místnost. "Srabáci!" zašklebil se na záda odváděných vězňů.

"Napomáhání k čemu, kapitáne?" zeptal se Karotka, když byli gardisté odzbrojeni a odvedeni. "Když chcete napomáhat, tak musíte něčemu."

"Myslím si, že v tomhle případě půjde o všeobecné napomáhání," odpověděl mu s klidem Elánius. "Úporné a bezohledné napomáhání."

"Bodejt," horlivě přikyvoval Noby. "Tyhle napomáhače nemůžu ani vystát. Slizáky!"

Tračník vracel Elániovi klíče od strážnice. "Není to tam nejbezpečnější, kapitáne. Myslím, že kdyby chtěli, tak by se mohli dostat ven."

"To doufám," přikývl Elánius, "protože vám přikazuji, abyste tenhle klíč hodil do prvního kanálu, který uvidíme. Nikdo nám nechybí? Tak za mnou!"

Lupin Zavoněl se plížil zničenými chodbami paláce. Pod jednou paží si nesl spisek Jak přivolati sobě draka v druhé ruce nejistě svíral blýskavý královský meč.

V jedněch dveřích se udýchaně zastavil. Jen velmi malá část jeho mozku byla v natolik příčetném stavu, by se mohla zabývat normálním myšlením, ale právě tahle malá část, která byla stále ještě v činnosti, ho přesvědčovala, že nemohl vidět, co viděl, a slyšet, co slyšel.

Někdo ho sledoval.

Zahlédl lorda Vetinariho, jak prochází zámkem. Byl si jist, že je ten člověk bezpečně pod zámkem. Zámek na dveřích vězení se nedal bez pravého klíče otevřít. Vzpomněl si na to, jak právě Patricij trval při instalaci zámku na tom, aby to byl absolutně dokonalý zámek, který nedokáže otevřít ani ten nejlepší kasař.

Ve stínu na konci chodby se něco pohnulo. Zavoněl něco tiše zakvikl, bleskově zatápal po klice nejbližších dveří, vrhl se do místnosti, zavřel za sebou dveře a celý bez dechu se o ně těžce opřel.

Otevřel oči.

Byl ve staré soukromé audienční síni. Patricij seděl ve svém starém křesle, nohu přes nohu a s mírným zájmem ho pozoroval.

"Á, to jste vy, Zavoněle," řekl.

Zavoněl poplašeně vyskočil, zaškrabal rukama po dveřích ve snaze co nejrychleji nahmátnout kliku, vyrazil do chodby a pádil, seč mu sily stačily, dokud nedoběhl k hlavnímu schodišti, které se tyčilo v ruinách jako zapomenutá

obří vývrtka. Schodiště - nahoru vyšší poloha - lepší obrana. Bral schody po třech najednou.

Všechno, co potřeboval, bylo pár minut klidu. Pak jim ukáže.

Hořejší podlaží byla naplněna stíny. Těm stínům ovšem chyběla strukturální podstata. Pilíře a stěny zničil drak, když si budoval svou jeskyni. Zničené pokoje se pateticky otvíraly přímo do temné hlubiny. V průvanu, který protahoval vyraženými okny a zničenými dveřmi, povlávaly pásy tapet a uvolněných koberců. Podlaha se Zavonělovi pod nohama zmítala a vlnila jako trampolína. Pracně se dovlekl k nejbližším dveřím. "To byla slušná rychlost," prohlásil Patricij.

Zavoněl přibouchl dveře a s jekotem se rozběhl chodbou.

Na okamžik nabyla převahu jeho příčetnost. Zastavil se u jakési sochy. Neslyšel jediný zvuk, žádné spěchající kroky, žádné skřípění otvíraných a zavíraných dveří. Vrhl na sochu podezřívavý pohled a strčil do ní mečem.

Když se nepohnula, otevřel nejbližší dveře, zabouchl je za sebou, skočil k nejbližší židli a zastrčil ji opěradlem pod kliku. Byl v jednom z takzvaných "horních" pokojů, který byl zbaven většiny nábytku a čtvrté stěny. Na jejím místě se otvírala temná hlubina.

Patricij vystoupil ze stínů.

"Už je načase, abyste se zbavil toho -" začal.

Zavoněl se otočil a pozvedl meč.

"Ty ve skutečnosti nejsi," řekl. "Jsi duch - duch, nebo něco takového."

"Já doufám, že se mýlíš," řekl Patricij.

"Mě nemůžeš zastavit! Zbývá mi ještě nějaká magie, mám knihu!" Zavoněl vytáhl z kapsy váček z hnědé kůže. "Přivolám dalšího! Uvidíš!"

"Žádám tě, abys to nedělal," řekl lord Vetinari klidně.

"Aha, tak ty si myslíš, že když mám jen meč a ty jsi beze zbraně, že můžeš být klidný, vyrovnaný, pohrdavý a nevímco ještě a že proto dokonale ovládáš situaci! Ale já mám mnohem víc, to hned poznáš," vřískl Zavoněl vítězoslavně. "Ano! Já mám na své straně Palácovou gardu! Jdou za mnou, ne za tebou! Nikdo tě nemá rád, abys věděl. Nikdo tě nikdy ani rád neměl!"

Napřáhl meč, takže se jeho jako jehla ostrý hrot zastavil sotva třicet centimetrů od Patricijovy hubené hrudi.

"Takže zpátky do cely s tebou," prohlásil. "A tentokrát osobně dohlédnu, abys tam zůstal. Stráže! Stráže!"

Zvenčí se ozval dusot pádících nohou. Dveře se otřásly, židle se pohnula. Na okamžik zavládlo ticho pak se dveře i židle rozletěly ve vodopádu třísek.

"Odveďte ho!" křičel Zavoněl. "Sežeňte další škorpiony! Strčte ho do... ale vy nejste -"

"Odlož ten meč," přikazoval Elánius, zatímco za ho zády si vytahoval Karotka z pěsti třísky.

"Tak jo," zavrčel Noby, který vyhlížel za zády svého kapitána, "ke zdi a pořádně je roztáhni, sviňáku!"

"Co? Co že to má roztáhnout?" zašeptal seržant Tračník poněkud vyděšeně.

Noby pokrčil rameny. "Ani nevím. Řekl bych, že nejspíš všechno. To bude nejjistější."

Zavoněl na mužstvo nevěřícně zíral.

"Ah, Elánie," usmál se Patricij. "Budete tak -"

"Mlčte," zarazil ho Elánius chladně. "Svobodníku Karotko?"

"Pane!"

"Seznamte zatčeného s jeho právy."

"Ano, pane." Karotka vytáhl z kapsy svůj notes, olízl si palec a zalistoval stránkami.

"Lupine Zavoněli," prohlásil, "alias Lupine Klikyháku pov. sekr., stálým bydlištěm -"

"Cože?" vypravil ze sebe užaslý Zavoněl.

"- stálým bydlištěm v budově známé jako Palác, Ankh-Morpork, je mou povinností vás informovat, že jste byl zatčen a budete obviněn z -" v té chvíli vrhl Karotka silně bolestný pohled na Elánia, "- mnoha trestných činů, které zahrnují mimo jiné několikanásobnou vraždu tupým předmětem, konkrétně drakem, a další případy všeobecného napomáhání, jejichž přesný charakter bude objasněn později. Máte právo mlčet. Máte právo nebýt bez výslechu vhozen do nádrže s piraňami. Máte právo na výslech na mučidlech. Máte právo -"

"To je dokonalý nesmysl," prohlásil Patricij odměřeně.

"Myslím, že jsem vám už jednou řekl, abyste mlčel!" vyštěkl popuzeně Elánius, který se při těch slovech prudce otočil a strčil Patriciji pod nos výhrůžně vztyčený ukazovák.

"Řekněte mi, seržo," zašeptal Noby, "myslíte si, že se nám to bude líbit v jámě plné škorpionů?"

"- říci cokoliv, ale cokoliv řeknete, bude zapsáno sem do mého notesu a později může být použito proti vám -" Karotkův hlas se vytratil do ticha.

"No, takže jestli vám to představení udělalo radost, Elánie, a jestli už jste skončili," řekl po chvilce Patricij, "tak ho odveďte dolů do cely a já se mu zítra ráno podívám na zoubek."

Zavoněl zaútočil jako blesk. Nevyhrožoval, nevykřikl. Z ničeho nic se na Patricije vrhl s pozdviženým mečem.

Elániovi proletělo hlavou několik možných postupů. První, který se mu také zdál nejlepší, byl zůstat, na svém místě, nechat Zavoněla ukončit celou akci a pak ho teprve odzbrojit a zatknout. Tím by se město krásně očistilo. Vážně skvělý plán.

A proto bylo i pro něj naprostou záhadou, proč se vrhl kupředu a s napůl pozvednutým Karotkovým mečem se pokusil nepříliš šikovně zablokovat Zavonělův úder...

Možná že to mělo něco společného se zákony, které v poslední době až zbytečně často připomínal.

Ozvalo se zazvonění. Cítil, jak mu kolem ucha proletělo něco lesklého a stříbrného a narazilo do zdi.

Zavonělovi ovisla spodní čelist. Upustil zbytek meče, ustoupil a sevřel Jak přivolati sobě draka.

"Budete toho litovat," zasyčel. "Velmi litovat!"

Začal si něco tiše drmolit.

Elánius cítil, jak se ho zmocňuje třas. Byl si skoro stý, že ví, co mu to zasvištělo kolem hlavy, a pouhá myšlenka na to způsobila, že se mu zpotily dlaně. Přišel sem připraven někoho zabít a nastala ta minuta, jediná správná minuta, kdy, jak se zdálo, svět fungoval tak, jak měl, a on mu velel, ale jediné, po čem teď toužil, bylo napít se. A pak ještě lehnout si a alespoň týden spát.

"Nech toho a vzdej se!" řekl. "Půjdeš dobrovolně v klidu?"

Mumlání pokračovalo. Zdálo se, že vzduch je čím dál tím sušší a teplejší.

Elánius pokrčil rameny. "Tak dobrá, když to jinak nejde..." řekl a odvrátil se. "Karotko, použij na něj Artikule záhonů a práva!"

"Rozkaz, pane!"

Elánius si to uvědomil příliš pozdě.

Trpaslíci mají s metaforami potíže. Málokdy jim rozumějí.

Kromě toho umějí dokonale mířit.

Artikule zákonů a práva Města ankh-morporského zasáhly sekretáře přímo do čela. Zamrkal, zapotácel se a o krok ustoupil.

Byl to nejdelší krok, který kdy udělal. Trval celý zbytek jeho života.

Teprve po několika vteřinách zaslechli, jak dopadl na zem o několik pater níže. Po několika dalších vteřinách se jejich obličeje vynořily nad zubatým okrajem podlahy.

"Sešel ze světa velmi nepěknou cestou," zabručel seržant Tračník.

"To je fakt," přikývl Noby a zašmátral za uchem po nedopalku.

"Zabila ho ta... jak se to to... metafora."

"No, to nevím," zavrtěl Noby hlavou. "Mně to přišlo, jako když se zabil o zem. Nemáte oheň, seržo?"

"Ale já to udělal, jak jste mi řekl, pane, ne?"

"Ano, ano," přikývl Elánius. "Nelamte si s tím hlavu." Sehnul se a sebral ze země kožený váček, který Zavoněl v poslední chvíli upustil, a vysypal z něj hromádku kamenů. V každém z nich byl provrtán otvor. Proč? pomyslel si.

Kovový zvuk, který se ozval za nimi, ho přinutil obrátit se. Patricij držel zbytek královského meče. Zatímco ho kapitán pozoroval, Patricij vytrhl druhou polovinu meče z protilehlé stěny. Byla přeťata hladkým řezem.

"Kapitáne Elánie?"

"Pane?"

"Ten meč, prosím!"

Elánius mu podal zbraň, kterou stále ještě držel v ruce. V této chvíli ho totiž nenapadlo nic jiného, co by mohl udělat. Jak to vypadalo, čekala na něj jeho soukromá jáma plná škorpionů.

Lord Vetinari pečlivě prozkoumal rezavou čepel. "Jak dlouho už máte tu zbraň?" zeptal se pomalu.

"Není moje, pane. Patří svobodníku-čekateli Karotkovi, pane."

"Svobodní -"

"To jsem já, Vaše Vznešenosti," zasalutoval Karotka.

"Aha."

Patricij opatrně otáčel zbraní v rukou a téměř užasle se na ni díval. Elánius cítil, jak vzduch houstne, jako by sama historie houstla kolem její čepele, ale ani živého boha nemohl přijít na to, proč. Tohle byla jedna z chvil, kdy se kalhoty času rozdvojovaly, a pokud by člověk nebyl dostatečně opatrný, mohl by strčit nohu do té nesprávné nohavice.

Zavoněl se probudil do světa stínů a do jeho vědomí vléval chladný proud zmatku. V té chvíli však byl schopen myslet jen na vysokou postavu s kápí staženou do čela, která se tyčila přímo před ním.

"Myslel jsem, že jste všichni mrtví," zamumlal. Bylo divné ticho a barvy kolem něj vypadaly vybledlé, prášené. Něco bylo hrozně v nepořádku. "To jsi ty, bratře Dveříku?"

Postava pozvedla ruku.

METAFORICKY, odpověděla.

- a Patricij podal meč Karotkovi.

"Skvělá práce, mladý muži," řekl. "Kapitáne Elánie, myslím, že byste měl dát svým mužům na zbytek dne volno."

"Díky, pane," odpověděl Elánius. "Slyšeli jste jeho lordstvo, mládenci."

"Ale vy tady ještě zůstaňte, kapitáne. My dva si musíme promluvit."

"Ano, pane?" zeptal se Elánius s výrazem naprosté nevinnosti.

Mužstvo se nenápadně vytrácelo a přitom vrhalo na Elánia účastné pohledy plné lítosti.

Patricij přešel k okraji zborcené podlahy a podíval se dolů.

"Chudák Zavoněl," řekl.

"Jistě, pane," odpověděl škrobeně Elánius a upíral oči na protější stěnu.

"Abych se vám, kapitáne, přiznal, byl bych raději, kdyby zůstal naživu."

"Pane?"

"Byl pomýlený, to ano, ale jinak velmi užitečný muž. Jeho hlava by se mi byla ještě velmi hodila."

"Jistě, pane."

"Zbytek bychom byli mohli klidně zahodit."
"Jistě, pane."
"To byl samozřejmě vtip, Elánie."
"Jistě, pane."
"Ten chlap nikdy nepochopil princip tajných chodeb, věřil byste tomu?"
"Nikoliv, pane."
"Ten váš nováček, jmenuje se Karotka?"
"Jistě, pane."
"Bystrý chlapík. Líbí se mu v hlídce?"
"Jistě, pane. Cítí se u nás jako doma."
"Zachránil jste mi život."
"Pane?"
"Pojďte se mou."

Patricij se tiše vydal ruinami paláce. Elánius se mu držel v patách, až došli do Oválného sálu. Byl téměř beze změny. Unikl celému ničení bez následků, jen s vysokou vrstvou prachu. Patricij usedl za stůl a najednou se zdálo, jako by nikdy neodešel. Elánia napadlo, jestli se mu to všechno jen nezdálo.

Patricij zvedl štůsek papírů a sfoukl z nich omítkový prach.

"Je to škoda," řekl. "Zavoněl byl člověk s hlubokým smyslem pro pořádek."
"Jistě, pane."

Patricij se opřel lokty o desku stolu, propletl prsty rukou a přes ně upřel pohled na Elánia.

"Kapitáne, rád bych vám dal jednu radu," řekl.
"Jistě, pane?"
"Mohla by vám pomoci najít smysl tohoto světa."
"Pane?"

"Víte, já mám dojem, že cítíte život jako strašlivou zátěž. Je to tím, že lidi dělíte na dobré a špatné," pokračoval Patricij. "To je samozřejmě úplně chybné. Existují, vždycky a všude, jen zlí lidé, ale někteří z nich stojí na opačných stranách."

Mávl jednou hubenou rukou směrem k městu a přešel k oknu.

"Jedno jediné pěnící moře zla," řekl s výrazem téměř majetnickým. "Místy mělčí, jistě, ale zato hlubší, mnohokrát hlubší na místech jiných. Ale lidé jsou rádi, když jim sestavujete malé vory zákonů, pravidel a blíže neurčených dobrých úmyslů a říkáte: ‚Tohle a takhle je to správné a nakonec to musí zvítězit! Úžasné!´ " poplácal Elánia přátelsky po zádech.

"Tam dole jsou lidé," pokračoval, "kteří by následovali jakéhokoli draka, uctívali libovolného boha, přistoupili na každou ohavnost. A to všechno nevyplývá z přemrštěné zvrhlosti, ale z každodenní obyčejné špatnosti těch lidí. Ne z nějaké nepřirozené vynalézavé zvrácenosti velkých hříšníků, ale z ošklivosti a zla duše, produkovaného ve velkém. Dalo by se téměř říci z hříchu, který pozbyl veškeré originality. Oni přijímají zlo, ne tím, že říkají ano, ale protože nedokážou říci ne. Lituji, pokud se vás to nějak dotklo," dodal a znovu poklepal kapitánovi na rameno. "Ale vy nás, lidičky, opravdu potřebujete."

"Jistě, pane?" řekl Elánius tiše.

"Jistě. My jsme jediní, kdo vědí, jak mají věci fungovat. Víte, jediná věc, ve které jsou dobří lidé dobří, je umění sesadit ty zlé lidi. V tom jste opravdu dobří. Jenže bohužel je to ta jediná věc, ve které jste dobří. Jeden den vyzváníte na zvony a svrhnete zlého tyrana a druhý den už všichni sedíte a stěžujete si, že od chvíle, kdy tyran padl, pořád ještě nikdo neuklidil svinstvo. Zlí lidé umějí plánovat. Je to, dalo by se říci, součást jejich specifikace. Každý zlý tyran má plán, jak ovládnout svět. Nezdá se, že by takový dar měli i hodní lidé."

"Možná. Ale v těch ostatních lidech se mýlíte!" vzepřel se Elánius. "Je to tím, že se lidé bojí a cítí se opuštění -" odmlčel se. Ta slova se najednou zdála prázdná i jemu samotnému.

Pokrčil rameny. "Jsou to jen lidé," řekl. "Dělají prostě to, co lidé vždycky dělají, pane."

Lord Vetinari se na něj přátelsky usmál.

"Jistě, jistě," přikyvoval. "Chápu, že to berete právě takhle. Jinak byste se musel zbláznit. Žil byste s myšlenkou, že stojíte na mostě tenkém jako peříčko nad propastí pekelnou. Váš život by byl věčným utrpením a jediná vaše naděje by byla ve víře, že život po smrti neexistuje. Rozumím vám."

Podíval se na svůj stůl a povzdech si. "A teď mě čeká strašlivé množství práce. Obávám se, že ubohý Zavoněl byl skvělý sluha, ale špatný pán. Můžete jít. Hezky se vyspěte. Oh, málem bych zapomněl. Zítra mi přiveďte své muže. Město jim musí vyjádřit svou vděčnost."

"Město musí co?" nechápal okamžitě Elánius. Patricij upřel oči najeden z pergamenových svitků. Jeho hlas už byl zase vzdáleným hlasem někoho, kdo organizuje, plánuje a také kontroluje.

"To slovo zní vděčnost," řekl. "Po každém triumfálním vítězství se děkuje hrdinům. Je to vžité a tradiční. Pak bude každý vědět, že vše, co bylo uděláno, bylo uděláno správně."

Pozvedl oči a podíval se přes okraj svitku na Elánia. "To všechno je přirozená součást věcí," dodal.

Po chvilce udělal na okraji svitku několik poznámek tužkou a znovu zvedl hlavu.

"Řekl jsem, že můžete jít."

Elánius došel ke dveřím a tam zaváhal.

"Opravdu tomu všemu věříte, pane?" odhodlal se nakonec. "Tomu nekonečném zlu a věčné temnotě?"

"Samozřejmě, samozřejmě," přikývl Patricij napůl nepřítomně a rozvinul další svitek. "To je jediné logické

vysvětlení."

"A přesto každé ráno vstanete z postele, pane?"

"Hmm? Cože? Co tím myslíte?"

"No, já bych jenom rád věděl proč, pane."

"Ale jděte Elánie. Buďte rozumný člověk."

Po podlaze temné a větrné jeskyně, vybourané v srdci paláce, přeběhl s klepáním kloubů knihovník. Vylezl na zbytky smutného pokladu a zastavil se nad rozplesklým tělem nebohého Zavoněla.

Pak se sehnul, velmi opatrně natáhl dlouhou ruku a vytáhl Jak přivolati sobě draka z tuhnoucích prstů. Odfoukl z knihy prach a něžně ji pohladil, jako by to tylo vystrašené dítě.

Když se obrátil aby se vrátil dolů, zarazil se. Znovu se sehnul a ze směsi lesklých cetek vytáhl další knihu. Nepatřila k jeho svěřencům, ale stejně jako všechny knihy svým způsobem patřila do jeho říše. Opatrně obrátil několik stran.

"Nechte si ji," ozval se za ním Elániův hlas. "Odneste ji pryč a někam ji pečlivě uložte."

Orangutan kývl kapitánovi na pozdrav a s chřestěním se svezl z hromady. Poklepal Elánia přátelsky po jednom koleně, otevřel Jak přivolati sobě draka, otočil několik poničených listů, dokud nenašel místo, které hledal, a pak mlčky podal knihu Elániovi.

Elánius pozvedl knihu k očím a pracně četl pokroucený rukopis.

A přec draci ani zdaleka s Jednorožci ničehož společného nemají. Dlíť v říši Zdání a Myšlének, a takž státi se můžet', že přivolati dokáže je kdokolivěk, kdož ovšemž umožní jim cestu na vezdejší svět, a tak sám svou myslí si vlastního draka stvořiti dokáže.

Jet' pak očividno, že i ten, kdož Čistý v Srdci, může jest draka sobě přivolati a jako se zdrojem síly s ním vládnouti a s jeho pomocí Dobro konati celému světu, a tak nepředstavitelné věci jest vykonati. Všet' již připraveno. Já pracovalť jsem velmi mocně k tomuž cíli, abych byl tím, kdo jest se zaslouží...

Říše zdání, pomyslel si Elánius. Tak tam se utíkají. Do našich snů a představivosti. A když je voláme zpět, tvarujeme je, stejně jako tvarujeme těsto před pečením. Jenže tady člověk nevytvoří perníkového husara, ale své tajné, skryté já. Temnota, která se ukrývá ve vašem nitru, na sebe najednou vezme tvar...

Elánius si těch několik řádků přečetl znovu a pak nahlédl na následující stránky.

Mnoho jich už nezbývalo, zbytek knihy byl prakticky zuhelnatělý.

"Jaký člověk vlastně byl ten Trubka z Malachitů?" zeptal se Elánius.

Knihovník jeho otázku zvážil a promyslel s pečlivostí tvora, který zná encyklopedii Kdo byl kdo v našem městě nazpaměť. Pak pokrčil rameny.

"Téměř svatý?" pomáhal mu Elánius.

Lidoop pomalu zavrtěl hlavou.

"Tak tedy nějak výjimečně zlý?"

Lidoop znovu pokrčil rameny a znovu zavrtěl hlavou.

"Kdybych byl vámi," řekl nakonec Elánius, "ukryl bych tu knihu na nějaké opravdu velmi bezpečné místo. A tuhle knihu zákonů s ní. Jsou obě až příliš nebezpečné."

"Oook."

Elánius se protáhl. "A teď," řekl, "co kdybychom zašli na žejdlík?"

"Oook!"

"Ale jen na malý."

"Oook."

"A vy platíte."

"Eeek."

Elánius se zastavil a podíval se dolů, do té velké oné tváře.

"Řekněte mi," odhodlal se nakonec, "vždycky jsem chtěl vědět... je to vážně lepší, být orangutanem?"

Knihovník se nad tím zamyslel.

"Oook," řekl nakonec.

"Hm. Vážně?" pravil Elánius.

Přišlo nazítří. Sál byl lemován hustými řadami rozličných hodnostářů. Patricij seděl na své skromné židli obklopen radou. Většina přítomných měla na tváři zářivý, voskově ztuhlý úsměv lidí toužících po tom, vykonat něco pro dobrou věc.

Lady Sibyla Berankinová seděla stranou a oblečená byla do několika akrů černého sametu. Rodinné šperky rodiny Berankinovy se jí třpytily na prstech, hrdle i v temných loknách paruky, kterou dnes zvolila. Celkový dojem byl skvělý; působila stejně velebně jako noční báň nebeská.

Elánius přivedl mužstvo do středu síně a s helmicí pod paží a hlasitým přidupnutím předpisově zastavil. Byl úžasem téměř bez sebe, protože si všiml, že i desátník Nóblhóch podnikl částečně úspěšný pokus - silně prořídlé rzi na povrchu jeho hrudního plátu tu tam blýskal původní zářivý kov. Tračník měl na tváři výraz téměř chronické důležitosti. Karotkovo brnění zářilo.

Tračník poprvé v životě podzdravil dokonalým zasalutováním.

"Mužstvo připraveno a nastoupeno v plném počtu, pane!" vyhrkl.

"Děkuji vám, seržante," přikývl Elánius odměřeně. Obrátil se k Patricijovi a tázavě pozvedl obočí v očekávání

věcí příštích.

Lord Vetinari slabě pokynul rukou.

"Můžete si dát pohov, nebo co si to vy, mládenci, dáváte," řekl. "Myslím, že není třeba, abychom tady mezi sebou byli zbytečně formální. Co říkáte, kapitáne?"

"Jak si přejete, pane," přikývl Elánius.

"Takže, chlapi," naklonil se Patricij na židli kupředu, "slyšeli jsme z mnoha stran skvělé zprávy o vašich hrdinských činech při obraně města..."

Zatímco vzduchem poletovaly další pochvaly a mazal se další med, Elánius se v myšlenkách zatoulal. Nějakou chvíli se skvěle bavil tím, že pozoroval tváře jednotlivých členů rady. Během Patricijova projevu po nich přeběhla celá škála výrazů. Samozřejmě že bylo životně důležité, aby podobný ceremoniál proběhl. Jeho uskutečněním bude celá věc uzavřena a vyřízena. A zapomenuta. Zbude jen další kapitola v bohaté a pestré historii města atd. atd. a může začít kapitola nová. Ankh-Morpork byl v začínání nových kapitol velmi zkušený.

Jeho roztěkaný pohled nakonec padl na lady Berankinovou. Mrkla na něj. Elániovy oči se rychle upřely kupředu a na tváři se mu náhle objevil výraz, který mu mohl závidět i dřevěný houpací kůň.

"...výraz naší vděčnosti," končil Patricij a znovu se opřel.

Elánius si uvědomil, že se teď zraky všech přítomných upírají na něho.

"Promiňte?" řekl nejistě.

"Řekl jsem, že jsme přemýšleli o nějaké vhodné odměně, kapitáne Elánie. Různí významní a veřejně činní občané -" Patricijovy oči přeletěly lady Berankinovou a členy Městské rady, "- a samozřejmě i já sám, všichni jsme cítili, že jsme vám takovou odměnou povinováni."

Elánius stále vypadal, jako když nechápe.

"Odměna?" vypravil ze sebe nakonec.

"Je to přece zvykem, odměňovat hrdinské činy," nadhodil Patricij maličko nejistě.

Elánius upřel pohled přímo před sebe. "Víte, pane, ech vám řekl pravdu, na něco takového jsem vůbec nemyslel," prohlásil, "ovšem, mohu mluvit jen za sebe, nikoliv za své muže."

Nastala poněkud trapná pauza. Koutkem oka si stačil kapitán všimnout, že Noby strká seržanta do žeber. Nakonec seržant postoupil o krok kupředu a vysekl další dokonalý pozdrav. "Dovolte mi promluvit, pane," řekl.

Patricij vznešeně přikývl.

Seržant si odkašlal. Sňal si helmu a vytáhl z ní útržek papíru.

"Ehm," začal. "Ta věc se má tak, když dovolíte, my myslíme, totiž abyste věděl, když jsme teda jako chránili město a to ostatní, nebo skoro, chci především... museli jsme do toho jít, jeden jako druhej a postavit se... takže řekl bych to takhle... myslíme si, že přeci jen máme jakýsi právo. Jestli mi teda rozumíte."

Shromážděná společnost pokyvovala hlavami. Přesně tak si to všichni představovali.

"Pokračujte," přikývl i Patricij.

"Takže my jsme jaksi dali hlavy dohromady," pokračoval už poněkud jistěji seržant, "i když vím, že je od nás dost troufalý..."

"Prosím, pokračujte, seržante," pobídl ho Patricij. "Nemusíte nám nic vysvětlovat, jsme si vědomi velikosti celé té věci."

"Dobrá, pane. Nuže, pane, nejdřív je tady náš žold."

"Žold?" nechápal lord Vetinari. Podíval se na kapitána, který upíral pohled přímo před sebe.

Seržant pozvedl bradu. Na obličeji se mu objevil odhodlaný výraz muže, který se právě rozhodl, že svou věc dovede do konce stůj co stůj.

"Ano, pane," přikývl. "Třicet tolarů měsíčně. To není správné. My si myslíme -" olízl si rty a ohlédl se za sebe na své dva druhy ve zbrani, kteří mu posuňky dodávali odvahu, "- my si myslíme, že základ žoldu by měl bejt, teda, hm, řekli jsme si pětatřicet tolá - tedy tolarů? Měsíčně?" Chvíli upíral oči na Patricijův kamenný obličej. "A příplatek za každej hodnostní stupeň? Mysleli jsme pět tolarů."

Znovu si olízl rty, protože ho z míry vyváděla Patricijova nehybná tvář. "Nemůžeme jít pod čtyři," dodal nakonec rozhodně. "To je naše poslední slovo. Je mi to líto, Vaše Vznešenosti, ale tak se věci mají."

Patricij se podíval na Elániovu tvář, která postrádala jakýkoliv výraz, a pak se očima vrátil k mužstvu.

"To je všechno?" řekl.

Noby něco zašeptal seržantovi do ucha a pak se rychle přemístil zpět na své místo. Zpocený seržant sevřel svou helmu, jako by to byl jediný pevný bod v celém vesmíru.

"Pak je tady ještě jedna věc, Vaše Velebnosti," vypravil ze sebe.

"Aha," usmál se vědoucně Patricij.

"Pak je tady ta konvice. Ona už za moc nestála nakonec ji sežral Errol. Nová stála skoro dva tolary." Seržant namáhavě polkl. "Potřebovali bysme novou konvici, když už o tom všem teda mluvíme, Vaše Lordstvo."

Patricij se naklonil kupředu a sevřel opěradla své, židle.

"Chtěl bych se jen ujistit, že vám dobře rozumím," řekl pak chladně. "Chcete mi říci, že žádáte malé zvýšení vaší měsíční mzdy a jeden kus kuchyňského nádobí?"

V tom okamžiku zašeptal Karotka něco seržantovi druhého ucha.

Tračník obrátil vytřeštěné oči k zástupcům a hodnostářům města. Okraj helmy se mu posouval mezi sty tak rychle, že se helma točila jako mlýnské kolo.

"Dobrá," začal do třetice, "občas jsme si taky mysleli, víte, když jsme měli třeba půlnoční přestávku, nebo když byl trochu klid, třeba na konci šichty, někdy to stane, a my se chtěli trochu uvolnit, víte, tak si jako

voddáchnout..." hlas se mu vytratil.

"No." Tračník se zhluboka nadechl.

"Když řeknu, že by se nám... že bysme rádi terč na šipky, to by asi nepřipadalo v úvahu -?"

Hromové ticho, které se po jeho výroku rozhostilo, clo přerušeno hromovým chrápáním.

Elániovi vypadla helma z roztřesené ruky. Hrudní plát mu začal nadskakovat nahoru a dolů, jak se mu celé roky potlačovaný smích prodral na rty a vyrazil ven v nekontrolovatelném výbuchu. Obrátil obličej řadě radních a smál se a smál, až mu z očí vytryskly slzy.

Smál se způsobu, jakým se vydrápali tak vysoko, veškeré té zmatené a uražené vznešenosti.

Smál se Patricijově nehybné tváři.

Smál se celému světu a zachraňování duší.

Smál se, smál a smál a slzy mu tekly proudem.

Noby se natáhl a přiložil rty k Tračníkovu uchu.

"Já ti to říkal! Říkal jsem, že to nesežerou! Říkal jsem ti, že terč na šipky už na ně bude moc. Teď jsi je pěkně poplašil."

Drahá maminko a tatínku (psal Karotka). Nikdy byste tomu nevěřili. Jsem u hlídky teprve několik týdnů a bude ze mě opravdový svobodník. Kapitán Elánius řekl, že si to přál sám Patricij a taky prý řekl, že doufá, že moje kariéra u hlídky bude dlouhá a úspěšná a že mě bude sledovat se zvláštním zájmem. Můj plat teď stoupl o deset tolarů a dostali jsme zvláštní odměnu dvacet tolarů, které nám kapitán Elánius vyplatil z vlastní kapsy, jak nám řekl seržant Tračník. Peníze přikládám. Něco málo peněz jsem si nechal, protože jsem byl navštívit Rít a paní Dlaňová mi řekla, že všechna děvčata sledují mou kariéru s velkým zájmem a abych přišel na večeři, až budu mít volný večer. Seržant Tračník mi vyprávěl o tom, jak se mám dvořit ženě, což je velmi zajímavé a vůbec ne tak složité, jak to na první pohled vypadá. Zatkl jsem draka, ale nakonec nám unikl. Doufám, že se má pan Voříšek dobře.

Jsem tak šťastný, jak jen kdo na tomhle světě může být.

Váš syn, Karotka.

Elánius zaklepal na dveře.

Všiml si, že byl podniknut heroický pokus vylepšit sídlo rodiny Berankinovy. Zeleň, která už tísnila dům, byla nemilosrdně vymýcena. Jakýsi postarší řemeslník na vrcholku žebříku opravoval opadanou omítka, zatímco druhý s rýčem v ruce dosti rozhodným způsobem vyznačoval linii, kde by měl končit trávník a začínat staré květinové záhony.

Elánius si zastrčil helmici pod paži, uhladil si vlasy a zaklepal. Původně přemýšlel o tom, že požádá seržanta Tračníka, aby ho doprovodil, ale rychle ten nápad vypudil z mysli. Nebyl by to jeho pochechtávání snesl. Vždyť, koneckonců, čeho by se bál? Hleděl třikrát do chřtánu smrti, čtyřikrát, pokud k tomu připočítáte i okamžik, kdy řekl lordu Vetinarimu, aby mlčel.

K jeho úžasu dveře otevřel sloužící tak starý, že vypadal, jako by ho zaklepání probudilo z věčného spánku.

"Ano, pane?"

"Kapitán Elánius, Noční hlídka," ohlásil se Elánius. Muž si ho prohlédl od hlavy k patě.

"Ó, ano. Její lordstvo říkalo něco v tom smyslu. Myslím, že madam je právě u draků," dodal. "Budete-li tak laskav a počkáte chvilku, zašel bych -"

"Znám cestu," řekl Elánius a vydal se po zarostlé pěšině kolem domu.

Kotce byly v troskách. Kolem stála přehršle otlučených dřevěných beden pokrytých voskovaným plátnem. Z jejich hlubin vítalo Elánia smutným pískotem několik smutných bahenních dráčků.

Mezi bednami se zaměstnaně pohybovaly dvě ženy. Nebo lépe řečeno dámy. Na obyčejné ženy byly příliš neupravené. Žádná obyčejná žena by si netroufla vypadat tak zvetšele. K tomu, abyste si na sebe vzali podobné hadry, jste potřebovali dokonalé sebevědomí někoho, kdo ví, kým byl váš prapraprapradědeček. Ale, jak si Elánius stačil všimnout, byly to šaty skvělé kvality, nebo ještě nedávno bývaly. Byly to šaty, které si kdysi zakoupili rodiče, ale které byly tak drahé a tak kvalitní, že se prakticky nikdy neonosily a předávaly se v rodině z generace na generaci, stejně jako třeba porcelán, rodinné stříbro nebo pakostnice.

Chovatelky draků, pomyslel si. To člověk pozná. Je na nich něco zvláštního. Snad ten způsob, jak nosí ty své hedvábné šátky, kabáty ze starého tvídu a dědečkovy jezdecké boty. A ten pach, samozřejmě.

První ho zahlédla malá šlachovitá žena s tváří jako sedlová kůže.

"Aha," řekla, "vy budete ten dvorný kapitán." Rukou si zasunula neposlušný pramen bílých vlasů pod šátek a napřáhla k němu žilnatou ruku. "Brenda Rodleyová. Tohle je Růžena Divan-Malovanová. Patří jí Sluneční svatyně, víte?" Druhá žena, s postavou někoho, kdo by dokázal jednou rukou zvednout pivovarského valacha a druhou ho okovat, se na něj přátelsky ušklíbla.

"Samuel Elánius," představil se Elánius nejistě.

"Můj otec se jmenoval Sam," zasnila se Brenda. ",Na Sama se můžeš vždycky spolehnout´, říkal pokaždé." Pak pomalu zahnala dalšího draka do jeho bedny. "My tady trochu pomáháme Sibyle. Staré kamarádky, znáte to. Celá její sbírka tím samozřejmě vzala za své. Jsou rozlítaní po celém městě, ti malí mizerové. No, já si myslím, že až dostanou hlad, vrátí se. To je rod, co?"

"Prosím?"

"Sibyla si myslí, že byl skvělý, ale že to byla náhoda. Já tvrdím, že bychom se k němu mohli dostat už ve třetí, nejpozději čtvrté generaci. Můj chov a moje stáje jsou proslulé," dodala. "To bude věc, jen si to představte. Úplně nový druh draka."

Elánius si představil nebe křižované bílými jizvami kondenzačních par.

"Ehm," zabručel nejistě, "ano."

"No, my už musíme jít."

"Hm, promiňte, není tady někde lady Berankinová?" zeptal se Elánius. "Dostal jsem její vzkaz, že prosí, abych ji přišel navštívit."

"Je někde uvnitř," odpověděla mu paní Rodleyová. "Řekla nám, že se musí postarat o něco velmi důležitého. Hej, dej pozor, co s ním děláš, Růženo, ty nemehlo!"

"Důležitějšího než draci?" ujišťoval se Elánius.

"No právě. Nevím, co to do ní vjelo." Brenda Rodleyová zalovila v kapse poněkud rozměrného převlečníku. "Jsem ráda, že jsme se seznámili, kapitáne. Člověk se vždycky rád setká s novým fanouškem. Zastavte se, kdykoliv pojedete kolem. Ráda vás provedu a ukážu vám své draky." Vytáhla z kapsy umolousanou navštívenku a vtiskla mu ji do ruky. "Ale teď už musíme vyrazit, doslechly jsme se, že si někteří z nich začali stavět hnízda na věži Univerzity. To se nesmí stát. Musíme je dostat dolů před setměním."

Když kroky obou žen, obtížených svitky provazů a sítí, zaskřípaly na písku hlavní cesty, podíval se Elánius na navštívenku.

Stálo na ní: Brenda, lady Rodleyouá. Dowerský dům, Quirmský hrad, Quirm. To znamenalo, uvědomil si Elánius, že to, co odcházelo v podobě oživlé zříceniny po cestičce, byla ovdovělá hraběnka z Quirmu, které patřilo víc země, než kolik byste viděli, kdybyste vylezli na velmi vysokou horu za velmi jasného dne a rozhlédli se kolem. Nobymu by se to jistě nelíbilo. Zdálo se, že to je zvláštní druh moci, který si mohou dovolit jen ti opravdu velmi bohatí...

Jen tak se můžete stát opravdovou silou, pomyslel si. Nikdy se ani za mák nestaráte o to, co si myslí ti ostatní, a nikdy, vůbec nikdy o ničem nepochybujete.

Pomalu se vrátil k domu. Dveře byly otevřené. Vedly velké, ale temné a zatuchlé haly. V šeru se rýsovaly lovecké trofeje - vycpané zvířecí hlavy. Jak se zdálo, ohrozil rod Berankinů více zvířecích druhů než poslední doba ledová.

Elánius bezmyšlenkovitě prošel dalšími obrovskými mahagonovými dveřmi.

Ocitl se v jídelně vybavené stolem, kde se lidé sedící na jeho druhém konci už nacházejí v jiném časovém pásmu. Jeden konec stolu byl osazen kolonií stříbrných svícnů.

Prostřeno bylo pro dva. Každý talíř byl lemován několika řadami stříbrných příborů. Světlo se lámalo v broušených vzorech prastarého skla.

Ve stejném okamžiku, kdy kolem proletěl závan Okouzlení, nejdražšího parfému, jaký se ve městě dostal, se Elánia zmocnila velmi neblahá předtucha.

"Ah, kapitáne. Je to milé, že jsi přišel."

Elánius se pomalu otočil, aniž se při tom jeho nohy zdánlivě pohnuly.

Tam stála lady Berankinová. Byla velkolepá. Elánius si jen jako ve snách všiml zářivě modré róby, jež se třpytila v plameni svíček, a záplavy kaštanových vlasů. Pak spatřil maličko nervózní tvář, dávající tušit, že na ní pracoval celý oddíl zkušených malířů a dekoratérů, kteří si museli sbalit fidlátka a vypadnout těsně před tím, než Elánius vstoupil. Tiché vrzání zase vypovídalo o tom, že to, co se teď ukrývalo pod neviditelným korzetem, bylo podrobeno tlakům, které se jinak vyskytovaly jen v srdci velkých planet.

"Já, ehm," řekl. "Kdybys řekla, hm... Kdybys řekla, já bych... hm. Oblékl bych se, hm... jaksi... příhodněji. Mnohem. Hm. Lépe mnohem. Hm."

Přistoupila k němu, podobná lesklému dobývacímu stroji.

Jako ve snu se nechal usadit ke stolu. Musel i jíst, protože sloužící se vynořovali zdánlivě odnikud a předkládali mu věci plněné a nadívané jinými věcmi a za nějakou chvíli se vraceli a odnášeli talíře. Starý sloužící pravidelně znovu a znovu ožíval a plnil jeho sklenici podivnými víny. Teplo vyzařované svícemi bylo takové, že se jeho krev blížila bodu varu. A celý ten čas vedla lady Berankinová svěží a chytrou konverzaci - o tom, jak je dům zbytečně velký, o obtížích s rozměrnými pozemky, o pocitu, že je pomalu načase vybudovat si solidní postavení ve společnosti, a paprsky zapadajícího slunce zatím naplnily halu krvavou záplavou a Elániovi se začala točit hlava.

Společnost, pomyslel si omámeně, nemá ani potuchy, do čeho může narazit. O dracích nepadlo jediné slovo, i když po nějaké době si něco pod stolem položilo hlavu na Elániovo koleno a začalo tiše slinit.

Elánius nebyl schopen přispět větší měrou ke konverzaci. Cítil se tísněný z boku, obklíčený. Podnikl jeden hrdinský výpad a doufal, že se dostane na nějakou řečnickou výšinu, ze které by mohl případně uniknout do exilu.

"Kam myslíš, že odletěli?" řekl.

"Kdo, kam?" upřela na něj oči lady Berankinová, steré přetrhl plynulý tok řeči.

"Draci. Vždyť víš. Errol a jeho že - samička."

"Oh, na nějaké hodně opuštěné skalnaté místo, řeka bych," odpověděla mu lady Berankinová. "Takový kraj mají draci nejraději."

"Ale vždyť je to - ona je kouzelné stvoření," nevzdával se Elánius. "Co se stane, až kouzlo vyprchá?"

Lady Berankinová na něj vrhla plachý pohled. "Většina lidí si s tím nějak poradí," odpověděla. Natáhla se přes stůl a dotkla se jeho ruky.

"Tví muži si myslí, že bys potřeboval někoho, kdo by se o tebe staral," řekla skoro pokorně.

"Oh. Vážně?"

"Seržant Tračník řekl, že bychom spolu jistě vycházeli jako maison en Flambé."

"To řekl?"

"Řekl ještě něco jiného," pokračovala. "Co to jenom bylo? Aha, ano: ‚Je to šance jedna k milionu.´ Myslím, že nakonec zabručel dokonce něco jako: ‚To by mohlo fungovat.´ " dodala.

Usmála se na něj.

A v tom okamžiku se v Elániovi všechno vzedmulo a on si uvědomil, že je ve skutečnosti krásná. Bylo to tak se všemi ženami jeho života, které ho považovaly za muže, na něhož stojí za to se usmát. Nemohla dopadnout hůř, ale na druhé straně, on nemohl dopadnout lépe. Takže se to možná vyrovná. Nemládla, jistě, ale kdo ano? Navíc měla styl a peníze, logické myšlení a dostatek sebevědomí a vůbec všechno, co on naopak postrádal. Otevřela mu srdce, a jestli ji nechá, mohla by ho pohltit, protože byla jako město.

A nakonec, v obležení mu nezbylo nic jiného než udělat totéž, co vždycky dělal Ankh-Morpork - otevřel brány, vpustil obléhatele dovnitř a přijal je za své.

Jak se v takových okamžicích začíná? Zdálo se, že od něj něco čeká.

Pokrčil rameny, pozvedl vinnou sklenku a v duchu horečnatě hledal slova, která by se hodila pro tuto příležitost. Nakonec se mu do divoce rozechvělé mysli vplížila jediná věta.

"Tak tady ta šance je a nestačí na tebe zírat, děvče!" řekl.

Gongy, postupně ohlašující všechny ankh-morporské půlnoci, utloukly starý den.

(...a dál, směrem ke Středu, kde se zvedají odmítavé štíty a hřebeny hor Beraní hlavy, kde obrovští chlupatí tvorové, podobní člověku, procházejí pásmem věčného sněhu a ledu, kde divoké bouře vyjí kolem ledových vrcholků, blikala nad hlubokým horským údolím nažloutlá světélka osamělé lamaserie. Na jejím dvoře připevňovali mniši v tradičních šafránových róbách na saně poslední bedničku, naplněnou malými zelenými lahvičkami a tak připravovali zásilku na první etapu dlouhé a strastiplné cesty daleko do vzdálených plání. Adresa, která byla na bedničce vytvořena ladnými tahy štětce, pravila: "Pan Kolík ASPc., Ankh-Morpork."

"Víš, Lobsangu," prohlásil jeden z nich, "tak jsem o tom přemýšlel a hrozně by mě zajímalo, co chce ten člověk s takovým množstvím toho sajrajtu dělat.")

Desátník Nóblhóch a seržant Tračník se opírali o stěnu ve stínech nedaleko Zašitého bubnu, ale když z hospody vyšel Karotka s podnosem, narovnali se. Troll Navážka ustoupil Karotkovi uctivě z cesty.

"Tak tady se to nese, mládenci," řekl Karotka. "Tři pinty. Na účet domu."

"Do háje zelenýho, nikdy bych byl nevěřil, že to dokážeš," zabrumlal Tračník a chopil se ucha korbele. "Cos tomu chlapovi řek?"

"Já mu jenom vysvětlil, že je povinností každého slušného občana pomáhat hlídce v jakémkoliv čase a situaci," odpověděl mu s nevinným výrazem Karotka, "a pak jsem mu poděkoval za dokonalou spolupráci."

"Jo, a co ještě?" zašklebil se na něj významně Noby.

"Nic, to bylo fakt všechno."

"Pak jsi musel mít setsakra přesvědčivej tón hlasu."

"Ále co. Užívejme si to, mládenci, dokud nám to vydrží," zabručel spokojeně Tračník.

Zamyšleně popíjeli. Byl to okamžik nejhlubšího míru, pár minut vytržených ze skutečnosti opravdového života. Bylo to pár rychlých zakousnutí do kradeného, a proto tak neuvěřitelně chutného ovoce. Jak se zdálo, v celém městě se nikdo nepral, lidé se navzájem nebodali noži, netropili výtržnosti, a právě v tomto okamžiku bylo dokonce možno na okamžik uvěřit, že tento neuvěřitelný stav věcí nějakou chvíli vydrží.

A i kdyby nevydržel, zůstávaly tady vzpomínky, které jim budou dodávat sil. Na to, jak běželi a lidé jim uhýbali z cesty. Na směšné výrazy na tvářích strašné Palácové gardy. Na to, že když odpadli všichni lumpové, hrdinové i bohové, byli tady oni. Na to, jak udělali skoro všechny věci skoro správně.

Noby si postavil korbel na parapet nedalekého okna v přízemí, několikrát zadupal nohama, aby přivolal cit do ztuhlých nohou, a dýchl si na prsty. Po krátkém tápaní v temnotách za uchem vytáhl na noční šero nedopalek cigarety.

"To je nádhera, co?" prohlásil Tračník spokojeně, když jejich tváře ozářil krátký záblesk sirky.

Jeho dva druhové přikyvovali. Připadalo jim, že včerejšek je daleká minulost. Jenže na něco takového nemůžete zapomenout bez ohledu na to, kdo z lidí to dokáže a co se stane v budoucnosti.

"I kdybych už v životě nezahlídnul jedinýho blbýho krále," zaklínal se Noby, "i tak už jsem jich viděl vo jednoho víc, než bylo zapotřebí."

"Já si stejně myslím, že to nebyl ten pravý král," přidal se k němu Karotka. "Když tak už mluvíme o králi, nechce někdo praženou mandli?"

"Žádní opravdoví králové nejsou," prohlásil Tračník, ale nenávist se z jeho hlasu vytratila. Deset tolarů měsíčně, to jim po čertech pomůže. Paní Tračníková se chovala setsakra jinak k muži, který začal nosit domů o celých deset tolarů víc. Lístky, které nechávala na kuchyňském stole v posledních dnech, zněly úplně jinak.

"Ne," přikývl Karotka, "ale víte, není žádný kumšt mít nějaký starý meč. Nebo mateřské znamínko, když se o tom mluví. Podívejte se třeba na mě. Já mám jedno akorát tady, na paži."

"Můj brácha má taky jedno," přikývl Tračníli. "Vypadá jako loď."

"To moje vypadá spíš jako nějaká koruna."

"Ohó," zasmál se Noby. "Takže ty budeš pravý král! To je jasný."

"No to nevím proč?" obrátil se k němu seržant. "Můj brácha taky není admirál."

"A mám tenhle meč," pokračoval Karotka.

Vytáhl zbraň. Tračník mu vzal čepel z rukou a ve světle přicházejícím ode dveří Bubnu si ji pečlivě prohlížel. Čepel byla matná, krátká a zubatá jako pila. Byla to ale dobrá práce a zdálo se, že na čepeli byl kdysi jakýsi nápis, který

se však díky častému užívání už dávno ztratil.

"Je to dobrej meč," řekl zamyšleně Tračník. "Skvěle vyváženej."

"Ale není to vůbec královská zbraň," odporoval mu Karotka. "Královské meče jsou obrovské, blýskavé a jsou posázeny diamanty. Když je pozvednete a řeknete heslo, udělají ‚ping´ a začnou zářit."

"Ping," převaloval Tračník to slovo na jazyku. "Jo, předpokládám, že tak nějak to bude."

"Já tím chtěl jenom říct, že jeden nemůže chodit a jenom kvůli takovým maličkostem rozdávat lidem královské trůny," vysvětloval Karotka. "Aspoň tak to říká kapitán Elánius."

"Musí to bejt skvělej šolích," zasnil se Noby. "Překrásný časy, takový kralování."

"Cože?" Tračník se na okamžik ztratil v malém bludišti úvah. Opravdoví králové mají velké lesklé meče, to je jasné. Jenže, jenže, jenže - váš skutečný král by měl, zvlášť v dnešní době, spíš meč, který by ani trochu nezářil, ale zato by byl nepřekonatelný v přesekávání věcí. To byl jen takový nápad.

"Říkal jsem, že kralování musí bejt pěkná lehárna," opakoval Noby. "Krátká pracovní doba."

"Jo," přikývl poněkud nepřítomně Tračník a podíval se zamyšleně na Karotku. "Jo a žádný dlouhý dny."

"Jasně, to je ono!"

"No, můj otec vždycky říká, že kralování je pěkně tvrdá práce," ozval se Karotka. "Všechen ten geologický průzkum a kvantitativní rozbory a bůhvíco." Dopil svůj korbel. "To není nic pro takové, jako jsme my. My -" i zatvářil se pyšně, "- z hlídky. Není vám něco, seržo?"

"Hmm? Cože? Aha. Ne." Tračník pokrčil rameny. A co má být? Možná že to takhle dopadlo zdaleka nejlépe. Dopil pivo. "Měli bysme vyrazit," řekl. "Kolik to vlastně bylo hodin?"

"Myslím, že jsme to slyšeli dvanáctou bít," řekl Karotka.

"Ještě něco?"

Karotka se na chvilku zamyslel. "A všude je mír a klid?"

"Správně. Jenom jsem tě zkoušel."

"Víš," zasmál se spokojeně Noby, "ty to říkáš takovým způsobem, hochu, až by člověk skoro věřil, že je to pravda."

Poodleťme do větší vzdálenosti a zaměřme se na celek.

Vidíme Zeměplochu, nesenou vesmírem na hřbetu čtyř slonů, stojících na krunýři nebeské želvy, Velké A'Tuin. Kolem Okraje tohoto světa se pění vody oceánu, které přepadají do nekonečné vesmírné noci. V jeho středu se tyčí šestnáctikilometrový pilíř Cori Calesti, na jehož zářícím vrcholu sídlí bohové a hrají hry s osudy lidí...

...pokud ovšem víte, jaká platí pravidla a kdo všechno se hry účastní.

Na vzdálenějším okraji Plochy vychází slunce. Ranní slunce se začíná pomalu rozlévat po strakaté ploše moří a pevnin. Teče pomalu, jako med, protože v silném magickém poli to ani jinak neumí.

Na temné polovině Plochy, v místech, kde světla předchozího dne teprve před krátkou chvílí odtekla z posledních hlubokých údolí, vyletěly ze stínů dvě pecičky - jedna malá a jedna velká, elegantně přeletěly nad pustými pláněmi Okrajového moře a odhodlaně zamířily do nezměrných, hvězdami posetých temných hlubin vesmíru.

Třeba to kouzlo vydrží. Třeba také ne. Ale řekněte, co je věčné?

Terry Pratchett
STRÁŽE! STRÁŽE!
anglického originálu
Guards! Guards!,
vydaného nakladatelstvím
Victor Gollancz Ltd. Londýn
v roce 1989,
přeložil Jan Kantůrek.